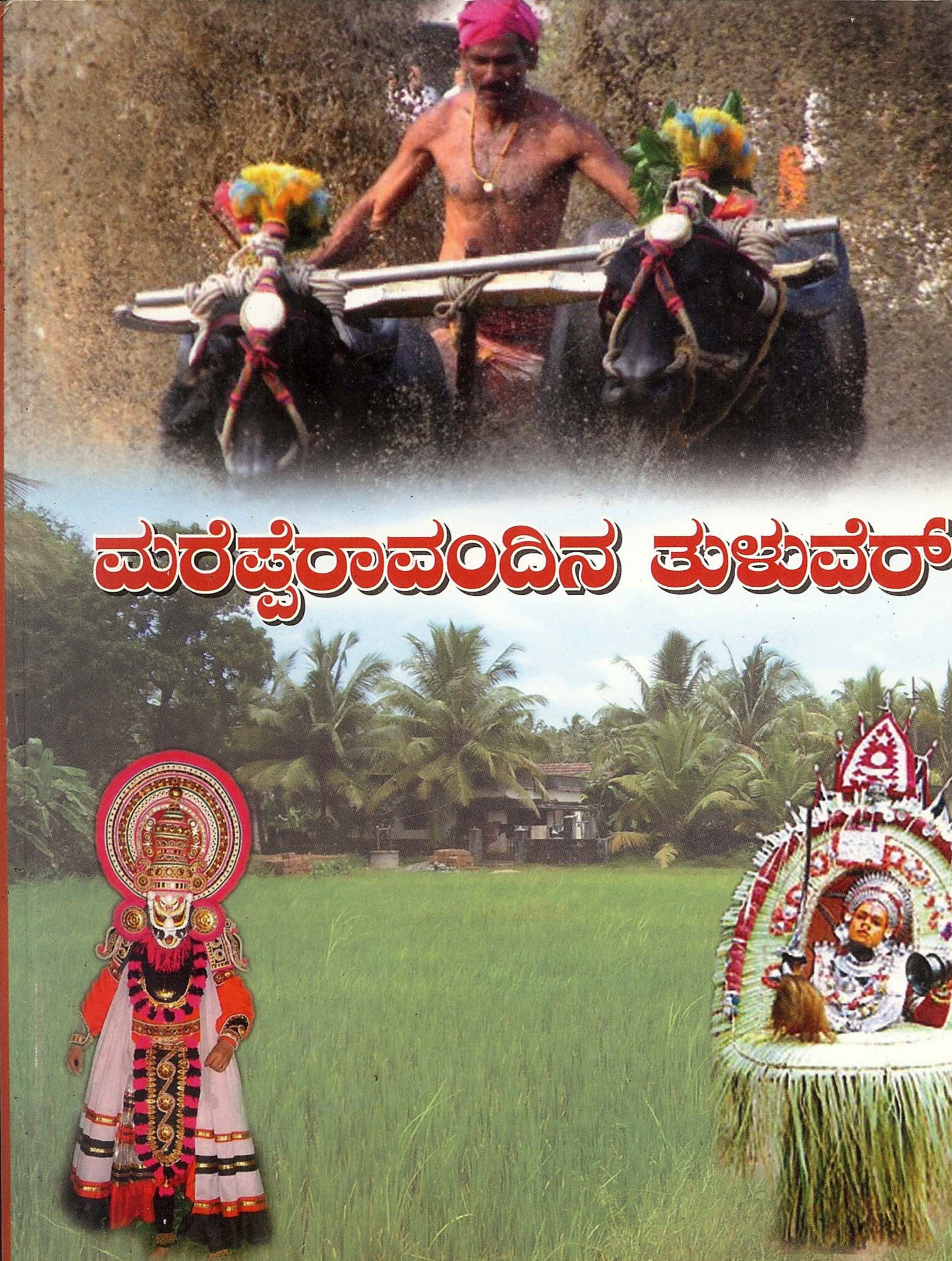

ಮರೆಪ್ಪೆರಾವಂದಿನ ತುಳುವೆರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು

ಮರೆಪ್ಪೆರಾವಂದಿನ ತುಳುವೆರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್
ಕುಡ್ಲ - 575 003

Marepperavandina Tuluver (Tulu)

A collection of articles on various Heros and Philosophers of Tulu Nadu edited by Ramesh Hegde, Tulu Koota, Bangalore, Ph: 080-23516454. Published by Karntaka Tulu Sahitya Academy, Corporation Building, Lalbagh, Mangalore-575 003. Ph: 0824-2459389

Copy Rights	:	Karnataka Tulu Sahitya Academy
First Edition	:	2011
Pages	:	120
Price	:	Rs.50/-
Chief Editor	:	Dr. Palthadi Ramakrishna Achar President, Karnataka Tulu Sahitya Academy
Editor	:	Ramesh Hegde, President, Tulu Koota, Bangalore
Published by	:	B. Chandrahasa Rai, Registrar, Karnataka Tulu Sahitya Academy.
Editorial Board	:	N. Gopalakrishna Udaya Dharmasthala B. Prabhakara Shetty Jagatpal Shetty Chandady
Printed at	:	Adarsh Commercial Printers 105, St. John's Church Road Frazer Town, Bangalore-560 005

ಪರಿವಿಡಿ

1. ಗುರಿಕ್ಕಾರ್ರೆನ ಮದಿಪು 3
- ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

2. ದುಂಬೊತ್ತುದ ಪಾತೆರೊಲು 7
- ನೆಕ್ಕಿದಪುಣಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ

3. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ್ಯ 19
- ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪುತ್ತಿಗೆ

4. ಕಾಂತಬಾರೆ-ಬೂದಬಾರೆ 32
- ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

5. ಮುಗೇರ್ಲು 45
- ಡಾ ಕೊಯಿರಾ ಎನ್. ಬಾಳೆಪುಣಿ

6. ದೇವುಪೂಂಜೆ 64
- ಪ್ರೊ. ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ

7. ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ 73
- ಎಸ್.ಆರ್. ಹೆಗ್ಗಡೆ

8. ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ 86
- ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್

9. ಶ್ರೀಮನ್ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ 97
- ಡಾ ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರಧ್ವಾಜ

10. ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ 106
- ಬಿ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ

11. ನೆಂಪುಡು ಸುಗಿತೊಂದಿತ್ತ (ಕವನ) 104
- ಉದಯ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ

ಅಂಡಲಾ ವರ್ಷ ಕರಿಯೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ಸಿರಿ ಜಾತ್ರೆಡ್ ಪಿಂಗಾರ ಪತೊಂದು ಮೈದಿಂಜುನ ಪೊಂಜೆನಕುಲೆ ಸಂಕ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿ ಆವೊಂದುಂಡು. ಆತ್ತಾಂದೆ ಪಾಲ್ ದೆತೊಂಡಲಾ ಮಾತಾ 40 ವರ್ಷೊಡ್ದು ಮಿತ್ತ್‌ದ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲ್ ಮಾತ್ರ. ಇತ್ತೆದ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಪೊಣ್ಣುಲು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಡ್ ಪಾಲ್ ದೆತೊನುಜೆರ್.

ಮುಗಿತಲದ ಪಾತೆರ :

ಒಂಜಿ ಕವಿ ಸಿರಿನ ಕಥಾನಕೊದ ಪ್ರಸಂಗೊಡು, ಸತ್ಯಲೋಕೊಡು ಬ್ರಹ್ಮನ ಸಭೆಟ್ ಸಪ್ತ ಮಾತೃಕೆನಕ್ಲು ನೃತ್ಯೊಡ್ ಮದ ಮತ್ತತೆ ತೋಜಪಾಯಿನೆಡ್ದಾದ್ ಸಾಪಗ್ರಸ್ತೆರಾದ್ ಭೂಮಿಗ್ ಬತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಸಿರಿಯೇ ಪಾರ್ವತಿನ ಸಖಿ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್.

ದೇವೆರೆ ಪುರ್ಸಾದೊಡ್ಡು ಪುಟ್ಟ್‌ದ್, ಮಸ್ತ್ ಸರ್ತಿ ತನ್ನ ಅತಿಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿ ತೋಜಾಯಿನ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ಪೊಣ್ಣು, ಅರಮನೆಟೇ ಜೀವನ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಸಿರಿನ ಕತೆ ಒಂಜಿ ದುರಂತ ಕತೆ ಆದ್ ಅಂತ್ಯ ಆಂಡಲಾ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಮಾನಸೊಡು ಭಾರಿ ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆತಿನ ಆದರ್ಶ ಪೊಣ್ಣಾದ್, ಕಾರ್ನಿಕೆದ ಪೊಣ್ಣಾದ್, ಸ್ಥಿರ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆತೆರ್ **ಸಿರಿ.**

ಬಿ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ

ಅನುಭವೊದ ಋಣ :

1. ಗಿಡಿಕೆರೆ ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗೇರ್ತಿ ಕಟ್ಟಿನ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನ
   ಸಂಪಾದಕೆರ್ : ಡಾ॥ ಎ.ವಿ.ನಾವಡ
2. ಸಿರಿ ಕಥಾನಕದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ತತ್ವದ ಆದರ್ಶವಿದೆಯೆ?
   ಪ್ರೊ॥ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
3. ಸಿರಿ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯ
   ಸಂಪಾದಕೆರ್ : ಡಾ॥ ವೆಂಕಟೇಶ ಇದ್ವಾಡಿ

- ಮೊಕುಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ

ಗುರಿಕ್ಕಾರ್ರೆನ ಮದಿಪು

ಬೆಂಗಳೂರು ತುಳುಕೂಟದಕ್ಲು ಈ ಸರ್ತಿದ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊಡು ತುಳುನಾಡ್ದ 8 ಜನ ಬೀರೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ವಿಚಾರ ಕೂಟೊ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಂತಿನ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಅವೆನ್ ಬೂಕುದ ರೂಪೊಡು ಬೊಲ್ಪುಗ್ ಕನಯರೆ ಅಲೋಚನೆ ಮಲ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಸಂತೋಸದ ಸಂಗತಿ.

ತುಳುನಾಡ್ದ ಆರಾಧನ ಕಲೆಟ್ ದೈವಾರಾಧನೆ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಲೆ ನೆಟ್ಟ್ ಕಲೆ ಆಚರಣೆ, ದುಸ್ತೈತ, ಅಲಂಕಾರ, ಹಿಮ್ಮೇಳ, ನಲಿಕೆ, ಪದೊ, ಮದಿಪು, ಆವೇಶೊ ಭಕ್ತಿ ಮಾತಾ ರಂಗ ಪರಿಕರ ಸೇರ್ದಿನೆಡ್ದಾದ್ ವುಂದು ಒಂಜಿ ಸಂಕೀರ್ಣ ಆರಾಧನ ಕಲೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಈ ಆರಾಧನೆ ಕಲೆಟ್ ದೈವೊಲಾದ್ ಬರ್ಪಿನಕುಲು ತುಳುನಾಡ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ತ್ಯಾಗ ಬಲಿದಾನೊಗು ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಕುಲು ಒಟ್ಟು ದೈವಾರಾಧನೆ ಪಂಡ ಅಯಿಟ್ ವೀರಾಧನೆ ಮುಖ್ಯ. ತುಳುನಾಡ್ದ ದೈವೊಲೆನ್ ಮುಖ್ಯವಾದ್ 5 ವಿಭಾಗ ಮಲ್ಪುವೆರ್. 1. ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧೀ ದೈವೊಲು, 2. ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಬಂದೀ ದೈವೊಲು, 3. ವೈಧಿಕ ದೇವೆರ್ಕುಲೆಗ್ ಸಂಬಂದಪಟ್ಟಿನ ದೈವೊಲು, 4. ಜಾಗೆದ ಮೈಮೆಡ್ ಅಸ್ಸೀಮ ಸಾಹಸ ಮೆರೆಯಿನ ಜಾಗದ ದೈವೊಲು, 5. ಕೆಲವೊಂಜಿ ತಿರ್ತ ಮಟ್ಟದ ನೀಚ ದೈವೊಲುಲವುಲ್ಲ.

ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂದಿ ದೈವೊಲು ಪಂಡ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ದ್ ನರಮನಿ ಅದ್ ಪುಟ್ಟುದು ತ್ಯಾಗ ಬಲಿದಾನ ಮಂತ್ದ್ ನ್ಯಾಯಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜೀವ ಕಲೆವೊನಕ್ಲು ಶೋಷಣೆದ ವಿರುದ್ದ ತರೆ ದೆರ್ತ್‌ದ್‌ವುಂತಿನಕ್ಲು ಇಂಬಿನಕ್ಲು ಪೂರ ದೈವೊಲು ಆತೆರ್ 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್', 'ಕಾಂತಬಾರೆ - ಬುದಾಬಾರೆ', 'ಕಲ್ಲುಟ್ಟಿ ಕಲ್ಲ್ಕುಡ', 'ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣೆ', 'ದೇವು ಪೂಂಜ', 'ಮುಗೇರ್ಲು (ಮುದ್ದ- ಕಳಲಿ)'.

ಈ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂದಿ ದೈವೊಲೆನ್ ಬೂತೊಲುಂದ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಬದಲಾದ್ ವೀರ ಪುರುಷೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪನವು ಸರಿ ಆಪುಂಡ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಜನಕುಲು ದೈವೊಲುಂದ್ ಪಂಡ ಅಕ್ಲೆಗ್ ವರ್ಸೊಗ್ ವರ ಅಗೆಲ್, ತಂಬಿಲ ಕೋಲ ನೇಮ ಕೊರ್ಪಿನ ಪದ್ದತಿ ಮಲ್ತೊಂದ್ ಬತ್ತ್‌ದುಪ್ಪುವೆರ್. ಕೆಲವು ಇಂಚಿತ್ತ ವೀರೆರೆಗ್ ಆ ಪದ್ದತಿ ಉಪ್ಪುಜಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರೆಗ್, ಮುದ್ದ ಕಳಲರೆಗ್, ಕಾಣದ ಕಾಟದರೆಗ್, ದೈವೊಲೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಕೋಲೊಡ್ದ್ ಬೇತೆನೆ ರೀತಿದ ಕೋಲ ಸಂದಾಯ ಆಪುಂಡ್. ಈ ಬೀರೆರ್‌ನಕ್ಲು ಒಂಜಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜಾತಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿಯೆರಾಂಡಲ ಅಕ್ಲು ಇಡಿ ಸಮಾಜಗ್ ಅನ್ವಯ ಅಪೆರ್. ಅಕ್ಲೆನ್ ಇಡೀ ಸಮಾಜ ನಂಬುದು ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುಂಡ್. ಅಕ್ಲು ದೈವಲು ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಲೆನ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮೊನು ಕಳವೊನುವೆರ್ ಅಂಚಾದ್ ಅಕುಲು ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೀರೆರ್. ಮದೆಪ್ಯಾರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ್ ಪರ್ಮಳೆಡ್ ಪುಟ್ಟಿಯೆರ್ ಅಕುಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ, ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಪುಟ್ಟಿನನೆ ಒಂಜಿ ರೀತಿ ದೈವಾಂಶ ಸಂಭೂತೆಯಾದ್. ವರ್ಣ ಸಂಕರ ಪಡೆದ್ ಬಲತ್ತಿನಾಲ್. ಸಮಾಜದ ಮೂಡ ನಂಬಿಕೆಗ್ ಬಲಿಯಾದ್ ಆಲ್ ಜಾತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ತೊನಡಾಂಡ್. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ್ ಬಲ್ಲಾಳರೆನ ಅರಂತಡೆಡ್ ಪುಟ್ಟುದ್ ಬಲತ್ತೆರ್. ಅಲ್ಪಲಾ ವರ್ಣ ಬೇದ ತೊಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ಕುಟುಮೊದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಇತ್ತಿನ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಶೋಷಣೆಗ್ ಎದುರುಂತುದು ಅಕುಲು ಪರ್ಮಳೆ ಬುಡ್ದ್ ಎನ್ಮೂರುಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಎನ್ಮೂರುದ ದೇವು ಬಲ್ಲಾಳಗ್ ಬೆರಿ ಸಾಯಾ ಕೊರ್ದ್ ಪಂಜದ ಕೆಮ್ಮಾರ ಬಲ್ಲಾಳನ್ ಸೋಪಾಯೆರ್ ಮಂತ್ರಿ ಚೆಂದು ಗಿಡಿ ಮಲ್ತಿನ ಮೋಸಡ್ದ್ ಬಿರ್ಮೆರೆನ ಸಹಾಯೊಡ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಕಡೆಕ್ ಪರ್ಮಳೆ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮೋಸದ ಪಗರಿಗ್ ಈಡಾದ್

2 ಜನೊಲ ಜೀವ ಕಳೆವೊಡಾಂಡ್. ಸತ್ಯದ ಸಾದಿಡ್ ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ತಿಗಲೆಡ್ ಸಾದಿ ಕೊರುವ ಮೋಸಡ್ ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಸುರಿಯೊಡ್ ಸಾದಿ ತೋಜಾವ ಪಂಡಿನ ಏರೆರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್.

ಮುಗೇರ್ಲು ಪಂಡ ಮುದ್ದ – ಕಳಲೆರ್ ಅಕ್ಲೆನ ಪುದರ್ ಲೇಖಕೆರ್ ಬೇತೆ ಕೊರ್ತೆರಾ ದಾನ್ನ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ ಅಂಡ ಅಕುಲುಲ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನೆಯರೆಲೆಕ ಅಮರ್ ವೀರೆರ್, ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರೆಡ ಸಾಹಸ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅಯಿಕ್ ಬೆರಿ ಸಾಯ ಕೊರ್ದ್ ತನ್ಕುಲೆನ ಪವಾಡೊಡು ಗೆಂದ್ರೊಂದ್ ಬತ್ತಿನಕ್ಲು ಮುಗೇರ್ಲು, ಬೋಂಟೆದ ಕಲೊಟ್ ಬಿರ್ಸೆರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುಟುಮೊದ ಸದಸ್ಯೆರ್ಲೆಕನೆ ಬದ್ಕ್ ಕಲೆಯಿನಕ್ಲು.

ದೇವು ಪೂಂಜೆ ಒರಿ ವೀರ ಯೋದೆ ಹಟವಾದಿ ಪಂಡಿಪಾತೆರೊ ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಸೀಮೆದ ಮಾನಾದಿಗೆನ್ ಒರಿಪಾವೊನ್ನ ತನ್ನ ಧರ್ಮಂದ್ ಎನ್ನೊಂಡ್ದು ಬತ್ತಿನಾಯೆ. ಅಂಡ ನಂಬಿ ದೈವೊನ್ ತನ್ನ ಶರೀರ ಉಡಲ್ದ ಸುಖಕಾದ್ ಮದತ್ತಿನೆಡ್ದಾದ್ ಅಯೆ ಜೀವ ಕಲೆವೊಡಾಂಡ್. ಆಂಡಲ ಜನಕುಲು ಆಯನ್ ಮದತಿಜೆರ್ ನೆಂಪು ದೀವೊಂದೆರ್. ದೈವತ್ವಗ್ ಏರಾವುನ ಸಾಹಸಗ್ ಪೋಯಿಜೆಗ್.

ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣೆ ಮುಲ್ಕಿ ಸೀಮೆದಾಯೆ ಕಲಿಯುಗದ ಬೀಮೆ. ತನ್ನ ರಟ್ಟೆದ ಬಲೊಟ್ ಎನ್ನಿನ ಕೆಲಸೊನ್ ಸಾಧಿಸಾವುನ ಹಠತಾಯೆ ಕೊರ್ನ ಪಾತೆರೊಗ್ ಏಪಲಾ ತಪ್ಪುನಾಯೆ ಆತ್ ಅಂಚೆನೆ ತಿನ್‌ಪೊನೆಟ್ಲ ಗಟ್ಟಿ. ಅಗೋಳಿ ನಿಲಿಕ್ಕೆ ಪಾಡ್ದ್ ಕೊರ್ನ ಎಂಚಿನನೆ ಆಹಾರ ವಸ್ತ್ ಅವಾಡ್ ಅಯಿನ್ ಪುರ್ತಿ ಮುಗಿಪುನ ಬಂಜಿ ಆಯೆನವ್ ಅಂಚ್ಚಾದ್ ಆಯೆ ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣೆ ಆತೆ. ಅಯೆನ ಸಾಹಸನ್ಲ ಜನಕ್ಲು ಮದತಿಜೆರ್.

ಕಾಂತಾಬಾರೆ - ಬುದಾಬಾರೆ ಮೊಕ್ಲುಲ ತುಳುನಾಡ್ದ ವೀರೆರೆನ ಸಾಲ್ಗ್ ಸೇರುನಕ್ಲು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರೆಲೆಕ ಮೆರಿಯಿನಕ್ಲು ಲಡಾಯಿದ ಕಲೊಟ್ ಗೆಂದಿನಕ್ಲು ತನ್ನ ಅರಸುಲೆನ್ ಗೆಂದಾಯಿನಕ್ಲು ವೀರಾರಧನೆಗ್ ಮೊಕ್ಲು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಉದಾರಣೆ.

ಇಂಚ ಇತ್ ವೀರೆರೆನ ವಿಷಯನ್ ಚುಟುಕಾದ್ ಈ ಬೂಕುಡ್ ಬರೆತೆರ್ ಬೂಕು ಬರೆಯಿನಕ್ಲು ವಿಷಯ ಪರಿಣತೆರ್ ಸಂಶೋಧಕೆರ್, ಡಾ. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ, ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ, ಶ್ರೀ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪುತ್ತಿಗೆ, ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ ಮೊಕ್ಲು ಪುರ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲಟ್ ಎಡ್ಡೆನ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನಕ್ಲು ವೀರೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ನನಲಾತ್ ಬೂಕುಲ್ ಬರೊಡ್. ಮೂಲು ಅವಕಾಶ ಕಡೆಮೆ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾದ್ ಚಿಟ್ಕ್‌ಡ್ ಅಕುಲೆ ಕತೆ ಕೊರ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟದ ಬೂಕುಲು ಬರಿಯರೆಗ್ ಈ ಚಿಟ್ಕ್‌ದ ಕತೆಕುಲೆ ಸಾಹಿತಿಲೆಗ್, ಸಂಶೋಧಕೆರೆಗ್ ಉಮೇದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಯಾನ್ ಎನ್ನಿವೆ. ಈ ಬೂಕುನು ಬೊಲ್ಪುಗ್ ಕನತ್ತಿನ ಬೆಂಗಳೂರು ತುಳು ಕೂಟ ದಕ್ಲು ಅಂಚೆನೆ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಹೆಗ್ಡೆ ಮೇರೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
ಗುರ್ಕಾರ್ರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಜಾಗೆ: ಕುಡಲ
29-01-2011

ದುಂಬೊತ್ತುದ ಪಾತೆರೊಲು

ಪರಶುರಾಮಡ್‌ದ್ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿನ ಭೂ ಪ್ರದೇಶೊನು ಸಪ್ತ ಕೊಂಕಣ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಪರಕೊಂಕಣ, ಕೊಂಕಣ, ಪಶು, ಆಲುವ, ಮೂಷಿಕ ಕೇರಳ ಬೊಕ್ಕ ಕೂಪಕ ಉಂದು ಸಪ್ತ ಕೊಂಕಣೊಲು. ಉಂದೆಟ್ ಅಲುವ ಪನ್ಪಿನ ಪ್ರದೇಶನೇ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್. ತೆಂಕಾಯಿದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಡ್‌ದ್ ಬಡಕಾಯಿದ ಗೋಕರ್ಣ ಮುಟ್ಟ ಪಡ್ಡೆಯಿ ಕಡಲ್ ಮೂಡಾಯಿ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿದ ಗಡಿತುಲಯಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶನೇ ಪರಶುರಾಮ ಸೃಷ್ಟಿ. ಉಂದೆಟ್ಟ್. ಗೋಕರ್ಣೊಡುದು ಚಂದ್ರಗಿರಿ ತುದೆ ಮುಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶೊನು ತೌಳವ ಅತ್ತಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ದೇಶೊಗು ಸ್ವತಂತ್ರ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ನರ್ಮಾಣ ಆನಗ ಕೇರಳೊತ್ಪತ್ತಿವಾದದ ಆದಾರೊಡು ಕಾಸರಗೋಡು ಕೇರಳರಾಜ್ಯೊಗು ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಾದ್ ಪುರಾಣ ಬೊಕ್ಕ ಇತಿಹಾಸದ ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರೊಳೆನ್ ಆಧುನಕ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆವೊಂಡು. ಮೌರ್ಯೆರೆ ಕಾಲೊಡೆ ತುಳುನಾಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ಇತಿಹಾಸೊಡು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿನ ರಡ್ಡನೆ ಶಾಸನೊಡು ಬರ್ಪಿನ ಸತಿಯ ಪುತ ಬೊಕ್ಕ ಸತಿಯ ಪುತ್ರ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆತಿನವು.

ಮೌರ್ಯೆರೆಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರೊಗು ಬತ್ತಿನ ಶಾತವಾಹನೆರೆನ ಸಾಮಂತೆರಾಯಿನ ಚುಟು ಕುಲದ ಅರಸೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಚುಟು ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊಡುದೇ ತುಳು ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ

ಒಂಜಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಉಂಡು. ಬನವಾಸಿದ ಕದಂಬ ವಂಶದ ಭಗೀರಥ ವರ್ಮೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ಕಡಲ ಬರಿನ್ ಕಾಸರಗೋಡು, ಬಾರ್ಕೂರು, ಮಂಗಳೂರು ಬೊಕ್ಕ ಕಡಬ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಡಳಿತದ ಉದ್ದೇಶೊಗು ನಾಲ್ ಪಾಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆ ಈ ನಾಲ್ ಭಾಗಲಾ ತುಳು ಭಾಷೆ ಪಾತೆರುನ ಪ್ರದೇಶೊಲೇ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಂದುವೇ ಕದಂಬ ವಂಶದ ನಾಲನೇ ಮಯೂರ ವರ್ಮೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಯಿನ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ಪುವೆ. ಅವುವೇ ಕುಂಬಳೆರಾಜ್ಯ.

ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರದೇಶ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಂಗಳೂರು ರಾಜ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಬಾರ್ಕೂರು ರಾಜ್ಯಂದ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್. ಬಾರ್ಕೂರು ರಾಜ್ಯೊಗು ಉಡುಪಿ ಬೊಕ್ಕ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕು ಸೇರ್‌ದಿತ್‌ಂಡ, ಮಂಗಳೂರು ರಾಜ್ಯೊಗು ಮಂಗಳೂರು, ಕಾರ್ಕಳ, ಪುತ್ತೂರು ಬೊಕ್ಕ ಕಾಸರಗೋಡು ತಾಲೂಕು ಸೇರ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸುಲೆನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಯಿಂಚಿನ ರಾಜ್ಯಪಾಲಕನಕುಲೆನ ನಿಯಂತ್ರಣೊಡು ಈ ಪ್ರದೇಶೊನು ಸ್ಥಳೀಯ ಅರಸು ಮನೆತನದಕುಲು ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದೆಟ್ ಬಂಟ, ಚೌಟ, ಅಜಿಲ ಬೈರವ ಅರಸ, ಹೆಗಡೆ ನಂದ ಮನೆತನದಕುಲು ಮುಖ್ಯವಾದಿತ್ತೆರ್.

ವಿಜಯನಗರದರಸುಲು ಬೊಕ್ಕ ಇಕ್ಕೇರಿದ ಅರಸನಕುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಉಂದೆಡ್ದಾತ್ರ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗಡಿಕುಲೇ ಬದಲಾಂಡ್. ಮೈಸೂರುದ ಸುಲ್ತಾನನಕ್ಲೆನ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ಪ್ರವೇಶೊಡ್ದಾತ್ರ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅರಸು ಮನೆತನೊಲು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರೊನು ಕಳೆವೊಂಡೆರ್. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನನ ಅವಸಾನದ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್ ನೇರವಾದ್ ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ಆಡಳಿತೊಗು ಒಳಗಾಂಡ್.

ದೇಶೊಗು ಸ್ವತಂತ್ರ ಬತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ರಚನೆ ಆಂಡ್. 1956 ಟ್ಟ್ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ 1973 ಟ್ಟ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಂಡ್. ಆಂಡ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲೊಡ್ದುಲಾ ಅರಸು ಮನೆತನದ ಆಡಳಿತೊಡಿತ್ತಿನ ತುಳು ಭಾಷೆನೇ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆಯಾದುಪ್ಪಿನ ಕಾಸರಗೋಡು ಮಲಯಾಳದೇಶ ಕೇರಳೊಗು ಪೋಂಡು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣ ಆಂಡ್. ಆಂಡ ತುಳು ಬಾಷಾ ಪ್ರದೇಶದ ಏಕೀಕರಣ

ನನಲಾ ಆತ್‌ಜಿ. ಉಂದೆಕ್ಕಾತ್ರ ಮಸ್ತ್ ಬೆಂದಿನ ಬಿ.ಎಸ್. ಕಕ್ಕಿಲ್ಲಾಯ, ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಜಣ್ಣ ರೈ, ದಿ.ಕೆ.ಆರ್. ಕಾರಂತ, ದಿ.ಕೆ.ಸಿ. ಆಳ್ವ ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವೆರೆ ಬೆಗರ್ ಇತಿಹಾಸದ ಮುದೆಲ್‌ದ ಒಸರಾದ್ ಶಾಶ್ವತವಾದುಂಡು.

ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಾರ್ದೊನೊಡು ಬರ್ಪಿನ ಸತ್ತಿಗೆದಾತ್ ಮಲ್ಲೆ ಅರಿವಾಣದಾತ್ ಉರುಂಟು ಪಣವುದಾತ್ ಪೊರ್ಲು ತಿರ್ತ್ ತುಳುವರಾಜ್ಯ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲ್ದ ತೋಜುಂಡು ಘಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತುದು ಪಂಜುರ್ಲಿ ತೂಯಿನ ತುಳುನಾಡ ಪೊರ್ಲು

ಪನ್ಪಿ ಒಕ್ಕನೆಲು ಬಜೀ ನೆನೆಪು ಮಾತ್ರ, ಇತ್ತೆ ವಿವರಿಸಿನ ವಿಚಾರದ ಮೂಲ ಪರಶುರಾಮ ಸೃಷ್ಟಿದ ಆದಾರವಾದ್ ಬತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಗಡಿ ಗುರುತುಲು. ಪರಶುರಾಮ ಸೃಷ್ಟಿದ ಪೂರ್ವ ಕಥೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ತೆರಿದ್‌ನವು. ಆಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ದ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಂದೇ ಪನೊಡಾಯಿನ ನಮ್ಮ ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವೆರೆನ ಸೃಷ್ಟಿ ಪಂಡ್‌ದೇ ಪನ್ಪುಂಡತ್ತಂದೆ ಪರಶುರಾಮನ ಬಗ್ಗೆ ಮನಿಮಂಬು ತೋಜುಜಿ. ಅವೆಂಚಲಾ ಆದುಪ್ಪಡ್ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುಲ್ಪ ಚರ್ಚೆ ಅತ್‌ಂಡ ಅಪಸೊರ ಅಪ್ರಸ್ತುತ. ನಮ್ಮ ಪಾಡ್ದನದ ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಲು ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜುನ ಸತ್ಯೊನು ಪ್ರಕೃತಿದ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ ಅನನ್ಯವಾದ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆದಿ ಕಾಲೊಡ್ದಿಂಚಲಾ ಸೂರ್ಯದೇವೆರೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜುನ ದೇವೆರಾದಿತ್ತೆರ್.

ಆ ದೇವೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ತುಳುನಾಡ್‌ಂದ್ ನಮ್ಮ ಜನಪದೆರ್ ಪಂಡಿನೆಟ್ಟ್ ದೋಸದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರಂಪರೆಲು ಎಂಚ ಉದಿತ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಇಸಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ್ ತೆರಿಯೊನುಗ.

ತುಳುನಾಡ್ ಪರಶುರಾಮನ ಸೃಷ್ಟಿ ಪನ್ಪಿನವು ಪುರಾಣೆಲೆನ ಐತಿಹ್ಯದ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ್ ನಮ ನಂಬುದ. ಆಂಡ ಇಂಚಿಪ್ಪದ ಸಂಶೋದನೆಲು ಈ ನಂಬುಗೆನ್ ಬದಲ್‌ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಗೋವೆ, ಕೇರಳ, ಕೊಂಕಣ ಪ್ರದೇಶೊಲೆಡ್ ಶಿಲಾಯುಗತ್ತ ಅತ್ಯಾರುಲು ತಿಕ್ಕಿನಡ್ದೆ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ಲಾ ಆದಿಮಾನವೆರ್ ಇತ್ತಿನ ಜಾಗ ಪನ್ಪನೆಕ್ ಆಧಾರ ಆಂಡ್, 1983ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಡಾ. ಪಿ.ರಾಜೇಂದ್ರನ್ ಪನ್ಪಿನಾರ್ ನೇತ್ರಾವತಿ ತುದೆ ಬರಿತ ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಣಿಡ್ ಮಲ್ತಿನ ಸಂಶೋಧನೆಡ್ ಮದ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಅಂತ್ಯ ಶಿಲಾಯುಗ

ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆತ್ತಿನ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಅತ್ಯಾರುಲು ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಅಂತ್ಯ ಶಿಲಾಯುಗತ್ತ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಜನಮಾನಿ ಇತ್ತೆರ್, ಬೊಕ್ಕ ಕಾಡ್‌ದ ಬೋಂಟೆನೆ ಅಕ್ಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಕಸುಬಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸದ ಸುರತ್ತ ಕಾಲೊಡು ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಸೇರಿನ ಕೊರಗ, ಪಂಬದ, ನಲಿಕೆ, ಮಲೆಕುಡಿಯ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ವರ್ಗದಕುಲು ಇತ್ತೆರ್. ತುಳು ಮುಕುಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೊರಗೆರೆನ ಬಾಷೆ ಮಾತ್ರ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಷೆದ ಒಂಜಿ ಎಗ್ಗೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಕೋಶೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಮನೆತನ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೋಶೆರ್ ಪಂಡ ಸತ್ಯ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಬೊಕ್ಕ ದೈರ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮೊಗು ಪುದರಾಯಿನಕುಲು ಆದಿತ್ತೆರ್. ಮುಕುಲು ಕೊರಗೆರೆ ಆದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಮಸ್ತ್ ಆಧಾರ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ, ಶೈವ, ವೈಷ್ಣವ, ನಾಥ, ಶಾಕ್ತ, ಇಸ್ಲಾಂ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಇಂಚ ಮಾತಾ ಧರ್ಮದಲ ಜನ ಬದ್‌ಕ್‌ದಿತ್ತೆರ್, ಬದುಕೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾತಾ ವರ್ಗದ ಜನೊಕುಲ್ಲಾ ತುಳು ಬಾಷೆನ್ ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾದ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ಸೌಭಾಗ್ಯ ತುಳುಭಾಷೆಗುಂಡು. ಇಂಚಿನ ಉದಾಹರಣೆ ಬೇತೆ ರಾಜ್ಯೊಲೆಡ್ ಬಾರಿ ಅಪರೂಪ. ತೌಳವ ಮಣ್ಣ ಕುಡೊಂಜಿ ಗುಣ ಪಂಡ ಸರ್ವ ಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯತೆ. ಉಂದೆಕ್ ಮುಖ್ಯ ಉದಾಹರಣೆ ಪಂಡ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ. ಮುಲ್ಪದ ಮೂಲ ದೇವೆರ್ ಶಿವೆ. ಅರ್ಚಕೆರ್ ವೈಷ್ಣವೆರ್. ಆಡಳಿತ ಜೈನ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್. ಮಂಜುನಾಥ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್‌ದ ಮೂಲ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದವು. ಜನಪದ ದೈವೊಲಾಯಿನ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿ, ಕಾಳರಾಹು, ಕಾಳರ್ಕಾಯಿ, ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಗ್‌ಲಾ ಮುಲ್ಪ ಆರಾಧನೆ, ನೇಮ ನಡೆ ನಡಪುಂಡು, ಜೈನ ಪರಂಪರೆದ ಎನ್‌ಮನೇ ತೀರ್ಥಂಕರೆ ಚಂದ್ರನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಗ್‌ಲಾ ಪೂಜೆ ನಡಪುಂಡು. ಅವ್ವತ್ತಂದೆ ಜಗತ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯಿನ ತ್ಯಾಗ ಮೂರ್ತಿ ಬಾಹುಬಲಿ ಮೂರ್ತಿಲಾ ಮುಲ್ಪದ ಮಾಮಲ್ಲ ವಿಶೇಷ. ಅಂಚೆನೇ ಜೈನರಸುಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನ ವಂಶದಕುಲು ಇನಿಕ್‌ಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಉಲ್ಲೆರ್ ಮಾತ್ರತ್ತ್ ಅಕುಲೆನ ಕುಲದೇವೆರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತುಳು ಜನಪದ ರೀತಿದ ದೈವ ದೇವೆರೆನ್ ನಂಬೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಿರನೆರೆನ್ ಬುಡ್‌ಂಡ ಒರಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಾಂಗ ಮಾತೃ ಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬವಾಯಿನ ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಆಚರಣೆನ್ ಪಾಲಿತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಪ್ರಕೃತಿದ ಸಕ್ತಿಲು, ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಹಿರಿಯೆರ್ ಬದಕ್‌ದುಪ್ಪುನಗ ಅತಿಮಾನುಷ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪಡೆಯಿನಕುಲು, ಕಾಯ ಬುಡಿನ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರ್ನಿಕ ತೋಜಾಯಿನಕ್ಲು, ವಿನಾಶಕಾರವಾಯಿನ ಪ್ರಾಣಿಲು, ಮುಕುಲೆನ್ ಭೂತೊಲು, ದೈವೊಲುಂದು ನಂಬುದು ಆ ಶಕ್ತಿಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನ ಅಕುಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಧಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಾಡ್ದನೊಲು ಇವರಿಪುಂಡು. ಮಸ್ತ್ ಶಕ್ತಿಲೆಗ್, ಅಗೆಲ್ ತಂಬಿಲ, ಕೋಲ, ನೇಮ, ಮಂಡಲ ಪುದರ್‌ಡ್ ತುಳು ನಾಡೊರ್ಮೆ ಸೇವೆ ಸಂದೊಂದುಂಡು. ಇಂದೆನೇ ಭೂತಾರಾದನೆಂದ್ ಪನ್ಪ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಅವ್ಯೆದಿಕ ಆಚರಣೆ ಆದುಪ್ಪುನ ಈ ಪರ್ಬೊಲೆಗ್ ಇಂಚಿಪ್ಪ ವೈದಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮಣೆ ಮಂಚಲಾ ನಮ ಪಾಡ್ದ.

ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಆಡಳಿತ, ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಆರೋಗ್ಯ ವಿಚಾರೊಲೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನ ಸಾರಕಟ್ಲೆ ಹಿರೀಕೆರ್ ಈ ಪುಣ್ಯ ಭೂಮಿಡ್ ಆದ್ ಪೋತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ನನ ಬರ್ಪಿ ಜನಾಂಗೊಗು ಒಂತೆ ಆಂಡಲಾ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೆನೆಪು ಪುಟ್ಟಾವುನ ಕೆಲಸೊನು ಮಲ್ಪುನವು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಮುಖ್ಯವಾದ್ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್, ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೆಗರ್ ಸಂದಾಯಿನ ಹಿರೀಕೆರೆಡ್, ಅಲೌಕಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಲೌಕಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆತ್ತ ಮಸ್ತ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಲು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸದ ಉಡಲ್ ಸೇರ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಉಂದೆಟ್ ಮಸ್ತ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊಲೆನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಮಾನಿ ಮಾಮಲ್ಲ ನಂಬುಗೆಡ್ ಇನಿ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಕ್ರಿ.ಶ.1300ನೇ ಇಸವಿಡ್ದ್ 1700ನೇ ಇಸವಿದ ಮದ್ಯಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ದುಲಯಿ ಇತ್ತಿನ ತುಂಡರಸೆರೆನ ಪರಸ್ಪರ ಕಾದಾಟ ಲಡಾಯಿದ ಕಲೊಟು ಅರಸೆರೆ ಪರವಾದ್ ಕಾದ್‌ದ್ ಕಾಯ ಬುಡ್ತಿನ ಬೀರೆರ್, ನ್ಯಾಯ ಧರ್ಮ ಪಾಲಿತ್‌ದ್ ಶೋಷಣೆದ ವಿರುದ್ಧ ಸೊರದೆತ್ತ್‌ದ್ ದುರಂತ ಅವಸಾನ ಪಡೆಯಿನಕುಲು. ಆಂಜೊವೊಲೆನ ಬಿರ್ಮೆ ಬೊಕ್ಕ ನಿರಂಕುಶ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ವಿರುದ್ಧ ಕಾದ್‌ದ್ ಸತ್ಯ ಬೆಳಗಾಯಿನ ಪೊಂಜೊವೊಲೆನ, ಅಂಚೆನೆ ಕಾಡಮುಗ್ರೊಲು ಅತಿ ಮಾನುಷವಾಯಿನ ಸಕ್ತಿ ಪಡೆದ್, ಕಾರ್ನಿಕ ತೋಜಾಯಿನ ಇಂಚ ಸಾರಕಟ್ಟಲೆ ಪರಸೊಂಗೊಲು ಇನಿ

ಸತ್ಯದ ನಿಲೆಯಾದ್ ಧರ್ಮ ಕಾಪುನ ದೈಯ್ಯೊಲಾದುಲ್ಲ. ಅಂಚೆನೆ ಮೂವೆರ್ ಆಚಾರ್ಯೆರೆಡ್ ಒರಿ ದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸೃಷ್ಟಿ ಕರ್ತೆರಾಯಿನ ದಾರ್ಶನಿಕೆ ಮದ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್‌ಲಾ ನಮ್ಮ ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಕುರಳ್.

ತುಳುವ ಇತಿಹಾಸದ ಉಡಲ್‌ದುಲಯಿದ ಅನರ್ಘ್ಯ ರತ್ನೊಲೆಡ್ ಒಂಜೊಂಜಾದ್ ಪೆಜಿದ್ ಬೊಲ್ಪುಗ್ ಕಂತ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ಬವುಸದ ಜನಾಂಗೊಗು ಪರಿಚಯ ಮಲ್ಪುನಲಾ ಒಂಜಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಆದುಂಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಭೂತಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಎಡ್ಡೆಂತಿನೆನ್ ಅಜತ್‌ದ್ ವರ್ತಮಾನದ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಸೇರಾಂಡ ಮಾತ್ರ ಬವುಸದ ಭರವಸೆಗ್ ವರ್ತಮಾನದ ಇತಿಹಾಸ ಅಡಿಗಲ್ಲಾಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಇನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಿರ್ಮೆ ಪಡೆಯಿನ ಬುದ್ಯಂತೆರ್ ನಮ್ಮೆದುರು ಒದಗಾವುನ ಇಸಯದ ಇತಿಹಾಸದ ಶಕ್ತಿಲು ಪಂಡ.

1. ಮದ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್
2. ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ
3. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ
4. ದೇವು ಪೂಂಜ
5. ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣೆ
6. ಕಾಂತಬಾರೆ ಬೂದ ಬಾರೆ
7. ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ
8. ಮೊಗೇರ್ಲು

ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ:- ವಾಯು ದೇವೆರೆನ ಅವತಾರಂದೇ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ 1239ನೇ ಇಸವಿಡ್ದ್ 1317ನೇ ಮದ್ಯಕಾಲೊಡು ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ದೇಶ ಸಂಚಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ ಭಗವಂತನ್ ಭಕ್ತಿ ಮಲ್ಪುನ ಮೂಲಕ ನರಮಾನ ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇನ್ಪಿನ ದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತೊನು ಜನಮಾನಗ್ ತೆರಿಪಾದ್ ನಮ್ಮ ಸನಾತನ ಧರ್ಮೊಗು ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಎಗ್ಗೆ ಮೂಡಾಯಿನಾರ್. ಕಡಲ ಬರಿತ ಒಡಿಪುದ ಕೈತಲ್‌ದ ಪಾಜಕ ಪನ್ಪಿನ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಇನಿಡ್ದ್ 760

ವರ್ಸ ಪಿರುವುಡು ನಾರಾಯಣ ನಡಿಲ್ಲಾಯ ಬೊಕ್ಕ ವೇದಾವತಿ ದಂಪತಿಲೆನ ಸುಪುತ್ರೆ ಆದ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1238ನೇ ಇಸವಿ ವಿಳಂಬಿ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಅಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ದಶಮಿದಾನಿ ಜನ್ಮೊಗು ಬತ್ತೆರ್.

2. ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ:- ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭುಕುಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಕಾರ 1508ನೇ ಇಸವಿದ ಉದ್ಯಾವರದ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ನಂದಳಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ನಂಜಕೂರ ದೈವೊಲೆನ ನೆನೆಪು ಬೊಕ್ಕ ಅಕುಲೆಗ್ ಕೊರೊಂದುಪ್ಪುನ ಬಲಿಪೊಜೆದ ಆಧಾರೊಡು ಉಂದು ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಸಿರಿನ ಬಳಗ ಪನ್ಪನವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದುಂಡು. 1508ನೇ ಇಸವಿದ ಕಾಲೊಗು ಸಿರಿ, ಕುಮಾರೆ, ದಾರು, ಅಬ್ಬಗ, ದಾರಗ, ಸೊನ್ನೆ ಗಿಂಡಿ ಮುಕುಲು ದೈವತ್ವ ಪಡೆದ್ ಅಕುಲೆಗ್ ಬಲಿಪೂಜೆ ನಡತೊಂದು ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಸಿರಿ ಉಂದೆಡ್ದ್ ಸುಮಾರ್ ನೂದು ವರ್ಸ ಪಿರವುಡ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದಿತ್ತಲ್‌ಂದ್ ಅಂದಾಜಿ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಪಂಡ ಸುಮಾರ್ 15ನೇ ಶತಮಾನ. ಸಿರಿ ನರಜನ್ಮ ಪಡೆಯಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂಜಿ ಕತೆ ಉಂಡು. ಸತ್ಯ ಲೋಕದ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವೆರೆ ಸಭೆಟ್ ಸಪ್ತ ಮಾತೃಕೆನಕುಲು ಅಮಲ್ ಸೇವನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಲಿಕೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮಾತೃಕೆನಕುಲು ಅಮಲ್‌ಗ್ ಒಡ್ಡೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವೆರ್ ಕೋಪೊಡು ನಕ್ಲು ಭೂಲೋಕೊಡು ನರಜಲ್ಮ ಪಡೆಲೆಂದ್ ಸಾಪಿವೆರ್. ಮಾತೃಕೆನಕುಲು ತಪ್ಪಾಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾಪು ನಟ್ಟುವೆರ್. ಅಪಗ ಬ್ರಹ್ಮದೇವೆರ್ ಭೂಲೋಕೊಡು ಜನ್ಮೊಗು ಬರ್ಪಿನ ನಕುಲು ಸತ್ಯಧರ್ಮೊನು ಒರಿತ್‌ದ್ ನ್ಯಾಯೊನು ಕಾಪುನ ಮೈಮೆ ತೋಜಾದ್ ಕಾಯ ಬುಡ್ಡು ಮಾಯೊಡು ಸತ್ಯ ದೈವೊಲಾದ್ ಭಕ್ತೆರೆನ್ ಕಾಪುಲೆಂದ್ ಮದಿಪು ಕೊರ್ಪೆರ್.

3. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ-ಕಾಂತಬಾರೆ ಬೂದಬಾರೆ-ಮೊಗರ್ಲು ಬೊಕ್ಕ ಕಾನದ ಕಟದೆರ್

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಆದ್ ಪೋಯಿನ ನಾಲ್ವೆರ್ ಅಮರ್ ಬೊಳ್ಳಿಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ಅಕುಲು ಮಲ್ತಿನ ನ್ಯಾಯ ಧರ್ಮ ಪರವಾಯಿನ ಹೋರಾಟದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಡ್ದೊಲೆನ ಆದಾರ ಬೊಕ್ಕ ಸ್ವಯಂ ಆಲಚನೆದ ಮಿತ್ತ್ ಮಸ್ತ್ ರೀತಿದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಪಿರವೊರಿನ ವರ್ಗೊಡು ಪುಟ್ಟುದು ಅರಸೊತ್ತಿಗೆದಕುಲೆನ ಬಿರ್ಮೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಲಡಾಯಿದ ಕಲೊಟು ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತಿನ ಈ ಮಹಾನ್ ಸಕ್ತಿಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಪ ಮುಲ್ಪ ಸಂದ್ ಸಂದ್‌ಡ್

ಅಡಿತಪ್ಪಾದಿನ ಕೆಲಸ ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡತ್ತುಂದೆ ಮುಕುಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಕುಲು ನಂಬಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಬಗ್ಗೆ ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಾದ್ ತೂಪಿನಂಚಿನ ಉಡಲ್‌ದಿಂಜಿದ್ ತರ್ಕೊನುನ ಕೆಲಸ ಆತಿಜಿಂದೇ ಪನೊಲಿ. ಒಂಜಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಾತ್ವಿಕ ಅಮರ್ ಬೀರೆರತ್ತುಂದೆ, ದೇವು ಪೂಂಜ, ಬಿಕ್ರ ಮೇಲಾಂಟ ಮುಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸರಿಸುಮಾರ್ 16-17ನೇ ಶತಮಾನದ ಮದ್ಯ ಬಾಗ ಪಂಡ ಸುಮಾರ್ 460 ವರ್ಷದ ಪಿರಾಕ್‌ದ ನಮ್ಮ ಹಿರೀಕೆರ್. ಒಂಜಿ ಅಂದಾಜಿದ ಪ್ರಕಾರ ಇಕ್ಕೇರಿದ ಅರಸುಲೆನ ಆಳ್ವಿಕೆದ ಕಾಲೊಡು ಮುಕುಲು ಬದ್‌ಕ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಮೊಗೆರ್ಲು ಕಾನದ ಕಟದೆರ್ ಬುಕ್ಕ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರ್ ಒಂಜೇ ಊರುದಕುಲು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನೆಯರೆನ ಅಪ್ಪೆ ದೇಯಿ ಬೈದದಿ ಬೊಕ್ಕ ಮುಗರ್ಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ಎಡ್ಡೆ ದೋಸ್ತಿಲು. ಮುಗೆರ್ಲು ಪ್ರಾಯೊಡು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರಡ್ದ್ 5-6 ವರ್ಸೊಗು ಹಿರಿಯಕುಲು. ಕಾನದ ಕಟದೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಸರಿ ಸುಮಾರ್ ಒಂಜೇ ಪ್ರಾಯದಕುಲು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಎರ್ಮಾಳ್‌ದ ನಾನಯೆರೆನ ಗುರುಕುಲೊಟ್ಟು ಬರವು ಸರವು. ಕಲರಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಜಾತಿದಪ್ಪೆ ಜೋಕುಲಾಯಿನ ಕಾಂತಬಾರೆ ಬೂದಬಾರೆನಕ್ಲೆನ ಪರಿಚಯ ಆದ್ ಅಕುಲು ಒಂಜಪ್ಪೆ ಜೋಕುಲೆನಾತ್ ದೋಸ್ತಿಲಾಪೆರ್. ಇಂಚಾದ್ ಪಡ್ಡೆಯಿ ಒಡ್ದುದ ಬಡಕಾಯಿ ಬಾಗೊಡ್ದು ಮೂಡಯಿ ಒಡ್ದುದ ತೆನ್‌ಕಾಯಿ ಬಾಗ ಮುಟ್ಟ ಈ ನಾಲ್ವೆರ್ ಅಮರ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಬೀರತ್ವದ ಬಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನ್ಯಾಯ ಧರ್ಮ ಕಾತ್‌ದ್ ಶೋಷಣೆದ ವಿರುದ್ಧದ ಸೊರ ಈ ಬಾಗೊಲೆನ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆದ ಜನಮಾನಿಗ್ ಸೈಸೊನಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆತಿಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಎನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾದ್ ಪನ್ಪುನದಾಂಡ ಈ ಮಾತ ವೀರೆರ್ಲಾ ದೇವು ಪೂಂಜೆಲಾ ಸೇರಿಲಕ್ಕ ಮೋಸ ವಂಚೆನೆಗ್ ಬಲಿಯಾದ್ ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಲೆನ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಕಾರಣ ಆಕಾಲಿಕ ಸಾವುದ ದುರಂತೊಗು ತರೆ ಒಡ್ಡೊಡಾಂಡ್. ಮುಕ್ಲೆನ ಸಾವುದ ಕಾವುನು ತುಲಿತ್‌ದ್ ತೂನಗ, ಕೋಟಿ ಪೆರುಮಾಳ ಬಲ್ಲಾಳನ ಬಿರುಕ್ಕು ಬಲಿಯಾಯೆ, ಚೆನ್ನಯೆ ಅಣ್ಣನ ಮರಣದ ಪರಿಣಾಮ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ತರೆಹಾಕೊಂದು ಕಾಯ ಬುಡಿಯೆ. ಚೆನ್ನಯೆ ಲಡಾಯಿದ ಕಲೊತ್ತ ಮಾಮಲ್ಲ ವೀರೆ. ಅಣ್ಣೆ ಪ್ರಾಣ ಬುಡಿ ಪೊರ್ತುಡು ಆಯನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂಚ ಉಪ್ಪೊಡು. ಆಯೆ ದಾಯೆ ಪೆರುಮಾಳ ಬಲ್ಲಾಳೆಡ ಪಾತೆರುಜೆ? ಅಣ್ಣನ್ ಕೆರ್ನಾಕುಲೆನ

ವಿರುದ್ಧ ದಾಯೆ ಪನಪಂದೆ ಕುಲ್ಲಿಯೆ? ತರೆಹಾಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣದೆತ್ತೊನುನಾತ್‌ಲಾ ಪುಕ್ಕೆಲೆನಾ. ಪಂಜದ ಕೇಮರ ಬಲ್ಲಾಳೆನ ಲಡಾಯಿದ ಕಲೊಡ್ದು ಪಾರ್ ಬತ್ತಿನ ಚೆನ್ನಯೆ ಅಣ್ಣನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೂದು ಕಂಗಾಲಾದುಪ್ಪುನಗ ಪಿರಾವುಡ್ದು ಬತ್ತದ್ ಕೊಲೆ ಮುಲ್ತುದುಪ್ಪರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಾ? ಪನ್ಪುನ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಮುಲ್ಪ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಅಂಚೆನೆ ಕಾಂತಬಾರೆ ಬೂದಬಾರೆನಕ್ಲು ಬೆರಸ ಕುಬೇರನ್ ಲಡಾಯಿಡ್ ಕೆರ್ಪೆರ್. ಜಯಶೀಲೆರಾದ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಕೇವಲ ಕಾಂತಬಾರೆನ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಲಡಾಯಿದ ಪೊರ್ತುಡು ಆಯಿನ ಗಾಯ ಗುಣ ಆಯಿಜಿ ಪನ್ಪನ ಬೇನೆಡ್ ಸೀಮಂತೂರುದ ರಸಮಯ ಉಗ್ಗೆಲ್‌ಡ್ ಕಾಯ ಬಡ್ದು ಮಾಯೊಡಾಪೆರ್ ಪನ್ಪನವು ಕತೆ. ಲಡಾಯಿಡ್ ಗೆಲ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನ ವೀರೆರ್ ಕೇವಲ ಗಾಯ ಗುಣ ಆಯಿಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆವೊನೆರೆ ಸಾಧ್ಯನಾ?

ಉಂದುವೇ ರೀತಿಡ್ ಕಾನದ ಕಟದೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೊಗೆರ್ಲು ನೀರ್‌ಡ್ ಮುರ್ಕುದ್ ಸೈಪೆರ್. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಕೃತಿದ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುದ್ ಬಲತ್ತಿ ವೀರೆರೆಗ್ ನೀರ್‌ಡ್ ನೀಂದಿಯರೆ ಬರಂದುಪ್ಪಾ ಪನ್ಪಿನಲಾ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕವಾಯಿನ ವಿಸಯ.

ಬಂಗಾಡಿದರಸು ಬಂಗರಾಜನ ಪರವಾದ್ ದಳಪತಿ ದೇವು ಪೂಂಜೆ ಉಚ್ಚಿಲದರಸುಲೆನ ವಿರುದ್ಧ ದಂಡ್ ಸಾರ್‌ದ್ ಲಡಾಯಿಡ್ ಗೆಂದ್‌ದ್ ಬರ್ಪೆ. ಲಡಾಯಿನ ಕಲೊಡ್ದು ಬಚ್ಚೆಲ್‌ಡ್ ಬರೊಂದುಪ್ಪಿನ ದೇವು ಪೂಂಜನ್ ಗೆಂದಪುದಪ್ಪು ಪನ್ಪನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರವಾದಿ ಒರಿ ಕೆರಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯನಾ?

ಅಂಚಾದ್ ಈ ತುಳುವ ವೀರೆರೆನ ಇತಿಹಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಕುಲೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಕುಲು ಈ ನಾಡ್‌ಗ್, ಸಮಾಜೊಗು ಕೊರ್ನ ಎಡ್ಡೆ ಮದಿಪುನು ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನಪಿನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ: ಜಾನ್ಸಿ ರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಾಯಿ, ಕಿತ್ತೂರ ಚೆನ್ನಮ್ಮ ಮುಕುಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕಿನಾತ್ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಉಲ್ಲಾಳದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕಗ್ ತಿಕ್‌ದ್‌ಜಿ ಪನ್ಪಿನವು ಬಾರಿ ಬೇಜಾರ್ದ ವಿಸಯ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಾತ್ರ ಜನಮಾನಸೊಡಿತ್ತಿನ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಇಂಚಿಪ್ಪ ಘಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತಲ್‌ಂದೆ ಪನೊಲಿ. ಉಳ್ಳಾಲ

ಚೌಟ ವಂಶದ ಹಿರಿಯ ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿ 1554-1584. ಕಿರಿಯ ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿ 1594-1640. ಮೂಜಿನೆ 1667-1676. ಬೊಕ್ಕ ನಾಲನೇ ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿ 1719-1741 ಈ ನಾಲ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿನಕುಲುಲಾ ಅಕುಲಾಕುಲು ರಾಜ್ಯಬಾರ ಮಲ್ತಿ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪರಂಪರೆಲೆಗ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಸೇವೆ ಸಂದಾಯಿನ ಮಹಿಳಾ ರತ್ನೊಲು. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಕಿರಿಯ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯೇ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಿನಾಲ್. ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆ ವಿರುದ್ಧ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮರ್ಯಾದೆ ಒರಿಪ್ಪುನ ಮಾತ್ರತ್ತ್ ಪರದೇಸಿಲೆನ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತಿನ ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಸುರೂತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿಂದೆ ಪನೊಲಿ. ಬಂಗರಸನ್ ಮದಿಮೆ ಆಯಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕಗ್ ಸುಖಸಂಸಾರದ ಬಾಗ್ಯ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಕಿರಿಯ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪಂಡ ಇಮ್ಮಡಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬಗ್ಗೆಲಾ ಸರಿಯಾಯಿನ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಶೋಧನೆದ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ತುಳುನಾಡ ಬೀರೆ ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣೆ:- ಸುಮಾರ್ 17ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಕೇರಿ ಬೊಕ್ಕ 18ನೇ ಶತಮಾನದ ಆದಿಡ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದಿತ್ತಿನ ಅಗೋಲಿ ಮಂಜಣ್ಣೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಕೃಷಿ ಮೂಲದ ಬಂಟ ಸಮಾಜೊಗು ಸೇರಿನ ವೀರೆಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಮಂಜಣ್ಣೆ ಬೇತೆ ಬೀರೆರೆಲೆಕ್ಕ ಅಲೌಕಿಕ ಪರಾಕ್ರಮೊನು ತೋಜಾಯಿನಾಯೆ ಅತ್ತ್. ಅಂಡ ಲೌಕಿಕವಾದ್ ಶೌರ್ಯ ಸಾಹಸ ಮಲ್ತಿನ ಮರಪ್ಪಂದಿನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗೆ.

ಮುಲ್ಕಿ ಸೀಮೆದ ಚೇಳಾರ್ ಗುತ್ತು ಬಗ್ಗಣ್ಣ ಅಡ್ಯಂತಾಯೆರೆನ ತಂಗಡಿ ದುಗ್ಗಮ್ಮ ಬೊಕ್ಕ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ದಂಪತಿಲೆಗ್ ಬಪ್ಪನಾಡ್‌ದ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಿನ ಕೃಪೆಟ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಮಗೆನೇ ಮಂಜಣ್ಣೆ. ಮಂಜಣ್ಣನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೆರ್ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಅವೆಟ್ ದಿ. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಷ್ಟ್ರೆನ ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣದ ಕತೆ ಇಂಚ ಸುರುವಾಪುಂಡು.

ಮುಲ್ಕೆ ಸೀಮೆಗ್ ಮುಟ್ಟೊಡುಪ್ಪುನ ಹಳ್ಳಿ ಊರವು ತೇಲಾರ್
ಅವ್ವೆ ಊರುದ ಗುತ್ತುಡಿತ್ತೆರ್ ಬಗ್ಗಣ್ಣಡ್ಯಂತಾಯೆರ್
ಗುತ್ತಿನಾರೆಗ್ ಬೆನ್ನಿ ಬರೆಜನ ದಿಂಜ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಬೆನ್ಯರೆ
ಸತ್ತ್ ಗುತ್ತುದ ಮಾನಮರ್ಯಾದಿ ಬಂಜಾರಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ತಿನ್ಯರೆ

ಒಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಿದ ತಂಗಡ್ಯಾಳ್ ಒರ್ತೆ ಪೊಣ್ಣುಗೆ ದುರ್ಗಮ

ಅಪ್ಪೆ ಸೈತಿನ ಎಲ್ಯ ಪೊಣ್ಣನ್ ತಾನೆ ಸಾಂಕ್ವೆರ್ ಬಗ್ಗಣ್ಣೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಬೊಡು ತುಳು ಬಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬುಳೆಚೆಲ್‌ಗಾತ್ರ ಒಂಜಿ ಕೂಟ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನ ಸುರೂತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪಂಡ ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿಲು. 1897ನೇ ಇಸವಿ ಎಪ್ರಿಲ್ 4ನೇ ತಾರೀಕ್‌ದಾನ ಜನ್ಮೊಗು ಬೈದಿನ ಇಂಬೆರ್ 1923ದ್ 1940 ಮುಟ್ಟ ತುಳುಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾತ್ರ ಬೇಲೆ ಬೆಂದೆರ್. ಕೇವಲ ತುಳು ಬಾಷೆದ ಬಗ್ಗೆ ಬೆನ್ಪಿನವತ್ತಂದೆ ಇಂಬೆರ್ ಒರಿ ಸ್ವಾತ್ರಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರೆಲಾ ಅಂದ್. 1928ನೇ ಇಸವಿ ಸಪ್ಟಂಬರ 23ನೇ ತಾರೀಕ್‌ದಾನ ಇಂಬೆರ್ ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆ ಪನ್ಪಿನ ಕೂಟ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಜಾರ್ ರಾಮಣ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆರ್ ಗುರಿಕಾರೆ, ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿಲು ಕಾರ್ಯಂತೆರ್, ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ಡಾ.ಯು. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್, ಹಿರಿಯಡ್ಕ ನಾರಾಯಣ ರಾವ್, ಯು. ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ, ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರ್ ಪಣಿಯಾಡಿಲೆನ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಪುಗೆಲ್ ಕೊರ್ನಾಕುಲು. 1940 ಮುಟ್ಟ ಪಣಿಯಾಡಿಲು ಈ ಕೂಟೊನು ನಡಪಾಯೆರ್, ವಿಧಿತಾಟದ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಂದಿನ ಪಣಿಯಾಡಿಲು ಊರು ಬುಡ್ದು ಮದುರೆಗ್ ಪೋಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್ ತನ್ನ ಊರಾಯಿನ ಪುರಾಲ್‌ಡ್ ಬಡಕಬಯಿಲ್ ಪರಮೇಸ್ರರಾಯೆರೆ ಒಟ್ಟುಗು 1948ನೇ ಇಸವಿ ಮುಟ್ಟ ಕೂಟೊನು ನಡಪಾವೆರ್. ಅಡೆಗ್ ಉಂತಿನ ತುಳುಬಾಸೆದ ಕೂಟೊನು ಕುಡ ಸುರು ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಖ್ಯಾತ ವಕೀಲೆರಾಯಿನ ಕುಡಲದ ಎಸ್.ಆರ್.ಹೆಗ್ಡೆರ್. ಆರ್.ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ತುಳುಕೂಟ ಇನಿ ಮಸ್ತ್ ಎಗ್ಗೆಲೆನ್ ನರ್ಮುದುಂಡು ಅತ್ತಂದೆ ಇಂಚಿನ ಕೆಲವು ಸಂಘೊಲೆನ ಪುಟ್ಟುಗುಲಾ ಕಾರಣ ಆಂಡ್. ಇಂಚ ತುಳು ಬಾಸೆಗಾತ್ರ ಬೆಂತಿನ ಈ ಮಹಾನ್ ಚೈತೊನ್ಯೊಲೆನ್ ನೆನೆತೊನ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೆ, ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಪುದರ್‌ನ್ ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ಮುಲ್ಪುನ ಮೂಲಕ ಲೋಕೊಗು ಬೆಳಗಾಯಿನ ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ರಾಜರ್ಷಿ ಡಾ. ವೀರೆಂದ್ರ ಹೆಗ್ಡೆರೆಗ್‌ಲ ಉಡಲ್‌ದಿಂಜಿನ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾದ್ ಎನ್ನ ದುಂಬೊತ್ತುದ ಪಾತೆರೊಲೆಗ್ ಮುಗಿತಲ ಕೊರ್ಪೆ.

ನೆಕ್ಕಿದಪುಣಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ

ಶ್ರೀ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪುತ್ತಿಗೆ

ಶ್ರೀ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪುತ್ತಿಗೆ ಮೆರ್ ದಿ. ಅಮ್ಮು ಪೂಜಾರಿ ಬೊಕ ದಿ. ನೀಲಮ್ಮ ದಂಪತಿಲೆನ ಸುಪುತ್ರೆ. 'ಗಡಿನಾಡು' ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ವೃತ್ತಿ ಆರಂಭ ಮಲ್ತಿನ ಮೇರ್ ಮುಂಗಾರು ಪತ್ರಿಕೆದ ವರದಿಗಾರೆರಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆದ ಉಪಸಂಪಾದಕೆರಾದ್ ಕೆಲ್ಸ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆಕಾಶವಾಣಿ, ದೂರದರ್ಶನೊಲೆಡ್ ಪುತ್ತಿಗೆರೆನ ಮಸ್ತ್ ಲೇಖನೊಲು-ವಿಚಾರೊಲು ಪ್ರಸಾರ ಆತ್ಂಡ್. ವರದಿಗಾರೆಯಾದ್ ವಿದೇಶೊಗ್‌ಲಾ ಪ್ರವಾಸ ಮಲ್ತಿನ ಮೇರ್ ಕವಿಯಾದ್, ಸಾಹಿತಿಯಾದ್, ಪತ್ರಕರ್ತೆರಾದ್ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸನ್ಮಾನ ಪಡೆತಿನ ಪ್ರಭಾವಿ ಭಾಷಣಕಾರೆ. ಇತ್ತೆ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ರಾಜಕೀಯ ಬೊಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯೂರೋದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆರ್.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ

ತುಳುವೆರ್ ಚಾವಡಿಡ್ ಸೇರ್ದಿನ ಮಾತರೆಗ್ಲಾ ಸಿರಿ ಸೊಲ್ಮೆಲು...

ತುಳುವ ನಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಯರಾ
ಕಡಲ್ ತೂಯರಾ, ಕಡಲ ತೂಯರಾ
ಕುಡರಿ ರಾಮನ ಬೈಲ ಸೀಮೆದ
ಪಚ್ಚೆ ರಂಗ್‌ನ್ ತೂಯರಾ
ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ ಭೂತ ನೇಮೊನು
ನಾಗಮಂಡಲ ನರ್ತನೊ...
(ಕವಿ ಮುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯೆರ್ನ ಕಬಿತೆದ ಸಾಲುಲು)

ಸತ್ತಿಗೆದಾತ್ ಮಲ್ಲೆ, ಹರಿವಾಣದಾತ್ ಉರುಂಟು, ಪಣವುದಾತ್ ಪೊರ್ಲು, ತಿರ್ತ್ ತುಳುವ ರಾಜ್ಯ.. ಪನ್ಪಿನ ಪುಗರ್ತೆಗ್ ಪಾತ್ರ ಆಯಿನ ನಾಡ್ ನಮ ತುಳುನಾಡ್. ಉಂದು ವಿಭಜನೆದ ಪಾತೆರ ಅತ್ತ್, ತುಳುವೆರ್ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್‌ಡ್ ತಿರ್ಲ್, ಆಂಡ ಕಡಲ ಕರೆತ ತುಳುವೆರ್ ಚರಿತ್ರೆ, ಕಲೆ, ಸಾಹಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರಂಪರೆ ಪೆರ್ಮೆನ್ ಲೋಕೊರ್ಮೆ ಸಾರಿನ ವೀರಪುರುಸೆರ್ ಮಸ್ತ್ ಉಲ್ಲೆರ್, ತುಳುನಾಡ ಚರಿತ್ರೆದ ಪುಟೊಲೆನ್ ತಿರ್‌ಗಾಂಡ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಮರೆಪೆರಾವಂದಿನ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಸೇರಿನಕುಲು ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ ಪನ್ಪಿ ಅಮರ್ ವೀರೆರ್.

ಪೊಸ ತೆಗ್‌ರ್, ಪರ ಬೇರ್ ಕೂಡ್ಡಿತ್ತಿ ಮರ ಪೊರ್ಲುಂ ಪನ್ಪೆರ್ ಕವಿ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್‌ಲಾ ಈ ಪಾತೆರ ಸರಿ ಆಪುಂಡ್. ತುಳುವೆರ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅನನ್ಯವಾಯಿನವು. ಪಿರಾಕ್‌ದ ನಮ್ಮ ಜನಕುಲೆನ್, ವೀರ ಪುರುಷೆರೆನ್ ನೆನೆತೊಂದು ತೂಂಡ ಅವು ಬೊಕ್ಕಲಾ ಪೊರ್ಲುಂ ಅಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಅವಕಾಶ ಉಂದು..

ನಂಬಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪೊ

ಸತ್ಯ ಗೆಂದಾದ್ ಕೊರ್ಪೊ.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಅಭಯ ವಾಕ್ಯ ಉಂದು. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಇಡೀ ಚರಿತ್ರೆನ್ ಒಂಜಿ ವಾಕ್ಯೊಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರ ಉಂದು ಪನ್ಡ್ ಎನ್ನೊಲಿ. ನಂಬಿದವರಿಗೆ ಇಂಬು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಜಯ ತಂದು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಸತ್ಯ, ಧರ್ಮ, ನ್ಯಾಯದ ಸಾರಥಿಗಳಾಗುತ್ತೇವೆ. ಬೆಳೆ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ದಯೆ-ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಎಂಬುದು ಈ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥ. ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬದುಕಿನ ಸತ್ಯದ ಮಾತೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜಕೀಯ, ಪ್ರಭುತ್ವದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ಇದು ಅನ್ವಯ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರಗಳು, ಜನ ನಾಯಕರು ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ? ಅದು ಬೇರೆ ಮಾತು.

ಅಂಡ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ನಡೆ, ನುಡಿ, ಪರಾಕ್ರಮ ಅಂಚತ್ತ್, ಅವುಲು ರಾಜಧರ್ಮ, ರಾಜನೀತಿ ಪನ್ಪಿನವು ಸಾರ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡು. ಈ ನೀತಿಗ್ ಪ್ರತೀಕವಾದ್ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಉಂತುವೆರ್, ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆಡ್ಡ್ ದುಂಬು ಆ ಕಾಲದ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಾಮಲ್ಲ ವೀರೆರ್ ಇಜ್ಜೆರ್ ಇಜ್ಯಾಂಡ್ ಪನ್ಡ್ ಎನ್ನ್ಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಆಂಡ, ಅಂಚಿನ ವೀರೆರೆ ಸಾಹಸೊದ ಕುರುಹು ಅತ್ತಂಡ ದಾಖಲೆಲು ಇತಿಹಾಸೊಡು ಆತೊಂಜಿ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಜಿ. ಆ ಕಾಲದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಜಾತಿ-ವರ್ಗ ಚೌಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಈ ಅವಳಿ ಬೇರೆರ್ ಬಿತ್ತಿನ ಕ್ರಾಂತಿದ ಬೀಜ. ತೋಜಾಯಿನ ಸಾಹಸೊ ಮನೋಭಾವ ಅವು ಮಲ್ಲೆ. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಸಾಹಸ ಗಾಥೆಲೆನ್ ಓದುನಗ ನಮ ಮನಸ್ಸ್ ನಾಲೈನ್ ಶತಮಾನೊದಾತ್ ಪಿರಾ ಪೋಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡ ಸೀಮೆಡ್ ವಿಹರಿಸುಂಡ್. ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ನ ಬೂಡು, ಮೂರ್ತೆದಕುಲೆ ಜೋಪಡಿ ಇಲ್ಲ್,

ಕಂಬಳದ ಕಂಡೊಲು, ಅರವಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟೆಲು, ಕಾಡ್-ಮೇಡ್, ಕಾಳಗದ ಕಣ, ದೈವ ದೇವೆರೆ ಗುಡಿಕುಲೆ ಸುತ್ತ ನಮ ತಿರ್ಗುವ, ಈ ಚರಿತ್ರೆದ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಘಟನೆಲು ಆತೇ ರೋಮಾಂಚಕ. ತುಳನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಂಪು ನಂಕ್ ಸೂಸುಂಡು. ಅಯಿಕ್ಕಾತ್ರನೇ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಕಥೆ ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಜೀವಂತ ನೈಜ ಕಥನ.

ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆನ್ ದೈವಲಾದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನ, ಬೈದರ್ಕಳ ನೇಮ ಉತ್ಸವ ಆದ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಸಮುದಾಯೊದ ಅನನ್ಯತೆದ ರೂಪಕವಾದ್ ತೂಪಿನ. ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನೆಲೆಟ್, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸ್ತರೊಟ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ರೂಪಾಂತರ ಆದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನಗಾರೆರ್ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೂಪೊಡ್ ತೂತೆರ್, ಬರೆತೆರ್, ತುಳು ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆಗ್ ಮಧ್ಯ ಯುಗೊದ ತುಳುನಾಡ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್ದ್ ಸುರುವಾದ್ ಇತ್ತೆದ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಲುನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮುಟ್ಟದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಆಯಾಮ ಉಂಡು, ಕಥೆಟ್ ಬರ್ಪಿನ ಪೆರ್ಮಲೆ ಪಂಜ, ಎಣ್ಮೂರುಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಉದ್ದೊಗುಲಾ ಅಯ್ತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದುಂಡು, ಬೈದರ್ಕಳ ನೇಮೊಡು ಬರ್ಪಿನ ಪರವೆರ್ಡ್ದ್ ಸುರುವಾದ್ ಬಿಲ್ಲವ, ಬಂಟ, ಬಲ್ಲಾಳ, ಗೌಡ ಜನಾಂಗೊಲೆನ ಆಯಾಮ ಉಂಡು, ಕಾಲೊ, ದೇಸೊ, ಜನಾಂಗೊ ಈ ಮೂಜಿಲಾ ಸೇರ್ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನೊಕುಲೆ ಮಾಂತ ಆಯಾಮಲಾ ಈ ಚರಿತೆಡ್ ಮೂಡ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡ್. ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ ವಿಚಾರ ತೂಂಡಲಾ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಿರಿ ತುಳುತ ರಡ್ಡ್ ಅವಳಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ರೂಪೊಡ್ ಜನಪ್ರಿಯವಾತ್‌ಂಡ್.

ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯದ ಜನಪ್ರಿಯತೆದಂಚಿ ತೂಂಡ ಅಕುಲೆನ ಆರಾಧನೆದ ಪಾಡ್ದನ, ನೇಮ, ಪ್ರದರ್ಶನದ ಒಟ್ಟುಗೇ ಅಕುಲೆ ಅಧ್ಯಯನ, ನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಸಿನೆಮೊ, ಆಡಿಯೊ-ವಿಡಿಯೊ ಕ್ಯಾಸೆಟ್ಟುಲು, ಕಥೆ, ಗ್ರಂಥ, ಕಾವ್ಯ, ಕಾದಂಬರಿ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಮಾಹಿತಿ, ಇಂಚ ಬಹುಮಾಧ್ಯಮೊಡು ಮೆರೆತೆರ್ ಈ ಅಮರ್ ವೀರೆರ್. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ ಪ್ರಕಟ ಆವಂದೆ ಉಪ್ಪುನ ಮಾಧ್ಯಮೊನೆ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉತ್ಸವೊ, ಮೆರವಣಿಗೆ, ಸ್ತಬ್ದ ಚಿತ್ರೊ, ಕಂಬಳ, ಸಮ್ಮೇಳನ ದ್ವಾರೊ,

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೃತ್ತೊ, ಯುವಕ ಮಂಡಲೊ, ವ್ಯಾನ್, ರಿಕ್ಷಾ ಇತ್ಯಾದಿ ವಾಹನೊಲೆಗ್ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಪುದರ್ ದೀಪೆರ್. ಅಯಿಕ್ಕೇ ಪನ್ಪುನಿ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ ಒಂಜಿ ಪುರಾಣಲಾ ಅಂದ್, ಚರಿತ್ರೆಲಾ ಅಂದ್. ಅಕುಲು ಪುಟ್ಟಿನೇಕ್ ಸಂಬಂಧವಾಯಿನ ಕಥೆಲು, ಅಕುಲೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ರೂಪಾಂತರ, ಪವಾಡ, ಮಾಂತ್ರಿಕತೆ, ದೈವಿಕತೆಗ್ ಪಲ್ಲಟ ಉಂದೆನ್ ಮಾಂತ ತೂಂಡ ಒಂಜಿ ಜಾನಪದ ಪುರಾಣದ ಮಾತ ವಿಚಾರೊಲು ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ ಕಥೆಟ್ ಉಂಡು. ಅಕುಲು ಕೇವಲ ಪುರಾಣದ ಪಾತ್ರೊಲಾದ್ ಒರಿವುಜೆರ್. ಅಕುಲೆ ಕುಲದೈವ ಬೆರ್ಮೆರ್ ತುಳು ಜಾನಪದ ಪುರಾಣದ ಒಂಜಿ ದೈವಲಾ ಅಂದ್. ಈ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಇತ್ತಿತ್ತೆ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟೊಡುಲಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆವೊಂದುಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ನಂಕ್ ಪೆರ್ಮೆದ ವಿಸಯ. ನಾಗ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಆಶೀರ್ವಾದೊಗಾದ್ ಇನಿ ಹಾಲಿವುಡ್ ತಾರೆಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಕ್ರಿಕೆಟ್. ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಗಣ್ಯ ಆನ್ಯೆರ್ ನಮ ತುಳುನಾಡ ದೈವ-ದೇವೆರೆ ಮೊರೆ ಪೋವೊಂದುಪ್ಪಿನವು ನಮ ತುಳುನಾಡ ಸೀಮೆದ ಪುಣ್ಯೊ ಪನೊಲಿ.

ಕೋಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಅವಳಿತನದ ವಿಚಾರೊಲಾ ಅಂಚನೇ ಚರ್ಚೆದ ವಸ್ತು ಪುರಾಣೊಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಜಾನಪದ ಮುಟ್ಟ ಈ ಅವಳಿತನದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೂಪೊಡು ತೋಜುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕಂಬಳೊಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ದೈವ ದೇವರೆ ಗುಡಿಕುಲೆನ್ ತೂಂಡಲಾ ಇಂಚ ಅವಳಿ ಪುದರ್ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಉಂದು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವಾಸ್ತು ವಿಶೇಷ ಪನೊಲಿ!

ಕಾಲೊ, ಜಾಗ ಜನಾಂಗೊಲೆನ ಸಂಬಂಧ ತೂಂಡಲಾ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಸಂಪ್ರದಾಯೊನ್ ಸುಧಾರಣೆ ಅತ್ತಂಡ ಬದಲ್ತೊಂದೇ ಬತ್ತೆರ್, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಚಲನಶೀಲತೆಗ್ ಅಕುಲೆನ ಕೊಡುಗೆ ಮಾಮಲ್ಲ. ಪರಂಪರಾಗತ ಆಯಿನ ಮೂರ್ತೆದ ಕೆಲಸದ ಬಿಲ್ಲವ ಜನಾಂಗೊಗು ಸೇರ್ದಿನ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭೂಮಿ ಒಡೆತನದ ಬಂಟ, ಜೈನ ಸಮಾಜೊದಕುಲು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೃಷಿ ಸಾಗುವಳಿನ್ ಒಂಜಿ ಸವಾಲಾದ್ ಎದಿರಿಸಾಯೆರ್. ಮೂರ್ತೆಡ್ದ್ ಕೃಷಿಗ್ ಜತ್ತಿನ ಅಕುಲು ತೋಜಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಅತ್ತಂಡ ಪಲ್ಲಟ ಅಕುಲೆಗ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನೊನು ಕೊರುಂಡು. ಇನಿ ಇಡೀ

ಬಿಲ್ಲವ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಘನತೆದ ಪ್ರತೀಕವಾದ್ ಈ ಅವಳಿ ವೀರೆರ್ ಮೆರೆಯೆರೆ ಉಂದುಲಾ ಒಂಜಿ ಕಾರಣ.

ಕೃಷಿದ ಒಟ್ಟುಗೇ ಯೋಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವೀರ ಪುರುಷೆರಾದ್‌ಲಾ ಮುಕುಲ್ ಮೆರೆಯೆರ್, ಗರೋಡಿಡ್ ಅಕುಲೆನ ತರಬೇತಿ ರಾಜಕೀಯವಾದ್‌ಲಾ ಅಕುಲೆಗ್ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಬೊಕ್ಕ ಗೌರವ ತಿಕ್ಕುಲೆಕ್ಕ ಅಂಡ್. ಕೃಷಿ ಬೊಕ್ಕ ಯುದ್ಧ ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡುಲಾ ಪಳಗಿನ ಈ ವೀರೆರ್ ಅದರ್ಶ ಪುರುಸೆರಾಯೆರ್, ಆರಾಧನೆದ ದೈವಲಾಯೆರ್. ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ನ ಆಶ್ರಯೊಡು ಯೋಧೆರ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನೊಗು ಧಕ್ಕೆ ಬನ್ನಗ ಅಕುಲು ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ನ್ ಧಿಕ್ಕರಿಸ್‌ದ್ ಎಣ್ಮೂರುದ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆನ ಪಾಳೆಯೊಗು ಪೋಪೆರ್. ಅಕುಲೆನ ಹೋರಾಟದ ಬದ್‌ಕ್ ತುಳುನಾಡ ಜನಕುಲೆ ಸಾಹಸ ಮನೋಭಾವದ ಪ್ರತೀಕವಾದ್ ತೋಜುಂಡು. ಅಕುಲೆನ ಆದರ್ಶ, ಬಲಿದಾನ ತುಳುವೆರೆ ಹುಟ್ಟು ಗುಣವಾದ್ ತೆರಿಯುಂಡು, ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೀರೆರಾದ್ ತುಳುನಾಡ ಅನನ್ಯತೆದ ಪ್ರತೀಕವಾದ್ ಮಾತಾ ಕಾಲೊಗುಲಾ ಸಲ್ಲುನಕುಲಾದ್ ಒರಿಯೆರ್. ಇತ್ತೆದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆದ ಸುಮಾರ್ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಗ್ ಅಕುಲು ಉತ್ತರವಾದ್ ತೋಜುವೆರ್.

ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಇಡೀ ಕಥೆನ್ ತೂಂಡ ಅಕುಲೆ ಜನ್ಮೊಗ್ ಕಾರಣವಾಯಿನ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಪೂರ್ವ ಕಥೆಲಾ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡ್. ಅಕುಲೆ ಅಪ್ಪೆ ದೇಯಿ ಬೈದ್ಯೆದಿನ ಕಥೆ ಅವು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಕಥೆ ಪನ್ನಗ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ನ ಬೂಡುಡ್ದು ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ರಾಜೆ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋಪಿನ, ಪಂಜಿದ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಾರ್‌ಗ್ ಮುಳ್ಳು ಕಂತಿನ ಗಾಯ ಜೋರಾದ್ ನರಳುನ, ಬಂಜಿನಾಲ್ ದೇಯಿ ಬೈದ್ಯೆದಿ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಉಪಚಾರ ಮಲ್ಪಿನ ರಾಜನ ಬೂಡುಡೇ ಅವಳಿ ಜೋಕುಲೆನ್ ಪೆದ್ದುನ, ಈ ಜೋಕುಲು ವೀರೆರಾದ್ ಮೆರೆಪಿನ, ಬುದ್ಯಂತನ್ ಕೆರ್ಪಿನ, ಅಕುಲೆನ ಪವಾಡೊಲೆನ್ ತೋಜಾಪಿನ, ಪರ್ಮಲೆ ಬೂಡುಡ್ದ್ ಪಂಜ ಸೀಮೆಗ್ ಪೋಪಿನ, ಅಕೇರಿಗ್ ಯುದ್ಧೊಡ್ ಸೈಪಿನ, ಎಣ್ಮೂರುದ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ಅಕುಲೆನ ಬಯಕೆದಂಚನೇ ಗರಡಿ ಕಟ್ಟಾವುನ. ಇಂಚ ಕಥೆ ಸಾಗುಂಡು. ಪಂಜ ಸೀಮೆಡ್ ಅಕುಲೆ ಅಕ್ಕ ಕಿನ್ನದಾರು ತಿಕ್ಕುನ ಪ್ರಸಂಗ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ತಿರುವು. ಅಲೆಲ್ಡ್ ತನುಕುಲು ಏರ್, ದಾನೆ ಪನ್ಪುನ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುನ, ಕೇಂಜವ

ಪಕ್ಕದ ತೆತ್ತಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ದೇಯಿ ಬೈದ್ಯೆದಿಯಾದ್ ಅಲೆಡ್ದ್ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಪನ್ಪ ಅಮರ್ ಜೋಕುಲಾಯೆರ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಕಥೆ ರೋಚಕ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಮುಕುಲ್ ವೀರೆರ್, ಮುಕುಲ್ ಶೂರೆರ್. ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರಗ್ ತಕ್ಕ ದುಂಬು ಸಾಗುಂಡು...

ಪಂಜದ ಪದವುಡು ಮೆಗಿ-ಪಲಯೆ ಬನ್ನಗ ಗುಂಡುಕಲ್ಲ್ ಪೊಡಿಯಾಪುಂಡು. ಅಡ್ಡ ತಿಕ್ಕಿನ ಬೇರ್ ತುಂಡಾಪುಂಡು. ಯಮಧೂಳು ಲಕ್ಕುಂಡು. ಅಕುಲು ಪೋಪಿನ ಬಿರ್‌ಸಾತಿಗೆಗ್ ಮೋನೆದ ಬೆಗರ್ ಕಾರ್‌ಗ್ ಜಪ್ಪುಂಡ್. ಗೋಳಿದ ಮರದ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಅಯಾಸೊ ಕಳೆಯೆರೆ ಅಕುಲು ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ಇಂಚ ಈ ವೀರೆರ್ನ ವರ್ಣನೆಲೆನ್ ಕಂಡೊಡ್ ನೇಜಿ ನಡ್ಪಿನ ಪೊಂಜೊನಕುಲು ಪನ್ಪಿ ಪಾಡ್ದನೊಡ್ ಕೇನೊಲಿ.

ಆರಾಧನಾ ಸ್ವರೂಪೋ:

ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಕಥೆ ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊದ ಕತೆಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಥೆ ಈ ಪಾರ್ದನೊಡ್ ಸುರುತ ಬಾಗೊನೇ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಂದಿ. ಈ ಸಂದಿಡ್ ಬೆರ್ಮೆಗ್ ಎಂಚ ಉದಿತೆರ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊ ಉಂಡು.

ಅಣಿ ಗಂಗೆ, ಮಣಿ ಗಂಗೆ, ಪೇರ ಗಂಗೆ, ಉಪ್ಪಿನ ಗಂಗೆ ಇಂಚ ಏಳ್ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಉದಿಯ ಬೆಂದೆರ್. ಏಳ್ ಕಡಲ ನಡುಟ್ ಏಳ್ ಸುತ್ತದ ಕೋಟೆದ ರಕ್ಷಣೆಡುಪ್ಪಿನ ವೈಭೋಗ ಗುಂಡೊಡು ಓಲೆಗೊ ಆಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ನೆಟ್ಟ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡ್. ತುಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹೆಚ್ಚಿನಲಾ ಕಡಲ್‌ದ್ದೇ ಸೃಷ್ಟಿ ಅಂಡ್, ಬೆರ್ಮೆರ್ ಉದಿಯೆ ಬೆಂದೆರ್, ಸೂರ್ಯ ದೇವೆರ್ (ನಾರಾಯಣ) ಬಾಕಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತೆರ್, ಯಕ್ಷ ರೂಪಿ ಬೆರ್ಮೆರ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಆದಿ ದೈವೊಂದು ನೆಟ್ಟ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು, ಜಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಅನುಸರಣೆ ಮಲ್ಪಿನಕುಲು ಅಗ್ನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಇಂದ್ರಗ್ ವಿರೋಧಿಲಾದ್ ಇತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಗ್ ಇಂದ್ರನ್ ಗೆಂದಿನ ಪರ್ವತೊದ ಮಿತ್ತ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಗದ್ದಿಗೆ ಏರ್ಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ದೃಷ್ಟಾಂತ ಆಪುಂಡು. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ ಪಾರ್ದನೊದ ನನೊಂಜಿ ಸಂದಿ. ಈ ಸಂದಿಡ್ ನಾಗ-ಯಕ್ಷ ಸಮಾಗಮದ ವಿಚಾರ ಬರ್ಪುಂಡು. ಮಣ್ಣ್ ನಾಗನ ಸಂಕೇತ. ನೀರ್ ಯಕ್ಷನ ಸಂಕೇತ. ಮಣ್ಣ್, ನೀರ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್‌ಂಡ ಅವು ನಾಗ-ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಂಕೇತ.

ಗರೋಡಿಲೆಡ್ ಬೆರ್ಮೆರ್:

ಗರೋಡಿ ಪಂಡ ಶಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯೆ, ಜಟ್ಟಿ ಕಾಳಗ, ಮಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆ, ಕುಸ್ತಿ, ಮಲ್ಲ ಕಂಬ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ವ್ಯಾಯಾಮ ಸಾಲೆ, ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿಗ್ ಪೋಪಿನೆಗ್ ದುಂಬು ಎಲ್ಯಡೇ ಅಕುಲೆ ಗರೊಡಿಲೆಡ್ ಯುದ್ಧ ವಿದ್ಯೆ ತರಬೇತಿ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಗರೊಡಿಲೆಡ್ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಲ್ಪುನ ಪದ್ದತಿ ಕಮ್ಮಿ. ಗರೊಡಿಲು ಮಾಂತಾ ಆರಾಧನಾ ಕೇಂದ್ರೊಲಾದ್ ಇತ್ತ. ಈ ಮಲ್ಲ ಕಂಬೊನ್ ಗುರು ಕಂಬ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ದೀಪೊ ದೀದ್ ಕೈ ಮುಗಿವೆರ್, ಗರೊಡಿಲೆಡ್ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಲ್ಪುನ ಉಂತುದು ಪೋಯಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ವ್ಯಾಯಾಮ ಸಾಲೆಲು ಸುರು ಆಯ. ಅವೆಕ್ಕ್ ಗೋದೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರಾಂಡ್.

ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಕಾಲೊಡ್ದು ದುಂಬುಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಗರೋಡಿಲು ಇತ್ತ. ಅಲ್ಪಲಾ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಆರಾಧನೆ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೆರ್ಮೆರ್ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಕುಲದೇವೆರಾದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಮಾತ ಗರೊಡಿಲೆಡ್‌ಲಾ ತುಳುನಾಡ್ದ ಆದಿ ದೈವ ಬೆರ್ಮೆರೆನ ಆರಾಧನೆ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗರೊಡಿಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಂಡ್, ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಟ್ಟಾಯಿನ ಗರೊಡಿಲೆಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಒಟ್ಟುಗು ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ಲಾ ಆರಾಧ್ಯ ಮೂರ್ತಿಲಾಯೆರ್.

ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಕಾಯೊ ಬುಡ್ದು ಕೈಲಾಸ ಸೇರಿ ಬೊಕ್ಕ ಗರೊಡಿಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಯೆರೆ ಕಾರಣ ಉಂಡು. ಎಣ್ಮೂರುದ ಯುದ್ಧದೊ ಕಳೊಟ್ ದೇವ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆ ಕಡೆಟ್ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜಿವೊ ಕಳೆವೊನ್ನ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆಗ್ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ಬಾರಿ ಗೌಜಿಡ್ ಉತ್ತರ ಕಿರಿಯೊ ಕರಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಆರೆನ ದುಕ್ಕೊ ಮಾಜಿದ್ ಪೋಯಿಜಿ. ಒಂಜಿ ರಾತ್ರೆ ಆರೆಗೊಂಜಿ ಕನ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ್. ಆ ಕನಟ್ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್..

ಪದಿನಾಜಿ ಕೋಲು ಗರೊಡಿ ಕಟ್ಟೊಡುಲ್ಲಾಯ

ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಈರೆನ ಬೂಡುಡು

ಎಂಕ್ಲೆ ಮೆಗ್ಗೆ ಪಲಯಗ್ ರಡ್ದ್ ಗಿಂಡೆ

ಪೇರ್ ಕೊರೊಡ್ ಕೊರುಡುನ್ನಗ

ಆವು ಬಾಲೆಲೆ ಆವುಂದು

ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಗಳಗಳ ದುಕ್ಕೊ ಬುಡ್ನಗ

ಮೊರೆಡೆಡೆಉಲ್ಲಾಯಿ ಕಂಗಾಲಾವಡೆಂದ್ ಪಂಡೆರ್..

ಇಂಚ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಕನಟ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋಯಿ ಬುಕ್ಕ ದೇವ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ಎಣ್ಮೊರುಡು 16 ಕೋಲು ಉದ್ದದ ಗರೊಡಿ ಕಟ್ಟಯೆರ್. ಬೆರ್ಮೆರ್‌ನ ಒಟ್ಟುಗೆ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆನ್ಲಾ ಅವುಲು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಕಾರಣಿಕ ಪುರುಸೆರಾಯೆರ್. ದೈವತ್ವೊಗೇರ್‍ಯೆರ್ ಅಯಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕ ಇಡೀ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಪಿದಯಿ ಊರುಲೆಡ್‌ಲಾ ಗರೊಡಿಲೆನ ನಿರ್ಮಾಣ ಅಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಸುಮಾರ್ 217 ಗರೊಡಿಲು ಉಲ್ಲೊ, ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಲೆನ ಮಿತಿನ್ ಮೀರ್‌ದ್ ಮಡಕೇರಿ, ಮುಂಬೈಡ್‌ಲಾ ಗರೊಡಿಲು ಸ್ಥಾಪನೆ ಅತ ಪನ್ಪನವು ವಿಸೇಸೊ. ಈ ಗರೋಡಿಲು ಬೆರ್ಮೆರೆನ ಬುಕ್ಕ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಆರಾಧನೆ ಕೇಂದ್ರೊಲಾಯ. ಅಲ್ಪ ನೇಮ, ಅಗೆಲ್, ಉತ್ಸವ ನಡಪೆರೆ ಸುರು ಅಂಡ್.

ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆ ವೀರಗಾಥೆಲೆನ ಆದಿಡ್ದ್ ಅಂತ್ಯದ ಮುಟ್ಟದ ಘಟನೆಲೆನ್ ಕೇನ್‌ಡ ಅವೊಂಜಿ ರೋಚಕ ಅನುಭವ. ಆದಿಡ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಬತ್ತಿ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ದೇಯಿ ಬೈದ್ಯೆತಿನ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಹೋರಾಟದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮಜಲ್, ಅಕುಲೆನ ಸಂದೇಸೊ, ಜನೊಕುಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಉಂದು ಮಾಂತ ಸೇರ್ದಿನ ನಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವೈಭವ ನಿಜೊಕ್ಲಾ ಅವೊಂಜಿ ಸ್ವರ್ಗ, ಉಂದೆಟ್ ಒಂಜಿ ಜೀವನ ಸಂದೇಸೊ ಉಂಡು. ನಂಬಿನಕ್ಲೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪೊ, ನಿನೆತಿನಡೆಗ್ ನಿರ್ಮಿತಿ ಆಪೊ, ನ್ಯಾಯೊಗ್ ಸಾರೆತಿ ಆಪೊ, ಬುಳೆ ಬಾಗ್ಯೊಗು ದಯಾ ರಕ್ಷಣೆ ಆಪೊ ಪನ್ಪಿನ ಅಕುಲೆ ಅಭಯ ನುಡಿಕುಲು ನಮ ಬಾಳ್‌ಡೊಂಜಿ ಬೊಲ್ಪಾದ್ ತೋಜುಂಡು. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಒಟ್ಟು ಸಂದೇಸೋ ತೂಂಡಲಾ ಅಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್ ಚಂದ್ರೋದಯೊದ ಪೊರ್ತುಡ್ದು ಸುರುವಾದ್ ಸುರ್ಯೋದಯದ ಮುಟ್ಟ ನಡಪುನ ಕೋಲಬಲಿ ಪಡೆದ್ ಎಂಕುಲು ಕೆಮ್ಮಲೆ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಪಾದೊ ಮುಟ್ಟ್‌ದ್ ಬಲತ್ತ ಮೈಟ್ಟ್ ಉಂತುವ. ಎಂಕುಲು ಉಂತಿನ ಅಡಿ ನೀರಾದ್ ಪರಪೊಡ್. ಪೇರಾದ್ ಉರ್ಕೊಡು,

ನೂಲ್‌ದಾತ್ ಕಳಂಕ, ಬತ್ತಂದಿನಾತ್ ಉಳಾಕು ಇಜ್ಜಂದೆ, ಪೋಯಿನವುಲು, ಬತ್ತಿನವುಲು ಶತಸಾವಿರ ಕಾಲೊ ಬೆರಿ ಬುಡಂದೆ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪವೊ. ನಡಪಿನ ಕಾರ್ ದಂಟಂದೆ, ಬೀಸಿನ ಕೈ ಉಳುಕಂದೆ, ಶತಸಾವಿರೊ ಕೂಟೊದ ಕಳಕ್ಕ್ ಪೋಂಡಲಾ ಕೈ-ನಾಲಾಯ್ ಚೂರುಲಾ ಬೂರಂದಿಲೆಕ್ಕ ದೇವೆರೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ವರೊ ಪಡೆದ್ ತಿರ್ತ್‌ಡ್ ಸಿರಿಬಾಲ ಉಳ್ಳಾಕುಲು, ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ಒರಿ ಬೆರ್ಮೆರ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಇಂಚಿನ ಅಭಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಬುಕ್ಕ ದಾನೆ ಭಯ? ಅಯಿಕ್ಕೇ ನಮೊಕು ತುಳುವೆರ್ ಪಂದ್ ಪನಿಯೆರೆ ಅಭಿಮಾನೊ..

ನಾಗಮಂಡಲೊ, ಢಕ್ಕೆ ಬಲಿ, ಒತ್ತೆಕೋಲ, ಮೆಚ್ಚಿ, ಮೈಮೆ, ನೇಮ ಕೋಲ, ಅಯನೊ, ಅರ್ಸಾಯೊ, ಬಂಡಿ ತಂಬಿಲೊ, ಸಿರಿದರ್ಸನೊ, ಮಾರಿ ಪೂಜೆ, ಇಂಚ ತುಳುನಾಡ್ದ ಆರಾಧನಾ ಕ್ರಮೊಕುಲು ಒಂಜಿ ರಡ್ಡತ್ತ್ ಅವೆಟ್ಟ್ ಪೂರಾ ವೀರಾರಾಧನೆದ ತಿರ್ಲ್ ಉಂಡು. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಆರಾಧನೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗೊಂದೇ ಪನೊಲಿ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆದ ಹಿನ್ನಲೆಡ್ ತೂಂಡಲಾ ಈ ಆರಾಧನೆ ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಹೆಚ್ಚ್ ಕಮ್ಮಿ 500 ವರ್ಸೊಡ್ದು ಇಂಚಿಗ್ ಪಾಳೆಯಗಾರ ಅರಸೆರೆ ಕಾಲೊಡ್ ಈ ವೀರೆರ್ ಸಾಹಸ ಮೆರೆಯೆರ್. ಅಯಿಟ್ಟ್‌ಲಾ ಸಮಾಜೊಡು ಮೇಲ್ವರ್ಗೊದಕುಲೆನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗ್ ಎದುರಾದ್ ಬಂಡಾಯ ಲಕ್ಯೆರ್. ಅನ್ಯಾಯೊದ ಎದುರು ಹೋರಾಟೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಅತಿಮಾನವ ವ್ಯಕ್ತಿಲಾದ್ ಮೆರೆಯೆರ್.

ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಅಧ್ಯಯನ ಸಮೀಕ್ಷೆಲೆನ್ ತೂಂಡ ಈ ಕೆಲಸೊನು ಸುರುಮಲ್ತಿನಕುಲು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದ ಕೆಲವು ಪಾಠೊಲೆನ್ ಅಕುಲು ಸಂಗ್ರಹಿಸಾದ್ ಸಂಕಲನ ರೂಪೊಡು ದಾಖಲಿಸಾದೆರ್. ಈ ಕೆಲಸೊ ಅವೆಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕದ ಅಧ್ಯಯನಕಾರೆರೆಗ್ ಪ್ರಯೋಜನಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ತುಳು ಜಾನಪದ, ತುಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಚರಿತ್ರೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತಿನಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಈ ಸಂಗ್ರಹೊನು ಬಳಸೊನ್‌ಯೆರ್.

ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅವಳಿ ವೀರೆರ್, ಬಿಲ್ಲವ ಜನಾಂಗೊದ ವೀರೆರ್, ಮುಕುಲ್ ಬೈದ್ಯೆರ್, ಬೈದ್ಯೆರ್ಲು ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್

ಗರೊಡಿಲೆಡ್ ಆರಾಧನೆ ಮೂರ್ತಿಲಾಯೆರ್, ಈ ಜನಾಂಗೊದ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವಕ್ಲೆಗು ಬಿರಿ ಮೊಕ್ಕ ಆವೆಕುಲೆಗ್ ಬೈದ್ಯೆರ್ಲು ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ರೂಢಿ ಅಂಡ್. ಅಕುಲೆನ್ ಪೂಜಿಸುನ ಕೇಂದ್ರ ಬೈದ್ಯೆರ್ಲೆ ಗರೊಟಿ ಪನ್ಪೇ ಜನಮಾನಸೊಡು ಪ್ರಚಲಿತ ಅಂಡ್. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಘಟನೊಲೆಡ್ ಅಕುಲು ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಅತ್ತಂಡ ಬಂಟೆರ್, ಅಲೌಕಿಕವಾದ್ ಅತ್ತಂಡ ಮಾಯವಾದ್ ಅಕುಲು ಬೈದ್ಯೆರ್ಲು, ಅಂಚಾದೇ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಬಿಲ್ಲವ ಜನಾಂಗೊ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾತಾ ಸಮುದಾಯದಕುಲು ಆರಾಧನಾ ಸ್ವರೂಪೊಡು ತೂಪಿಲೆಕ್ಕ ಅಂಡ್. ಉಂದು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯೊಗ್ ಒಂಜಿ ನಿದರ್ಶನೊ.

ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನೊ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒಂಜಿ ಮಾದರಿ ಲೆಕ್ಕ, ವ್ಯಾಪಕವಾಯಿನ ಬುಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಂತವಾಯಿನ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಧ್ಯಯನೊಗ್ ಉಂದು ಒಂಜಿ ಆಕರ ಅದ್ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಚೌಕಟ್ಟ್ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದೊ ಕೊರ್ಪುಂಡ್, ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯದಂಚಿನ ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇತೆ ವಾ ಜಾನಪದ ಪ್ರಕಾರೊಡ್‌ಲಾ ಆತ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಜಿ. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನೊ ಈ ರಡ್ಡ್ ವೀರೆರ್ನ ಸಾಹಸೊ-ದುರಂತ ಕತೆನ್ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಸಾರ್‌ಂಡ, ಕೂಡೊಂಜಿ ರೂಪೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರಣೊನು ಬಿಂಬಿಸಾವುಂಡ್. ಪಾಳೇಗಾರೆ ಅರಸೆರೆ ಕಾಲೊದ ಸೀಮೆಲೆನ ನಡುತ ಗಡಿ ಘರ್ಷಣೆಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಘಟನೆಲು ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನೊಡು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡ್. ಆ ಕಾಲೊದ ಜನ ವರ್ಗೊಲೆನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧೊಲೆನ ವಿವರಣೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಸಾಮರಸ್ಯೊದ ಬೊಲ್ಪು:

ಕಡಲ್ದಾಯಗ್‌ಲಾ, ಮಡಲ್ದಾಯಗ್‌ಲಾ ನೆನೆಪುನಗ ಮರಣ (ಕಡಲಿನವನಿಗೂ ಮಡಲಿನವನಿಗೂ ಮರಣ ಅಕಾಲಿಕ) ಪನ್ಪ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. ಕಡಲ್‌ಗ್ ಪೋದು ಬಲೆ ಬೀಸ್‌ದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ಕಾಯಕೊಲಾ, ತಾರಿದ ಮರ ಏರ್ದ್ ಕಳಿ ಜಪ್ಪುಡಾವುನ ಕಾಯಕೊಲಾ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದವು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಉಂದು ತೋಜಾವುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಚರಿತ್ರೆದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಗತಿಲು ಮುಲ್ಪದ

ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಲೆನ (ನಲಿಕೆದಕುಲು) ಪದ್ಯೊಲೆಡ್ ವ್ಯಕ್ತ ಅಪುಂಡು. ಅಕುಲು ಪನ್ಪಿ ಲೇಲೇ ಪದ್ಯೊಡ್ ಬಂಟೆರ್, ಮೊಗವೀರೆರ್ ಮೆಗ್ದಿ-ಪಲಿನ ಜೋಕುಲ್, ಬಂಟೆರ್ ಮೊಗವೀರೆರ್ನ ಮೆಗ್ದಿನ ಜೋಕುಲು, ಬಿಲ್ಲವೆರ್ ಪಲಿನ ಜೋಕುಲು, ಮೊಗವೀರೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಿಲ್ಲವೆರ್ ಪಾಲ್ ಕೇನ್ನಗ ಪುಣಿ ದಾಂತಿನ ಉಪ್ಪುನೀರ ಕಡಲ್‌ದ ಪಾಲ್ ಮೊಗವೀರೆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕಂಡ್. ಸೀಪೆ ನೀರ್ದ ಪುಣಿತ ಕಂಡೊಲು ಬಂಟೆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕಂಡ್, ಕಂಡ ಬುಕ್ಕ ಕಡಲ ಬರಿತ ಮರಕುಲು ಬಿಲ್ಲವೆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕಂಡ್. ಮೂಜಿ ಸೇರ್ ಬೀಜ ಬಿತ್ತ್‌ದ್ ಮುಪ್ಪ ಕೊಯ್ಲ್ ದೆತ್ತೆರ್. ಮೂಡಾಯಿ ತೂದ್ ಪಡ್ಡೆಯಿಗ್ ಬಲೆ ಬೀಸ್‌ದ್ ಓಡ ದಿಂಜಾಯೆರ್. ಬಲತ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಎಡತ್ತ್‌ಗ್ ಕೊಯ್‌ದ್ ಕುಜಿಲಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕಳಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಲ ಕಳೆಯೆರ್. ವರ್ಷ ವರ್ಷ ದೈವೊಲೆಗ್ ಕೋಲ ನೇಮ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್. ಕೋಲೊಗು ಪಾತ್ರೆ ನಿಲಿಕ್ಕೆ ಕಳಿ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಇಂಚಾದ್ ಈ ಮೂಜಿ ವರ್ಗದಕುಲೆಗ್ಲಾ ಮೂಲ ಒಂಜೇ ಪನ್ಪಿನವು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡ್. ತುಳುನಾಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯೊಗ್ ಕೊಡೊಂಜಿ ನಿದರ್ಶನ ಉಂದು.

ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಈತ್ ಮಾತಾ ಪರಾಕ್ರಮ, ಸಾಹಸೊಲೆನ್ ಕೇವಲ 30 ವರ್ಸೊದುಲಾಯಿ ತೋಜಾಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ವಿಸೇಸೊ. ಯುದ್ದೊದ ಕಳೊಟ್ಟು ಅಂತ್ಯ ಆಪಿನ ಮುಕುಲ್ ಜವನೆರ್ ಆದಿತ್ತೆರ್. 30 ವರ್ಸೊಡ್ದ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮುಕುಲ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡ್. ಮುಕುಲ್ ವೀರೆರ್. ಮುಕುಲ್ ಶೂರೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಬೇತೆ ದಾದ ದಾಖಲೆ ಬೋಡು?

ಇಂಚಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ವೀರ ಪುರುಸೆರೆಗ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕೊಂಡಲಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜತ್ವದ ವಲಯೊಡು ತಿಕ್ಕೊಡಾಯಿನ ಮನ್ನಣೆ, ಗೌರವ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿ, ಇತಿಹಾಸೊನ್ ಬರೆಯಿನ ಕಾಲಘಟ್ಟೊನೇ ಬೇತೆ. ನಮ ಇತ್ತೆ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಲಘಟ್ಟೊನೇ ಬೇತೆ ಅವೆನ್ ನಮ ಗಮನಿಸಾವೊಡು. ಚರಿತ್ರೆನ್ ಸಮುದಾಯೊದ ಹಿನ್ನಲೆಡ್ ಗ್ರಹಿಸೊಡ್. ಆನಗ ಮುಕುಲ್ ಮಹಾಪುರುಸೆರಾಪೆರ್. ಕರಾವಳಿದ ಚರಿತ್ರೆದ ಕ್ಯಾನ್ವಾಸ್ ಡ್ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಮರಪೆರಾವಂದಿನ ಕ್ಯಾರೆಕ್ಟರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಖಂಡಿತಾ ಪನೊಲಿ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ನಮ ಗತ ವೈಭವೊ ಪನ್ಪೊ, ಅಪಂಡ ಗತೊಡು ವೈಭವ ಮಾತ್ರೆನೋ? ಅಯಿಟ್ಟ್ ನೋವು (ಬೇನೆ) ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಾಂಡಾ ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಹಜೊ ರಾಜವಂಸೊಲೆನ ಚರಿತೆಲೆನ್ ತೂಂಡಲಾ ಅಂಚೆನೆ. ಅಕುಲೆನ ಗತ ವೈಭವೊನ್ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಗುರುತಿಸಾದೆರ್. ಅವು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೊಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಇಂಚಿಪದ ಮೈಸೂರು ರಾಜವಂಶಸ್ಥೆರೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ಸರಿಯೆ. ಅಂಚಾದೇ ಚರಿತ್ರೆ ಪಂಡ ಅವು ನಡೆತಿನವೋ, ಬರೆತಿನವೋ..? ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇನ್ವೆರ್.

ಈ ನಿಟ್ಟ್‌ಡ್ ತೂಂಡ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಇನಿಕ್ಲಾ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಪೆರ್. ಅಕುಲೆ ಆಭಯ ವಾಕ್ಯೊನೇ ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಸಾಕ್ಷಿ. ರಾಜನೀತಿ ರಾಜಧರ್ಮೊಗು ಪ್ರತೀಕವಾದ್ ಅಕುಲು ಉಂತುವೆರ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜೊಡು ಕಲ್ಚರಲ್ ಅಕ್ಸೆಪ್ಟೆನ್ಸ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಲ್ಚರಲ್ ರೆಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಬಾರಿ ನಾಜೂಕಾದ್ ಉಂಡು ಅಯಿಕ್ಕ್ ಕರಾವಳಿದ ಇತ್ತೆದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಲಾ ಕಾರಣ ಪನ್ಧ್ ಪನೊಲಿ. ಆಂಡಲಾ ಹಿಸ್ಟರಿ ವಿದ್ ಎ ಡಿಸಿಪ್ಲಿನ್ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತೂಂಡ ಈ ಅವಳಿ ವೀರೇರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಮರಸ್ಯೊಗ್ ಕೊಂಡಿಲಾದ್ ಉಂತುವೆರ್.

ಮುಗಿತಲದ ಪಾತೆರ...

2008 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 25 ದಾನಿ ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲ್ಲೂಕುದ ಮಂಜಳಪಾಡಿಡ್ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ ಥೀಂ ಪಾರ್ಕ್‌ಗ್ ಶಿಲಾನ್ಯಾಸ ಆತ್ಂಡ್. ಭಾರಿ ಗೌಜಿಡೇ ಸಮಾರಂಭ ನಡತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯೊರೂಪೊಗು ಬರ್ಯೆರೆ ಭಾರಿ ಸಾಹಸೊನೆ ಆವೊಡಾ ದಾನ್ಯೊ. ಈ ಕಾರ್ಯ ಬೇಗನೇ ಆವಡ್. ತುಳುವೆರೆ ಈ ಮಹದಾಸೆ ಬೇಗನೇ ಈಡೇರಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಎನ್ನ ಬಿನ್ನಹ. ನಿಕುಲೆ ಮುಖಾಂತರೊ...

ಪ್ರೀತಿ ಉಪ್ಪಡ್ ... ಸೊಲ್ಮೆಲು..

ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪುತ್ತಿಗೆ

****

ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ ತುಳು ಬೊಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಡ್ ಪುದರ್ ಪಡೆತಿನ ಸಾಹಿತಿ. ಅಂಚನೇ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬೊಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಡ್‌ಲಾ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಇಂಬೆರ್ ಚತುರ್ಭಾಷಾ ಲೇಖಕೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆತೆರ್. ನೂದೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಮಿತ್ತ್ ನಾಟಕ ಬೊಕ ರೂಪಕೊಲೆನ್ ತುಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಡ್ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಇಂಬೆರ್ ಅನೇಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸನ್ಮಾನ ಪಡೆತೆರ್. ತಾನ್ ಬರೆತಿನ ನಾಟಕೊ ಕೃತಿಕುಲೆಗ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಾಸ್ತಿ, ಗೋರೂರು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸೇರ್‌ದ್ ಆನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆತೆರ್. ಕತೆಗಾರೆ, ಕವಿ, ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನಕಾರೆ, ಗಾಯಕೆ, ನಟೆ, ನಾಟಕಕಾರೆ, ಪ್ರಸಾರಕೆ ಈ ರೀತಿಡ್ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭಾವಂತೆ ಆದುಪ್ಪುನ ಇಂಬೆರ್ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಏಷ್ಯಾ ಫೆಸಿಫಿಕ್ ಅಂತರ್‌ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಾಖಲೆಗ್ 2000ನೇ ಇಸವಿಕ್ ಸೇರಿಗೆ ಆತೆರ್. ಕುಡ್ಲಡ್ ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ಹಿರಿಯ ಉದ್ಯೋಘಕೆರಾದುಲ್ಲೆರ್.

ಆರಾಧನೆಡ್ ಅಮರ್‌ಬೀರೆರ್

ಕಾಂತಬಾರೆ-ಬೂದಬಾರೆ

ತುಳುನಾಡ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಕಂಗಣ ಪಡ್ಡಯಿ ಕಡಲ್ ಮೂಡಯಿ ಗಟ್ಟದ ನಡ್ವೆ ಕಾಡ್‌ಗುಡ್ಡೆ, ತೋಡು ತುದೆಕ್ಲೆನ ಇಡೆ ಇಡೆಟ್ ಪಚ್ಚೆಪೈರ್‌ದ ಕಂಡ ಸಾಗೊಳಿ, ಅರಿಬಾರ ತುಪ್ಪೆದಿಂಜಿ ಇತ್ತಿಕಾಲ ತುಳುನಾಡ್ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಗ್ ಬರವುದ ಇತಿಹಾಸ ಕಮ್ಮಿ. ಆಂಡ ನಿಘಕ್ಲಾ ಉಪ್ಪುನ ಜಾನಪದ ಐತಿಹ್ಯೊಲು, ಪಾಡ್ದನ, ಕಬಿತ ದೈವಾರಾದನೆಲೆಡ್ ಮುಲ್ಪದ ಕೃಷಿ, ಬದ್ಕ್‌ಬಾಗ್ಯ, ಒಣಸ್‌ತೆನಸ್, ದುಸ್ತೈತ, ಬಯಬಗ್ತಿ, ಮೋಕೆರಾಕೆ, ಪಗೆದಗೆ, ಒಪ್ಪತಪ್ಪ ಎಡೇನ ತೋಜುಲೆಕ್ಕನೆ ಅರಸುಬಲ್ಲಾಳ್ಕುಲು, ಗುತ್ತುಬರ್ಕೆಲು; ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಪುಗ್ಗೆಲ್ ಕೊರ್ದು ನಡಪಾಯಿಂಚಿ ತಂಕಬೀರದ ಸತ್ಯಧರ್ಮ ಬೀರೆರ್ನ ಮಾಯ್ತಿ ದಿಂಜ ತಿಕುಂಡು.

ತುಳುವ ಬೀರೆರೆಗ್ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ದಿಟ್ಟಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಉಂಡು. ಅಕುಲು ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರತಿನಿದಿಲಾದ್ ನೀತಿನ್ ದೆರ್ತ್‌ಪತ್‌ದ್ ಅಂಕದ ಕಲೊಟು ತಂಕದ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದುರಂತ ಮರಣ ಪಡೆಯಿಂಚಿ ಬೀರೆರ್. ಕಾಯ ಬುಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಯದ ಅಲೌಕಿಕ ಸಗ್ತಿಲಾದ್ ಆರಾಧನೆ ಪಡೆಯಿನಕುಲು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮದಪ್ಪೆರೆ ತೀರಂದಿ ಪುಣ್ಯಪುರುಷೆರೆಡ್ ಮುಲ್ಕಿಸೀಮೆದ ಅಮರ್‌ಬೀರೆರ್ ಕಾಂತಬಾರೆ ಬೂದಬಾರೆರೆ ಪುದರ್ ಅಳಿಯಂದಿನವು.

ಇನಿಕ್ ಸುಮಾರ್ ನಾಲ್ನೂದು ಒರ್ಸದ ಪಿರವು ಜೈನ ಅರಸುಸಂತೇಸಿದ ಸಾವಂತರಸುಲು ಮುಲ್ಕಿಸೀಮೆನ್ ಆಲ್ಯೊಂದಿತ್ತಿ ಕಾಲ. ಅರಸುಲೆನ ತಂಗಡಿ ಪುಲ್ಲಪೆರ್ಗಡ್ಡಿ. ಆಲ್ ಕೊಂಡಾಟೊಡು ಕೊಣತ್ ತಾಂಕಿನ ಬಿರುವೆರೆ ಪೊಣ್ಣು ಆಚು. ಕುಂದಯ ಬಾರೆ ಆಚುನ ಕೈಪತ್ತಿ ಕಂಡನ್ಯೆ. ಕದ್ರಿ ಮಂಜುನಾಥ

ದೇವೆರೆನ ವರಕೊಣತ್ತ್‌ದ್ ದೇವೆರೆ ಅಂಶೊನು ಧಿಂಜೊಂದು ಆಚುಗು ಪುಟಿನ ಅಮರ್ ಆಣ್ ಬಾಲೆಲು ಕಾಂತಬಾರೆ ಬೂದಬಾರೆ. ಅರಸ್ತಾನದ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ ಎಲ್ಲಿಪೋದ್ ಮಲ್ಲೆ ಆವೊಂದು ಕೊಲಲ ಬೀರದ ಇದ್ಯೆ, ಬುದ್ದಿಡ್ ಬಿರ್ಸರಾದ್, ಸೀಮೆಡ್ ಜನಮಾನಿಗ್ ಬೆನ್ನಿಸಾಗೊಳಿಗ್ ಬೋಡು ಬೋಡಾಪಿಲೆಕ್ಕ ಕಜ್ಜ ಬೆಂದಿನತ್ತಾಂದೆ, ಆಂಕದ ಕಲತ ತಂಕದ ಬೀರೆರಾದ್, ಅರಸ್ತಾನೊನು ಕಾತ್‌ಬೇತ್‌ದ್, ಅರಸುಲೆನ ಜೋಡು ರಟ್ಟೆಲಾದ್ ಉಂತುದ್, ಸೀಮೆಕಾತ್‌ದ್ ಪಗೆಮಾನಲೆನ ಪುಗೆ ಮುತ್ತಾದ್ ಕೀರ್ತಿ ಕೊಣತ್‌ದ್, ಅಕೇರಿದೊಂಜಿ ಲಡಾಯ್ದು ಕಲಟ್, ನಂಬಿ ಅರಸ್ತಾನೊಗು ಜಯಬೆಂದ್‌ದ್, ತನ್ಕುಲೆ ಕಾಯಬುಡ್ದ್ ಕೈಲಾಸೊಗು ಸಂದಿನಕುಲು. ಮುಲ್ಕೆದ ಗುಡ್ಡೆಸಾನದ ಒರ್ಸಾದಿ ಉಚ್ಚಯ, ನೇಮದಾನಿ ಪರವೆರ್ ಪಣ್ಪಿನ ಬೀರೊಡು ಆ ಅಮರ್‌ಬೀರೆರ್ನ ಮೆಯ್ ಕೊಕ್ಕೆರುನ ಕತೆ ನಂಕ್ ತೆರಿಯುಂಡು. ಮುಲ್ಕೆ ಸೀಮೆದುಲಯದ ಅಕಲ್ನ ಎಣ್ಮ ಗರಡಿಲು, ಒಂಬರ್ಜ ಮಾಗಣೆದ ಜನಮಾನದ ಭಗ್ತಿದ ಉಡಲ ಉಸುಲುಡು ಅಕಲೆನ ಚರಿತ್ರೆ ಉಂಡು. ಉಳೆಪಾಡಿ ಗುಡ್ಡೆಸಾನ ಭಂಡಾರೊಡು ಉಪ್ಪುನ ಬಾರೆನಕಲೆನ ಬಿರುಪಗರಿ ದುಂಬಾಯ್ನ 32 ದಸ್ತುಲು, ದುಸ್ತೈತ - ಆ ಬೀರೆರೆನ ಚರಿತ್ರೆಗ್ ಸಾಕ್ಷಿಲಾದ್ ನಮ್ಮೆದುರು ಇನಿಕ್ಲಾ ಉಂಡು.

ಮುಲ್ಕೆಸೀಮೆದ್ ಸಾವಂತರಸುಲು ತಂಗಡಿ ಪುಲ್ಲಪೆರ್ಗಡಿನ್ ಉಳ್ಳೋಡಿ ಪೆರ್ಗಡೆ ಚಂದ್ರಾಯ ಬಲ್ಲಾಲ್ರೆಗ್ ಮದ್ಯೆಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಎರಮನೆಡ್ ಪೇರ್‌ಡ್ ಉಂಡ್‌ದ್ ಅಲೆಟ್ ಕೈದೆಕ್ಕುನ ರಾಣಿ ಪುಲ್ಲ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿಗ್ ವಾವೊಂಜಿ ಬಗೆಟ್ಲಾ ಕೊರತೆಯಿಜ್ಜಿ. ಕಂಡಾನಿ ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಆತ್‌ಸೂತ್ರೊಗೇ ಅರಸುಬಲ್ಲಾಲ್ರು. ಗ್ರಾಮ ಮಾಗಣಿಲೆಡ್ ಆಸ್ತಿಬದ್ಕ್, ಒಕ್ಕೆಲ್‌ಸಕ್ಕೆಲ್, ಗುತ್ತು ಬರ್ಕೆಲು ಎರಮನೆಡ್ ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗಾರ್ ತುತ್ತುಪುದೆಪ್ಪು; ಕೈಕೊಂಜಿ ಕಾರ್‌ಗೊಂಜಿ ಚಾಕಿರಿದ ಪೊಣ್ಣಾಣ್, ಮದಿಮೆ ಕರಿದ್ ಒರ್ಸೊಲು ಪಿಜಿರಿನಿ ಏತೇತೋ; ಆಂಡ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿನ ಕಿಲರೊಡು ಸಂತೇಸಿ ಕೊಡಿತ್‌ಜಿ ಉಂದುವೇ ಎತೆಟ್ ಕಂಡಾನ ಬುಡೆದಿ ಮಲ್ಪಂದಿ ಮರ್ದ್‌ಮಾಯ ಇಜ್ಜಿ; ಪಣಂದಿ ಪರಕೆಯಿಜ್ಜಿ.

ಬಲ್ಲಾಲ್ರೆಗಾಂಡಲ ಸಾರಕಜ್ಜ, ಊರ್ದ ಆರಬಾರ ಎತೆಸಿಂತೆಗ್ ಏಲ್ಯಯಿಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಪುಲ್ಲಪೆರ್ಗಡ್ತಿಗ್ ಅಂಚನಾ? ಎರಮನೆಡ್, ಗುತ್ತು ಬಿತ್ತಿಲ್ಡ್ ಒಲ್ಪ ಒಯ್ಟೆ ಪೋಂಡಲಾ, ತನ್ಕ್ ಬಂಜಿ ಬತ್ತ್‌ಜಿನ್ಪ ಎತೆಟೇ ಕುರ್ಪಲ್

ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನ ಆನಿದೊಂಜಿ ದಿನ ಎರಮನೆಗ್ ಬುಲೆಕಾನಗೆ ಪೊಣ್ತ್ತಿನ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಮಂಜಣೆ ಕದ್ರದೇವೆರೆಗ್ ಪುಂಡಿ ಪಣವು, ಪರಕೆ ಪಾಡ್ಲೆ; ನಂಬುಗೆಗ್ ಅಂತಾರ ಬರಂದ್ ಆಪ್ಪೆರೇ ಇನ್ದ್ ಪಣ್ಪೆ.

ಅಂದಾಯಿ ಪಾತರಂದ್ ಒತ್ತೊನ್ನ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ, ತನ ಮದಿಮಾಯೆ ಬಲ್ಲಾಲ್ರು ಬತ್ತಿಗಿಸಿ, ಎರಮನೆತ ಜಾಲಮುಂದಿಲ ತೊಲಸಿಕಟ್ಟೆದ ಎದುರುಂತ್‌ದ್ ಕದ್ರ ದೇವೆರೆಗೊಂಜಿ ಪರಕೆ ತುಂಬಿಯೆರ್. ದಿನಮಾನ ತೂದು ಬೋವುಲೆಡ ದಂಡ್ಯ ತರ್ಪಾಯೆರ್, ಬಂಗಾರಿನ ಬಾಲೆ, ಬೊಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಿಲ್ದ ಪರಕೆನ ದಂಡಿಗೆಡ್ ದೀಯೊಂದು ಕದ್ರ ಮಂಜುನಾಥ ದೇವೆರೆತಾನೊಗು ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್.

ಪುರ್ಲೋಡಿ, ತಿರ್ತಗುಡ್ಡೆ, ಪಾವಂಜೆ ದಾಂಟ್‌ದ್ ತೊರತಲ್ ಕಜೆರಿ ಬೈಲ್‌ಡೆ ಮೊಕಲ್ನ ದಂಡ್ಯ ಸಾಗೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಬೈಲ್‌ಡ್ ಎಡ್ಮೆದ ಬುಲೆಕಾತೊಂದು ಪಕ್ಕಿಚಿಕ್ಕಲೆನ್, ಹುರ್ರೆಂದ್ ಗಿಡಾರೊಂದಿತ್ತಿನ ಏಲ್‌ಏಲರೆ ಪಿರಯದ ಪೊಣ್ಣುಮಗಲೊರ್ತಿ ನದ್‌ರ್‌ಗ್ ಸದ್ರಾಯೊಲು.

ಕೈತ ಅಡರ್ ಬೀಜಾವೊಂಬತ್ತಿನ ಪೊಣ್ಣ್, ಎಡ್ಮೆ ಡೊಂಕೊಂದು ಪೋಪಿನ ದಂಪೂಡ ಬೋವುಲೆಡ ದಾನೆಯಾ ಕಂಡೊನ್‌ದೊಂಕೊಂದು ಪೋಪರ್ ನಿಕಲೆ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕನ್ನಿಜ್ಜಾ? ಇಂದ್ ಸಟಸಟ ನೆರ್ಯೊಲು.

ದಂಡ್ಯದುಲಯಿಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ನಿಲ್ಕಿನ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ ಏರ್‌ಂದ್ ತೂಯೆರ್. ತೋತಕುಕ್ಕುದಾತ್ ಉದ್ದತೋರದ ಲಚ್ಚಣದ ಪೊಣ್ಣು! ಉಂತಾಲೆಯ ದಂಡ್ಯನ್ ಬೋವುಲು ದಂಡ್ಯ ಜಾಯೆರ್.

ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ ಪೊಣ್ಣಡ ಪಾತೆರ್ಯೆರ್. ಏರ್ದೆ ಬಾಲೆ ಈ? ಏರಾಂಡ ದಾನೆ ಈರೆಗ್, ತಾದಿಡೆ ಪೋಪಿನಕಲೆಗ್ ಎರುತ್ತ ಕಿರಯದಾಯೆ? ಎಂಕಲೆನ ಎಡ್ಮೆದ ಕಂಡ ದೊಂಕ್ಯರತ್ತೇ?

ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ ಮುಗುರು ತೆಲ್ತೆರ್ ಬಾಲೆ, ಒಂಜಿ ಸವಾಲ್ ಕೇನ್ವೆ ಎಡ್ಮೆಡ್ ಏಲರೆ ಪೋಂಡ, ಅಯ್ತು ಎಣ್ಣೆ ಓಲುಂಡು?

ಪೊಣ್ಣು ಅಸ್ಕಂದೆ ಪಂಡೊಲು, ಎನ್ನಲಾ ಈರೆಡೊಂಜಿ ಸವಾಲ್? ಎಂಚಿನ?

ಈರೆನಪ್ಪೆ ಪೊಂಜೊವಾವೊಡ್ದುಂಬು ಈರ್ ಓಲ್?

ತೆಲ್ತೆರ್ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ ಜೋರ್ಡೆನೆ, ಆಪಗ ಯಾನೆನ ಅಪ್ಪೆನ್ರ್ ಬಲತ ತುಡೆಟಿತ್ತೆ; ಅಮ್ಮೆರ್ನ ದತ್ತ ತುಡೆಟಿತ್ತೆ...

ಅಂಚಾಂಡ ಕೇನ್ಲೆ, ಎಡ್ಮೆಡ್ ಏಲರೆ ತಾಲ್ನಗ ಎಣ್ಣೆ ಅಯ್ತು ಬೇರ್‌ಡುಂಡು

ವಾಮ್ಮ, ನಿನ ಬಿರ್ಸಾತಿಗೆನೆದೆ ಬಾಲೇ! ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ ಮೂಂಕುದ ಮಿತ್ತ್ ಬಿರೆಲ್ ದೀಯೊಂಡೆರ್. ಈತಾನಗ ಒರ್ಕುಡ್ದ್, ತಾರ್ಡ್ದ್, ತಾರೆದ ಕೊಡಿಡ್ದ್ ತಿರ್ತಾದ್, ಮಾನ ಬತ್ತ್ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಅವು ಕಜೆರಿಬೈಲ್. ಈ ಪೊಣ್ಣು ಬಿರ್ವೆರೆ ಬಾಲೆ ಆಚು; ಅಪ್ಪಮ್ಮೆ ತೀರ್ದೆರ್. ಕಜೆರಿಬೈಲ್ದ ನಲ್ವೆರ್ ಜತ್ತಿನಕುಲು-ತಮ್ಮಲಲ್ಲು ಮೋಲೆನ್ ತಾಂಕೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಇಂದ್ ತೆರಿಂಡ್. ಜತ್ತಿನಕುಲೆಡ ಪಾತೆರೊಡು; ಪಿರಬನ್ನಗ ಬರ್ಪೆ ಇಂದೆರ್ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ ದಂಡ್ಯ ಏರ್ಯೆರ್.

ಕದ್ರ ದೇವೆರೆಗ್ ಪರಕೆ ಸಂದಾದ್ ಪಿರ ಬನ್ನಗ ಕಜೆರಿ ಸಾನೊಗು ಬತ್ತೆರ್. ಯಾನ್ ಜೋಕುಲ್‌ದಾಂತಿನಾಲ್. ಆಚುಡ ಅಪಾಸಿಗೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಎರಮನೆಕ್ ಲೆತೊಂಪೋದ್ ಅಪ್ಪೆ ಆದ್ ತಾಂಕುವೆ. ಎನೊಟ್ಟುಗು ಬಾಲೆನ್ ಕಡಪುಡ್ಲೆ. "ಜತ್ತಿಲೆಡ ಪಂಡೆರ್, ಇನ್ಕಾರ ಮಲ್ಪುಲೆಕಯಿಜ್ಜಿ. ಜತ್ತಿಲು ಆವೂಂದೆರ್. ಅಂಚ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ ಆಚುನ್ ತನಡಪ್ಪ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಲೆತೊಂಬತ್ತೆರ್. ಆಚುಗು ಬೆರಿಸಾಯ ಆದ್ ಕಜೆರಿ ಜಿಮಾದಿ ದೈವಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತಿರ್ತಗುಡ್ಡೆಡ್ ನಲೆಆಂಡ್.

ಪೆರ್ಗಡ್ತಿನ ತಾಂಕಣೆದ ಮಗಲಾದ್ ಎರಮನೆಡ್ ಬಲತ್ತಿನ ಆಚು ಪಿರಯೊಗು ಬನ್ನಗ ಅರಸ್ತಾನದ ಒಕ್ಕಲ್ ಕುಂದಯಬಾರೆನ್ಪಿ ಲಟ್ಟಜವಣ್ಯಗ್ ಆಲೆನ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ಆಚು ಪೊಣ್ಣು ಪೋದು ಪೊಂಜೊವಾತ್‌ಜೊಲು.

ಒಂಜಿದಿನ ರಾಣಿ ಪುಲ್ಪಪೆರ್ಗಡ್ತಿ ಒಕ್ಕೆಲ್‌ದ ಕಂಡ ಸಾಗೊಳಿ ತೂಪರ್ಕೆ ಮಲ್ಪುಗಂದ್ ಆಚುನು ಒಪ್ಪಕೂಟೊಂದು ಕೊಲ್ಲೂರ ಬರ್ಕೆದ ಗುಡ್ಡೆಡೆ ನಡತೆರ್, ಜೊಂಬು ನೆತ್ತಿಗೇರ್ನಗ ಪೊಣ್ಣು ಆಚು ತರೆತಿಗ್ರ್‌ದ್ ಮಗ್‌ವೊರ್ಲು. ಗಾಬಿರ ಆಯ್ನ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ ನೀರ್ದಆಸರ್ ಒಲ್ಪಲ ಉಂಡಾ ಇಂದ್ ತೂನಗ, ಆರ್ಚುನ ಸೊಂಟದ ಗೆಜ್ಜೆತ್ತಿ ಆತ್‌ದೂರೊಗು ರಟ್‌ದ್ ನಿಲಕ್ ಕಂತ್‌ದ್‌ಂಡ್;

ಅಲ್ಪನೇ ನೀರ ಸೆಲೆ ರಟ್‌ದ್‌ಂಡ್, ರಾಣಿ ಪಾರ್‌ಪೋದ್ ಆ ನೀರ್ ಕೊಣತ್‌ದ್ ಆಚುಗು ತಲಿಪುವೆರ್; ದೊಂಡೆಗ್ ಸೋಂಕಾವೆರ್.

ಆನಿದ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ಜೆತ್ತಿನ ಆಚುಗು ಸುರಾಂಡ್ ಎಂಚಿನವಾ ಬಂಜಿಡ್ ಸಂಕಡ... ಪೆರ್ಗಡ್ತಿನ ಕನೊಟು ಕದ್ರ ದೇವೆರ್ ತೋಜಿಯೆರ್, ಪೋಡ್ಯಡೆ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿಯೇ ರಸಮಯಂದ ಗುವೆಲ್ದ ನೀರ್ ಆಚುನ ಬಂಜಿಡುಂತುದ್‌ಂಡ್. ಅಮರ್ ಬಾಲೆಲು ಆಲೆನ ಕಿಲರೊಡು ಉದಿಪುವ ಎನ ಸಗ್ತಿ ಕೂಡಾವೆ. ಆ ಬಾಲೆಲು ಸೀಮೆ ಬೆಲಗಾವ!

ಪೆರ್ಗಡ್ತಿನ ಸಂತೊಸುಗು ಓಡಿಯಿಜ್ಜಿ ಎರಮನೆಡ್ ಉಲ್ಲೆಸ ಉರ್ಕರ್‌ಂಡ್. ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆಚುಗು ತಿಂಗೊಲು ದಿಂಜಿದ್ ಬಯಕ್ ಸನ್ನಾಯ ಆಂಡ್, ತಮ್ಮಲಲ್ಲು ಕಜೆರಿ ಜೆತ್ತಿನಕುಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮರ್ಮಲೆನ್ ನನದಾನಿ ಲೆತೊಂದು ಪಿದಾಡ್ದ್ ಪುಲ್ಲೋಡಿ ಎರಮನೆ ಕಡತ್ತ್‌ದ್ ಕೊಲ್ಲೂರ ಬರ್ಕದಿಲ್ಲ ತಾಕಟೆಮರತಲ್ಪ ಮುಟ್ಟನಗ ಆಚುಗ್ ಉಲಉಲ ಸೆದ್ದೊಲಿ ಬೇನೆ ದಿಂಜಿಂಡ್, ಗುಡ್ಡೆದಿಲ್ಲಡ್ ಪೆದ್ದಿಯೊಲು ಅಮರ್ ಆಣ್ ಬಾಲೆಲು ಅರಲೊಂದು ಬಿಜಿಲಿಯ! ಬಾಲೆಲೆನ್ ಆಚು ತಾಕಟೆದ ಗೆಲ್ಲ್‌ಗ್ ಸೆರಂಗ್ ಕಟ್‌ದ್ ತೊಟ್ಲ್ ತೂಂಕುದ್ ಮಾನಾಯೋಲು. ಸೊಲೆಕ ತೆರಿಯಿನ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ ಪಾರ್ಬತ್ತೆರ್, ಆಚು ಆಜಿಮೂಜಿ ಗಲಿಗೆಡ್ ಕಾಯಬುಡ್ದ್ ಕೈಲಾಸ ಸೇರ್ಯೊಲು.

ಅಮುರ್‌ಬಾಲೆಲೆನ್ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ ತರ್ಕೊಂದ್ ಎರಮನೆಕ್ ಪತೊಂಪೋಯೆರ್ ಅಕಲೆಗ್, ಕಾಂತಬಾರೆ ಬೂದಬಾರೆ ಇಂದ್ ಪುದರ್‌ದೀಯೆರ್. ಕೊಂಡಾಟೊಡು ತಾಂಕ್ಯೆರ್; ಅಜ್ಜಿಲಾ ಅಪ್ಪೆಲಾ ತಾನೇ ಆಯೆರ್. ಕಾಲ ಕರಿನಗ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿಲಾ ಬಂಜಿನಾರಾದ್ ಒರ್ತಿಪೊಣ್ಣು, ಒರಿ ಆಣ್ ಬಾಲೆ ಪೆದ್ಯೆರ್.

ಕಾಂತಬಾರೆ ಬೂದಬಾರೆ ಬಾಲೆಲು ತೂಕ್ಕ - ನೀರ್‌ಗ ಅಂದಾಯ ನೆಯಿ ಪೇರ್‌ಡ್ ಮೀದ್ ಲಕಿಯ. ಬೂಡುದ ಚಾವಡಿಡ್ ಉಲಯಿಪಿದಯಿ ನಲ್ತೊಂದು ತೆಲ್ತೊಂದು, ತೂಪಿಕಣ್ಣ್‌ಲೆಗ್ ಸೊರ್ಗಂದ ಸೊರ್ಣನ್ಪಿಲೆಕ ಮೆಯ್‌ಕಯ್ ಪುಡ್ಕೆನ ಆದ್ ಬುಲೆಯೆರ್ ಅಕಲ್ನ ನಾಲಯ್ದು ನುಡಿ, ಕಾರ್ದ ಪಜ್ಜ, ನಡಪು ನಡಕೆ, ತೂಪಿಂಚಿ ನೋಟ ಬೂಡ್ದ ಮದೆ ದಾಂಟ್‌ದ್ ಸೀಮೆದ್ ಉಡಲ್ ಉರ್ಕಂಡ್ಗ್ ಪೆರ್ಗಡೆ ಬಲ್ಲಾಲ್ರು ಈ ಬಾಲೆಲೆ

ಆಟನೋಟೋಡು ಸೋಕ ಮದತ್ತೆರ್, ಬಾಲೆಲು ಮಾಮೋ, ಮಾಮೋ ಇಂದ್ ಬಲ್ಲಾಲ್ರೆನ ಕಣ್ಣಸೇರ್ಗೆಡಿತ್ತೊಂಡೆರ್. ಈ ಕೊಂಡಾಟದ ಕುರ್ಲೆಲೆಗ್ ಅರಸು ಬಾಲೆಲೆ ಸಮತ್ತವೇ ಬುದ್ಧಿ ಬರವು ಸರವು ತೆರ್ಪಾಯೆರ್. ಈ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಚೆಂಡ್‌ದ ಗೊಬ್ಬುದಂಚನೇ ಕಂಡೊದ ಬಾರ್‌ನೀರ್, ಸಾಗೊಲಿ, ಒಕ್ಕೆಲ್ ಸಕ್ಕೆಲ್ದ ಪುದೆಕ್ ಕೈ ಆಸರ್ ಕೊರ್ಪಿನಿ, ಅಕಲ್ನ ಬೆಸರ್ ಮಾಜಾವುನು, ಪೆತ್ತಕಂಜಿ, ಎರು ಬೋರ್ಲೆನ ಗೇನಲಾ ದಿಂಜಿಂಡ್.

ಒಂಜಿದಿನ ಗೊಬ್ಬುದ ಕಲಡ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಬಾಲೆಲು, ಪೆರ್ಗಡ್ತಿನೆದುರು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪತ್ತ್ ಬಿರೆಲ ಸೊರಣ ಮಲ್ತೆರ್.

ಅಪ್ಪೆರೇ, ಎಂಕಲೆಗ್ ಬಿರುಪಗರಿದ ಗೇನ ಬೋಡು ನಮ್ಮ ಈ ಮುಲ್ಕಿರಾಜೊಡು ನೇಲ ಸಾದಕದ ಗುರ್ಮಟ ಓಲಪ್ಪೆರೇ.

ಬಾಲೆಲೇ ಯಾನ್ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂತ್‌ಜಿ, ಕೆಬಿಟ್‌ಕೇನ್ದೆ. ಮುಲ್ಕೆರಾಜೊಡು ಸಸಿಬಿತ್ತಿಲ ಸಾಮಂತಗರಡಿನ್ಲಿನವು ಬಾರಿಬಿಗಿತ್ತ ಗುರ್ಮಟಗೆ .

ಆವಪ್ಪೆರೇ, ಎಂಕುಲವ್ಲು ಇದ್ಯ ಕಲ್ಪೊಡತ್ತೇ ಎಂಕಲೆನ್ ಕಡಪುಡ್ದ್ ಕೊರ್ಲೆ, ಇದ್ಯೆ ಬುದ್ದಿ ಸಾದಕೊನು ಕೈ ಎತ್ತಾವೊಂದು ಬರ್ಪ.

ಆವು ಬಾಲೆಲೇ. ಆ ಸೆಮತ್ರ ಜನಾರ್ದನದೇವೆರ್ ನಿಕಲೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಆವಡ್ ಇನ್ದ್ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ ಬಾಲೆಲೆನ್ ಕಡಪುಡ್ದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಪಡ್ಡೆಯಿ ಕಡಲಪುಡೆತ ಸಸಿಬಿತ್ತಿಲ ಸಾಮಂತಗರಡಿ ಗುರ್ಮಟೊಕು ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರೆರೆಲೆಕ ಮೆಂಚುನ ಲತ್ತ್‌ಜವಣ್ಯೆರ್ ಬತ್ತ್ ಉಂತುದು ಪತ್ತ್‌ಬಿರೆಲ ಸೊರಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಗುರ್ಮಟದ ಜಟ್ಟಿಗುರುಕುಲು ಅಕಲೆಗ್ ಬೋಡುಬೋಡಾಪಿ ಸಾದಕೊನು ಕಲ್ಪಾಯೆರ್. ಕತ್ತಿಕಡ್ಸಲೆ, ಬಿರುಪಗರಿ ಅಡ್ಡಣಪೆಟ್ಟ್, ತಲ್ವಾರ್ ಬೀಜೊಲಿ, ಒಂಟಿ ಪತ್ತ್ ಕೂಟ, ಮೊಂಬ್ರಾಟ ಒವ್ವೇ ಆವಡ್ ಮಾತೆಟ್ಲಾ ಬಾರೆಲು ಬಿಗುಬಗ್ತೆ ಎಚ್ಚಲ್ಮೆ ತೋಜಾಯೆರ್.

ಸಸಿಬಿತ್ತಿಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿಗುರ್ತೋಗು ಬಾರೆಲು ಪೊಸತೊಂಜಿ ಗರಡಿನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತೆರ್. ಪಾತಾಲೊಗ್ ಬಿರುನಾಟಾಯೆರ್. ಏಲ್‌ಗಂಗೆನೀರ್ ಅಂಗಣೊಗು ಉರ್ಕಾಯೆರ್. ಗುವೆಲ್ ಆಂಡ್. ನನ ಉಂದೆಕ್ಕ್ ದಂಡೆ ಕಟ್ಟೊಡುಂದೆರ್ ಕಂಡೇವು ತುದೆಡ್ದ್ ಇರ್ವೆರಪ್ಪ ರಡ್ರಡ್ದ್ ಬಂಡೆಕಲ್ಲ್‌ಲೆನ್

ಪುಗ್ಗೆಲ್ಡ್ ತುಂಬೊಂಬತ್ತ್‌ದ್ ಗರಡಿದ ಅಂಗಣೊಡು ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಗುವೆಲ್ದ ದಂಡೆ ಆಂಡ್.

ಆತೊರ್ತುಗು, ಸಾರಗಣೊಕ್ಲೆನ್ ಬೆರಿಕಟ್ಟ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲಾಯೆ ಆದ್ ಬತ್ತಿಂಚಿ ದೈವ ಸಗ್ತಿಗ್ ಪುಡಾಡ್ದ್, ಅಡ್ಕದ ಪಾಲೆ, ತೋಡ ಪಿಂಗಾರ ದಾಂತಿನ ಈ ಕಲಡ್ದ್ ನಮ ಪಿದಾಡ್ಗ ಇನೊಂದು, ಸಸಿಬಿತ್ತ್‌ಲ್ ಬುಡ್ದು ಪುಲ್ಲೋಡಿದೆರಮನೆತ ತಾದಿ ಪತ್ತುವೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿನ ಕಾರಕೊಡಿಕ್ ಅಡ್ಡಬೂರ್ಯೆರ್ ಅಪ್ಪೆರೇ, ಎಂಕುಲು ಸಾದಕೊದ ಇದ್ಯೆಸಾರೊನು ಕಲ್ತೊಂಬತ್ತ ಇಂದೆರ್.

ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ ಬಾಲೆಲೆನ್ ಆರಾದ್ ಪತ್‌ದ್ ಕೊಟಕೊಟ ಕಣನೀರ್ ಜಪುಡಾವೆರ್. ಆತ್ ಏಲ್ಯೋಡು, ಪೆರ್ಗಡ್ತಿನ ಪೊಣ್ಣುಮಗಲ್ ದುಗ್ಗು ಪಿರಯೊಗು ಬರೊಂದುಲ್ಲೋಲು. ಮಗೆ ಚೆನ್ನರಾಯೆ ನನಲಾ ಕೆಬ್ಬುಡು ಪೇರ್ದ ಲತ್ತ್ ಅಣ್, ಪೆರ್ಗಡ್ತಿನ್ ಕಂಡನೆ ಚಂದ್ರಯ ಬಲ್ಲಾಲ್ರು ಪಿರಯ ದಂಗ್ದ್ ತೀರ್ದೆರ್. ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ ಸಾವಂತರಸುಲೆನ. ತಂಗಡಿ ಪರಯೆ ಅರಸುಲು ದುಂಬೇ ತೀರ್ದೆರ್. ಸೀಮೆದ ಅರಸ್ಥಾನ ಇಜ್ಜಿ. ಸಿರಿಸಂಪೊತ್ತು ಇಜ್ಜಿ. ಮುಡಯಿ ಬಡಕಯಿ ಬೆದ್ರ ಪುತ್ತೆ, ಮುಂಡೇರ್ದ ಅರಸುಲು ಪಗೆನಕುಲು. ಸೀಮೆನ್ ಒಯ್ತ್ ಪಾಡರೆ ಕಾತೊಂದು ಬೇತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಓಬೊಲಿ ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ದಾದ್ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಮದಿಮೆಗ್ ಪೊದುಯಿಜ್ಜಿ; ಮದಿಮೆಗ್ ಓಬೊಲಿನ್ ಒಪ್ಯಾಪುಲೆಕ್ಕ ಇಜ್ಜಿ.

ಸೊಲೆಕೊನು ತೆರಿಯಿನ ಕಾಂತಬಾರೆ ಬೂದಬಾರೆ ನೀಟ ಉಂತುದು ತಿಗಲೆ ಮರೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಣ್ಪೆರ್! ಆತೇ ಅತ್ತೆ ಅಪ್ಪೆರೇ, ಪೋಡ್ಯಡೆ, ಎಂಕ್ಲಲ್ಲ, ದೇವೆರೆ ದಯಕೊಣೊದು ಎಂಕುಲು ಜನನೊಗು ಬತ್ತ. ಉಪ್ಪುನುಪ್ಪು ಕೊರ್ದ ಈರೆಂಕಲೆನ್ ತಾಂಕಿಯರ್. ಲಟ್ಟೆಲೆಡ್ ಸಗ್ತಿ ಉಂಡು; ಧರ್ಮದ ನಡೆ ಉಂಡು, ಸೀಮೆನ್ ಕಾಪುವ. ಎಂಕಲೆ ತಂಗಡಿ ದುಗ್ಗುಗ್ ಗೆನ್ತ್ ಎಣ್ಮ ದಿನತ ಉಲಯ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪುವ. ನಾಲಯಿದ ಪಾತೆರ ಒರಿಪಾವ ಅಪ್ಪೆರೇ.

ಬಾರೆಲು ಊರ್‌ನಿರೆ ತೂದ್ ತೆರಿಯೆರ್ ಕೊಲ್ಲೂರ ಬರ್ಕೆ, ಪುಲ್ಲೋಡಿ, ವರಪಾಡಿ, ಚಮತರ ತೂಯೆರ್. ಜನಮಾನಡ ಪಾತೆರಕತೆ, ಲಟ್ಟೆದ ಅದೇರ್ಪು ಮಲ್ತೆರ್. ಸಾಗೊಳಿದ ಕಂಡೊಲೆನ್ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್. ಕಿರೆ, ಗುವೆಲ್ ತೊಡ್ಯೆರ್ ತೋಡ। ನೀರ ಪರಪು ಕೊರ್ಯೆರ್. ಪುಚ್ಚಾಡಿಡ್ ಪಾಂಪು ಪಾಡ್ಯೆರ್.

ಮುಂಡೇರ್ದ ಮೈಶಮರ್ದಿನಿ ಅಪ್ಪೆನ ದರ್ಸನ ಮಲ್ತೆರ್. ಊರುಗು ಮಾರಿ ಆದಿತ್ತಿನ ಮುಂಡೇರ್ದರಸು ವೀರವರ್ಮನ ಪಂತಗೆಂದ್ಯೇರ್. ಆಯನ್ಲಾ, ಆಯನ ತೈನಾತಿಲಾಯಿನ ಸಿವಮುಂಗ್ಲಿ, ಸಿದ್ದಪ್ಪ ಮುಂಗುಲಿಲೆನ್ ಜಯ್ತೆರ್. ಮುಂಡೇರ್ದ್ ಒಬ್ಬನ್ ತೋಟ ಬೆಂದ್‌ದ್, ದೇವಸ್ತಾನೊದ ಆರಬಾರೊಗುಂದ್ ಅವೆನ್ ಒಪ್ಯಾಯೆರ್. ಮುಲ್ಕಿದರಸುಲು ಬಾರೆಲೇ ನಿಕಲೆಗ್ ಗಡಿಪಟ್ಟ ಕೊರ್ಪೆ. ಇನ್ನಗ ತನ್ಕುಲು ಗೆತೊನಂದೆ ಮರ್ದ ಬಿರುವಗ್ ಗಡಿಪಟ್ಟ ಕೊರ್ಪಾದ್ ಗುಡ್ಡೆಸಾನ ಜಾಗ್ ಮಲ್ತ್‌ಕೊರ್ಯೇರ್.

ಪೆರ್ಗಡ್ತಿಗ್ ಕೊರಿನ ಪಾತೆರದಂಚೆನೇ ಎಣ್ಮದಿನತ ಗುಡುದೀದ್ ಅರಸು ಕುಮಾರಿಗ್ ಪೊದು ಸಾಟೆಗ್ ಪಿದಾಡ್ಯೇರ್. ದಾಮಸ್‌ಕಟ್ಟೆಗಾದ್ ಆಯ್‌ಕಲ ಬಾವೊಗು ಬತ್ತೆರ್. ಬಾವದರಸು ಬೀಸಬನ್ನಾರ್ ಮದಿಮೆದ ಅಪಾಸಿಗೆಡೇ ಪಿರಯ ದಂಗ್‌ದ್ ಬಡಸ್ತಿಕೆಟ್ ಸೋಕ ಬುಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬಾರೆಲು ಬೀಸಬನ್ನಾರ್‌ಡ ಪೊದು ನಿಗಂಟ್‌ಮಲ್ತೆರ್, ದಿಬ್ಬಣ ಕಣಪಾಯೆರ್. ಓಬಲಿಕಟ್ಟ್ ಗೆನ್ಪಂದೆ, ತನ್ಕುಲೆನ ಕಲೆಕಾರ್ತಿಕ ತೋಜಾದ್ ಬಿರ್ದ್‌ಬಲ್ಮಾಣೊಡು ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್. ಬಾರೆಲೆನ ಕಾರ್ನಿಕೊಡು ಅಜಿಪೊರ್ಸದ ಪರಬೆ ಬೀಸಬನ್ನಾರ್ ಜಕ್ಕ್‌ಡ್‌ಜವಣ್ಯೆ ಆದ್ ಸರ್ತ ಆಯೆರ್.

ಬೆರಿಯೆನೇ ಬಾರೆಲು ಸೀಮೆ ಸೇರಾಯೆರ್. ಅರಸುಲೆ ಸಾಮಂತಪಟ್ಟ ದಿಂಜೊಡು ಬಾಲೆ ಚೆನ್ನರಾಯೆ ಉಲ್ಲೆ ಪಿರಯೊಡು ಎಲ್ಯ ಆಂಡ ಮಲ್ಲೆತ್ತ್, ಆಯನ್ ಪಟ್ಟೊಡು ಕುಲ್ಲಾಗ. ದತ್ತ್ ಬಲತ್ತ್‌ಗ್ ಎಂಕುಲಿತ್ತೊಂದು ಪಟ್ಟಕಾಪುವ ಸೇಮಂತೂರು ಜನಾರ್ದನದೇವೆರೆ ಸನಿದಾನೊಡು ಪಟ್ಟದ ಅಬ್ಸೇಕ ಆವಡ್.

ಬಾರೆಲು ದುಂಬುಂತುದ್ ಚೆನ್ನರಾಯಾಗ್ ಸಾಮಂತಪಟ್ಟ ಕಟ್ಯೇರ್. ತನ್ಕುಲು ಸೀಮೆದ ಕಾಪುಗು ಉಂತ್ಯೇರ್. ಉರ್ಕುನೆತ್ತರ್ದ ಲಟ್ಟ ಜವಣ್ಯೆರೆನ್ ಲಚ್ಚಿಲ್ಡ್ ಕೂಡಾದ್ ಲಡಯಿದ ಸಾದಕ ಕಲ್ಪಾಯೆರ್.

ಈತಾನಗ ಸೀಮೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕಣ್ಣ್‌ದೀತಿನ ಬೆದ್ರದರಸು ಕುಬೇರೆ ಮುರ್ಕಿದಕುಲು ಓಬಲಿಕಟ್ಟ್ ಮೀರ್ದ್ ಓಬೊಲಿಗ್ ಏಲಿಕೆ ಕೊರಂದೆ ಮದ್ಮೆ ಮತ್ತಿರ್ಗೆ ಪನ್ಪಿ ನ್ಯಾವೊನೊನು ದುಂಬುದೀದ್ ಕೂಟಕಟೊಂದು ಲಡಯಿಗ್ ದಂಡ್‌ಕೊಣತ್ತೆ. ಕಾಂತಬಾರೆ ಬೂದಬಾರೆ ತಂಕೊಡು ಕಾದಿಯೆರ್. ಕುಬೇರರಸುನ್

ಗಿಡತ್ತೆರ್; ಸೀಮೆಗ್ ಜಯ ಬೆಂದೆರ್ ಪುಲ್ಲ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿನ ಸಂತೋಸುಗು ಗಡಿಮಿತ್ತಿಜ್ಜಿ.

ಬಾರೆಲೆನ ಪುದರ್‌ಪುರಪು ನಾಲೂರುಗ್ ಪಸರ್‌ಂಡ್. ಮುಡಯಿ ಕಡೇರಿ ಕಾರ್ಲ್‌ದ ಬೈರರಸು ಬಲ್ಮಾಣ ಮಲ್ಪರೆ ಬಾರೆಲೆನ್ ಬರಿಮಲ್ಪಾಯೆ. ಗಟ್ಟಡ್ದ್ ಕೊಪ್ಪದ ನಂಜೇಗೌಡೆಪ್ಪಿ ಪಗೆ ಕಾರ್ಲದರಸುಗು ಉಪ್ರೊಲಿ ಕೊರೊಂದಿತ್ತ್. ಬಲ್ಮಾಣೊಗು ಪೋಯಿನ ಬೂದಬಾರೆ ನಂಜೇಗೌಡನ ದಂಡ್‌ನ್ ಗಿಡತ್ತ್‌ಬತ್ತ್. ಕಾರ್ಲದರಸುಡ್ದ್ ತಮ್ಮನ ಬಲ್ಮನ ಆದ್ ಒತ್ತಕೂಡೊಂದಿನ ಮರ್ದನಾಯ್ಗೆ ತುಲಾಯ ನಾಯ್ಗೆರೆನೊಟ್ಟೆಡು ಬಾರೆಲು ಪಿರಪಿದಡ್ಯೇರ್. ಬಾರೆಲೆನ ಬಿಂಕಬೀರೋಗು ಒಲಿಯಿನ ಕಾರ್ಲದ ದೈವ ಉಲ್ಲಾಯೆ ತನ್ನ ಸಾರಮಣ್ಣ ಬೂತೊಲೆನೊಟ್ಟುಗು, ನಾಯ್ಡೆರೆನ ಮುಂಡಾಸ್ದ ಗರಿಯೊಡು ಸೇರೊಂದು ಒತ್ತಬತ್ತ್. ಬಾರೆಲು ಈ ದೆಯ್ವೊಲೆಗ್ ಉಳ್ಳೋಡಿ ಮಿತ್ತಗುಡ್ಡೆಡ್ ಸಾನಕಟ್‌ದ್ ತಾವು ಮಲ್ತೆರ್.

ತನ್ಕುಲು ಜಲ್ಮೊಗು ಬತ್ತಿಂಚಿ ಕೊಲ್ಲೂರು ತಿರ್ತಗುಡ್ಡೆ ಬರ್ಕೆದಿಲ್ಲಗ್ ಕಂಡಸಾಗೊಳಿ ಬೋಡುಂದ್‌ದ್ ಬಾರೆಲು ಪಿದಾಡ್ದ್ ನಿಮ್ತೆ ಕೇಂಡೆರ್, ತಾಕಟೆದ ಮರತ ಚಿರ್ಮೆರೆಗುಂಡದ ಪಡ್ಡಯಿಡೆ ರಾತ್ರಿ ಪುಲ್ಯಾವೊಡ್ಡ ಮುಪ್ಪಮುಡಿ ಬಾಕಿತಿಮಾರ ಕಂಡ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಂಡದ ನಡ್ಡೆ ಪೆಲತ ದಯಿ ನಡ್ಯೆರ್. ಮಲ್ಲೆ ಆಯಿನ ಆ ಮರ ಒಂಜಿಗೆಲ್ಲಾಡ್ ಬರ್ಕೆ ನಿನೊಂಜಿ ಗೆಲ್ಲಾಡ್ ತುಲುವೆಪೆಲಕಯಿ ಕೊರೊಂದು ಇತಕ್ಲಾ ಉಂಡು.

ಅರಸುರೆಗ್ ಶೆಮತೂರುಡು ಎರಮನೆ, ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಾನ ಅಂಡ್. ತುದೆಬರಿಟ್ ಮುಪ್ಪತ್ತೈನ್ ಕೊಯ್ಲ್ ಕಂಬುಲದ ಕಂಡ ಆಂಡ್. ಬಾರೆಲು ಅರಸ್ತಾನೊಗು ಗೇಣಿ ಕಾಣಿ ಆಪಿಲೆಕ ಮೂಜಿ ಬಾವ, ಗುತ್ತು ಬರ್ಕೆಲೆನ್ ಉಂಡು ಮರ್ತೆರ್. ಬಾವದ ಎದುರುಡು ಮುಪ್ಪಮುಡಿ ಮಜಲ್ ಪದಿನೈನ್ ಮುಡಿ ಪಡಂಗ ಕಂಡೊಲೆನ್ ಮರ್ತೆರ್. ಅರಸ್ತಾನದ ಬಾಕಿಮಾರ್ ಕಂಡೊಗು ಅನುಗಾಲ ನೀರ್ ಒದಗುಲೆಕ ಮುಡಯಿ ಪುಚ್ಚಾಡಿಡ್ದ್ ತೋಡುಕಡ್ತೊಂದು, ಒಡ್ಡ ನರ್ ಕೊಣತೆರ್. ಪಲ್ಮಾರ್‌ಡ್ ಒಂಬರ್ಕಲ ಕಟ್ಟ ಮಲ್ತೆರ್. ಕೊಲ್ಲೂರ್ದ ಕಂಡ ಮಲ್ಪುನಗ ತಿಕಿನ ಮೂಜಿ ಕೊಪ್ಪರ್ಗೆಲೆಡ್ ನಮ್ತೆ ನೋಟೊಡ್ ತೋಜಿನಂಚ, ಒಂಜೆನ್ ಕೊಲ್ಲೂರ ಬಾಕಿಮಾರ್ ಕಂಡೊಡು ದೀಯೆರ್. ನನೊಂಜೆನ್ ನಂಬಿಂಚಿನ ಕರಿಯತ್ತಿಲ ಬೆರ್ಮೆರ್‌ಗ್ ಕೊಣೊದು ಅಬ್ಸೇಕ

ಮಲ್ತೆರ್. ಮಗ್ತೊಂಜೆನ್ ಬಂಗೊಡುಪ್ಪಿನ ತಂಗಿ ದುಗ್ಗು-ಬಾವೆ ಬೀಸಬನ್ನಾರೆಗ್ ಐಕಲಗ್ ಪೋದ್ ಒಪ್ಯಾಯೆರ್.

ಆಯಕಲ ಬಾವದಬಡಕಯಿಡ್ ಕಿರೆತೋಡ್ಯೆರ್; ಕಂಡ ಮಲ್ತೆರ್, ಕಂಡೊಡು ಒಂಟಿ ಕರೆ ಕಂಬುಲ ಮಲ್ತೆರ್. ನಡ್ಸಾಲ್ದ ಜವಣೆರೆನ್ ಸೇರಾದ್ ಸೇಮೆಂತೂರುಡು ಕಂಬುಲ ಗಿಡಪಾಯೆರ್.

ಪಾರ್‌ಪೋಯಿನ ಪಗೆನಕುಲು ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುವೆರಾ, ಒರಸಾಣೂರು ಇರ್ವತ್ತೂರ ದಂಡ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್; ನನೊರ ಕುಬೇರೆ ದಲವಾಯಿಡಪ್ಪ ದಂಡ್ ಕೊಣತ್ತೆ. ಎಚ್ಚೆರ್ಗಡೇ ಇತ್ತೊನ್ಯ ಬಾರೆಲು ಪಗೆನಕಲೆನ್ ಕಡಪ ಗಿಡಾಯೆರ್, ಮುಡಯಿಡೆ ಏಪಲಾ ಅರಸ್ತಾನೊಗು ಪಗೆಮಾನಿನ ಕಿಟಿಕಿಟಿ ತಪ್ಪಡ್‌ಂದ್‌ದ್ ಮುಲ್ಕಿ ಸೀಮೆದ ಪಡ್ಡಯಿ ಪೊಸಂಗಡಿ (ಹಲೆಂಗಡಿ)ಡ್ ನನೊಂಜಿ ಎರಮನೆ ಉಂಡು ಮಲ್ಪುನು ಇಂದ್ ಪಾತೆರ ಆಂಡ್. ಬಾರೆಲು ಸಾರಮಂದೆನ್ ಒಪ್ಪ ಕೂಡಾವೊಂದು ಪೋದು ಪೊಸಂಗಡಿ ಪಡಪಣಂಬೂರುಡು ಪೊಸ ಎರಮನೆಲ್ಲಾ ಅರಸುಲೆಗ್ ಬಸ್ತಿನ್ಲಾ ಕಟ್ಟಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅರಸು ಚೆನ್ನರಾಯೆ ಅಲ್ಪ ಪಟ್ಟೊಡು ಇತ್ತೊಂಡೇ. ಚಮತ್ರಬಾವೊದು ಬಾರೆಲು ಗುತ್ತುದ ಯಜಮಾನಿನ್ ಕುಲ್ಲಾಯೆರ್ ಪೋಪರೆ ಬರ್ಪರಿ ಮಲ್ತೆರ್.

ಬಿರೆಲ ಗೆನ್ಪಗೆನ್ಪದ ಒರ್ಸಾದಿಲೆಡೇ ಈತ್‌ಮಾತ ಆಂಡಲಾ, ಚೌಟರಸು ಕುಬೇರೆ ತನ ಸೋಲುನು ಮದತ್ತ್‌ಜೆ. ಈ ಅಮರ್‌ಬಾರೆಲೆನ್ ಎಂಚಾಂಡಲ ಜೈಪೊಡುಂದ್, ತಾನ್ ನಂಬಿನ ದೈವ ಕೊರಗ ಬಬ್ಬುನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ಪಾದ್ ಕೇಂಡೆ. ಏರಾಯಿನಾಯೆ ಪದ್ರಾಡೊರ್ಸ ಪಾಸಪಲಾರೊಡು ಕುಲ್ಲುದು, ಪೂಬಾರೆದ ಪಂದ್‌ರ್ ತಿನೊಂದು ನಾರೆಕಡ್ಸಲೆಡ್ ಬೇಲಿದ ಪೇರ ಕಲ್ಲಿ ಕಡ್ಪುವೆನಾ, ಕಡ್ಪು ಕಲ್ಲಿಡ್ ಪೇರ್ ಓಡಿದ್ ರಗುತನ್ಪಿನವು ಏಪ ಬರ್ಪುಂಡಾ, ಅನಿಗ್ ಆ ಕತ್ತಿಡ್ ಬಾರೆಲೆಗ್ ಬರು ಮರಣ ನುಡಿಯಾಂಡ್.

ಕುಬೇರೆ ಹಟಕಟ್ಯೆ ಪಾಸ ಪಲಾರೊಡು ಕುಲ್ಯೆ ಪಂದ್‌ರ್ ತಿಂದ್ ದಿನಕರ್ತೆ, ಒರ್ಸ ಕರಿತ್ತೆ, ಕಲ್ಲಿ ಕಡ್ತೊಂದೇ ಬತ್ತೆ, ಏತ್ ಕಡ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಬತ್ತಿನಿ ಪೇರ್‌ತ್ತಂದೆ ನೆತ್ತೆರ್ ಮೂಡಂದಿನ ತೂದು ತೂದ್ ಮರ್ಲ್ ಕಟ್‌ದ್ ನನ ಕಾಪರೆ ಸಾಧ್ಯಜ್ಜಿ ಇಂದ್ ತಡೆರೆ ತೀರಂದೆ, ಪಿದಾಡ್ಗ ಇಂದ್ ದಂಡ್ ಕೂಡಾಯೆ, ಮುಲ್ಕಿಗ್ ಬತ್ತೆ.

ಕುಬೆಮಾರ್ ದಾಪೆಲ್ಡ್ ಪಗೆಮಾನಿನ ದಂಡ್ ತೋಜೂಂಡು ಪಾರದಕುಲು ಸುದ್ದಿ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಕೇಂಡಿನ ಬೂದಬಾರೆ ಪರುಕಟಕಟ ಕಡೇಯೆ ಅಣ್ಣಾ ಈ ಸರ್ತಿ ಈ ಕುಬೇರಗೊಂಜಿ ಗತಿ ತೋಜಾವೊಡೇ ಅಣ್ಣಾ. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಮಚ್ಚರದ ಜಂತುನ್ ನನ ದೀಂಡ ಆವಂದ್. ಕುಬೇರೆ ಈ ಸರ್ತಿ ದೆಯ್ಯೊಡ ವಾರಗೆಂತೊಂದೆಗೇ! ನಾಯ್ಗೆರ್ ಕೂಟದಕುಲು ಪಿನೀಪೋಡಿದ್ ಪಂಡೆರ್.

ಏರ್ಲಾ ಪೋಡ್ಯುನು ಬೊಡ್ಚಿ. ಆಯನವು ಅತ್ರುವಣದ ವಾರ. ನಮ ಅಂಚತ್ತ್. ಸಾಮಂತರಸುಲೆನ ಸತ್ಯ ದರ್ಮದ ಮಣ್ಣ್ ಉಂದು. ಎಂಕುಲು ಸತ್ಯದ ಬಾಲೆಲು. ಇನಮುಟ್ಟ ದರ್ಮೊನು ತಾಂಗ್‌ದ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮರ್ಯಾದಿನ್ ಎಂಕಲೆ ತಿಗಲೆಡ್ ಬೆಪ್ಪು ಉಪ್ಪುನಂಗೆ, ನಂಬುಂಚಿ ದೆಯಿವ ದೇವೆರೆ ಚಿತ್ತೊಡುಪ್ಪುನಂಗೆ ಕಾಪುವ, ಅಂಜಿಕೆ ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ, ಬಿಗ್ಪುಲೆ ಕಚ್ಚ, ಪತ್ತ್ಲೆ ಆಯ್ದ!. ಕಾಂತಬಾರೆ ತೆಡಿಲ್ದಂಚ ಗುಡುಲ್ಯೆ.

ಪಟ್ಟದರಸು ಸಾವಂತೆರೆದ ಅನುಗೆತೊಂದು, ಕೊಲಲದ ಲೆಪ್ಪು ಆಂಡ್. ಕಾಂತಬಾರೆ ಬೂದಬಾರೆ ಮೀದ್ ಜಲಕ ಆದ್ ದಂಡ್‌ದ ದುಸ್ತೈತ ಪಾಡೊಂಡೆರ್. ದೈವೊಲೆನ್ ಸುಗಿತೊಂಡೆರ್. ಬಿರುಪಗರಿನ್ ಬೆರ್ಕಟ್ಟ್ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಸುರಿಯ ಪತೊಂಡೆರ್. ಕೊಂಬು, ಬಾಂಕೆ, ತಂಬಡದ ಸರದನ ಬಾನೊಗೇಂಡ್ಲ್, ಮುಲ್ಕೆದ ದಂಡ್ ಪಿದಾಡ್ದ್ ಕುಬೆಮಾರ್‌ಗೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ರಡ್ಡ್ ಪಿಂಗಡೆಲ ಎದುರೆದ್ರಾಯ.

ಕುಬೇರೆಲಾ ಬಾರಿ ತಂಕದ ಬೀರೆನೇ. ಆಯಗ್ಲಾ ಬಾರೆಲೆಗ್ಲಾ ಸರಿಮಿಕ ಲಡಯಿ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ದಿಂಜ ಏಲ್ಯ ಕರಿದ್ ಕುಬೇರೆ ಕೈಸೋತುದು ನನ ಬಲಿಪುವೆ ಇನ್ನಗ ಬೂದಬಾರೆ ಲಾಗಿದ್ ಕುಬೇರನ ರುಂಡ ರಟ್ಟಾಯೆ. ಕೊಲಲ ಕೈದ್ದಾಂಡ್. ಕುಬೇರೆ ಬೂರ್ದ್‌ಪೆರಣ ಬುಡಿನ ಜಾಗ್ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ಕುಬೆವೂರ್ ಇಂದೇ ಪೊರಪಾಂಡ್.

ಕೊಲಲೊಡು ಕುಬೇರೆ ಸಂದ್ ತೂದ್ ಬೀಜಾಯಿನ ಸುರಿಯದ ಒಂಜಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಡ್ ಕಾಂತಬಾರೆನ ದತ್ತ ತುಡೆಕ್ ಆಯಿನ ಗಾಯ ಮರ್ದ್‌ಡ್ ಮಾಜಂದೆ ಗಜೆಲೊಂದೇ ಪೋಂಡು. ಬೂದಬಾರೆ ಬುಲಿತೊಂದು ಅಕ್ಲಾಸ ಬುಡ್ಯೆ.

ಅಣ್ಣಾ, ದಾನಿ ನಮ ಮಲ್ಪೊಡಿತ್ತಿ ಕಜ್ಜಕಾಯ ಮುಗ್ಗಿಲೆಕ್ಕಾ ತೋಜುಂಡತ್ತಾ?

ಅಂದ್ ಮೆಗ್ಯಾ, ನಮ ಜಲ್ಮೊಗ್ ಬತ್ತಿನೆಕ್, ಸೀಮೆಗ್ ಬೆನೊಡಿತ್ತಿ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಬೆಂದ. ಬೂಮಿಲೋಕೊಡು ನರಮಾನಿ ಆದ್ ಪುಟ್ಟಿನಕುಲು ಈ ಕಾಯ ಬುಡೋಡೇ. ನಮ್ಮ ನಿಲೆನ್ ನಮ ಸೇರೊನ್ಗ. ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ಮಾಯೊಡು ಈ ಸೀಮೆಗ್ ಕಾಪೊಂದುಪ್ಪುಗ.

ಬಾರೆಲು ತಾಕಟೆದ ಮುಗೆಲ್ಡ್ ಬೂಮಿಗ್ ಮುಂಡಸೋಂಕಾದ್ ಸೊರಣ ಮಲ್ತೆರ್. ನಂಬಿಂಚಿ ದೆಯ್ಯದೇವೆರೆನ್ ನಿನೆತೊಂಡೆರ್. ಚಮತ್ರ ಬಾವದ ಬೆರ್ಮಸ್ತಾನುಗು ಮುಟ್ಯೆರ್. ಕೈಯ್ಯ ಕೆಯ್ಯ ಪಸೊಂದು ರಸಮಯಂದ ಗುವೆಲ್ಲ ಅರುಟ್ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಮುಚಿಕಣ್ಣ್ ಜಪ್ಪೊಡ್ಡ ಮಾಯಕ ಆಯೆರ್.

ಇಂಚಿ, ಮುಲ್ಕೆ ಸೀಮೆಡ್ ಕಾರ್ನಿಕದ ಅಮರ್ ಬಾಲೆಲ್ಂದ್ ಜಲ್ಮೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್, ತಂಕಬೀರೊಡು ಸತ್ಯದರ್ಮೊಡು ನಡತ್ತ್‌ದ್, ಸೀಮೆನ್ ಕಾತ್‌ಕೊರ್ದು, ಕಾಯಬುಡ್ದ್ ಮಾಯೊಗು ಸಂದಿನ ಕಾಂತಬಾರೆ ಬೂದಬಾರೆ, ಪೂಜೆದ ಪುರ್ಪೊಲಾದ್ ಬೆಲಗೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

- ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

ಡಾ|| ಕೊಯಿರಾ ಎನ್. ಬಾಳೆಪುಣಿ.

ಬಂಟವಾಳ ತಾಲೂಕುದ ನಾರ್ಯಡ್ ಶ್ರೀ ಐತಮುಗೇರ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀಮತಿ ದೇಯಿ ಮೊಕುಲೆನ ಸುಪುತ್ರೆ ಡಾ|| ಕೊಯಿರಾ ಎನ್.ಬಾಳೆಪುಣಿ. ಮುಗೇರರ ದುಡಿ ಕುಣಿತಗಳು : ಸ್ವರೂಪ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪನ್ಪಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಬಂದೊಗು ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯೊಡ್ದ್ ಡಿ.ಲಿಟ್ ಪದವಿ ಪಡೆತೆರ್. ತುಳು ಬೊಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ನಾಟಕ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆತ್ತಂದೆ ಮಸ್ತ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಲೆಡ್ ನಾಟಕ ರಚನೆ, ನಿರ್ದೇಶನ ಬೊಕ ನಟನೆಗ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆತೆರ್. ಜನಪದ ಆಚರಣೆ, ಆರಾಧನೆ, ಕುಣಿತೊಲೆ ಬಗೆಟ್ ಗಂಭೀರ ಆಸಕ್ತಿ ದೆತೊಂದಿನ ಇಂಬೆರ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸನ್ಮಾನ ಪಡೆತೆರ್. ಆರ್ ಕಟ್ಟಿದಿನ ನಲಿಪು ಜಾನಪದ ಕೂಟ ಬಾಳೆಪುಣಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೊಡೇ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಸಿದ್ದಿ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕುದ ಉಪ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಆದ್ ನಿವೃತ್ತಿ ಆತೆರ್ ಡಾ|| ಕೊಯೊರಾ ಎನ್. ಬಾಳೆಪುಣಿ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮುಗೇರ್ಲು ಒಂಜಿ ಅಧ್ಯಯನ

ತುಳು ಪನ್ಪಿನ ಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೇಲ್ಮೆಗಾದ್ ಉಪ್ಪುನ ಪುದರ್. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಪಾತೆರುನ ಜನಮಾನಿ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಉಪ್ಪುನ ಪ್ರದೇಶೊನು ತುಳುನಾಡ್‌ಂದ್ ಧೈರ್ಯೊಡು ಪನೊಲಿ. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾಲ, ಸಂದರ್ಭೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಕಮ್ಮಿ ಅವೊಂದು ಬೈದಿನೆನ್ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ತೆರಿಯೊಲಿ. ಗ್ರಾಮಪದ್ಧತಿ ಪನ್ಪಿ ಗ್ರಂಥೊಡು ಬರೆತಿನ ರಜತ ಪೀಠ ಮಹಾತ್ಮೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್, ಬಡಕಾಯಿ ಮರಾಠಿದ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ) ನಾಸಿಕ್ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ದ್ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಮುಟ್ಟ, ಮೂಡಾಯಿ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಡ್ದ್ ಪಡ್ಡೆಯಿ ಕಡಲಬರಿ ಮುಟ್ಟ ಪರಡ್ದ್ ಇತ್ತಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ನಾಡ್ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್. ಬಡಕಾಯಿ ಅಂಕೋಲೆಡ್ದ್ ತೆನ್ಕಾಯಿ ನೀಲೇಶ್ವರ ಮುಟ್ಟಂದ್‌ಲಾ, ನನ ಕೆಲವೆರ್ ಗೋಕರ್ಣೊಡ್ದು ಕೇರಳದ ಪಯ್ಯನ್ನೂರು ಮುಟ್ಟಂದ್‌ಲಾ, ನನ ಒಂತೆ ಜನ ಒಡಿಪುದ ಸೀತಾ ನದಿಡ್ದ್, ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆದ ಪಯಸ್ವಿನಿ ಸುದೆ ಮುಟ್ಟಂದ್ ಪಂಡೊಂಡೆರ್. ಅಂಡ ಒಂಜಿ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿನ್ ನಮ ಒಪ್ಪೊಡಾಪುಂಡು, ದಾದ ಪಂಡ ಬಡಕಾಯಿಡ್ದ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆದ ಮೇಲ್ಮೆಡ್ದ್‌ಲಾ, ತೆನ್ಕಾಯಿ ಮಲೆಯಾಳಿ ಭಾಷೆ ಪ್ರಭಾವೊಡ್ದುಲಾ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ್ ಸಿರ್ಕೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ ಖಂಡಿತ. ತುಳು ಮಾಜಿದ್ ಇತ್ತೆ ಕನ್ನಡ ಪಾತೆರುನ ಬೊಕ್ಕ ಮಲೆಯಾಳ ಪಾತೆರುನ ಪ್ರದೇಶೊಲೆಡ್ ತುಳು ಭಾಷೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಜ್ಜೆ ಗುರ್ತೊಲೆನ್ ನಮ ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ತೂವೊಲಿ. ಇತ್ತೆದ ಕಾಲ ನಿರ್ಣಯೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಪನ್ಪುಂಡ ನಮ ದೈವದ ನುಡಿಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಪನ್ಪಲೆಕ್ಕ ತೆನ್ಕಾಯಿ ನೀಲೇಶ್ವರೊಡ್ದು ಬಡಕಾಯಿ

ಬಾರ್ಕೂರು ಮುಟ್ಟ, ಮೂಡಾಯಿ ಘಟ್ಟದ ಬರಿಡ್ದ್ ಪಡ್ಡೆಯಿ ಕಡಲಬರಿ ಮುಟ್ಟ ಪರಡ್ದ್ ಉಪ್ಪುನ ಪೆರ್ಮೆದ ನಾಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಧರ್ಮದೈವ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಾಡ್ದನೊಡು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಸತ್ತಿಗೆದಾತ್ ಮಲ್ಲೆ, ಅರಿವಾಣದಾತ್ ಉರುಂಟು, ಪಣವುದಾತ್ ಪೊರ್ಲು ತಿರ್ತ್ ತೋಜುಂಡು ತುಳು ರಾಜ್ಯ, ತಿರ್ತ ರಾಜ್ಯೊನು ಬಾರೊನುಲ್ಲೆರ್ ಬಾಲೆ ಬಂಗರಸು, ಮಿತ್ತ ರಾಜ್ಯೊನು ಬಾರೊಂದುಲ್ಲೆರ್, ಬೈರಸೂಡವೆ. ಬಾಲೆ ಬಂಗರಸು ಬಂಗಾಡಿನ್ ಕೇಂದ್ರವಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳೊಂದಿಪುನ ಪೊರ್ತುಗು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಗವಾಯಿನ ಕಾರ್ಕಳ ಬೊಕ್ಕ ಕಳಸ ಪ್ರದೇಶೊನು ಬೈರರಸೆರ್ ಕಾರ್ಕಳೊನ್ ಕೇಂದ್ರವಾದ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬಂಗಾಡಿದ ಅರಸೆರ್‌ಲಾ, ಕಾರ್ಲದ ಬೈರವರಸೆರ್‌ಲಾ ಮುಗೆರ್ಲು ದೈವೊಲೆನ ಮಾಹಿತಿಡ್ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾದುಂಡು. ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ಕೇಶವ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೆ ಆದೂರು "ಬಾಲೆ ಬಂಗರಸು ಕ್ರಿ.ಶ.1417 ರಿಂದ ಬಂಗವಾಡಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ವಿಠಲದೇವಿ ಎಂಬ ರಾಜಿಯ ಮಗನಾದ ಎರಡನೆಯ ಪಾಂಡ್ಯಪ್ಪರಸನಾಗಿರಬೇಕು. ಆತ ತಾಯಿಯ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಎಳೆಯನಾದುದರಿಂದ ಜಾನಪದರಿಂದ ಬಾಲೆ ಬಂಗರಸು ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರಬೇಕು" ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊರ್ತೆರ್. ದುಂಬುದ ಬರವಣಿಗೆಗ್ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಮೂಲು ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಮುಗೇರ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ :-

ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಸುಮಾರ್ ರಡ್ದ್ ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ಇತಿಹಾಸ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ತುಳು ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆದ ಮಸ್ತ್ ಜಾತಿದ ಸಮುದಾಯೊಲು ಉಂಡು. ಬಂಟೆರ್, ಬಿಲ್ಲವೆರ್, ಮೊಗವೀರೆರ್ (ಮರಕಲೆರ್) ಜೈನೆರ್, ಗೌಡೆರ್, ವಿಶ್ವಕರ್ಮೆರ್, ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಸ್ಥಾನಿಕ ಬ್ರಾಣೆರ್, ಗಟ್ಟಿನಕುಲು, ಕುಲಾಲ ಅಥವಾ ಮೂಲ್ಯೆರ್, ಗಾಣದಕುಲು (ಸಪಲ್ಯ) ಕೊಟ್ಟಾರಿ, ಪರಿವಾರ ಬಂಟೆರ್, ಜೋಗಿನಕುಲು, ಮಡಿವಾಳೆರ್, ಭಂಡಾರಿನಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ್ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆರ್‌ಂದ್ ವಿಂಗಡನೆ ಮಲ್ತಿನ ಮುಗೇರ, ಮುಂಡಾಲ, ಮನ್ಸ, ಮಾಯಿಲ, ಬಾಕುಡ, ಪರವ, ಪಂಬದ, ನಲಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಗೊಡ್ಡ, ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯ ಮುಖ್ಯವಾದುಂಡು,

ಜಾತಿಲೆಡ್ ಮುಗೇರ ಸಮುದಾಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಜಾಸ್ತಿ ಉಲ್ಲೆರ್, ಅತ್ತಂದೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒರ್ಮೆಲ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಈ ಸಮುದಾಯೊನು ಮುಗೇರ, ಮೊಗೇರೆ, ಮುಗ್ಗೇರ, ಮೇರ ಇತ್ಯಾದಿ ಪುದರ್‌ಡ್‌ಲಾ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಮುಗೇರ ಪನ್ಪಿ ಜಾತಿಸೂಚಕ ಶಬ್ದ ಇಂಚಿಪ ಜಾಸ್ತಿ ಬಳಕೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಮೇರ ಪನ್ಪಿನ ಶಬ್ದನೇ ಒರ್ಮೆಲ ಬಳಕೆ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಶಬ್ದ ಆದುಂಡು. ಮುಯ್ಯೆರ್‌ಗ್ ತುಳುಟು ಮೇರ್ ಅಥವಾ ಮುಗೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಬಲಿಪುನೆಟ್ ಬಾರಿ ಉಸಾರ್‌ಂದ್ ಮೇರ್‌ನ್ ಬೆರಿಪತ್ತ್‌ದ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನೆಟ್ ಬಿರ್ಸೆರ್ ಆಯಿನೆಡ್ಡ್ ಮೇರೆರ್, ಮುಗೇರೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಮುಗೇರ ಸಮುದಾಯ ಮೂಲತ: ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕೆರ್ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ತೆನಸ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ನೀರ್‌ಡ್ ನೀರಬೋಂಟೆ, ಕಾಡ್‌ಡ್ ಕಾಡಬೋಂಟೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೀನ್, ಕಾಡ ಮುರ್ಗೊಲೆನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ತೂಂಡಲಾ ಬಿರುಪಗರಿಲಾ ದುಡಿಲಾ ಮುಕುಲೆನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲಾಂಛನ ಆದ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಬಿರುಪಗರಿ ಮುಕುಲೆನ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಮಾಡ್‌ಡ್‌ಲಾ, ದುಡಿ ಕಂಬೊಡುಲಾ ನೇಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಬಿರು ಪತ್ತಿನಾಯೆ ಬೋಂಟೆ ಮುಗೆರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರಲಾ ಉಂಡು.

ಮುಗೇರ ಸಮುದಾಯ ಬೊಕ್ಕ ಮುಗೇರ ದೈವೊಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಲಿಖಿತ ದಾಖಲೆ ಅಥವಾ ಚರಿತ್ರೆ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಅಧ್ಯಯನ (ಸಂಶೋಧನೆ) ಆತಿಜಿ. ಮೇಲ್ಜಾತಿದ ವಿದ್ಯಾವಂತೆರ್ ಮುಟಗಟರೆ ಆವಂದಿ ಸಮುದಾಯೊನು ದೂರ ದೀವೊಂದು ಬತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಅಕ್ಲೆನ ಸಂಕೃತಿ ಕಲೆ, ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯೊನುಲಾ ನನಲಾತ್ ದೂರ ದೀವೊಂದೇ ಬತ್ತೆರ್. ಜಾತಿ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲಾಂಡಲಾ ದಾಖಲಿಸ್‌ದೊಲಿ ಪಂಡ ಅಕ್ಲೆ ಕೈಕ್ ಅಕ್ಷರ ತಿಕ್ಕಿನೇ ಐನಾಜಿ ದಶಕೊಡ್ದು ಇಂಚಿ. ಅಯಿಟ್‌ಲಾ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಿನಾಕ್ಲು ಕೈ ಬಿರೆಲ್ ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತಿನಾತೆ. ನನಾಂಡಲ ಗಂಭೀರ ಅಧ್ಯಯನ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಂಗಲಾಪುಗು ಬೋಡಾದ್ ಈತ್ ಪಂಡೆ.

ಸುಮಾರ್ ಒಂಜಿನೇ ಶತಮಾನದ ಗ್ರೀಕ್ ಪ್ರಹಸನೊಡು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಬಾರ್ಬೆರಿಕ ಪನಿ ಪುದರ್ದ ಜನಾಂಗ ಪರ್ಬಾಟ, ನಲಿಪಾಟೊಡು ಮುರ್ಕುದ್ ಇತ್ತಿನ ಸಂಗತಿನ್ ದಾಖಲಿಸಾಯಿನ

ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಕ್ಲೆನ ಪಾಡ್ದನ ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಕುತೂಹಲದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಜನಾಂಗನೇ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮುಗೆರೆರ್ ಆದುಪ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡುಂದು ತೆರಿಸಕ್ಲೆನ (ವಿದ್ವಾಂಸರು) ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಮುಗೇರ ಜನಾಂಗ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಭೂಮಿದ ಒಡೆತನ ಇತ್ತ್‌ದ್ ರಾಜ್ಯಭಾರಲಾ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಮಸ್ತ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಪನ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಮುಗೆರೆರೆನ್ ಭೂಮಿಪುತ್ರೆರ್‌ಂದ್‌ಲಾ ಪಪ್ಪುನ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಮಾತ್ರತ್ತ್ ಕಂಡಸಾಗೋಳಿಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ಮುಗೆರೆರೆಗ್ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ಉಂಡು. ಗುತ್ತು ಇಲ್ಲಡ್ ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿದಾನಿ ಪೊಲಿ ಲೆಪ್ಪುನ, ಗುತ್ತು ಇಲ್ಲಡ್ ಕುರಲ್ ಕಟ್ಟುನ, ಕಂಡೊಗು ಬಾರೆ, ಪೂಕರೆ ಪಾಡುನ, ಬಿಸುತ್ತಾನಿ ಕಂಡೊಗು ತಪ್ಪು-ಗೊಬ್ಬರ ಪಾಡ್ದ್, ಪೊರಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದಪ್ಪುನ, ಊರುದ ಕಂಬುಲಗ್ ಸುರುತ ಕೈ ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡುನ ಕ್ರಮ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಂದು ಮಾತ ಭೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧೊನು ತೋಜಾವುಂಡು. ಅಂಚನೆ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಲ್ತಿನ ಒಂಜಿ-ರಡ್ಡ್ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊರ್ಪುನ ಮೂಲು ಅಗತ್ಯ ತೋಜುಂಡು. ಕುಂಬಳೆ ರಾಜ್ಯದ ರಡ್ಡನೇ ಜಯಸಿಂಹೆ (1203-1250) ಮೂಲ ಕಾವೇರಿಗ್ ತಪಸ್ಸ್‌ಗ್ ಪೋದುಪ್ಪುನ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಮಂಜುಳಾಪುರತ ಮುಗರೆ ಪನ್ಪುನಾಯೆ ದಂಗೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕುಂಬಳೆ ಸೀಮೆನ್ ಆಕ್ರಮಣ ಮಲ್ಪುವೆ. ಆಯನ ಅರಮನೆ ಇತ್ತೆದ ಹೊಸಂಗಡಿಗ್ ಕೈತಲ್‌ದ ಪಟ್ಟದಮೊಗರು ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅತ್ತಾಂದೆ ಬಡಾಜೆಡ್ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಮುಗರನ ಭಾವೆ (ನನಿಕೆ) ಬಡಜೆ ಪನ್ಪಿನಾಯಗ್ ದಂಗೆ ಲಕ್ಕಿಯೆರೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮುಗರೆ ಕೊರ್ಪೆ. ಬಡಜಡ್ದಾದ್ ಆ ಊರುಗು ಬಡಾಜೆ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬಡಜೆಲ, ಮುಗರೆಲ ರಡ್ಡನೇ ಜಯಸಿಂಹನ ಸಮಕಾಲೀನೆರಾದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ನನಲಾತ್ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಪನಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಪ್ರಬಂಧೊಗು ಒಂಜಿ ಮಿತಿ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾದ್ ಆಯೆನ್ ದಂಟ್‌ದ್ ಪೋಯೆರೆ ಅಪುಜಿ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಪನ್ಪುಂಡ ಮುಗೇರ ಜನಾಂಗ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಲಾದ್ ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಕೊಡುಗೆ ಕೊರ್ನಾಕುಲು. ಬಂಟ, ಜೈನ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಾತಿದಕ್ಲೆನ ಮೂಲದಕುಲಾದ್, ಗುತ್ತು, ಬೂಡು, ಮಾಗಣೆದ ರಕ್ಷಕೆರಾದ್ಲಾ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಾಕ್ಲು. ಮುಗೆರೆರ್

ಬಿಲ್ಲ್‌ವಿದ್ಯೆಡ್ ನಿಪುಣೆರಾದ್, ದಂಡ್‌ದ ಯೋಧೆರಾದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಳ್ವಿಕೆ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಮುಗೇರೆರೆನನೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೈನ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ಲಾ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಮುಗೇರ ಸಮುದಾಯ ಇತ್ತೆದ ತುಳುನಾಡ್ ಅತ್ತಾಂದೆ, ಕೊಡಗು, ಮೂಡಿಗೆರೆ, ಹಾಸನ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಸಕಲೇಶಪುರ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಾಗೆಲೆಡ್ ಮುಲ್ತು ವಲಸೆ ಪೋದು ಮಸ್ತ್ ಕುಟುಂಬೊಲು ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ನಿಲೆ ವೂರುದೆರ್. ಜನಸಂಖ್ಯೆಡ್ ತೂಂಡ ಮುಲ್ತುಡ್ಲಾ ಅಂಚಿ ಜಾಸ್ತಿ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಂದಾಜಿ ಲೆಕ್ಕ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ರಡ್ಡ್ ಲಕ್ಷೊಗುಲಾ ಜಾಸ್ತಿ ಅವು. ಈ ಜನಾಂಗ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾದ್ ವಾಸ ಮಲ್ತೊಂದು ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಬದ್‌ಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಂತನೆಗ್ ಹೆಚ್ಚ ಮಹತ್ವ ಕೊರ್ನ್ಲಾಕುಲು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯೆರಾಂಡಲ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ್ ಶ್ರೀಮಂತ ಜನಾಂಗ. ಈ ಜನಾಂಗದ ದುಡಿ ನಲಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ದುಡಿ ಪಾಡ್ದನೊಲು ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಸಾಕ್ಷಿ. ತನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಬೇನೆ, ಬೇಜಾರ್ ಕಳೆಯೆರೆ ದಿನನಿತ್ಯದ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಉಲ್ಲಾಸ ಪಡೆಯೆರೆ ಬೊಡಾದ್ ದುಡಿ ದುನತ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದಾನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಣ್-ಪೊಣ್ಣು, ಜವನೆರ್, ಪರಬೆರ್, ಜೋಕ್ಲು ಪನ್ಪಿ ಭೇದದಾಂತೆ ನಲಿತ್‌ದ್ ಜೀವನೋಲ್ಲಾಸ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಾತ್ರತ್ತ್ ದುಡಿ ಪಾಡ್ದನ, ನಲಿಕೆ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದ್ಕ್‌ದ ಒಳ ಮರ್ಮೊನು ದುಂಬುದ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ಹಸ್ತಾಂತರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸಮಾಜೊಡು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದ್ ಭಾಗವಹಿಸೆರೆ ನಿಷೇಧ, ನಿರ್ಬಂಧ ಉಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು ದುಡಿ ನಲಿಕೆ ಪನ್ಪುನ ತನ್ನನೇ ಆಯಿನ ಒಂಜಿ ಮಾಧ್ಯಮೊನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದುಡಿ ಪನ್ಪಿ ಶರೀರೋಗು ಪಾಡ್ದನ ಪನ್ಪಿನ ಸುಯಿಲ್‌ನ್ ಕೊರ್ದು, ಪನಿಯೆರೆ ಅವಂದಿನೆನ್ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪ್ರಕೃತಿದ ದಿನನಿತ್ಯದ ಇಚಿತ್ರ, ಇಸ್ಮಯೊಲೆನ್, ಬದ್ಕ್‌ದ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದುಡಿ ನಲಿಕೆ ಮುಗೇರೆರೆನ ಜೀವಾವರ್ತನದ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಸಂದರ್ಭೊಡುಲಾ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಿಲಿ-ಪಂಜಿ ನಲಿಕೆ, ಕರ್‌ಂಗೋಲು, ಆಟಿಕಲೆಂಜೆ ಬೊಕ್ಕ ಚೆನ್ನು ನಲಿಕೆದ ಲೆಕ್ಕಂತಿ ನಲಿಕೆಲೆನ್ ಊರುದ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್ ಒಂಜಿ ನಿಗಂಟ್‌ದ ತಿಂಗೊಳ್ಡು ನಲಿತ್‌ದ್ ಇಡೀ ಜನ ಸಮುದಾಯೋಗು ಬರ್ಪಿನ ಮಾರಿಬೀರಿನ್ ಕಳೆದ್ ಮಾನಸಿಕ ನೆಮ್ಮದಿ, ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯೊನು ಬಗೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಮುಗೇರ ಸಮುದಾಯ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ್ ಪಿರ ಒರಿಲೆಕ್ಕನೆ ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾದ್ಲಾ ಮಸ್ತ್ ಪಿರ ಒರಿದ್ ಉಂಡು. ಸ್ವತಂತ್ರ ತಿಕ್ಕಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತಿಕ್ಕಿನ ಅಲ್ಪ-ಸ್ವಲ್ಪ ದರ್ಕಾಸ್ ಭೂಮಿ, ಇತ್ತೆ ತಿಕ್ಕುನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊಡ್ದು ಒಂಜೊಂಜೇ ಪಜ್ಜೆ ದುಂಬು ದೀವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಡಾಕ್ಟರ್, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇತರ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಿನಕ್ಲು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. ಶೇಕಡಾ 2 ಭಾಗ ಜನ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದಕುಲು. ಬಾಕಿ ಒರಿನ ಪೂರಾ ಬಡತನ ರೇಖೆದ ಉಲಯಿ ಉಪ್ಪುನಕ್ಲು. ಮುಗೇರೆರೆಡ್ ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಕಟ್ಟ್ ಸಂಯುಕ್ತವಾದ್ ಆಚರಣೆಡ್ ಉಂಡು. ಈ ಸಮುದಾಯೊಡು ಪದಿನಾಜಿ ಬರಿ ಆಚರಣೆಡ್ ಉಂಡು. ಅಪ್ಪೆನ ಬರಿ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಪನ್ಪುಂಡ ಮುಗೇರ ಸಮುದಾಯ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಸಾಮರಸ್ಯೊಗು ಕುಂದು ಬರೆಂದಿ ಲೆಕ್ಕ. ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಮಾದರಿ ಆದ್ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಜನಾಂಗ ಆದ್ ನೆಗತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜುನಕಲು. ಮುಗೆರ್ಲು ದೈವೊಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೊರ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ದುಂಬು ದೈವೊಲು ಪುಟ್ಟಿನ ಜನಾಂಗ ಬೊಕ್ಕ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಕರ್ತವ್ಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಮುದಾಯದ ಒಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲು ಕೊರ್ತೆ.

ಮುಗೇರ್ಲು-ದೈವೊಲು:

ಮುಗೇರ ಜನಾಂಗೊಡು ಪುಟ್ಟುದು, ಜೋಗೊಡು ನರಮಾನ್ಯ ಸೊರ್ಪೊಡೇ ಬಲತ್‌ದ್ ಕೆಲವೊಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಜ್ಜ, ಕಾರ್ಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಕೇರಿಗ್ ಮಾಯೊಗು ಸಂದಿನ ಬಿರ್ಸೆರ್ ಮುಗೇರ್ಲು ದೈವೊಲಾದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಾಕ್ಲು ಮುದ್ದ-ಕಳಲೆರ್. ಮುದ್ದ-ಕಳಲೆರ್ ಅಮರ್ ಬಾಲೆಲು. ಮುಕುಲೆ ತಂಗಡಿ ತನ್ನಿಮಾನಿಗ. ಈ ರಡ್ಡ್ ಜನ ಅಮರ್ ಬಾಲೆಲು ಮುಗೇರ ಜನಾಂಗದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿ ನಾಯೆಕೆರ್ (ವೀರೆರ್). ಜೋಗೊಡು ಸಾಹಸ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನೊಡು ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ಮುಗೇರ ಜನಾಂಗದ ದೈವೊಲಾದ್ ಆರಾಧನೆಗ್ ಸೇರಿಗೆ ಆಯಿನಕುಲು. ಅಂಚಾದ್ ಅನ್ಯಮಾನ್ಯದ ಮುಗೆರೆರೆಗ್ ಗಡಿಗಡಿ ಕೊಟ್ಯ ಊರುರು ಮುಂಡ್ಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ನುಡಿಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಆರಾಧನೆಡ್ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಮೂಜಿ ನಮೂನೆ ಗುರುತಿಸಯೆರೆ ಅಪುಂಡು. (1) ಕುಟುಂಬ ಮಟ್ಟದ ಆರಾಧನೆ. (2) ಅಪ್ಪೆ ಮೂಲದ

ಆರಾಧನೆ (3) ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಆರಾಧನೆ. ಕುಟುಂಬ ಮಟ್ಟದ ಆರಾಧನೆಡ್ ತಂಬಿಲ, ಕೋಲ ಪಂಡ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ನಮೂನೆ. ಪಂಜುರ್ಲಿ-ಗುಳಿಗೆ-ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ದೈವೊಲು ಕುಟುಂಬೊಗು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ. ಕುಟುಂಬ ಮಾತ ವರ್ಷೊಗು ಒರ ಜಮ್ಮದ ಇಲ್ಲಡ್ (ತರವಾಡ್) ಒಟ್ಟಾದ್ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ತಂಬಿಲ ಅಥವಾ ಪಣವುದ ಕುಂದೆಲ್ ಇಜ್ಜಿಂಡ ಗೌಜಿಡ್ ಕೋಲ ಕೊರ್ದು ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪಿನ ಕ್ರಮ. ಅಪ್ಪೆ ಮೂಲದ ಪೊಣ್ಣು ದೈವ ಪೊಣ್ಣ ಕುಟುಂಬೊನು ಒವ್ವೇ ರೀತಿದ ಅಡ್ಡಿ ವಿಡ್ಡುರ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಕಾತೊಂದು ಬರಿಯೆರೆ ತಮ್ಮಲೆ ಇಲ್ಲಡ್ ವರ್ಷೊಗು ಒರ ಪತ್ತನಾಜೆದಾನಿ (ಬೇಷ್ಯ ಪತ್ತ್ ಪೋಪುನಾನ) ಮಾತೆರ್ಲ ಪೊಣ್ಣ ಸಂಸಾರ ಒಟ್ಟಾದ್ ವಂತಿಗೆ ಕೊರ್ದು ಪತ್ತ್ ಬೆರೆಲ್ ವಂದನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಕ್ರಮ ಅಪ್ಪೆ ಮೂಲದ ಆರಾಧನೆ. ಮಾತೃಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬದ ಒಂಜಿ ಮುಖ್ಯ ಅಂಗಭಾಗ ಉಂದು. ನನ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಆರಾಧನೆ. ಇಂದು ಮುಗೆರ್ಲು ದೈವೊಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ. ಊರುಡುಪ್ಪಿನ ಜಾತಿ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು ಮಾತಾ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್‌ದ್ ಊರ್ದ ಇತರ ಜಾತಿಕದಕ್ಲೆನ ಸಕಯ ದೆತೊಂದು ಪರವೂರ್ದಕುಲು, ಅದ್ವೆರ್ ಪೊದ್ವೆರ್ ಸೇರ್ದ್, ನೇಮ-ಕೋಲ ಕೊರ್ದು ದೈವೊಲೆಡ ಧೈರ್ಯದ ಅನು ದೆತೊನುನ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಂಭ್ರಮ. ಮುಗೆರ್ಲೆ ಆರಾಧನೆಡ್ ಜಾತಿ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು ಇತ್ತಿನಲ್ಪ ಆರಾಧನೆ ಅವೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಅರಸು ಬಳ್ಳಾಲೆರೆ, ಗುತ್ತು ಬೂಡುದ ಬಂಟ ಸಮುದಾಯ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಬಿಲ್ಲವ ಕುಟುಂಬದಕ್ಲು ಕೊಟ್ಯ ಸಾನ ಕಟ್ಟದ್, ಉಂಬೊಳಿ ಕೊರ್ದು ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ವಿಶೇಷವಾದುಂಡು ಇಂದುಲಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯ ಮುಗೆರ್ಲು ದೈವೊಲು ಜಾತಿಮಂದೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ ಅವಂದೆ ಇಡೀ ಜನ ಸಮುದಾಯದ ದೈವೊಲಾದ್ ಮೆರೆಪಿನ ದೈವೊಲೆನ ಕಲೆ ಕಾರ್ಣಿಕಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಮುಗೇರ್ಲು ದೈವೊಲೆನ ಮೌಖಿಕ ಐತಿಹ್ಯ :

(1) ಮುಗೇರ್ಲು ದೈವೊಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ತುಳುನಾಡ್ದ ಮೂಡಾಯಿ ಭಾಗ, ತೆನ್ಕಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಡಕಾಯಿ ಅತ್ತಾಂದೆ ಪಡ್ಡೆಯಿ ಕಡಲ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶೊಡು ಪುದರ್ ನೇಮದ ರೀತಿ ಅಂಚೆನೆ ಐತಿಹ್ಯೊಡು ಒಂತೊಂತೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಪ್ಪುನ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಇಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಪರ್ಕದ ಕೊರತೆಡ್ ಆಯಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಅವಂದಿನೆಡ್ಡಾವರ ಒಂಜಿ

ಸಂಯುಕ್ತ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ದಾಖಲೆ ಮಲ್ಪಾಂದಿನಲ ಮಲ್ಲ ಒಡಕ್ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ನನಾಂಡಲ ಸಂಶೋಧನೆದ ಮೂಲಕ ಮುಗೆರ್ಲು ದೈವೊಲೆನ ಕಾಲ. ಸಮಕಾಲೀನ ಅರಸು ಬಲ್ಲಾಳೆರೆನ ಮಾಹಿತಿ, ಬರಿ ಬಂಧ್ರ, ಆರಾಧನೆದ ಪೊರ್ಲುಡು ಪೊಲಿಗೆ, ಕಲೆ ಕಾರ್ಣಿಕೊನು ದಾಖಲೆ ಮನ್ಪುನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಇಂದು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಲ ಅಂದ್ಂದ್ ಪನಯೆರೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡೆಪೆ.

ಬಡಕಾಯಿ ಬಂಗರಸು ಸೀಮೆಡ್ ಅಜಿಲ ಕಂಬುಲ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ಅಜಿಪ್ಪ ಮಂದೆ ಮುಪ್ಪ ಕುಬಲಡಿಟ್ ಪತ್ತ್-ಪದ್ನಾಜಿ ಬರಿತ್ತ ಮುಗೆರೆರ್ ಇತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಒಂಜಿ ದಿನ ಮುಡಾಯಿಡ್ದ್ ಒಡ್ಡ್ಂಡ್ ಬರಂದಿ ರೋಗ ಮಂಡೆಮಾರಿ, ಬಡಕಾಯಿಡ್ದ್ ಒಡ್ಡ್ಂಡ್ ಬರಂದಿ ರೋಗ ತೆನ್ಕಾಯಿಡ್ದ್ ಒಡ್ಡ್ಂಡ್ ಓಂತಿಕುತ್ತ ರೋಗ ರುಜಿನೆ. ಈ ಮಾರಿಬೀರಿಡ್ದ್ ಮುಗೇರ್ಲೆ ಸಂತಾನ ಅಳಿದ್ ಪೋಂಡು. ಅಯಿಟ್ ಒಂಜಿ ಅಣ್ ಬಾಲೆ ಬದ್ಕ್‌ದ್ ಒರಿನೆನ್ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ಬೂಡುಡು ಅರ್ತಿಪಿರ್ತಿಡ್ ಸಾಂಕುವೆರ್. ಬಾಲೆಗ್ ಕೊಂಡಾಟೊಡು ಬಾಲ ಬೈರಂದ ಓಡಿ ಮುಗೆರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ದೀಪೆರ್. ಓಡಿ ಬಾಲೆ ಪೋದು ಜವನ್ಯೆ ಆನಗ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ಜಾತಿ ಒತ್ತುದ ಪೊಣ್ಣನ್ ಮದಿಮೆ ಆಯೆರೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಓಲು ಪೊದು ಉಂಡುಂದು ಪನ್ನಗ ಮಿತ್ತ ಪಲ್ಲೆ ಕುಕ್ಕಿನಂದ ನಿಲೆಟ್ ಪಿಲಿಂಗುಲ ಮಾಣ್ತಿ ಪನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣು ಉಂಡುಂದು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡ್. ಜಾತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಲೆನ್ ಮದಿಮೆ ಅಪೆ. ಕಂಡನ-ಬುಡೆದಿ ಸುಖ-ಸಂತೋಷೊಡು ಕಾಲ ಕಳೆವೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಪಿಲಿಂಗುಲ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಅಪಲ್. ಬಂಜಿಗ್ ಒಂರ್ಬ ತಿಂಗೊಳು ಒಂರ್ಬ ದಿನ ಕರಿಂಡ್, ಉಡ್ಡ ಉಡ್ಡ ಬೇನೆ ಬರ್ಪುಂಡತ್ತಂದೆ ಪೆದ್ದುಜಲ್. ಊರು ಇಡಿ ಸೇರ್ದ್ಂಡ್, ಒರಿಯೊರಿ ಒಂಜೊಂಜಿ ನಮೂನೆ ಪಾತೆರುವೆರ್, ಕಡೆಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕೊಡಿನೀರ್ ಬುಡ್ಪೆರ್. ಆತಾನಗ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಂಜಿನಾಲೆನ ಕಷ್ಟ ತೂದು ದುಃಖಿತ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ಬಂಜಿಡಿತ್ತಿ ನಂಜಿ ಪೊರ್ಲುಡು ಭೂಮಿಕ್ ಬೂರ್ದು ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಾಂಡ ಕೇಪುಲಾಜೆ ಗುಡ್ಡೆದ ಜಯವುಲ್ಲ ಬೆಮ್ಮೆರೆಗ್ ದಂಡ್ ಬೊಂಡ, ಪುಂಡಿ ಪರಕೆ ಪಾಡ್ಪಾವೆ. ಪಂಡಿನಾಲಾಯಿ ದೊಂಡೆಡಾವೊಂಡ ಮಾಣ್ತಿ ಅಮರ್ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಜನ್ಮ ಕೊರ್ತಲ್. ಏಳಮೆ ಕರಿದ್ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆರೆ ಕೂಡ್ದಿನ ಮಂದೆ ಕೈಟ್ ಒಕ್ಕನೂಲು ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪುದರೆಂಚ ಲೆಪ್ಪೊಡು ಕೇನುವೆರ್.

ಅಪಗ ದುಂಬು ಪುಟ್ಟಿನಾಯೆ ಮುದ್ದೆ, ಬೊಕ್ಕ ಪುಟ್ಟಿನಾಯೆ ಕಳಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. (ಪಲಯೆ ಮಾನ್ಯಲೆ, ಮೆಗ್ಯೆ ಪೆರ್ಣಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ಲಾ ತೀರಾ ತೆನ್ಸಾಯಿ ಪನ್ಪೆರ್). ಅಮರ್ ಬಾಲೆಲು ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಬಲತ್ತೊಂದು ಇತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕನೆ, ಪಿಲಿಂಗುಲ ಮಾಣ್ತಿ ರಡ್ಡನೇ ಸರ್ತಿ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಅಪಲ್. ದಿಂಜಿದಿ ಬಂಜಿನಾಲ್ ನಟಮಧ್ಯಾಹ್ನಗ್ ಸನ್ನು ಗುಡ್ಡೆಡ್ ತಪ್ಪು ಮುದಿಪ್ಪುನಗ ಉಡ್ಡ ಉಡ್ಡ ಬೇನೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಲ್ಪನೇ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಗ್ ಜನ್ಮ ಕೊರ್ಪಲ್. ಸುದ್ದಿ ತಿಕ್ಕಿ ಮಂದೆ ಅಪ್ಪೆನ್ಲಾ-ಬಾಲೆನ್ಲಾ ಇಲ್ಲಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪೆರ್. ಸನ್ನು ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಬಾಲೆಗ್ ತನ್ನಿಮಾನಿಗ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ದೀಪೆರ್. ಕಾಲಾದಿ ಪೋದು ವರ್ಷಾದಿ ಬನ್ನಗ ವರ್ಷಾದಿ ಪೋದು ಕಾಲಾದಿ ಬನ್ನಗ, ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಪಂಡಿ ಪರಕೆ ನೆನೆಪಾಪುಂಡು. ಅಪ್ಪೆ ಮುದ್ದನ್ಲಾ-ಕಳಲನ್ಲಾ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೇಪುಲಾಜೆ ಗುಡ್ಡೆದ ಜಯವುಳ್ಳ ಬೆಮ್ಮೆರೆಗ್ ಪಂಡಿ ಪರಕೆ ಬೂಟುದು ಬರಿಯೆರೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ಮೆಗ್ಗಿಪಲಯೆ ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮನಲ, ಹಿರಿಯಕ್ಲೆನಲ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪರಕೆ ಬೂಟಿಯೆರೆ ಪೋಪೆರ್. ಕೇಪುಲಾಜೆ ಗುಡ್ಡೆದ ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಗುಂಡದಡೆ ಬನ್ನಗ ಬಟ್ರ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೀಗ ಪಾಡ್ದ್ ಒನಸ್‌ಗ್ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆತಾನಗ ಮುದ್ದೆಲಕಳಲೆಲ ಬತ್ತಿ ವಿಚಾರೊನು ತೆರಿಪಾವೆರ್. ಎಂಕ್ಲೆ ಪರಕೆನ್ ದೊತೊಂದು ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗಂಧಪ್ರಸಾದ ಕೊರೊಡುಂದು ಕೇನುವೆರ್. ಬಟ್ರ್ ಜೋಕ್ಲೆ ಪಾತೆರೊಗು ಬಿಲೆ ಕೊರಂದೆ ಸೀದಾ ಪೋಪೆರ್. ಜೋಕ್ಲು ಬೇತೆ ಸಾದಿ ತೋಜಾಂದೆ, ಮೀದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಡ್ ಗುಂಡದ ಎದುರು ಕೈ ಮುಗಿದ್ ನಟ್ಟೊನುವೆರ್. ಸ್ವಾಮೀ ಜಯವುಳ್ಳ ಬೆಮ್ಮೆರೆ, ಎಂಕ್ಲು ಸತ್ಯೊಡು ಪುಟ್ಟುದು ಸತ್ಯೊಡು ಬಲತ್ತಿ ಬಾಳೆಲು ಅಂದ್‌ಂದಾಂಡ ಗುಂಡದ ಮುಚ್ಚಿದಿ ಬಾಕಿಲ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬರೊಡು, ತೆಕ್ಕ್‌ದಿನ ನಂದಲ ಪೊತ್ತು ಬರೊಡು, ಶಂಕ-ಜಾಗಟೆ, ಗಂಟೆದ ಶಬ್ದ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬರೊಡು. ಅಂಚೆನ ನಡತ್ ತೋಜುಂಡು. ಪೂಜೆದ ಬಟ್ರ್ ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ ಬಲಿತ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸೋಜಿಗದ ಸಂಗತಿ ತೂಪೆರ್. ನಕ್ಲು ಜೋಗದ ಬಾಲೆಲುಂದ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಎಲ್ಯ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆ. ಇತ್ತೆ ತೂನಗ ನಕ್ಲು ಮಾಯದ ಬಾಲೆಲು. ಎನ್ನ ತಪ್ಪಾಂಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್ದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗಂಧಪ್ರಸಾದ ಕೊರ್ಪೆರ್. ರಡ್ಡ್ ಜನಲ ಗಂಧಪ್ರಸಾದ ದೆತೊಂದು ಪಿದಾಡುವೆರ್.

ಒಂಜಿ ದಿನ ಪೆರುಮಾಳ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ಕಾಂಡೆ ಉಲಾಯಿ ತೂನಗ ಉಲಾಯಿಡ ಮದಿಮಾಲ್ ಲಕ್ಕ್‌ದಿಜಲ್, ಪಿದಾಯಿ ತೂನಗ ಪಿದಾಯಿದ ಮದಿಮಾಲ್ ಲಕ್ಕ್‌ದಿಜಲ್, ಆನೆಕಟ್ಟ್‌ನ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋನಗ ಈಂದ್ ತಿನ್ಪುಜಿ, ಕುದುರೆಕಟ್ಟ್‌ನ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋನಗ ಕುದುರೆ ಮಡ್ಡಿ ತಿನ್ಪುಜಿ, ಕಡ್ಪಿಲ್‌ಗ್ (ಕಿದೆ) ಪೋನಗ ಕಡ್ಪಿಲ್‌ದ ಕಂಜಿ ಪುಂಡಿ ತಿನ್ಪುಜಿ. ಇಂದು ದಾನೆ ಚೋದ್ಯ? ಮಾಯ ಕಲ್ಜಿಗಂದ್ ಎತೆ ಬುಡ್ಪೆರ್. ಸಂಗತಿ ಪೊಲಬು ಅವಂದೆ ಊರು ಕೂಟು ಪಾಡ್ದ್ ಪ್ರಶ್ನೆಡ್ ಕೇನೊಡುಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಅಪುಂಡು. ನಾಡ ಬಲ್ಯಾಯೆ ಆವ. ನಡತ ಬಲ್ಯಾಯೆ ಅವಾಂದ್ ಕೇನುವೆರ್. ಅಪಗ ನಾಡ ಬಲ್ಯಾಯೆ ಬೊಡ್ಚಿ ತೆನ್ಕಾಯಿ ರಾಜ್ಯೊಡು ಬಲ್ಯಾಯ ಮಗೆ ಉಲ್ಲೆರ್‌ಗೆ, ಅರೆನ್ ಲೆಪುಡಾವೊಡು ಪನ್ಪೆರ್. ತೆನ್ಕಾಯಿ ರಾಜ್ಯೊದ ಬಲ್ಯಾಯನ್ ಲೆಪುಡಾದ್, ಬೂಡುದ ಚಾವಡಿಡ್ ಮಂಡಲ ಬರೆದ್ ಬರ ಗುಣಿತ್‌ದ್ ಎಡಕ್ ದೀಪೆ, ಒರ ಗುಣಿತ್‌ದ್ ಬಲತ್‌ಗ್ ದೀಪೆ, ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಗುಣಿತ್‌ದ್ ಬಲ್ಯಾಯೆ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆನ ಮೋನೆ ತೂದು ಪನ್ಪೆ. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಮಲ್ಲ ಕಜ್ಜಕಾರ್ಯ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಜಿ. ಕಾಡ್‌ದ ಮುರ್ಗೊಲೆ ಮದ ಎಚ್ಚಾತ್‌ಂಡ್ ನಿಕ್ಲೆ ಕಿರಿಯಪಿರಿಯಾಕ್ಲೆ ಕಾಲೊಡು ವರ್ಷೊಗು ಒರ ಬೋಂಟೆ ಬವರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಊರುದ ಮಾರಿ ದೇರ್ದ್ ರಂಬೆಲೆ ನರ್ತನ, ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟ, ಗುರ್ಬಿಲೆ ಕಾಲ್ಯ, ತಾರಾಯಿದ ದೂದು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನಿಕ್ಲೆ ಕಾಲೊಡು ಇಂದು ಮಾತ ಉಂತುದುಂಡು. ಪೊಸತ್ ತೋಡೊಡ್ಚಿ, ಪರತ್ ನಗಿಪೊಡ್ಚಿ ಆಪಿ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಲೆ ನಡಪಾವೊಂದು ಬಲೆ, ಸುಖ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಪನ್ಪೆರ್.

ಬಲ್ಲಾಳೆರೆನ ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಬೋಂಟೆ ಬವರೊಗು ತಯಾರಿ ನಡಪುಂಡು. ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ನಾಯಿದ ಮಲ್ಲೋಳಿ ಪಂಡ್ ಕಳೆಯೆರ್. ಕಾಜುಗು ಕರ್ಬನ ಸಂಕಲೆ ಬೊಳ್ಳುಗು ಬೊಳ್ಳಿನ ಸಂಕಲೆ. ತೌಡಗ್ ಸಂಕಲೆ ಬೆಡಿಕಾರ ಮಂದೆ ಅವೊಡು, ಬಿರು ಪತ್ತಿ ಬೋಂಟೆ ಮುಗೆರೆರ್ ಅವೊಡು, ಇರ್ವೆರ್ ಬಂಟೆರ್ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆಗ್ ಜನ ಪೋಂಡು. ಗಾಂಡ್-ಗೌಜಿಡ್ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋಪೆರ್. ಬೆದ್ರ ಮಲೆ, ಎಂಜಿರ ಮಲೆ, ಚೇಂಬುಲ್ಲ ಮಲೆ, ಮಾದರೆ ಮಲೆ, ಬೆತ್ತದ ಮೆಲೆ, ನೆಕ್ಕರೆ ಪಡ್ಪು ಪನ್ಪ ಅಜಿ ಮಲೆ ಕಟ್ಟಿ ದೇರುವೆರ್. ಕದೆತ್ ಲಕ್ಕ್‌ಜಿ ಕಾಡ್ ಕೋರಿ, ಕುಡ್ತು ಲಕ್ಕ್‌ಜಿ ಕುದ್ಮಲ್, ಉಬ್ಬಲ್ಲ ಪಂಜಿ ಲಕ್ಕಿಜಿ, ಮೆಲದುಲ್ಲ ಮೇರ್ ಲಕ್ಕ್‌ಜಿ, ಬಚ್ಚೆಲ್, ಬಡವುಂದ್

ನಾಲ್ ಜನ ಮುದ್ದೆ-ಕಳಲೆ, ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಹತ್ಯಾರ್ ತಿರ್ತ್ ದೀದ್ ಒಂಜಿ ಗೋಳಿದ ಮರತಡಿಟ್ ಕುಲ್ಲುವೆರ್.

ಆತೆನ ಪೊರ್ತುಗು ಶಂಕದ ದನಿ, ಜಾಗಟೆದ ಸ್ವರ ಕೇಂಡ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಮುಗೆರ್ಲು ಕೋಟಿಡ ಕೇನುವೆರ್, ಅವೊಂಜಿ ಸ್ವರ ದಾದಂದ್. ಅಪಗ ಕೋಟಿ, ಕೇಪುಲಾಜಿ ಮಾಡದ ಜಯವುಳ್ಳ ಬೆಮ್ಮೆರೆನ ಪೂಜೆದ ಪೊರ್ತು, ಅಲ್ತ್ ಕೇನುನ ಸ್ವರ ಪನ್ಪೆ. ಆತ್ ಆನಗ ಬ್ರಾಣ ಮಾಣಿ ಒರುಟ ಬೆಮ್ಮೆರ್ ನಾಲ್ ಜನ ಅಮರ್ ಬಾಲೆಲೆ ಎದುರು ನೆಗತ್ ತೋಜವೆರ್. ಓಡೆ ಪೋಪುನಕ್ಲು? ಒಲ್ತು ಬತ್ತಿನ ಬಂಟೆರ್ಂದ್ ಕೇನುವೆರ್. ಈ ಪಾತೆರ ಕೇನ್ದ್ ಚೆನ್ನಯಗ್ ಕೋಪ ನೆತ್ತಿಗ್ ಏರುಂಡು. ಬಲಿಪ ಲಾಗ ಲಾಗಿಯೆ, ಪಿಲಿ ಕರ್ಣ ಆತೆ, ಕೆಂಚಿ ಮೀಸೆ ಕೆಸರಿಯೆ, ಕುಪ್ಲು ಕಣ್ಣ್ ಮಗ್ತ್ತೆ, ಸಿಂಗಡೆ ಸುರ್ಯ ದೆತ್ತೆ. ನಕ್ಕ್ ದಾಯೆ ನಾಡೊಲ್ಲ ಬ್ರಾಣ? ಈ ನಾಲಿಲ್ಲೊ ನಟ್ಟುನಾಯೆ, ಮೂಜಿಲ್ಲೊ ಬೇಡುನಾಯೆ. ಎಂಕ್ಲೆ ಸುದ್ದಿ ದಾಯೆ? ಆತಾನಗ ಕೋಟಿ ಅಡ್ಡ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಮೆಗ್ಯ ಈ ಕೋಪ ಮಲ್ಪಡ, ಬ್ರಾಣ ಮಿತ್ತ್ ಕೈ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಅಪ್ಪೆ ಕೆರಿನ, ಮರಿ ಕೆರಿನ, ಪಶು ಕೆರಿನ ದೋಷ ಉಂಡುಂದು ಪನ್ಪೆ. ಬ್ರಾಣ ಮಾಣಿಡ ಎಂಕ್ಲು ಬೋಂಟೆ ಬವರೊಗು ಪಿದಾಡಿನಕ್ಲು, ಆಜಿ ದಿನತ ಬೋಂಟೆಡ್ ಆಜಿ ಮಲೆ ಕಟ್ಟ್ ದೇರಿಯ, ದಾಲ ತಿಕ್ಕಿಜಿ. ಅಪಗ ಬ್ರಾಣೆ ಪನ್ಪೆರ್, ನಕ್ಲು ಆಜಿ ಕಾಡ್ ದೇರ್ದರ್, ಒಂಜಿ ಕಾಡ್ ಬುಡ್ತರ್. ತರೊಳಿ ಕಾಡ್ ಕಟ್ಟ ದೇರ್ಲೆ, ಅವುಲು ಶಾಂತಿ ಮರಕ್ಕ್ ತರೆ ಕೊರ್ತೆ ನಾಲ್ ಜಾಡೆದ ಬರ್ಗಲ ಪಂಜಿ ಉಲ್ಲೆ. ಆ ಮಲೆ ಕಟ್ಟೆ ದೇರ್ಲೆ ಸರಿಯಾಯಿನ ಮುರ್ಗ ತಿಕ್ಕು. ಈತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ಪಜ್ಜೆ ಪಿರ ದೀತೆರ್, ಮಯಕ ಆತೆರ್. ಕೋಟಿಗ್ ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಬ್ರಾಣ ಮಾಣಿ ಆದ್ ಬತ್ತಿನ ಸತ್ಯ ತೆರಿಂಡ್. ಕುಡ್ತು ತುತ್ಯೆರ್, ಮಡಿತ್ ಲಕ್ಕಿಯೆರ್ ನಮ ಬೋಂಟೆ ದೇರುಗ ಪನ್ಪೆರ್.

ಓಯೆ ಮುಗೆರೆರೆ ನಕ್ಲು ಮಿತ್ತ ಬರಿಯ ಬಲೆ, ಎಂಕ್ಲು ತಿರ್ತ ಬರಿಯೆ ಬರ್ಪ ಪನ್ಪೆ ಕೋಟಿ. ಅಂಚೆನೆ ಬೋಂಟೆ ದೇರುವೆರ್. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯರೆಗ್ ಪಂಜಿ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಪಂಜಿ ಲಕ್ಕಾಯೆರ್. ಒಂಜಿ ಪೆಟ್ಟ್ ಚೆನ್ನಯೆ ಈಯೆರ್ ಮರ್ಮೊಗು ತಾಗ್ಂಡ್, ಪಂಜಿ ಮಗ್ರ್ಂಡ್. ತರೊಳಿ ತಪ್ಪುದ ಮದೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಂಜಿನ್ ದೆಂಗಾಯೆರ್. ಅಡೆಗ್ ಇರ್ವೆರ್ ಮುಗೆರೆರ್ಲಾ ಬರ್ಪೆರ್.

ದೆಂಗಾಯಿ ಪಂಜಿನ್ ತೂದು ಮೆಗ್ಯೆ ಕಳಲೆ ಕೋಪಿತ್‌ದ್ ಲಾಗಿದೆ. ಓಯೆ ಬೈದೆರ್ಲೆ, ಈತ್ ಸಮಯ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತ್, ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಪಗರಿ ಈಯೆರೆ ಬುಡ್ಜರ್, ಎಂಕ್ಲೆ ಪಗರಿ ದಾನೆ ಪರ್ತೆ ಇಜ್ಜಾಂದ್ ಕೇನುವೆರ್. ಆತಾನಗ ಚೆನ್ನಯೆ ಓಯೆ ಮುಗೆರೆರೆ, ಯಾನ್ ಪಂಜಿನ್ ಜೂವ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬುಡ್ವೆ. ನಿಕ್ಲು ಪಂಜದ ಗಡಿಕ್ಕ್ ಪೋಲೆ ಪನ್ವೆ. ಸಿಂಗಡೆ ಸುರ್ಯ ದೆತ್ತೆರ್. ತಿಗಲೆದ ಜಮನೀರ್ (ಬೆಗರ್) ದೆತ್ತೆರ್, ಪಂಜಿದ ಗಾಯೊಗು ಬುಡುನಗ ಪಂಜಿ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚ ಬಲಿತ್ತಿ ಪಂಜಿ ಪಂಜದ ಗಡಿಕ್ಕ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಂಜಿನ್ ಮೊಗೆರೆರ್ ಬೆರಿ ಪತ್ತ್ ಕಡ್ತೆರ್, ಪಂಜಿ ಬೂರುಂಡು. ಪಂಜಿ ಬೂರ್ನ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಪಂಜ ಸಾವಿರಾಳ್ಮ ಎಣ್ಮೂರುದ ಮುನ್ನೂದಾಳ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಪಂಜಿಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಪಂಜದಕ್ಲೆಗ್ಲಾ. ಎಣ್ಮೂರುದಕ್ಲೆಗ್ ವಯ್ಯ-ಕಯ್ಯ ಅಪುಂಡು. ಮೆಗ್ಯೆ ಕಳಲೆ ಬಿರು ಪಗರಿ ಮೀಟ್‌ದ್ ಪಂಜಿನ್ ಎಣ್ಮೂರು ಗಡಿಕ್ಕ್ ಪಾಡ್ಯೆ. ಅಲ್ತ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಸೇರ್ದ್ ಪರಮೆಳೆ ಬೂಡುದ ಅಜೆಕಳದ ಕಟ್ಟೆಗ್ ಕೊಂಡತ್ತ್‌ದ್ ಅಜೆಕಳ ದೀಪೆರ್. ಸುಳೆಗ್ ಸೂಂಟಯಿ, ಎಯಿನಾಯಗ್ ತರೆಪಾರೆ, ಬೂಡುಗು ದಾಯ ದೀಪೆರ್. ಬಾಕಿ ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕಜಿಪುಡು ಎಲು-ಮಾಸ ಕೊರಿಯೆರ್‌ಂದ್ ಮುದ್ದೆ-ಕಳಲೆ ಪಿಸುರುಡು ಬರ್ಪೆರ್. ಒಗ್ಗಟ್ಟ್ ಕಡಿಂಡ್.

ಕಾಡ ಬೋಂಟೆ ಅರೆ ಆಂಡ್, ನೀರ ಬೋಂಟೆ ನಿಜ ಆಪುಂಡು. ನೀರ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ಪುಗಂದ್ ಮುದ್ದೆ-ಕಳಲೆರ್ ಬೇರನ ಬಿತ್ತ್, ತಾರಿನ ಕಂಡೆ ಪೊಡಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕುಂಟುಡು ಕಟ್ಯೆರ್, ಪೊಯ್ಯೆಡ್ ಕವುಂತ್ ದೀಯೆರ್. ಮನದಾನಿ ಉದಿಪುಳ್ಳ ಪೊರ್ತಗು ಲಕ್ಯೆರ್ ಕಡು ಪಾಡಿಯೆರೆ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿನ ಜಾಲ್‌ಡೆ ಪೋಪೆರ್. ಪೋನಗ ಓ ಅಪ್ಪೆರೆ, ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಕಡ್ಯದ ಕಲಿ ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಕೇನುವೆರ್. ಮುಗೆರೆರ್ ಕಡು ಪಾಡ್ಯರೆ ಪೋಪರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಂಡ್. ಮಿತ್ತ ಗುಂಡಿ ದೇವರೆ ಗುಂಡಿ, ತಿರ್ತ ಗುಂಡಿ ಸಿರಿಕುಳೆ ಗುಂಡಿ, ನಡುವೆರೆ ಗುಂಡಿ ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಗುಂಡಿ. ವಾ ಗುಂಡಿಗ್ ಕಡು ಪಾಡ್‌ಂಡಲ ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಗುಂಡಿಗ್ ಕಡು ಪಾಡಡೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಮುಗೆರೆರ್ ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಗುಂಡಿಗೇ ಕಡು ಪಾಡುವೆರ್. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಮೀನ್ ಮಗ್ರ್‌ಂಡ್, ಎಲ್ಯಲ್ಯ ಮೀನ್ ಸ್ಯೆತ್‌ಂಡ್ ಒಂಜಿ ಕಾಂಟ್ಯ ಪೆಜಿತೆರ್. ಅಜಿಲಾಡಿ ಚೆನ್ನಯ್ಯ ಬೈದ್ಯೆರೆಗ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ಕಾಂಟ್ಯ ಅಡೂರು ದೇರೆ ಬೈದ್ಯೆರೆಗ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ

ಕಾಂಟ್ಯ ಪತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಅಪ್ಪೆರೆಡ ಕಪ್ಪಲ್ ಓಡು, ಪುಲಿ-ಮುಂಚಿ ಕಡೆದ್ ಕೊರ್ಲೆ. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಮೀನ್‌ದ ಪುಲ್ಯನ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಏಪಲದ ಕಲಿ ಯಾವಂದ್, ಒಂಜಿ ಕುಜಿಲ್ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊರ್ಲೇಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಟ್ಟೆ ಬಾಯಿಗ್ ಅಡಿಕ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್, ಕಡ್ಯದ ಕಲಿ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ದೀಯೆರ್, ಅಲೆಂಕಾಯೆರ್, ಮೀನ್‌ದ ಪುಲ್ಯಣ, ಅಜಲ್‌ದ ಮಂಜ, ಕಲತ್ತ ಮಂಜ ಘಲ್ತೆರ್, ಕುಸಾಲ್ ಗೊಬ್ಬೆರ್. ಆತನಗ ಅಪ್ಪೆರ್ ಕೇನುವೆರ್, ದಾಯೆ ಕುಸಾಲ್ ಗೊಬ್ಬುವರ್ ಜೋಕುಲೆ? ಅಪ್ಪೆರೆ ಇನತ ದಿನ ಎಂಕ್ಲೆನ. ಆಂಡ ಎಲ್ಲೆದ ದಿನ ಎಂಕ್ಲ ದೇವೆರೆ ಆಗೀನ ಅಪ. ಪುಲ್ಯ ಕರಿಂಡ್, ಮನದಾನ ಸೈತಿ ಮೀನ್ ಪತ್ಯೆರೆ ಪೋಪೆರ್. ಗುಂಡಿದಡೆ ಬತ್ತೆರ್, ಕೈ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಲಾಗಿಯೆರ್. ಆತನಗ ತಾರಿದ ಕುಬೆಟ್ ಉಂತುದು ಅಜಿಲಾಡಿ ಚೆನ್ನಯ ಬೈದ್ಯೆರ್ ತೂಪೆರ್. ಒರ ಕಂತಿ ಮುಗೆರೆರ್ ಮಗ್ತ್ ನೆಗತ್ ಬತ್ತಿಜೆರ್. ಕುಬೆಡ್ದ್ ಜತ್ತ್ ಬರುವೆರ್, ಮೊಡಂಕ್ ಜಲ್ಲ, ಒಟ್ಟೆ ಓಡ ದೆತ್ತೆರ್. ಒರ ಜಲ್ಲ ಪಾಡ್ನಗ ಪಲಯ ಪುಣ ನೆಗತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇರ್ವರ ಜಲ್ಲ ಪಾಡ್ನಗ ಮೆಗ್ಯ ಪುಣ ನೆಗತ್ತ್‌ಂಡ್. ನೀರ್‌ಡಿತ್ತಿ ಮುಗೆರೆರೆನ್ ಪಟ್ಟೊಗು (ಇಲ್ಲ್) ಕನವೊಡು, ಅಸನಂದ ಕಂಡೊಡು ಮಸಣಂದ ಕಾಟ ಒಯ್ತೆರ್. ಗಂಧದ ಕಣಕ್ಕ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಆತೆನ ಪೊರ್ತುಗು ಅಕ್ಲೆ ತಂಗಡಿಗ್ ಪಂಡ್ ಕಡಪುಡ್ಯೆರ್. ನಿಕ್ಲೆ ಅಣ್ಣನಕ್ಲೆಗ್ ಪ್ರಾಣ ಸಂಕಡ ಈ ಉಂತಿ ಹೆಜ್ಜೆಡ್ ಬರೋಡು. ಈತ್ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ತಂಗಡಿ ಇರೆತ್ತಡ್ಯೆ ಕುಪ್ಪಿದ ಗಂಗಸರ. ಕಡ್ಯದ ಕಲಿ ಪತೊಂದು ಬರ್ಪಲ್. ಅಸನಂದ ಕಂಡದಡೆ ಬತ್ತ್ ತೂನಗ ಮಸನಂದ ಕಾಟ ತೋಜಿಂಡ್ ಸತ್ಯ ತೆರಿಯಲ್ ತಾನ್ ಕೊಂಡು ಬತ್ತಿ ತಡ್ಪೆನ್ ತಮ್ಮನ ಕಾಟೊಗು ಪಾಡ್ದ್ ತಾನ್‌ಲಾ ಕಾಟೊಗು ಬೂರ್ದು ಪ್ರಾಣ ದೊತ್ತೊನುವಲ್.

ನನೊಂಜಿ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ತಂಗಡಿ ಕಾಟದಡೆ ಬತ್ತಿ ಕೂಡಲೆ ರಡ್ಡ್ ಪುಣಲಾ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತುಂಡು. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಇಂಚಾಯೆರೆ ಏರ್ ಕಾರಣಾಂದ್ ಕೇನುವೆರ್. ಬಿರ್ಮೆರೆನ ಕಾರ್ಣಿಕನೇ ಇಂಚಾಯೆರೆ ಕಾರಣಾಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡ್. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಬಿರ್ಮೆರೆನ ಕಣ್ಣ್ ದೀವಯಾಂದ್ ಬಿರುಪಗರಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬರುವೆರ್. ಬ್ರಾಣ ಒರುತ್ತ ಬಿರ್ಮೆರ್ ಜೋಕ್ಲೆ ನಕ್ಲೆಗ್ ಒರ್ಮೆರಡ ಇತ್ತಿನ ಪಗೆನ್ ಈ ಮೂಜಿ ಕಣ್ಣ ತಾರಾಯಿದ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಹಾಕ್ದ್ ಬೂಟುಲೆ ಪಂಡ್ದ್ ಮಯಕ ಆಪೆರ್. ಮುಗೆರ್ಲೆ ನೇಮದ ಪೊರ್ತುಡು

ಇತ್ತೆಗ್ಲಾ ಜಾತಿ ಅಪ್ಪೆ ಜೋಕ್ಲು ಮೂಜಿ ಕಣ್ಣ ತಾರಾಯಿಗ್ ಪಗರಿ ಬುಡ್ಡು ಹಾಕುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಬಿರ್ಮೆರ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಮುಗೆರೆರ್ ಜೋಗೊಡ್ಡು ಮಾಯೊಡಾಪೆರ್. ಮಾಯೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮುಗೆರ್ಲು ದೈವೊಲಾದ್ ಕಲೆ ಕಾರ್ಣಿಕ ತೋಜಾದ್ ಪರ್ವ ದೆತೊನುವೆರ್.

ಐತಿಹ್ಯ-(2):-

ಬಂಗಾಡಿ ರಾಜ್ಯೋಡು ಬಂಗಾಡಿ ಬಾರಿ ಮದನಪ್ಪ ಅಂಜೊವುನ ಮೂಲದಕುಲು ಮುದ್ದ-ಕಳಲೆರೆನ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ ಬೊಕ್ಕ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲು. ಮದನಪ್ಪ ಅಂಜೊವು ಬಂಗಾಡಿ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಮಂತ ಅರಸು ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ಜೈನ ಮನೆತನದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆದುಪ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಮುದ್ದ-ಕಳಲೆರ್ ಅಮರ್ ಬಾಲೆಲು ಆದ್‌ತ್ತ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮನ್ಲೊಟ್ಟುಗು ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದೊಂದು ಕುಸಾಲ್ ಕುಸೆಲ್ ಗೊಬ್ಬುದು ಬಲತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಾತ್ರತ್ ಪುಂಡುಡು ಪೋಕ್ರಿಲು, ದಂಡ್‌ಡ್ ಬಿರ್ಸೆರಾದ್, ಸರ್ವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಅರ್ತಿಪಿರ್ತಿದಾಕ್ಲು ಆದ್ ಬುಲೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ಗೊಬ್ಬುದ ಕಲಟ್ ಮದನಪ್ಪ ಆಂಜೊವುನ ಕಡೆತ ಅರಸುಬಾಲೆಲುಲಾ, ಮುದ್ದಕಳಲೆರ್‌ಲಾ ಎದುರಾಪೆರ್. ಪಲ್ಲೆಪಾಡ್ದ್ ಕುಟ್ಟುವೆರ್, ಚೆಂಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಚೆಂಡ್ ಕುಟ್ಟಿಯೆರ್. ರಡ್ಡ್ ಗೊಬ್ಬುಡುಲಾ ಮುದ್ದೆ-ಕಳಲೆರ್ ಗೆಲ್ಕಾಯಿ ಪಡೆಪೆರ್, ಇಂದೆನ್ ಸೈಸಾಂದಿನ ಅರಸು ಬಾಲೆಲು ಮುದ್ದ-ಕಳಲೆರೆನ್ ಕುಲ ಕುಚ್ಚನೆ ಮನ್ಪುವರ್. ಮುಗೆರೆರ್‌ಲಾ ಬಾಯಿಗ್ ಬಾಯಿ, ಎದುರು ಪಾತೆರುವೆರ್. ಆಲ್ತ್ ಅಗಪುನಗ ಅರಸು ಬಾಲೆಲು ಮುದ್ದ-ಕಳಲೆರೆನ್ ನಕ್ಲೆನ್ ಅಂಕದ ಕಳಟ್ ತೂವೊನುವ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಾಸೆ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಪೋಪೆರ್. ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದೇ ಮದನಪ್ಪ ಅಂಜೊವು ಮುದ್ದ-ಕಳಲೆರೆಡ ಬಂಜಿದ ಉಲಾಯಿಡ್ದ್ ಪಗೆ ಕಟ್ಟೊನುವೆರ್.

ಒಂಜಿ ದಿನ ಬಡಕಾಯಿ ಬಂಗಾಡಿ ಬಾಲೆ ಬಂಗರಸುಗುಲಾ, ತೆನ್ಕಾಯಿ ಕೊಪ್ಪಂದರಸುಗುಲಾ ತೋಜಂದಿ ಬವರ ಒಡ್ಡಂದಿಕಾಲ್ಯ ಒಡ್ಡೊಂಡ್, ಕಳಲಗ್ ಬಾಲೆ ಬಂಗರಸು ಕಡೆಡ್ದ್ ದಂಡ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್ ಮದನಪ್ಪ ಅಂಜೊವು ಓಲೆ ಕಡಯೆರ್. ದಂಡ್‌ದ ಓಲೆ ಬನ್ನಗ ಕಳಲೆ ಮದಿಮೆದ ಮಂಟಪೊಡು ಉಪ್ಪುವೆ, ಕಳಲೆ ತನ್ನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಕರಿಯಣಿ ಗಿರಿತ್‌ದ್ ಕನ್ನಿ

ಕಂಬೊಗು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದಂಡ್‌ಗ್ ಪೋಪೆ. ತರೆಕ್ ಪುದವರ್ಣದ ಪುಲ್ಲಯ ಕಟ್ಟೊಂಡೆರ್, ಬೆರಿಕ್ ಮರಿವರ್ಣದ ಅಂಬೊಡಿ ಕಟ್ಟೊಂಡೆರ್, ಕೈಟ್ ಬಿರುಪಗರಿ, ಸೊಂಟೊಡು ನಾರೆಕತ್ತಿ ದೀವೊಂಡೆರ್. ಆತನಗ ಅಪ್ಪೆ ಪನ್ಪೆರ್, ಮಗ ಕಳಲ ಏರೆಗ್ ಎದುರು ಉಂತುಂಡಲಾ ಸರಿಜಾತಿದ ಕಿನ್ನಿ ಮುಗೆರ್ಲೆ ದಂಡ್‌ಗ್ ಎದುರು ಉಂತೊಡ್ಚಿ (ಆ ಕಾಲೊಡು ಮುಗೇರ ಜಾತಿದಕ್ಲೆನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೈನ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ದ್ ತೆರುಯೊನೊಲಿ) ಕುಬಲಡಿ ಜತ್ತ್ ಬತ್ತಿನ ಕಳಲನ್‌ಲ-ಮುದ್ದನ್‌ಲಾ ತನ್ನ ಪನೆತತ್ರದಡಿಟ್ ಮದನಪ್ಪ ಅಂಜೊವು ಲೆತೊಂದು ಪೊಪೆರ್. ಅಯ್ಯ ಮುಗೆರೆರೆ ಯಾನ್ ಪತ್ತ್‌ನ ಪನೆತತ್ರ ಇನಿ ನಿಕ್ಲೆಪತ್ತ್‌ನಂದ್‌ಪನ್ಪಾವಡೆ, (ಪನೆತತ್ರ=ಅರಸ್ತನದ ಸಂಕೇತ).

ಅಂಚ ಜತ್ತಿನಕ್ಲು (ಪಾರಿದ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಲಡಾಯಿದ ಕಳಕ್ಕ್ ಎತ್ತ್‌ನಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ಈ ರೀತಿ ವಿವರ ತಿಕ್ಕುಂಡು) ದೆಸಿಲ್‌ಗ್ ಎತ್ತೊಂಡ, ಕೀಲಯ ಮುಗೇರನ್ ಅಂದ್ ಮಲ್ತೊಂಡ ಮುಕ್ಕೊಂಡೆ ಅರಿ ಅಡ್ದ್, ಮೂಜಿ ಬಂಗುಡೆ ಸುಡ್ದ್, ಕುಪ್ಪಿದ ಗಂಗಸರ, ಕಡ್ಯದ ಕಲಿ, ದೀದ್ ತಡ್ದ್ ತಮ್ಮನ ಕೈಕೊಂಡ ಅಲ್ತ್ ಕುಡುಮಗ್ ಎತ್ತೊಂಡ. ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಪಾದ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕೈಮಲ ಮುಗೇರನ್ ಕೈಪತ್ತೊಂಡ ದುಂಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಂಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಗ್ ಕತ್ತಿ ಬಿರು ಕಾಣಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂಡ. ಅಲ್ತ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಕೊಕ್ಕಡ ಎತ್ತೊಂಡ, ದುಂಬತ್ತ್‌ದ್ ನೆಲ್ಯಾಡಿ ನಾಲ್ ಗ್ರಾಮ, ನೆಲ್ಯಾಡಿ ಪೇಂಟೆಡ್ ಪಾರಿ ಪನ್ಪಾವೊಂಡ, ಉಬಾರ್‌ಗ್ ಬತ್ತೊಂಡ, ಉಬಾರ ಕಡಪುಡು ಕುಲ್ಲುದು, ಬೊಟ್ಟುಡು ಪಾರಿ ಪನ್ಪಾವೊಂಡ, ಬೀರಮಂಗಲ ಎತ್ತೊಂಡ, ಬೀರಕಾಂಜವೆ ಪನ್ಪಿ ಪಾರಿ ಪನ್ಪಾವೊಂಡ. ಅಲ್ತ್ ಪಯಣ ಮಣೆಬಾಲ ಕೊಟ್ಯ, ಆತೂರು, ಪುತ್ತೂರುಗ್ ಬತ್ತೊಂಡ. ಏಳ್‌ನಾಡಿ ಮಹಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವೆರೆಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರೊಂಡ, ಕತ್ತಿ ಬಿರು ಕಾಣಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂಡ ಅಲ್ತ್ ಜತ್ತೊಂಡ, ಸಂಪ್ಯ-ಕುರಿಯ ಮಾಂಜಾಲ ಕೊಟ್ಯ, ಅಲ್ತ್ ಜತ್ತ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಪಯಣ ಈಶ್ವರಂಗಿಲ ಕೋಟೆಗ್ ಎತ್ತೊಂಡ.

ತೆನ್ಕಾಯಿಡ್ದ್ ಕೊಪ್ಪಂದರಸುನ ನಾಯೆರ್ಲೆದಂಡ್, ಬಡಕಾಯಿಡ್ದ್ ಅರುವೆದಂಗಡಿ ಅಸುಲೆ ದಂಡ್, ಮುಡಾಯಿಡ್ದ್ ಕೊಡಗೆರೆ ದಂಡ್ ಒಡ್ದ್‌ಂಡ್. ದಂಡ್ ಸಾದಿದ್ ನನದಾನೆ ಗೆಲ್ಕಾಯಿನ ಮೋನೆಡ ಕಲ ಜಪ್ಪುವೆ ಪನ್ನಗ ಕಳಲಗ್ ಮೂಡಾಯಿಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಪಗರಿ ಬತ್ತ್‌ನೆನ್ ಲಾಗಿದ್ ತಪ್ಪಾಯೆ,

ನನೊಂಜಿ ಪಗರಿನ್ ಕುಲ್ಲುದು ತಪ್ಪಾಯೆ, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಪಗರಿನ್ ಜೆತ್ತ್ ತಪ್ಪಾಯೆ. ನಾಲ್‌ನೇ ಪಗರಿ ಕಳಲನ ತರೆ ರಟ್ಟಾಂಡ್. ತರೆ ಈಶ್ವರಂಗಿಲ ದೇವೆರೆನ ಸಾನದ ಸುತ್ತ ತಿರ್‌ಗೆರೆ ಸುರು ಅಪುಂಡು. ಆತಾನಗ ಆವಂದಿ ತರೆ ಅಂಡ ಪಿದಾಯಿ ಬೂರಡ್. ಆಪಿ ತರೆ ಆಂಡ ಉಲಾಯಂಗಣೊಗು ಬೂರಡ್‌ಂದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಅಪುಂಡು. ತರೆ ಉಲಾಯಂಗಣೊಗು ಬೂರುಂಡು. ಅವು ಇನಗ್‌ಲಾ ಬೊಳ್ಳಿ ಕಟ್ಟಾದ್ ಉಲಯಂಗಣೊಡು ಉಂಡುಂದು ನಂಬಿಕೆ (ಮದನಪ್ಪ ಅಂಜೊವೆ ಮೋಸೊಡು ಕಳಲನ ತರೆ ರಟ್ಟಾಯೆರ್ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಜನೊಕ್ಲೆಡ ಇತ್ತೆಗ್ಲಾ ಉಂಡು).

ನನೊಂಜಿ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಾರ ಕಳಲೆ ದಂಡ್‌ಡ್ ಗೆಲ್ತ್‌ದ್ ಪಿರ ಬನ್ನಗ ಮದನಪ್ಪ ಅಂಜೊವುನ ಜನೊಕ್ಲು ಉಬಾರ ಕಡಪುಡು, ಓಣಿ ಒರುಂಕುಡು, ಬೆದ್‌ರ್‌ದ ಅಂಡೆ ಕವುಂತು ದೀದ್‌ಪ್ಪುವೆರ್. ಬೆದ್‌ರ್‌ದ ಅಂಡೆಗ್ ಕಾರ್ ಬೂರುದು ಕಳಲೆ ಮರಂಕನೆ ಬೂರಿಯೆ. ಅಪಾಯದ ಸೂಚನೆ ತಿಕ್ಕಿನ ಆಯೆ ಬೂರಿನಲ್ತ್ ಒಂಜಿ ಪಗರಿ ಬುಡ್ಪೆ. ಅವು ಕಡ್‌ಪ ಕಾಯೆರ್‌ಗ್ ಬೂರುಂಡ್. ಮದನಪ್ಪ ಅಂಜೊವು ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ ಕಡೆತಕ್ಲು ಕಳಲನ ತರೆ ಕಡ್ಪುವೆರ್. ಮೆಗ್ಯನ ಅಂತ್ಯ ಆಯಿನೆಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಮುದ್ದೆ ಕಂಡ ಸಾಗೊಳಿಡುಪ್ಪುವೆ. ಒಂಜಿ ದಿನ ಕಂಬುಲ ಕೋರುದು, ಎರುಗಿಡಾರ್ಡ್ ಪುಂಡಿ ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡುವೆ. ಮನಾದಾನಿ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಕಂಬುಲದ ನೀರ್‌ದ ಗಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ನಗ ಮರಿ ತುಚ್ಚಿದ್ ಅಂತ್ಯ ಆಪೆ. ಇಂಚ ಅಂತ್ಯ ಆಯಿನ ಮುದ್ದೆ-ಕಳಲೆರ್ ಜೋಗೊಡ್ಡು ಮಾಯೊಡಾದ್ ಗಡಿಗಡಿಕೊಟ್ಯ. ಊರೂರು ಮುಂಡ್ಯೆಡಾದ್ ಮಂಜ, ಪಟ್ಟಪರಕೆ ನೇಮ ದೆತ್ತೊಂದು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೈವೊಲಾದ್ ಕಲೆ ಕಾರ್ಣಿಕೊಡು ಮೆರೆಪೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ತೆಸ್ಕಾಯಿ ಪುಡೆಟ್ ಮುಗೆರ್ಲೆನ ಭಾವೆ ನಾರಂಬೋಡಿ ಕಳಲನ ಕಾರ್ಣಿಕದ ಕತೆ ಉಂಡು. ಆಯೆ ಪಲ್ಲದ ಮುದ್ದೆ ಅಥವಾ ನಾರಂಬೋಡಿ ಕಳಲೆಂದ್ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬಂಗಾಡಿ ಬಾರಿ ಮದನಪ್ಪ ಅಂಜೊವುನ ಮೂಲದ ಮಾಣಿ ಆದ್‌ತ್ತ್‌ದ್, ಬಡಕಾಯಿ ಬಾಲೆ ಬಂಗರಸುಗುಲಾ, ತೆಕ್ಕಾಯಿ ಕೊಪ್ಪರಸುಗುಲಾ, ಬೇಕಲಕೋಟೆಡ್ ನಡತಿ ದಂಡ್‌ಡ್ ಬಂಗಾಡಿ ಬಾಲೆ ಬಂಗರಸುನ ಕಡೆಡ್ಡ್ ಕಾದ್‌ದ್ ಜಯ ಪಡೆಯಿನಾಯೆ. ಆಯನ್ ಮದನಪ್ಪ

ಅಂಜೊವು ಕಂಡ್‌ದ್ ಪಗರಿ ಬುಡ್ದು ತರೆ ರಟ್ಟಾದೆರ್. ಆ ತರೆ ಈಶ್ವರಂಗಿಲ ದೇವೆರೆ ದೇವಾಲ್ಯದ ಒಳಾಂಗಣೊಡು ಬೊಳ್ಳಿ ಕಟ್ಟಾದ್ ಉಂಡುಂದು ನಂಬಿಕೆ.

ಐತಿಹ್ಯ-(3):- ತೀರಾ ಬಡಾಕಾಯಿ ಪುಡೆಟ್ (ಕಟಪಾಡಿ) ತಿಕ್ಕಿನ ಒಂಜಿ ಐತಿಹ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಣ್ಮೂರು ಬಲ್ಲಾಳೆರೆ ಸೀಮೆಡ್ ಬರೆತ್ತನ ಓಡಿ ಕುಂಞ ಮಟ್ಟೆದಿನ ಅಮರ್ ಜೋಕುಲು ಎಣ್ಮೂರ ದೆಯ್ಯು-ತನ್ನಿಮಾನಗಲ. ಓಡಿನ ಬುಡೆದಿ ಕುಂಞ ಮಟ್ಟೆದಿ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಪೊಣ್ಣು ಅತ್ತಾಂದೆ, ಆಣಗ್ ಆಣ್ ಅತ್ತಾಂದೆ ಉಪ್ಪುನುಗ ಜಾತಿ ಗುರ್ಕಾರನ ಹೇಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಮ್ಮಲೆತ ಜಯವುಲ್ಲ ಬೆಮ್ಮೆರೆಗ್ ಪುಂಡಿಪಣವು. ಬೊಲ್ಲಿನ ತೊಟ್ಟಿಲ್, ಬಂಗಾರ್ ಬಾಲೆ ಪರಕೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವು ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಬಂಜಿನಾಲಾದ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಜೋಕುಲು ಎಣ್ಮೂರ ದೆಯ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ತನ್ನಿಮಾನಿಗ. ಜೋಕ್ಲು ಪೇರ್ ಪರ್ಪಿ ಪೊರ್ತುಗು ಅಪ್ಪೆ ಮುತ್ತುಂಡು. ನುಪ್ಪು ತಿನ್ಪಿ ಪೊರ್ತುಗು ಅಮ್ಮೆ ಮುತ್ತುಂಡು ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್ತ್ತಿ ಗತಿದಾಂತಿ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಊರುದಕ್ಲು ಪೇರ್-ನೀರ್ ಕೊರ್ದು ಸಾಂಕುವೆರ್. ಬುದ್ದಿ ತೆರಿದ್ ಬಲಪನಗ ದೆಯ್ಯ ತಂಗಡಿನ್ ಲೆತೊಂದು ಕೆಮ್ಮಲೆಕ್ ಅಮ್ಮೆ ಪುಂಡಿಪರಕೆ ಬೂಟ್ಯೆರೆ ಪೋಪೆ. ಪರಕೆ ಬೂಟುದು ಊರು ತಿರ್ಗೋಂದು ಬನ್ನಗ ಒಂಜಿ ದೈ ಕುಕ್ಕುದ ಮುದೆಲ್ಡ್ ಸೊನ್ನೆ ಸೊಯಿ ಬೈದೆದಿ ಕಂದೆಲ್‌ದ ಕಲಿ ಮಾರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಜೋಕುಲೆನ ಐಸ್‌ರದ ಮೋನೆ ತೂದು ಗತಿಇಜ್ಜಾಂದಿ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ತನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪೆರ್. ಅವುಲು ಜೋಕುಲು ಮಲ್ಲೆ ಆಪೆರ್. ಆಡೆಗ್ ಕಲಿ ಪರಿಯೆರೆ ಬರೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೇಲತ್ತ ಪೆರ್ನಗ್ ತನ್ನಿ ಮಾನಿಗನ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಒಂಜಿ ದಿನ ದೆಯ್ಯಗ್ ಬೋಂಟೆ ಬವರದ ಮನಸ್ಸಾಪುಂಡು. ಭಾವೆ-ನನ್ಕೆ ಒಟ್ಟಾದ್ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆನ್ ಕೂಡೊಂದು, ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋಪೆರ್. ಅವುಲ್ ಉರೆ ಹಾಕುವೆರ್. ಮೂಲುಲಾ ಪಂಜದ ಕಡೆಲಾ, ಎಣ್ಮೂರ ಕಡೆಲಾ ವಯ್ಯಕಯ್ಯ ಆದ್ ಮುರ್ಗ ಎಣ್ಮೂರುದಕ್ಲೆಗ್ ಆಪುಂಡು. ಮೂಲುಲಾ ಎಲು-ಮಾಸ ಕೊರಿಯೆರ್‌ಂದ್ ಮುಗೆರ್‌ರ್ ಪಿಸ್ರ್‌ಡ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಡು ಪಾಡ್ದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ಯೆರೆ ಪೋಪೆರ್. ಈ ಐತಿಹ್ಯೊಡುಲಾ ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಗುಂಡಿಗ್ ಕಡು ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಭಾವೆ ನನ್ಕೆ ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಗುಂಡಿಗೇ ಕಡು ಪಾಡುವೆರ್, ಅವುಲು ಗುಂಡಿಡ್ ಮುರ್ಕುವೆರ್. ಸೊನ್ನೆ ಸೋಯಿ

ಬೈದೆದಿ ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಗುಂಡಿದಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನ ಕೈತ ಮುದ್ರೆದ ಉಂಗಿಲ ಪಾಡ್ದ್ ಮುರ್ಕಿನ ಪುಣ ಮಿತ್ತ್ ಬರ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುವಲ್. ಆಯೆನ್ ತೂಯಿನ ತಂಗಡಿ ದುಃಖಿತ್‌ದ್ ಒಂಜೇ ಕರ್ಲೆಡ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಜೆತ್ತಿನ ತಗೆನ್ ಬುಡ್ದುಪ್ಪೆರೆ ಅವಂದೆ ಆವ್ವೇ ಗುಂಡಿಗ್ ಬೂರ್ದು ಸೈಪಲ್.

ಇಂದುವೆ ಮಾಹಿತಿ ಮುಂದರಿದ್ ಸೊನ್ನೆ ಸೊಯಿ ಬೈದೆದಿ ನೇರ್‌ಡ್ ಮುರ್ಕ್‌ದಿನ ಪುಣ ದೆಪ್ಪಾದ್ ಆಯೆರೆ ಕುಕ್ಕು, ಈಯೆರೆ ಪೆಲ ಕಡ್ಪಾದ್ ಅಸನಂದ ಕಂಡೊಡು ಮಸಣಂದ ಕಾಟ ಒಯ್ಪಾದ್ ಜೋಡಿ ಪುಣ ದೀದ್ ಸೂ ಡೂ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಸೂ ನಡುಮುಟ್ಟಾನಗ ಇರ್ವೆರ್‌ಲಾ ದಿಡ್ಕ ಲಕ್ಕೊಂದು ಬೆರ್ಮೆರೆ ಕಣ್ಣ್ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಪೋಪೆರ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಇನೆವುಳ್ಳ ಬೆರ್ಮೆರ್ಲಾ. ಇನೆವುಳ್ಳ ಬಂಟೆರ್ಲಾ ಮಾವೋರಿಗಂಗೆ ಮೀಯರೆ ಪೋಪೆರ್. ಆತಾನಗ ತನ್ನಿಮಾನಿಗೆಲಾ ಪಿದಾಡುವೆರ್, ಸಾದಿಡ್ ಬಬ್ಬು ಗೂವೆಲ್ಡ್ ಬೂರ್ದಿನ ತನ್ನಿಮಾನಿಗ ಬಬ್ಬುನು ಮಿತ್ತ್ ದೆತ್ತಿನ. ಅಕುಲು ತಗೆ-ತಂಗಡಿ ಆದ್ ಮಯಕ ಆಯಿನ ಮಾಹಿತಿ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಮುಗೇರ್ಲು ಜೋಗೋಡ್ದು ಮಾಯೊಡಾದ್ ಕಲೆ ಕಾರ್ಣಿಕೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಭೋಗ ದೆತೊನುವೆರ್. ನನಲಾತ್ ಐತಿಹ್ಯ ಕೆಲವು ಭಾಗೊಡು ಲಭ್ಯ ಉಂಡು. ಕಟ್ಟ್‌ದಿ ನೇಮೊಡು ಮುಗೆರ್ಲು ದೈವದ ತರೆತ ಆಭರಣ ತೆಪ್ಪರ್ ಕೊಂಬು, ಬಡಕಾಯಿ ಖಾಲಿ ಬಿರುಪಗರಿ, ಆಂಡ ಬಾಕಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಬಿರುಪಗರಿಲಾ, ನಾರೆ ಕತ್ತಿಲಾ ಪ್ರಯೋಗ ಆಪುಂಡು. ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕುದ ಕೆಲವು ಭಾಗೊಡು ಮುದ್ದ-ಕಳಲಗ್ -ಇರ್ವೆರೆಗ್ ಮಾತ್ರ ನೇಮ ಆಪಿನ ಇನಕ್ಲಾ ಉಂಡು. ಮೂಲು ತನ್ನಿಮಾನಿಗನ ಸುದ್ದಿ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂತೂ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಇಂದು ಅತ್ತ್. ಈತಿನೆಟ್ಟ ಒವ್ವೇ ಕೂಟೊಡು ಮುಗೆರ್ಲು ದೈವೊಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡನೆ ಆಯಿನ ಇಜ್ಜಿ. ಲಿಖಿತ ಐತಿಹ್ಯಲಾ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ಮುಗೆರ್ಲು ದೈವೊಲೆನ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ನಡಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜೇ ಅಂಗಲಪುಡು ಈ ಲೇಖನ ಬರೆಪೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಡಾ|| ಕೊಯಿರಾ ಎನ್. ಬಾಳೆಪುಣಿ

ವಿದ್ಯಾರತ್ನ ಪ್ರೊ। ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ

ವಿದ್ಯಾರತ್ನ ಪ್ರೊ। ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಇಂಬೆರ್ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭಾವಂತೆ. ತುಳು, ಕನ್ನಡ, ಸಾಹಿತಿ ಆದ್ ಮಸ್ತ್ ಕತೆ, ಕವಿತೆ,. ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಬಂಧ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ, ತಾಳಮದ್ದಲೆದ ಕಲಾವಿದೆರಾದ್ ಬೊಕ ಪ್ರವಚನಕಾರೆರಾದ್ ರೈಗುಲು ಮಸ್ತ್ ಪುದರ್ ಪಡೆತೆರ್. ದೇಶ ವಿದೇಶೊಲೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬುಲೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಆರೆನ ಸೇವೆ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ. ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಬೊಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯರಾದಿತ್ತಿನ ಇಂಬೆರ್ ಇತ್ತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯರಾದುಲ್ಲೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ, ಮುಂಬಯಿಡ್ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆತೆರ್. ಪ್ರಸ್ತುತ ಗುರುಪುರೊತ ಸರಕಾರಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರಾದುಲ್ಲೆರ್.

ತುಳುನಾಡ ಬೀರೆ

ಪೆರಿಂಜ ಗುತ್ತು ದೇವುಪೂಂಜೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊದ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ ಕರೆಟುಪ್ಪುನ ತುಳುನಾಡ್ ಧರ್ಮೆತ್ತಿ ಮಣ್ಣ್. ಸತ್ಯೊದೈವೊಳೆನಾಡ್, ನಾಗನಡೆ-ಸರ್ಪಜಿಡೆ ಇತ್ತಿ ಕಾರ್ನಿಕೊದ ಜಾಗೆ. ಮುಲ್ಪದ ಜನಮಾನ ನಿಚ್ಚ ಪಾತೆರುನ ತುಳುಭಾಷೆ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆದ ಮಾತಾ ಎಡ್ಡೆ ಅಂಶೊಲೆನ್ ದಿಂಜಾವೊನ್ನ ಸಮೃದ್ಧ ಭಾಷೆ. ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಲೆನ ಡಿಟ್ಟೆಡ್ ಎಡ್ಡೇನ ಬುಳೆದಿನ, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಗೆತ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಸಿರಿಕದಿಕೆ ಉಪ್ಪುನ ಪೊರ್ಲ ನುಡಿ ತುಳು. ಈ ಭಾಷೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಅವು ತೋಜಾವುನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ರಡ್ಡ್ ಸಾರ ವರ್ಷೊದ ಇತಿಹಾಸ ಉಂಡೂಂದು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಧಾರಾಳವಾದ್ ಬುಳೆದ್ ಬತ್ತಿನ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಪಾಡ್ದನ, ಕಬಿತ, ಉರಲ್, ಗಾದೆ, ಎದುರ್ ಕತೆ, ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕ್ಲು, ಐತಿಹ್ಯೊಲು, ದೇವೆರೆ ಸುಗಿಪು, ದೈವೊದನುಡಿಕಟ್ಟ್, ನಲಿಕೆದ ಪದೊಕ್ಲು, ಬೆನ್ನಿದ ಪಾಟ್, ತಮಾಷೆದ ಪದೊಕ್ಲು, ಜೋಕ್ಲೆ ಪದೊಕ್ಲು ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿಭಾಗ ಮಲ್ತ್ ತೂವೊಲಿ. ಆಂಡ ತುಳುವೆರ್ನ ಬದುಕ್‌ನ್ ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ಡಿಂಚಲಾ ನೇರ್ಪುಡು ನಡಪಾವೊಂದು ಬತ್ತಿನ ದೈವಾರಾಧನೆದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾದ್, ಬಾಕಿ ಸಂದರ್ಭೊಲೆಡ್ ಹವ್ಯಾಸೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಬಾಯಿಡ್ದ್, ಕೆಬಿಡ್ದ್ - ಕೆಬಿಕ್ ಕೇನ್ಪಾವೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಸಂಧಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಪಾಡ್ದನ ತುಳುನಾಡ್ದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪುರಾಣೊನೇ ಆದುಂಡು. ನೆಟ್ಟ್ ಕೆಲವೆನ್ ಜನಪದ ಕಥನ- ಕವನೊ *(Ballads)* ಲೆನ ಗುಂಪುಗು ಸೇರಾವೊಲಿ. ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವೆನ್ ಮಹಾಕಾವ್ಯ *(Folk-Epic)*ವರ್ಗೊಗು ಸೇರಾವೊನೊಲಿ. ಸತ್ಯನಾ ಪುರೊದ ಸಿರಿ, ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ, ಕೊಡ್ದಬ್ಬು-ತನ್ನಿಮಾನಿಗ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ- ಕಲ್ಕುಡ, ದೇವು ಪೂಂಜ,

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಲವು ದೀರ್ಘ ರೂಪೊದ ಪಾಡ್ದನೊಳೆಗ್ ಮಹಾ ಕಾವ್ಯೊದ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಸೇರುನ ಯೋಗಿತೆ ಉಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಅಪೂರ್ವ ವಾಯಿನ ಜನಪದ ವೀರ ಕಾವ್ಯೊಳುಂಡುಲಾ ಪನೊಲಿ.

ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾಯಿನ ಸಾಧನೆ, ಮಹಾತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಕಾರ್ನಿಕೊದ ಪುಟ್ಟು-ಪುರಪು, ನ್ಯಾಯ-ನೀತಿ, ಬೆಂಗ್-ಬೆಸರ್, ವರ-ವಾಕ್ ಪ್ರಭಾವೊ ನರಮಾನ್ಯನ ತಂಕ ತಾಕತ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ದೌರ್ಬಲ್ಯೊ ಪ್ರದರ್ಶನ, ವಿಲಕ್ಷಣ ಸನ್ನಿವೇಶೊಲು-ಪೂರಾ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಾಡ್ದನೊಳೆಡ್ ಬರ್ಪೊ. ಮಾನ್ಯನ ಪ್ರಯತ್ನದ ಒಟ್ಟುಗು ದೈವೊ ಬೊಕ್ಕ ಅದೃಷ್ಟೊದ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಾಲೆ ಗೊಬ್ಬುಲೆನ್ಲಾ ನೆಟ್ಟ್ ತೂವೊಲಿ. ತುಳುನಾಡ್ದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನಲೆಡ್ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರೊಡು ಮೂಡು ಬತ್ತಿನ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜನಪದ ಮಹಾ ಕಾವ್ಯೊಳು ಈ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ತನ್‌ಕ್ಲೆ ಉತಲ್‌ಡ್ ಗಟ್ಟಿ ಪತ್ತ್‌ದೀವೊಂದ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್ ಬಂಟೆರ್, ಬಿರ್ವೆರ್, ಬ್ರಾಣೆರ್, ಜೈನೆರ್, ಗೌಡೆರ್, ವಿಶ್ವಕರ್ಮೆರ್, ಪರಿಶಿಷ್ಠ ಪಂಡೊ ಗಟ್ಟೆಲು, ದೇವಾಡಿಗೆರ್, ಮಾನ್ಯೆರ್, ಗಾಣಿಗೆರ್, ಪರವೆರ್, ಪಂಬದೆರ್, ನಲಿಕೆದಕ್ಲು ಅಂಚನೆ ಕ್ರೈಸ್ತ-ಮುಸಲ್ಮಾನೆರ್ನಕ್ಲುಲಾ ಅವ್ವೇತೋ ವರ್ಸೊಡ್ಡಿಂಜಿ ಸಾಗೊಳಿಡ್ ಬದುಕೊಂದು ಬೈದೆರ್. ಜನಪದ ಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್ಲಾ ಈ ಸಮುದಾಯೊಗು ಸಂಬಂಧಿಸಾಯಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಾಡ್ದನ-ಸಂಧಿಳೆನ ಸೋವು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ನೆಟ್ಟ್, ಸಿರಿ, ದೇವು ಪೂಂಜೆ ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕತೆಕ್ಲು ಬಂಟ ಸಮುದಾಯೊಗು ಸೇರ್ದಿನವುಂದು ತೆರಿಯೊನೊಲಿ.

ಪೆರಿಂಜಗುತ್ತುದ ದೇವಪೂಂಜೆ ಒರಿ ಜನಪದ ವೀರೆ. ಎಂಚ ಚೇಳಾರ್‌ದ ಅಗೋಳಿಮಂಜಣನ್ ತುಳುನಾಡ ಭೀಮೆಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರಾ, ಅಂಚೆನೇ "ತುಳುನಾಡ ಬೀರೆ ದಳವಾಯಿ ದೇವು ಪೂಂಜೆಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಪೆರಿಂಜಗುತ್ತುದೇವು ಪೂಂಜೆ ಪನ್ಪ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿನ ಬೀರಸಿರಿ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆದ ಕತೆ ಉಂಡು. ಇತಿಹಾಸಕಾರೆರಾಯಿನ ಗಣಪತಿರಾವ್ ಐಗುಳ್ ತನ್ನ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಪನ್ಪಿ ಬೂಕ್‌ಡ್ ದೇವುಪೂಂಜನ ಬಗೆಟ್ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ತಿಮ್ಮಣ್ಣಾಜಿಲನ (ನಾಲ್ಕನೇ ವೀರ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಾಜಿಲ 1550-1610) ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ ಬಂಗರಾಜನಿಗೂ ಇವನಿಗೂ ಹಣದ ಸಂಬಂಧ ಸ್ವಲ್ಪ

ವಿವಾದವೂ ಹುಟ್ಟಿ ಇಬ್ಬರೂ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದರು. ತಿಮ್ಮಣ್ಣಾಜಿಲನು ತನ್ನ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾದ ಪೆರಿಂಜೆ ಗುತ್ತಿನ ದೇವು ಪೂಂಜನ ಸಂಗಡ ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಂಟವಾಳಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಬಂಗರಾಜನ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾದ ಮಣಿಗುತ್ತಿನ ದುಗ್ಗಣ ಕೊಂಡೆಗೂ ದೇವುಪೂಂಜನಗೂ ಬಂಟವಾಳದ ಹತ್ತಿರುವಿರುವ ಮಣಿ ಗ್ರಾಮದ ಚಂಡೆತ್ತಿಮಾರ್ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧವಾಗಿ ದುಗ್ಗಣ ಕೊಂಡೆಯು ಸೋತು ಹೋದನು. ದೇವು ಪೂಂಜನು ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವನ ತಲೆ ಕಡಿದು ತಲೆಯನ್ನು ಪಂಜಿಕಲ್ಲು ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಾಜಿಲನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ದೇವು ಪೂಂಜನಗೆ ಆಗ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಧೈರ್ಯದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡಿ ಇವನು ಕಾಲಾನು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಸಹ ಕೊಂದು ಬಿಟ್ಟಾನು ಎಂಬ ಯೋಚನೆಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಅಸಡ್ಡೆಯಿಂದ ದೂರ ಮಾಡಿದನು. ಬಂಗರಾಜನು ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದನು. (ಪುಟ 322)

ಇಂಚ ಗಣಪತಿರಾವ್ ಐಗ್‌ಳೆನ ಪ್ರಕಾರ ಆಕಾಲೊದ ಅರಸುಲು ದೇವು ಪೂಂಜನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆದ ಲಾಭದೆತೊಂದ್, ಪಾಡಿಪಾತೆರೊಗ್ ತತ್ತ್‌ದ್ ಆಯಗ್ ಅನ್ಯಾಯ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ನೆಡ್ದ್ ಅಪಗದ ಸ್ವಾರ್ಥ ರಾಜಕೀಯ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆದ ಸೋವು ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ದೇವುಪೂಂಜನ ಚರಿತ್ರೆ ಜುಮಾದಿ ದೈವೊದ ಸಂಧಿಚಕ್ರ ಒಂಜೆಟ್ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಅತ್‌ಂಡ್. ಎಂ. ನಾರಾಯಣೆರ್ ಬರೆತಿನ ದಳಪತಿ ದೇವು ಪೂಂಜೆ ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುಡು ಒಂಜಿ ನೀಳ್ಗತೆದ ರೂಪೊಡು ಅವು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯೆನ ಡಾ|| ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ನ ತುಳು ಪಾಡ್ದನ ಸಂಪುಟೊಡು ದೇವು ಪೂಂಜನ ಸಂಧಿ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಲು ಉಲ್ಲ. ದೇವುಪೂಂಜ ಪ್ರತಾಪ ಪನ್ಪಿ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡ್ಲಾ ಪೂಂಜನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆನ್ ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್‌ಡ್ ತೋಜಾದೆರ್. ನಾರಂಬಾಡಿ ಸುಬ್ಬಯ ಶೆಟ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ಸೀತಾನದಿ ಗಣಪಯ ಶೆಟ್ರ್ ಬರೆತಿ ಪ್ರಸಂಗೊನು ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗತಳೊಟು ನೆಗಪ್ಪಾದೆರ್. ಇಂಚಿಪದ ಕೆಲವು ಬರವುಗಾರೆರ್ ತುಳು-ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ರೂಪೊಡು ದೇವುಪೂಂಜನ ಕತೆದ ತೋರಮಟ್ಟೊಡ್ ಪೊಲಬುಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಈ ಕತೆ ಚಲನಚಿತ್ರ ರಂಗೊಡ್ಲಾ ಪಜ್ಜೆ ದೀತ್‌ಂಡ್. ದೇವುಪೂಂಜ ಕತೆತ್ತ ತಿರ್ಲ್.

ದೇವುಪೂಂಜೆ ಪೆರಿಂಜಗುತ್ತುದ ಮಂಜಣ್ಣ ಪೂಂಜೆರ್ನ ಮಗೆ. ಅಪ್ಪೆ ತಂಕರು ಪೂಂಜೆದಿ. ಪದಿನೇಳ್ ದಂಡ್ ಜೈತಿನ ಕಾಂತಣ್ಣ ಅತಿಕಾರಿ ಆಯನ ತಮ್ಮಲೆ. ಕಡೆ ಕಾರ್ಲ ಗುತ್ತುದ ಕಾಂತಣ್ಣ ಅತಿಕಾರಿನ್ ಕಾಂತಣ್ಣ ಕರವಾಲೆರೆಂದ್‌ಲಾ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಆಯೆ ನಂಬೊಂದಿ ಬತ್ತಿ ದೈವ ಕಾಂತಣತಿಕಾರಿ ಜುಮಾದಿ, ದೇವು ಪೂಂಜೆ ಎಲ್ಯೆಡ್ದೇ ತನ್ನ ತಮ್ಮಲೆಡ್ದ್ ದಂಡ್‌ದ ಈಡ್ ಬಾರ್ ಕಲ್ತ್‌ದೆ.

ವೇಣೂರ್‌ದ ಅಜಿಲ ಸೀಮೇನ್ ನಾಲ್‌ನೇ ವೀರ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಾಜಿಲೆ ಆಳೊಂದಿತ್ತಿ ಕಾಲೊಡು ನಂದಾರ ಲಕ್ಕಪ್ಪ ಬಂಗೆರೆ ಬಲ್‌ದಂಡ್ ಮುತ್ತಿಗೆ ಪಾಡುಂಡು. ಸೀಮೆಡ್‌ಗುತ್ತುದ ಗಡಿಪತ್ತಿ ಮಂಜಣ ಪೂಂಜೆರ್ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಬಾಗೆರೆ ದಂಡ್‌ದ ಎದುರ್ ಸೊಂದ್ಯೆರೆ ದೈರ ಯಾವಂದೆ, ಮಂಜಣ ಪೂಂಜೆರೆ ಅರ್ವದೆ ದೇಲಮು ಕೊಟ್ಟಾರಿ ಗದ್ದಿಗೆಡ್ ಗಡಿದೀದ್ ಏಣೂರ ಚೆಂಡೆತ್ತಿಮಾರ್‌ಡ್ ಕೂಡಿನ ಸಬೆಕ್ ಬೆರಿ ಪಾಡ್ವೆ. ನೆನ್ನ್ ಕೇಂಡಿನ ತಂಕರು ಪೂಂಜೆದಿ ಯೆತೆ ಯೇಚನೆಡ್ ಏಳದೆಯಮ ಗುಂಡೊಡು ಪೆರಣ ಪಾಸ್ ಬುಡುದು ಮಣ್ಣಪಾಸ್ ಪಾಸೆರ್‌ದ್ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಣದುಕ್ಕ ದೆಪ್ಪುವೆರ್. ಸಾಲೆಗ್ ಇದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿಗ್ ಪೋತಿ ಬಾಲೆದೇವು, ಏಳದೆ ಯಮಗುಂಡ ಪೊಗ್ಗುದು ಅಪ್ಪೆನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಈರ್ ದೀತಿ ಗಂಜಿ ಉಣುಲೆ ಆಪ್ಪೆರೆ ವಾ ಆಲೋಚನೆಲಾ ಯಾನ್ ಮಾಲ್ಪುವೆ ಪಂಡ್ದ್ ಕಡೆ ಕಾರ್ಲಗ್ ಪೋದು ತಮ್ಮಲೆ ಕಾಂತಣ್ಣ ಅತಿಕಾರಿಲೆಡ ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿ ಪಂಡೊನ್ದೆ. ಯಾನ್ ಪರಬೆ, ದಾಯ್ತ ಸಾಯರ್ತ ಕೊರುವೆ ಎಂಕ್ ತೆರಿದಿನ ವಿದ್ಯೆ ಪಂಡ್ ಕೊರಿಯೆ. ಸಾಯರ್ತೊಗು ಕಾಂತಣತಿಕಾರಿ ಜುಮಾದಿನ್ ಕೊರ್ಪೆಂದ್ ಪಂಡಿನ ಕಾಂತಣ ಕರವಾಲೆರ್ ಚಾವಡಿಡ್ ತೂಂಕುನ ಉಜ್ಜಲ್‌ದ ಎದುರ್ ಪೂಂಜನ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರಾದ್ ಪೊರುವೆಲ್‌ತ್‌ದೀದ್ ಕಾಪುನ ಅಪ್ಪೆಲೆಕ್ಕಂತಿನ ದೈವ ನಕ್ ಪಾರ್ಪತ್ತಿಯಾದುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಅನುಕೊರ್‌ದ್ ಕಡಪುಡ್ಯೆರ್.

ಪಿಜಿರ್ದ್ ಪೆರಿಂಜ ಗುತ್ತುಗು ಬತ್ತಿ ದೇವುಪೂಂಜೆ ಜಿಂಗ್ರೊಡಿ ಬಣರಾಚಾರಿಡ ಪಾಂಡಿ ಬಾಳ್ ಮಲ್ಪಾದ್, ಅಜಿಲೆರೆ ಬೂಡುಡು ಭಾಷೆ ಪಾಡ್ದ್ ದಂಡ್‌ದ ದಳಾಯಿತನ ದೆತೊನ್ವೆ. ದಂಡ್ ಸಾಧಿತ್ ಬತ್ತಾಂದಾಂಡ ಪೆರಿಂಜನುಗುತ್ತುದ ಗಡಿ ಮರ್ಯಾದಿತ ಒಟ್ಟುಗು ಬಿರ್ದ್ ಬಲ್ಮನ ಕೊರುವೆಂದ್ ಅಜಿಲರಸು ಪಾತೆರ ಕೊರ್ಪೆ. ದೇವು ಪೂಂಜೆ ದಂಡ್‌ದ ದುತ್ತಾಯ್ತ ಆವೊಂಡೆ. ದಂಡ್ ದೆತೊಂದು ಪೋನಗ ಎಂಕ್ ಬೆರಿಸಾಯಾದ್ ಎನನ್ ನೆಟ್ಟ್

ಗೆಲ್ವಾದ್ ಕೊರ್‌ಂಡ ಪೆರಿಂಜ ಗುತ್ತುಡು ನಿಕ್ಕ್ ನೇಮನೆರಿ ಕೊರುವೆಂದ್ ಜುಮಾದಿ ದೈವೊಗು ಪರಕೆ ಪಂಡೊನ್ವೆ.

ಏಣೂರ ಚಂಡೆತಿಮಾರ್‌ಡ್ ಬಂಗೆರೆ ದಳವಾಯಿ ಮಣಿಮಜಲ ಗುತ್ತು ದುಗ್ಗಣಕೊಂಡೆ ಎದುರ್‌ಗ್ ಬರ್ಪೆ. ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಅಂಕಕಾದುವೆರ್. ಪೂಂಜೆ ಪೂಂಜೆಂದ್‌ಂಡ ಈಯೆನೊ? ಕೋರಿದಕಟ್ಟೊಡು ಕೆಲೆಪುನ ಪೂಂಜೆನಾಂದ್ ಕೊಂಡೆ ಕೇಂಡೆ. ಕೊಂಡೇಂದ್ ಪಂಡ ಈಯೆನಾ? ಕೇಂಡೆ ಪೂಂಜೆ. ನಿನ್ನಂಚಿನ ಜೋಕ್ಲು ಎನ್ನ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಅಂಬಿ ಪೆಜ್ಜುವ. ನಿನ್ನಂಚಿನ ಮುಜುಡೆರ್ ಎನ್ನ ಇಲ್ಲಾಲ್ ತೆಪ್ಪುಗುದ್ದೊಂದು ಬಲ್ಲ್ ಪುರಿ ಕಾಯೊಂದುಳ್ಳೆರ್. ಇಂಚ ಒರ್ಯಗೊರಿ ನೆರೊನ್ವೆರ್. ತೆತ್ತಿಡೆ ಕೆಲಪಡಯ ಬೊಂಡೊಡೆ ಅಳಂಕಡ ಪಂಡಿನ ದುಗ್ಗಣ ಕೊಂಡೆ ಗೆಂದಗಿಡಿಲೆಕ್ಕೊ ಲಾಗ್ಯೊಂಡೆ. ದೇವಪೂಂಜನ ತರೆನ್ ತನತೋಳಡಿಟ್ ಆಮುಕಿಯೆ. ಬುಡುಪಾಯೆರೆ ಆವಂದಿ ಕಾಲೊಡು ಸಮ್ಮಲೆ ಸಾಗಾಯೊಗು ಕೊರಿ ದೈವ ಜುಮಾದಿನ್ ನೆನವರಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂಡೆ ಪೂಂಜೆ. ನೆನವರಿಕೆ ಮಲ್ತಿನಾಡೆಗ್ ಸಾರತಿ ಆಯೆ ದೈವ. ಕೊಂಡೆನ ಪತ್ತ್ ಸಡಿಲಾಂಡ್. ದೇವುಪೂಂಜೆ ಪೆಲತ್ತಡಿ ರಟ್ಟಿಲೆಕೊ ರಟ್ಟಿಯೆ. ಆನೆದ ಒತ್ತು ಒತ್ತಿಯೆ, ಕುದ್ರೆದ ಪಯ್ಯೊಳಿ ಪಾಡೊಂಡೆ. ಮುಯ್ಯೆರ್ ಕರ್ನ ಮಗ್ರೊಂಡೆ. ಬಲಿಪ ಮುಟ್ಟು ಮುಟ್ಟೊಂಡೆ. ದುಗ್ಗಣ ಕೊಂಡೆನ ಜುಟ್ಟು ಪತ್ತ್‌ದ್ ತರೆತ ಚೆಂಡ್ ಪಜತ್ತೆ. ಅಂಚನೇ ದುಂಬೊತ್ತುದು ಬಂಗೆರೆ ಬಲುದಂಡ್ ಸಮ್ಮಾರ ಮಲ್ತೆ.

ದೇವುಪೂಂಜೆ ದಂಡ್ ಸಾದಿದ್ ಬತ್ತೆ. ಪಂಜಿಕಲ್ಲ್ ಕೋಟೆಡಿತ್ತಿನ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಾಜಿಲೆಗ್ ಕೊಂಡೆನ ತರೆನ್ ಒಪ್ಪಾಯೆ. ಪಂಡಿಪಾತೆರೊದಂಚ ಗುತ್ತುದ ಗಡಿ ಮರ್ಯಾದಿ, ಬೀರ ಸಂಕಲೆ ಬಲ್ಮನ ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಕೇಂಡೆ. ವರ್ಷೊ ಪದ್‌ನಾಜೆತ ಲತ್ತ್ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಜ್ಜ ಬೆಂದಿನ ಪೂಂಜೆ ಕಾಲಾನು ಕಾಲೊಡು ಎದ್‌ರುಂತ್ಯೆಡ ತನ್ಕ್ ಅಂತ್ಯೊಬರು ಪಂಡ್ದ್ ಎನ್ನಿನ ಆಜಿಲರಸು ಅಂಗೈ ಬಳೆ, ಮುಂಗೈ ಸರಪೊಳಿ, ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಗೆಲವುದ ಮಾಲೆ, ಕೆಬಿಕ್ ಗಾಲವೊಂಟಿದ ಉಡಿಗಿರೆ ಕೊರ್ಪೆ, ಗುತ್ತುದ ಗಡಿ ಕೊರ್ಯೆರಾಪುಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡೆ. ಉಡಿಗಿರೆನ್ ಊಳಿಗೊದಕ್ಲೆ ಮುಸುಂಟುಗು ದಕ್ಲೆ. ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊಗು ತತ್ತಿ ಈರ್ನ ಸೀಮೆಡ್ ಉಂತಯೆ ಪಂಡ್ದ್ ಆಜ ಪಾಡ್ದ್ ಏಣೂರು ಬುಡ್ದು ಮೇಲ್ ಬಂಗಾಡಿಗ್ ಬತ್ತಿನ ಪೂಂಜೆ ತಂಗಡಿ ದಾರಮುನಲ್ಪ ಉಂತುವೆ.

ಬಂಗಾಡಿದ ಬಂಗರಸುಲು ಆಯನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆನ್ ತೆರಿದ್ ಚಾವಡಿಗ್ ಲೆಪುಡಾವೆರ್. ಪುದುವೆಟ್ಟು ಪರಾಡಿಗುತ್ತುದ ಗಡಿಕೊರ್ದು ಮಾನಪುವೆರ್. ಗುತ್ತುಡು ಬುಳೆ ಭಾಗ್ಯ ದಿಂಜಿನಂಚ ಪೂಂಜಗ್ ಗರ್ವ ಏರುಂಡು.

ಬಂಗರಸುನ ಬುಡೆದಿ ಸೋಮಲಾದೇವಿ ಬಸ್ತಿದ ನೋಂಪುಡು ಇಂದ್ರೆರ್ ಚಂದ್ರರೇಖೆದ ಮಣೆ ಕೊರ್ದು, ತನ್ಕ್ ಅಪಮರ್ಯಾದಿ ಮಲ್ತೆರ್ಂದ್ ಕಂಡನ್ನಡ ತುಡಿತ್ತ್‌ದ್, ಬಂಗಾಡಿ ಬುಡ್ದು, ತನ್ನ ಬೂಡು ಬೈಲಂಗಡಿಗ್ ಬರ್ಪಳ್. ಅಲ್ಪ ಪೊಸ ಬಸ್ತಿ ಕಟ್ಟಾದ್ ನೋಂಪು ಕರಿಪ್ಯೆರೆ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಾಲ್ಪುನಗ ಸುದ್ದಿ ತೆರಿನ ಬಂಗರಸು, ದಂಡ್ ಕಟೊಂದು ಬಸ್ತಿ ಪೊಡಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬರ್ಪೆ. ಸೋಮಲೆ ದೇವು ಪೂಂಜನ ಸಕಾಯ ಕೇನ್ಪಳ್. ಕಂಡನ್ನ ಬುಡೆದಿನ ನ್ಯಾಯೊಡು ತಾನ್ ನಡುಕು ಬರಾಯೆಂದ್ ಪೂಂಜೆ ದೂರ ಉಂತ್‌ನಗ ಪಲಯನ ತಾನೊಡುಂತುದು ತಂಗಡಿನ ಮಾನ ಕಾಪೊಡುಂದು ರಾಣಿ ಕೇಂಡೊನ್ಪಳ್. ನಿಮುರ್ತಿದಾಂತೆ ದೇವು ಪೂಂಜೆ ಕತ್ತಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬಸ್ತಿದ ಬಾಕಿಲ್‌ಡ್ ಉಂತುವೆ. ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊರ್‌ಂಡಲಾ ಗೆಣಿಪಂದೆ ನುರ್ಕುದು ಬತ್ತಿನ ಬಂಗರಸುನ ತರೆ ಕಡ್ಪುವೆ. ಕಂಡನ್ನನ ರುಂಡ ರಟ್ಟ್‌ನೆನ್ ತೂಯಿನ ಸೋಮಲೆ, ಎತೆ ತಡೆವಂದೆ ಸುರ್ಯೊ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ತನಬಂಜಿಗೇ ಕುತ್ತೊನ್‌ವಳ್. ಎವುದೆಪ್ಪುಗೊಲಗಾಯಿ ದೇವುಪೂಂಜೆ ಇರ್ವೆರೆನ್ಲಾ ಸುಡುಸುಕಾರಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಿರ ಬರ್ಪೆ.

ಈ ಮೆಯಿಟ್ ತನ್ನ ದಳವಾಯಿ ತುಳುನಾಡ ಪಿಲಿ ಪಂಡ್ದ್ ಪುಗಾರ್ತೆ ಪಡೆಯಿ ದುಗಣ ಕೊಂಡೆನ್ ಕೆರ್ನ ದೇವುಪೂಂಜನ್ ಬುಳೆಚಿಯೆರೆ ಬುಡ್‌ಂಡ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣೊಗು ಸಂಚಕಾರಾಂದ್ ಯೆತೆ ಯೇಚನೆಡ್ ಬೂರ್ನ ನಂದಾರ್ದ ಅರಸು ಬಂಗೆರ್ ಬಂಟ್ವಾಳ ದರವುದ ಬೀದಿಡ್ ಇತ್ತಿ ಸೂಳೆಸಿದ್ದು ಕೈತಡೆ ಪೋಯೆರ್. ಪೆರಿಂಜ ಗುತ್ತುಡೊಂಜಿ ತುರುಳೆ ಉಂಡಾತ್‌ಂಡ್. ಯೆನನ್ ಕೆಣಿತ್ರಿಯೆ; ಆಯನ್ ಪಾತರೊಡಾಂಡಲ ಕೆಣಿಪೊಡು ಪನ್ನಗ ಆವೂಂದಳ್ ಸೂಳೆ ಸಿದ್ದು.

ಪೆರಿಂಜ ಗುತ್ತುಡು ದೈವೊ ಜುಮಾದಿನ ನೇಮೊಗು ಕುದಿದೀಯರ್. ದೊಂಪ ಯೇರಾದ್ ನೇಮೊದಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ನೇಮೊದ ಸನ್ನಾಯೊಗು ಬೋಡಾದ್ ದೇವುಪೂಂಜೆ ಬಂಟ್ವಾಳ ಪೇಂಟೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ಸೂಳೆಸಿದ್ದು ಬಂಟ್ವಾಳದ ಪೇಂಟೆದ ಅಂಗಡಿಲೆಗ್ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್ಪಾಯಳ್. ಕಡೆವೊಂಜಿ ಅಂಗಡಿಡ್ ಯಾಪಾರ ಸಾಪಾರ ಮಾರಾಯಳ್. ಏಳ್ ಉಪ್ಪರಿಗೆಡ್ಡ್ ತಿರ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದ್

ಬಾಕಿಲ್ಡ್ ಉಂತ್ಯೆಳ್. ಕಣ್ಣಬಾಸೆಡ್ ಕೈತ ಪಗರ್‌ಡ್ ಲೆತ್ತಳ್. ಆಯಿನ್ ಗೆಣಿಪಂದೆ ದುಂಬೊತ್ಯೆ ದೇವುಪೂಂಜೆ. ಎನಲೆಕಂತಿ ಪೊನ್ನನ್ ತೂಯಿನಾಂಡ ಆರ್ಯೆ ಎರು ಕೂಡಾ ಬರು ಪಂಡಳ್. ಈತ್ ಸೊರ್ಕುದ ಪೊಣ್ಣನ್ ತೂವೊಡುಂದೆ ಪೂಂಜೆ ಏಳ್ ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ಸಿದ್ದು ಚೆನ್ನೆದ ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬೊಡುಂದು ಪಂಡಳ್.   ನೇಮೊಗು ಪೋದು ಎತ್ತೊಡು ಪಣ್ಣಾಗ ಬುಡುಜಳ್. ಸೆರ್ತ್ಯೆ ದಾನೇಂದ್ ಕೇನ್ನನ. ನಂದಾರ ಬಂಗೆರ್ ಕೊರಿ ಏಳಡಿ ಬೂಮಿ ಈರೆಗ್, ಯಾನ್‌ಲಾ ಈರೆಗೇ; ಈರ್ ಸೋಲ್ತರಾಡ ಈರೆ ಕೈಟ್ ಮೆಯಿಟ್ ಇತ್ತಿನ ಯೆಂಕ್ ಪಂಡಳ್. ಚೆನ್ನೆದ ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬಿಯೆರ್.

ಒಂಜಾಟ ಗೊಬ್ಬೆ ಪೂಂಜೆ ಅಂಗಯಿ ಬಳೆ ಕಳೆಯೊಂಡೆ. ರಡ್ಡಾಟ ಗೊಬ್ಬೆ ಮುಂಗಯಿ ಸರಪೊಳಿ ಕಳೆಯೊಂಡೆ. ಒಯಿಪನೂಲು, ಕಂಟೆಲಸರ, ಕೈತ ಉಂಗಿಲ, ಪಟ್ಟೆಜೋತ್ರ, ಪಟ್ಟೆದ ಅಂಗಿ, ತರೆತ್ರಮಾತ ದೆತ್ತಳ್. ಬಂಟ್ವಾಳ ಪೇಂಟೆಡ್ದ್ ಘೂಜಿ ಮುರಂಗೆ ಬೈರಾಸ್ ತರ್‌ಪಾದ್ ಪೂಂಜಗ್ ಕೊರಿಯಳ್. ಪೆರಿಂಜದ ಗುತ್ತುಡು ಜಮೂದಿ ನೇಮೊಡು ಆಪೆಗೆ, ಈರ್ ಬರೊಡುಗೆಂದ್ ಕುಡಕುಡ ಮಾನ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ವಸಯ ಆವಡ್ ಯಾನ್ ಬರ್ಪೆ ಪಂಡೆ ಪೂಂಜೆ. ವಸಯ ಆಂಡ್. ಜುಮಾದಿ ಕುಡ ಜನ ಕಡಪುಡ್ಯಗ ಬೈರಾಸ್ ತುತ್ತೊಂದು ದೊಂಪೊದ ಮದೆ ಮದೆ ದೆಂಗೊಂದು ಬರ್ಪೆ. ನೇಮೊಡಿತ್ತಿ ಜುಮಾದಿ ನುಡಿಕೊರ್ಪೆ ಆನದ ಕಾಲೊಡು ನಂದಾರ ಬಂಗೆರೆ ಬಲ್ ದಂಡ್‌ಗ್ ದಲಾಲಿ ಆದ್ ಉಂತ್ಯೆರೆ ಯಾನ್ ಬೋಡಾಂಡ್ ಪೂಂಜೆರೆ. ಇನದ ಕಾಲೊಡು ಬಂಟ್ವಾಳ ಪೇಂಟೆದ ಸೂಳೆ ಸಿದ್ದು ಬೋಡಾಂಡ್, ಈರೆಗ್ ಯಾನ್ ಬೊಡ್ಚಾಂಡ್. ಆನದ ಕಾಲೊಡು ಸಾಲೊದ ಬೂಲ್ಯ ಕೊರಿಯೆ. ಇನದ ಕಾಲೊಡು ಸ್ವರ್ಗದ ಬೂಲ್ಯ ಪತ್ತ್‌ಲೆ ಪಂಡೆ. ಪೂಂಜಗ್ ಬಾಯೇ ಬರ್ಪುಜಿ. ಮರಗಟ್ಟ್‌ದ್ ಉಂತಿಯೆ. ದೈವ ಆರ್ಭಟ ಕೊರ್ದ್ ಬಲವಂತೊಡು ಆಯ ಕೈಟ್ ಬೂಲ್ಯ ಪತ್ತಾವುಂಡು.

ಅವಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಉಚ್ಚಿಲದ ಕರ್ಗಲ್ಲ ಕೋಟೆಡ್ ದೇವುಪೂಂಜನ ತರೆದೆತೊನ್ನ ದೈವೊ ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣ ದೇವೆರ್ನ ದೇವಲ್ಯೊದ ಮುಗುಳಿಡ್ ಬೊಳ್ಳೆಸಾತ್ರ ಪೂಂಜೆ ಆದ್ ಕೆಲೆತ್ತೆ.

ಉಂದು ಈತ್ ದೇವುಪೂಂಜ ಪಾಡ್ದನ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಕೆಲವು ಮೂಲೊಲೆಡ್ದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪಿನ ತುಳುನಾಡ ಬೀರೆ ದೇವುಪೂಂಜನ ದುರಂತ ಕತೆ.

ದುರಂತೊಗು ಏರ್ ಕಾರಣ?

ದೇವುಪೂಂಜನ ಕತೆಟ್ ಆಯನ ತಂಕ ತಾಕತ್ತ್, ಬೆಂಗ್- ಬೆಸರ್ ಜವನಾದಿಗೆದ ನುರ್ಕು ಆಂಚನೆ ರಾಜಕೀಯ ಉಳಕುಸೆಲ್, ಕುತಂತ್ರ ಬೊಕ್ಕ ದೈವೊದ ತೋಜಂದಿ ಕಾರ್ನಿಕ ಉಂದು ಮಾತಲಾ ಸೇರ್‌ದುಂಡು. ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ಬೀರಗಿರಿ ಬಿಸ್ರಾದಿಗೆನ್ ಮೆರೆಪಾದ್ ಆತೇ ಬೇಗ ಜೀವನೊಡು ಸಿರ್ಕ್‌ದ್ ದುರಂತೊಗು ಸಂದ್‌ನ ಆಯನ ಸ್ಥಿತಿಗ್ ಏರ್ ಕಾರಣ? ದಾದ ಕಾರಣ? ಪ್ರಾಯೊಗುಮೀರ್‌ನ ಆಯನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗೆನಾ? ತುಳುನಾಡ್ದ ಅರಸು ಬಳ್ಳಾಕುಲೆ ಕಿಚ್ಚಿ ಮಚ್ಚರೊನಾ? ದೇವು ಪೂಂಜನ ಸ್ವಭಾವೊನಾ? ದೈವೊದ ಕೋಪೊನಾ? ಅತ್ತ್ ಉಂದು ಮಾತಲಾ ಸೇರ್ದ್ ಆಯನ್ ಬಲಿದೆತೊನ್‌ಂಡ? ಸುಲಭೊಡ್ ಪನ್ಯೆರೆಗಾವಂದ್. ಪಾಡ್ದನೊ ದೈವ ಮಹಿಮೆನ್ ಸಾರುನ ಸಂಧಿ ಕಥನವಾಯಿನೆಡ್ದಾವರ ದೈವೊಗ್ ತತ್ತ್‌ದ್ ನಡತಿನವೇ ಆಯನ ದುರಂತೊಗು ಕಾರಣ ಪಂಡ್ದ್ ಡಾ॥ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ ತನ್ನ ತುಳುಪಾಡ್ದನ ಸಂಪುಟೊಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಅಂಕೊದ ಕಲಟ್ ತನ್ಕ್ ಸಾಯೊದ ಬೂಲ್ಯ ಕೊರಿನ ಜುಮಾದಿ ದೈವೊಗು ಪರಕೆದ ನೇಮೊಕೊರ್ಪಿ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಪೊರ್ತುಗು ಸರಿಯಾದ್ ಬರಂದೆ, ಬಂಗರಸುನ ಸೂಳೆ ಸೇಲೆದ ಸಿದ್ದುನೊಟ್ಟುಗು ಚೆನ್ನೆಗೊಬ್ಬುಗು ಉಂತುದು, ಪೊರುವೆಲ್‌ಡ್ ದೀದ್ ಕಾಪುನ ಅಪ್ಪೆಲೆಕಂತಿನ ದೈವೊನು ಮರತ್ತಿನೆಡಾತ್ರೊನೇ ಆ ದೈವೊದ ಕೋಪೊಗು ಆಯೆ ಬಲಿಯಾಯೆ. ತುಳುನಾಡ ಸಿಂಗೊದ ಕಿನ್ನ ಒಂಜಿ ಈ ರೀತಿದ ಅಂತ್ಯೊ ತೂಯಿನವು ತುಳುವೆರೆ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಏನಗ್‌ಲಾ ಮರ್ಕೊ ಪುಟ್ಟಾವುನ ಸಂಗತಿ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್.

ಭಾಸ್ಕರ್ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಎಂ.ಎ., ಎಂ.ಎಡ್
ವಿದ್ಯಾ ಕದ್ರಿ ಕಂಬಳ, ಮಂಗಳೂರು-575004

ಎಸ್.ಆರ್.ಹೆಗ್ಗಡೆ

ತುಳು ಕನ್ನಡ ಉಭಯ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರೆ ದಿ. ಮೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಬೊಕ ಚೇಳಾರುಗುತ್ತು ವಿಟ್ಟಮ್ಮ ಶೆಡ್ತಿ ಮೊಕ್‌ಲೆನ ಸುಪುತ್ರೆ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆರ್. ಭಾರತ ದೇಶೊದ ಸೇನೆಡ್ 16 ವರ್ಷ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದಿನ ಇಂಬೆರ್ ಸಮರ ಸೇವಾ ಪದಕ ಪಡೆತೆರ್. ಸೈನಿಕ ಜೀವನೊಡ್ದು ನಿವೃತ್ತಿ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಬಳಗದ ನಂದಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಸಂಪಾದಕೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಬಂಟರ ಸಂಘ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಂಸ್ಥೆದ ಸ್ನೇಹ ಚಿಂತನ ಪತ್ರಿಕೆದ ಸಂಪಾದಕೆರ್ ಬೊಕ ಛೇರ್ಮನ್ ಆದುಲ್ಲೆರ್. ಇಂಬೆರನ ಗುತ್ತಿನಿಂದ ಸೈನಿಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕೃತಿ ವಿಧ್ವಾಂಸೆರೆನ, ವಿಮರ್ಶಕೆರೆನ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ಬೆಂಗಳೂರು ತುಳುಕೂಟದ ಮಾಜಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಯಾದುಪ್ಪುನ ಮೆರನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಡಾ|| ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಪುದರ್ ಪಡೆತಿನ ಸಾಹಿತಿ ಬೊಕ ಸಂಶೋಧಕಿ.

ಚೇಳಾರು ಗುತ್ತುದ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್-ಒಂಜಿ ನೆಂಪು

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಒರಿಯಾಯೆ ಇತಿಹಾಸ ಪುರುಷೆ ಅಗೊಳಿ ಮಂಜಣ್ಣೆ. ತುಳು ನಿಘಂಟ್ ಅಗೊಳಿ ಮಂಜಣೆ ಪಂಡ ಒರಿ ಇತಿಹಾಸ ಪುರುಷೆ ಪನ್ಪುಂಡು.

ಚೇಳಾರ್-ಮುಲ್ಕಿದಕಲೆನ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ಆದಿಂಚಿನಾರೆಗ್ ಅಗೊಳಿ ಮಂಜಣೆ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ಎಂಚ ಬತ್ತ್‌ಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಬೊಕ್ಕ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ಪುಗ.

ಚೇಳಾರು ಗುತ್ತುಡು ಪುಟು ಬಲತಿ ಮಂಜುನ್ನಾಯ್ಗೆರೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಪುಟು ಬಲತಿನ ಯಾನ್ ಆಯನ ಮಿತ್ತ್ ಪಾತೆರುನು ಪಂಡ ಎಂಕ್ ಪೆರ್ಮೆ. ಆಂಡ ಆಯನ ಮಿತ್ತ್ ಮಸ್ತ್ ಬರೆತಿನಕುಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಕುಲು ತೆಲಾರದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪೋದು ಆಯನ ಮಿತ್ತ ಮಸ್ತ್ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ನಾಡ್‌ದ್ ಪೆಜ್ಜಿದ್ ಕನದೆರ್. ಮಂಜನನ ಮಿತ್ತ್ ಸುರುಟು ಜೋಕುಲೆ ಬೂಕು ಬರೆಯಿನ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯೆರೆ ಬೂಕು 1934ಠ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೇರ್ ಮಂಜಣ್ಣನ ಬಗ್ಗೆ ಜೋಕುಲೆ ಮನಸ್ಸಡ್ ಒಂಜಿ ಕಥೆನ್ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಆಯನ ಮಿತ್ತ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಉಮೇದ್ ಕನತೆರ್. ಈ ಬೂಕು ಅಪಗ ನಾಲ್ನೇ ತರಗತಿಗ್ ಪಾಠದ ಬೂಕು ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಪಾಠ ಅಗೊಳಿ ಮಂಜನನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಒರಿತ್ ಕನತ್‌ಂಡ್. ಈ ಬೂಕು ಬರೆಯೆರೆ ಅರೆಗ್ ತಿಕ್ಕಿ ಸಾಯೆತ್ ಒಲ್ತು ಇಂದ್ ಆಯಿಟ್ ಗೊತ್ತಾಪುಜಿ. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ತೆಲಾರ್‌ದ್ ಊರುದ ಸಂಕಮಾರ್‌ದ, ಗಣೇಶ್ ಸಂಕಮಾರ್ ಅಗೊಳಿ ಮಂಜಣೆ ಪನ್ಪಿ ಬೂಕು ಬರೆಯೆರ್. ಮೇರ್ ತುಳುಟು ಬರೆಯಿನ ಬೂಕು ಜೋಕುಲೆ ಬೂಕಾದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ 1992ನೇ ಇಸವಿಡ್ ತರಂಗ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಪಂಜ ಮಂಗೇಶರಾಯೆರೆನ

ಅಗೊಳಿ ಮಂಜನ ಬೂಕುನು ಧಾರವಾಹಿ ಆದ್ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂಚಪ್ಪ ಮನೋಹರ ಪ್ರಸಾದ್ ಉದಯವಾಣಿದ ನಮ್ಮೂರ ಲೇಖನ ಮಾಲೆಡ್ ಅಗೊಳಿ ಮಂಜನನ್ ಕುಡ ಜನಕೊಲೆಗ್ ನೆಂಪು ಪುಟ್ಟಾಯೆರ್. ಚೇಳಾರುಗುತ್ತುಗು ಬತ್ತಿ ಮರ್ಮಲ್ ಕನ್ನಡದ ಬರಹಗಾರ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧಕಿ ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡಿತಿ 2009 ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಪುಸ್ತಕ ಚೇಳಾರು ಗುತ್ತು ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್-ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶೋಧ ಬರೆಯೆರ್ ನೆಟ್ಟ್ ಮಸ್ತ್ ಪೊಸ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ನಾಡ್‌ದ್ ಪೆಜಿದ್ ಗೆತ್ತೆರ್. ಕನ್ನಡದ ಈ ಬೂಕುನು ಅಪಗ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿ ಆಯಿನ ಡಾ॥ ವಿವೇಕ ರಾಲ್ರ್ (ರೈಕುಲು) ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆ ತೆಲರಗುತ್ತುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗುತ್ತುದ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತಿನ ಸಭೆಟ್ ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಅಗೊಳಿ ಮಂಜಣೆ ಪಂಡ ದಾದ?

ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆತಿನ ಬೂಕು ಬನ್ನಿಟ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆನ್ ಅಗೊಳಿ ಮಂಜಣ್ಣೆ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬೂಕುದ ಬರಾವುಲು ಲೆತ್ತ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡಿತಿ, ಊರುದಕಲು ಇನಿಕ್‌ಲಾ ನೆನಪುನ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡೇ ಬೂಕುದ ಬರಾವುಡು ಒರ್ತ್‌ಕನತೆರ್. ಅಗೊಳಿ ಮಂಜಣೆ ಬಂಜಿಲೆ, ಮಸ್ತ್ ತಿನ್ಪಿನಾಯೆ, ಮಸ್ತ್ ಬೆನ್ಪಿನಾಯೆ ಇನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಆಯೆನ ಪರಿಚಯ ನಮ್ಮಕಲೆಗ್ ಅತ್‌ಂಡ್. ಬೆನ್ಪಿನಾಯೆ ತಿನ್ಪೆ, ತಿನ್ಪಿನಾಯೆ ಬೆನ್ಪೆ. ಉಂದು ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನ ಸತ್ಯ. ಆಯೆ ಪರೋಪಕಾರಿ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಕೆಲವು ದೃಷ್ಟಾಂತೊಲೆನ್‌ಲಾ ಕೊರ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಮಂಜಣೆ ಪಂಡ ಆತೆನಾ? ಅಯಿಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಇಜ್ಜಾ? ಊರುದಕಲ್ನ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆಗ್ ಅಗೊಳಿ ಮಂಜನೆ ಪನ್ಪಿ ಅಡ್ಡ ಪುದರ್ ದೇಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಉಂದು ಪೂರಾ ವಿಚಾರ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನವು. ಅಗೊಳಿ ಪಂಡ ಕರ. ಆಯೆ ಒಂಜಿ ಕರ ನುಪ್ಪುನು ಒರಿಯೆ ತಿನೊಂದು ಇತ್ತೆ ಅಯಿಕ್ ಆಯನ್ ಅಗೊಳಿ ಮಂಜನೆ ಇನ್ಪಿ ಅಡ್ಡ ಪುದರ್ ದೀದ್ ಲೆತ್ತೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನೊಲಿ. ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಮಸ್ತ್ ಉನ್ಪಿನಾಯನ್ ಇಂಬೆ ಅಗೊಳಿ ಮಂಜಣೆಯಾ ಪನ್ಪಿನ ಉಂಡು. ಬಹುಷ ಎರ್ಮಾಲ್‌ಗ್ ಮಂಜಣೆ ದಂಡ್ ಸಾಧಿಸಾರೆ ಪೋಯಿನಲ್ಪ ಆಯೆ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲಗ್ ವನಸ್‌ಗ್ ಪೋಪೆ. ಅಲ್ಪ ಆಯೆನ್ ವಂಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ವನಸ್‌ಗ್ ಎಚ್ಚ ಬಿಲೆ ಗೆತೊನುವೆರ್. ಮಂಜನೆ ಅಕುಲು ಪಂಡಿನಾತ್ ಪಣವು ಕೊರ್ಪೆ, ಅಕುಲು ಪಾಡಿನಾತ್ ಉನ್ಪು ಉನ್ಪೆ.

ಅಜ್ಜಿನ ಕರತ್ ನುಪ್ಪು ಕಾಲಿ ಆಂಡಲಾ ಮಂಜನೆ ನನಲ ಬೋಡು ಪನ್ಪೆ. ಮುಲ್ಪ ಆಯಗ್ ಒಂಜಿ ಅಗೊಳಿದ (ಕರ) ನುಪ್ಪು ಉನ್ಪಿನ ಅಗೊಳಿ ಮಂಜನೆ ಪನ್ಪಿ ಅಡ್ಡ ಪುದರ್‌ನ ಎರ್ಮಾಲ್‌ದಕುಲು ಕೊರ್ದು ಉಪ್ಪರೆ ಇಯಾವು. ಉಂದು ನಮ್ಮ ಅಂದಾಜಿದ ಪಾತೆರ. ಎರ್ಮಾಲ್‌ದ ಪಗೆತ ರಾಜನ ದಂಡ್‌ದ ದಲವಾಯಿ ಮಂಜನೆ. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ಎರ್ಮಾಲ್‌ದಕಲೆಗ್ ಮಂಜನೆ ಪಗೆನಾಯೆ.

ಕಾರ್ಲದ ಬಾಕ್ಯಾರ್ ಕಜನ ಆವೊಡು
ಕೊಡಂಜದ ಕಲ್ಲ್ ಉಡಾರ್‌ಗೆ ಆವೊಡು
ರಾಮ ಸಮುದ್ರ ಪೇರಾವೊಡು
ಎನ್ನ ಅಪ್ಪ ದುಗ್ಗು ಬಲಸೊಡು
ಯಾನ್ ಮಗೆ ಮಂಜಣೆ ಉಣೊಡು.

ಈ ಪದೊಟು ಮಂಜಣೆ ಕೊಡಂಜದ ಕಲ್ಲನ್ ತೂದು ಅವು ಉಡಾರ್ಗೆ ಅತೊಡು ಪಂತೆ, ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಲದ ಬಾಕ್ಯಾರ್ ತೂದು ಅವು ಕಂಜನಾವೊಡು, ಅಲ್ಪನೇ ಉಪ್ಪುನ ರಾಮ ಸಮುದ್ರ ಪೇರಾವುಡು ಪನ್ಪೆ. ಈ ಪದೊಟು ಮಂಜಣೆ ಆತ್ ಬಂಜೆಲೆನಾ ಪನ್ಪ ಚರ್ಚೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಈ ಪದೊನು ಕಟ್ಟಿನಾಯೆ ಯೇರ್ ಪನ್ಪಿನ ಯೇರೆಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಆಯೆನೇ ಕಟ್ಟಿನ ಪದ ಉಂದು ಅಂದ್‌ಡಾ ಬಹುಷ ಕಾರ್ಲಗ್ ಪೋಯಿನಲ್ಪ ಆಯೆಗ್ ಕೊಡಂಜದ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಪೊರ್ಲು, ಉಡಾರ್ಗೆದ ಲೆಕ್ಕ ತೋಜಿದ್‌ಪ್ಪು ಆತ್ ಮಲ್ಲ ಕೊಡಂಜದ ಕಲ್ಲ್ ಉಡಾರ್ಗೆ ಆಂಡ, ಈತ್ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಲದ ಬಾಕ್ಯಾರ್ ಕಜನಾವೊಡು, ಅಯಿಕ್ ಈ ರಾಮ ಸಮುದ್ರನೇ ಪೇರಾವೊಡು, ಎನ್ನಪ್ಪ ದುಗ್ಗು ಬಲಸೊಡು ಯಾನ್ ಮಗೆ ಮಂಜಣೆ ಉನೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯೆ ಪದಕಟ್ಟಿಯರೆ ಇಯವು. ಈ ಪದೊಟು ಮಂಜಣಗ್ ಆಯನ ಅಪ್ಪೆಡ ಇತ್ತಿ ಮೋಕೆದ ಅಂದಾಜಿ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಅಂಚೆನೇ ಮುಲ್ಪ ಉಂತುದಿನಡೆಗ್ ಪದ ಕಟ್ಟುನ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್‌ನ ಕವಿ ಮನಸ್ ತೋಜುಂಡು!

ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ಪುಟ್ಟಿಂಚಿ ಕಾಲ:

ಚೇಳಾರ ಗುತ್ತುದ ದುಗ್ಗು ಸೆಡ್ತಿನ ಮಗೆ ಮಂಜಣೆ, ಮೆರೆನ್ ದುಗ್ಗು ಬಲ್ಲಾಲ್ತಿ ಇಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಕಟ್ಲ ಬರ್ಕೆಡ್ ಆಯೆನ ಅಮ್ಮ ಇಲ್ಲ್, ಅಮ್ಮೆ

ನಾರಾಯಣಸೆಟ್ಟಿ. ಉಂದು ತೆಲಾರ್ದ್ ಎಚ್ಚ ದೂರ ಇಜ್ಜಿ. ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆ ತಮ್ಮಲೆ ದುಗ್ಗಣ್ಣ ಅಡ್ಯಂತಾಯೆರೆಡ ಗುತ್ತುದ ಜಬದಾರಿಕೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಉಂದು ವಾ ಕಾಲದ ಕಥೆ? ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ವಾ ಕಾಲೊಡು ಪುಟಿಯೆರ್? ವಾ ಕಾಲೊಡು ಬಲತೆರ್? ಕಲ್ಲ ಬರವುಲು ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆ ಸುದ್ದಿ ದೆಪ್ಪುಜ. ಬಾಯಿ ಪಾತೆರೊಡು ಮಾತ್ರ ಆಯೆ ಒರಿದ್ ಬಯಿದೆ.

ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ಬರ್ಜಿತ ಜವ್ವನೆಗೆ. ಚೇಳಾರ್ ಗುತ್ತದಿಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಕೈನ್ ಉಂದು ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆ ಅಂಗಿದ ಕೈ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಹಿರಿಯೆರ್ ತೊಜಪಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಯಾನ್ ಅಪಗ ಎಲ್ಯ ಹುಡುಗೆ. ಆ ಕದ್ದರ್‌ದ ಅಂಗಿದ ಕೈಟ್ ಒಂಜಿ ಮುಡಿ ಅರಿತ ಕುರುಂಟು-ಇನಿತ ಭಾಷೆಡ್ ಒಂಜಿ ಬಾಸ್ಕೆಟ್ ಬಾಲ್ ನೂರುನಾತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬರ್ಜಿತ ಜೂವದ ಅಂಗಿದ ಕೈ ಆತ್ ತೋರ ಉಪ್ಪುನ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಅತ್ತ್. ದೇಗ್ ಪಂಡ ಯೆಂಕುಲು ಇಂಚಪ್ಪ ಜೈಪುರದ ಅರಮನೆಗೆ ಪೋಯಿನಕುಲು ಅಲ್ತ ರಾಜೆರ್ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತಿ ತುತ್ತು ಪುದೆಪು ತೂಯ. ಒಂಜನೆ ರಾಜಾ ಮಾಧೋಸಿಂಗ್‌ನ ಪಾಯಿಜಾಮ್ ಬೊಕ್ಕ ಒವರ್ ಕೋಟ್ಸ್ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆ ಒವರ್ ಕೋಟುಡ್ದ್ ತೋರ ಉಂಡು. ಮಾಧೊಸಿಂಗ್ ಸುಮಾರು 2 ಮೀಟರ್ ಉದ್ದ 1.3 ಮೀಟರ್ ಅಗೆಲ ಇತ್ತೆಗೆ. ಆ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ಬರ್ಜಿದ ಜೂವ ಪನ್ಪಿನ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಅತ್ತ್.

ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆ ಕಾಲೊನು ನಕ್ಕ ಉಂದುವೇ ಇಂದ್ ಪನಯರೆ ಆಯಿಜಿಡಲಾ ಆಯೆ ಒಂಜಿ ಇತಿಹಾಸ ಪುರುಷೆ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ. ಆಯೆ 16-17ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಇತ್ತಿನ ಒರಿ ವೀರೆ ಆದುಪ್ಪು ಪನ್ಪ ಅಂದಾಜಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರ್ 15ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಮುಲ್ಕಿದ ಅರಸುಲು ಪಡುಪಣಂಬೂರುಗು ಬರ್ಪೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಕಲ್ಲ ಬರವುದ ಆಧಾರೊಡೇ ಪನೊಲಿ. ಕ್ರಿ.ಶ.1411 ಇಸವಿಡ್ ಮುಲ್ಕಿದ ಅರಸುಲು ಶಿಮಂತೂರುಡು ವಾಸ ಇತ್ತೆರ್. ಆ ಕಾಲೊದ ಬಂಗರಸೆರೆ ಅಧೀನ ಮುಲ್ಕಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಇಂದ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಬಪ್ಪನಾಡ್‌ದ್ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಕಲ್ಲ ಬರವು ಪನ್ಪುಂಡು.

ಮಂಜನೆ ಮುಲ್ಕಿದ ಅರಸುಲೆ ದಲವಾಯಿ ಆಯಿನೆಂಚ?

ನಮ್ಮ ಊರುಡಾವಡ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತರೆ ಜಾಗ್‌ಡಾವಡ್ ನಾಯ್ಗೆರ್, ನಾಯಕ, ಪನ್ಪಿ ಜನನದ ಪುದರ್ ರಾಜರೆನಕುಲು ಕೊರ್ಪಿನವು. ರಾಜೆರೆ ಆಸ್ಥಾನೊಡು ಒರಿಯನ ಬೀರತನೊಗು ಕೊರ್ಪಿ ಅಧಿಕಾರದ ಪುದರ್.

ಚೇಳಾರ್ ಸುರ್ತಕಲ್ ಮಾಗಣೆಗ್ ಸೇರುಂಡು. ಈ ಮಾಗಣೆ ಕುತ್ತೆತ್ತೂರು ಜತ್ತೊಂಟುದ ತುಂಡರಸಗ್ ಸೇರುಂಡು. ಚೇಳಾರು ಗುತ್ತು ಸುರ್ತಕಲ್ ಮಾಗಣೆಡ್ ಒಂಜಿನೇ ಗುತ್ತು. ಅಂಡ ಜತ್ತೊಂಟುದ ಅರಸುಲು ಬಂಗ-ಚೌಟೆರ್ ಅಡಿಟ್ ಬರ್ಪಿ ಅರಸುಲು. ಪಾವಂಜೆ ಮುಟ್ಟ ಬಂಗರಸುಲೆಗ್ ರಾಜ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪನೆಕ್ಕ್ ಶಾಸನಾಧಾರಲಾ ಉಂಡು. ಆಯಿನೆಟ್ಟಾತ್ರ ಮಹಾ ಶೂರೆ ಆಯಿನ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆಗ್ ಅರೆನ ಶೂರತನ ತೊಜಪಾರೆ ಅವಕಾಶ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಇತ್ತೆ ಮುಲ್ಕಿಡ್ -ಪಡು ಪಣಂಬೂರುಡು ಉಪ್ಪು ಸಾಮಂತ ಅರಸುಲು ದುಂಬು ಶಿಮಂತೂರುಡು ಇತ್ತೆರ್. ಉಂದೆ ಪೊರ್ತುಡು ಶಿಮಂತೂರುದ ಸಾಮಂತೆರ್ನ ಶಿಮಂತೂರುದ ಅರಮನೆ ಪೊತ್ತು ಪೋಪುಂಡು. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಅರಸುಲು ಅರಮೆನನ್ ಒಳ ಲಂಕೆ - ಇತ್ತೆದ ಪಡು ಪಣಂಬೂರುಡು ಕಟ್ಟುವೆರ್ ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ಅರಸುಲ್ನಕಲೆಗ್ ಕಂಬುಲ ಗಿಡಪಾವುನ ಅಕ್ಲೆ ಅಧಿಕಾರದ ಸಂಕೇತ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡು. ಮೂಲತಾನದ ನಾಗ ಬನ ಇತ್ತಿನಲ್ಪ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಕಂಬುಲ ಅವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕಂಬುಲ ಅರಸುಲೆನ್ ಬರಂಬು ಆದ್ ರೈಸ್‌ನಗ ಅರಸುಲು ನೆಲೆ ಆಯಿನಲ್ಪ ಒಂಜೊಂಜಿ ಕಂಬುಲ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚ ಒಳಲಂಕೆ ಪಂಡ ಇತ್ತೆದ ಪಡು ಪಣಂಬೂರುಗು ಬತ್ತಿ ಅರಸುಲು ಕಂಬುಲ ಮಲ್ಪರೆ ಮುಂದರಿಯೆರ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ಪಣಂಬೂರುದ ಕಂಬುಲ ಪುದರ್ ಪೋತಿ ಕಂಬುಲ ಪಣಂಬೂರುದ ಎರ್ಲೆಗ್ ದರಿಗುಂಟ ಇಜ್ಜಿಗೆ ಇನ್ಪಿ ಖ್ಯಾತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚ ದೈವೀ ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತಿ ಪಣಂಬೂರುದ ಕಂಬುಲದ ಎರ್ಲು ಕಾಟಿ ಪಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೇದ್ ಪಿರ ಪೋವೊಂದು ಇತ್ತಗೆ. ಅಂಚ ಆ ಊರುಗು ಕಾಟಿಪಲ್ಲ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಆತ್‌ಂಡ ಪನ್ಪೆರ್ ಅಲ್ಪದಕುಲು.

ಪಣಂಬೂರುಡು ಅಪಗ ಇತ್ತಿನಿ ಒಂಜಿ ಬೂಡುದ ಬಲ್ಲಾಲೆ. ಬೂಡುದಕುಲು ಅರಸು ಅತ್ತ್. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಪೊಡಿ ಬಲ್ಲಾಲನ ಕಂಬುಲ, ಅರಸು ಆಯಿನ ಎನ್ನ ಕಂಬುಲಾಡ್ದ್ ಪುದರ್ ಪೋಪಿನಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಲ್ಕಿದ ಅರಸುಲೆಗ್ ಬಂಜಿಬೇನೆ ಲಕ್ಕುಂಡು. ಆರ್ ಪಣಂಬೂರುದ ಕಂಬುಲ

ಕನರೆ ಜನ ಕಡಪುಡುವೆರ್. ಅನಿದ ಕಾಲೊಡು ಕಂಬುಲ ಕನಪಿನಿ ಪಂಡ ಪೂಕಾರೆ ಕಂಬ ಕನಪಿನಿ. ಪಂಡ್‌ದ್ ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡಿತಿ "ಬಂಟರು-ಒಂದು ಸಮಾಜೋ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ" ಬೂಕುಡು ಆಧಾರ ಸಮೇತ ಬರೆತೆರ್. ಉರ್ದುದಾ ಲಕ್ಕಾದಾ ಪೂಕಾರೆ ಕಂಬೊನು ಕನತ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನ ಊರುಡು ಅರಸುಲು ಕಂಬುಲ ಮಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೆಲವು ಕಂಬುಲೊಲು ಉಂಡು. ಕಂಬುಲ ಅರಸುಲೆನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕಂಬುಲದ ಜಬದಾರಿಗೆ ಇತ್ತಿನಿ ಅಕಲೆ ಗುತ್ತುಡು. ಕದ್ರದ ಕಂಬುಲ ಕುಡ್ಲದ ಗುತ್ತುಡು, (ಇತ್ತೆ ಒಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ಪೋತುಂಡು) ಮುಲ್ಕಿದ ಅರಸುಲೆ ಕಂಬುಲ ಕೊಲ್ನಾಡು ಗುತ್ತುಡು. ಇಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡು. ಇಂಚ ಕೆಲವು ಕೋಡಿಡ್ ಕಂಬುಲ ಮಲ್ಪಾವುನ ಇಲ್ಲನ್ ಕಂಬುಲ ಗುತ್ತು ಇಂದ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಪೂಕರೆ ಕಂಬದ ನಿಲೆ/ ಅಂಕನೊಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಅರಸುಲೆನ ಎತ್ತರನೊ/ಮಲ್ಲತನೊನು ತೋಜಾವೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೊಸ ಪೂಕರೆ ಪಾಡುನ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತ್‌ಜಿ ಅಂಡ ದಂಡ್ ಸಾದ್‌ದ್ ಇಜ್ಜಿಡ್ ಲಕ್ಕಾದ್, ಪೂಕಾರೆ ಕಂಬ ಕನಪಿನವು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ರಾಜ್ಯದ ಕಂಬುಲದ ಪೂಕರೆನ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ರಾಜ್ಯದಾಯೆ ಕೊನೊಯೆಡ, ಕನತ್ತಿನಾಯೆ ಮಾತ್ರ ಪೂಕರೆ ಪಾಡೊಲಿ. ಸುರುತ ಕಂಬುಲದಾಯೆ ಬೇತೆ ಪೂಕರೆ ಮಲ್ಪರೆ ಇಜ್ಜಿ ಅಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಪೂಕರೆ ಕಂಬ ಪಾಡರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಆಯೆ ಸೋತಿಲೆಕ್ಕ ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ಪಣಂಬೂರುದ ಕಂಬುಲದ ಪೂಕರೆ ಕಂಬ ಲಕ್ಕಾದ್, ಇಜ್ಜಿಡ್ ದಂಡ್ ಸಾದಿಸಾದ್ ಕನಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಲ್ಕಿದ ದಂಡ್‌ದಕಲೆನ್ ಅರಸುಲು ಕಡಪುಡುವೆರ್. ಮುಲ್ಕಿಡ್ದ್ ಪಣಂಬೂರು ಪೋಪಿನ ತಾದಿಡ್ ಚೇಳಾರ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಮುಲ್ಪ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋದುಪ್ಪೊಡು. ಕಂಬುಲ ಲಕ್ಕಾರೆ ಪೋಪಿನ ರಾತ್ರೆಡ್, ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋಪಿನಲಾ ರಾತ್ರೆಡ್, ಅಕಲೆಗ್ ಎದುರಾಯೆರ್ ಮಂಜುನ್ನಾಯ್ಗೆರ್. ದೂರ ಪೋಪಿನ ಕೇನ್ನಗ, ಕಂಬುಲ ಕನರೆ ಪಂಡೆರ್ ಜವ್ವನೆರ್. ಆತನಾಗ ಪಂಜಿದ ಬೋಂಟೆನ್ ತಪ್ಪುದ ರಾಶಿಡ್ ಸುತ್ತುದು ಉಂದೆನ್ ಒಂತೆ ದೆರ್ತ್ ಎನ್ನ ಮಂಡೆಗ್ ದೀಲೆ ಪನ್ಪೆರ್ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್. ಅರಸುಲೆ ಆಳುಲು ತಪ್ಪುದ ಕಟ್ಟ ಪಂಡ್ದ್ ದೆರ್ಪೆರೆ ಪೋನಗ ಕಟ್ಟ ಮಿಸುಕುಜಿ. ಉಂದೆನ್ ತಾನೆ ದೆರ್ತ್ ಮಂಡೆಗ್ ದೀವೊನ್ನಿನ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ಒಂಜಿ ತಪ್ಪುದ ಕಟ್ಟ ದೆರ್ಪರೆ ತೀರಂದಿನಕುಲು ಕಂಬುಲ ಕನಪೆರ್‌ಗೆ ಇಂದ್ ರಂಗ್ ಮಲ್ಪವೆರ್. ಮುಲ್ಪ ಕಂಬುಲ ಕನಪಿನಿ ಪಂಡ ದಂಡ್‌ಡ್ ಗೆಂದೊಡ್; ಬೊಕ್ಕ ಪೂಕರೆ ಕಂಬ ತುಂಬೊಂದು ಬರೊಡು!

ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆ ಶಕ್ತಿನ್‌ಲಾ ಆರೆನ ಪಾತೆರೊನುಲಾ ಕೇನ್‌ದ್ ಅಲ್ತೆ ಪಿರ ಪೋಪೆರ್ ಅರಸುಲೆ ಆಳುಲು. ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಮುಲ್ಕಿದ ಅರಸುಲೆ ಕಂಬೊಲೆಡ್ ಪೂಕರೆ ಕಂಬ ಪಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇಜ್ಜಿ.

ಪಿರಾ ಬತ್ತಿ ಜವನೆರ್ ಅರಸುಲೆಗ್ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರಲಾ ತನ್ಕುಲು ಕಂಬುಲ ಕನಂದೆ ಪಿರಾ ಬತ್ತಿ ಕಾರಣಲಾ ಪಂಡೆರ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ಆಲಡೆಲೆಡ್, ಶಕ್ತಿ ಜಾತೆಡ್, ಅಂಕ ಅಂಬೊಡಿ, ತಪ್ಪಂಗಾಯಿ, ಶಕ್ತಿ ಕಲ್ಲ್ ದೆರ್ಪುನು ಪಂಥ ನಡತೊಂದು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಮುಲ್ಪ ಮಂಜನೆ ಉಲ್ಲೆಡ ಬೇತೆ ಏರ್‌ಲಾ ಗೆಲ್ಪರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಗೆಲ್ಪು ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆಗ್. ಉಂದು ಮಾತಾ ಅರಸುಲೆಗ್ ಸುದ್ದಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಸ್ತ್ ಕೇನ್‌ದೆರ್. ಕಂಬುಲ ಕನರೆ ಪೋತಿ ಆಳುಲು ಪಿರಾ ಬತ್ತ್ ಅಗೊಳಿನ ಮಂಜಣನ ತಾಕತ್ತ್‌ದ್ ಸುಗಿಪು ಪನ್ನಗ ಅರಸುಲು, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಒರಿ ಬಂಟೆ ಎನ್ನ ದಂಡ್‌ಗ್ ದಲವಾಯಿ ಅವೊಡು ಇಂದ್ ನೆನಪುವೆರ್. ಪಡು ಪಣಂಬೂರುದ ನೆರೆತ ಊರು ಚೇಳಾರು. ಇಂಚಪ್ಪುನಗ ಆರ್ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರಗ್ ಓಲೆ ಕಡುಪುಡುದು ಲೆಪ್ಪಾವೆರ್. ಮೂರ್ನಾಡು ಮಾಗಣೆ ಬುಡುದು ಮುಲ್ಕಿ ಸೀಮೆಗ್ ಬತ್ತಡ, ನಿನನ್ ಎನ್ನ ದಂಡ್‌ದ್ ದಲವಾಯಿ ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಅರಸು ಬಂಟೆ ಪನ್ಪಿ ಪಟ್ಟ ಕೊರುದು ನಿಕ್ಕ್ ಪುತ್ರ ಭಾವದ ಇಲ್ಲ್ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಉಂಬಳಿ ಬುಡಪೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ದಳವಾಯಿ ಆದ್, ದಂಡ್‌ದ್ ನಾಯಕೆ/ ನಾಯ್ಗೆರ್ ಆದ್ ಮುಲ್ಕಿದ ಬಂಟೆರೆ ದಲೊನು ನಡಪಾವೆರ್.

ಎರ್ಮಾಳ್ ಜನಾರ್ಧನ ದೇವರೆ ದಂಬೆ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಕಾದಾಟ:

ಅರಸುಲೆ ಕಾಲೊಡು ದಂಡ್ ಸಾಧಿಸಾನಗ, ದೇವಸ್ಥಾನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಬುಡ್ಪಿ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಐಶ್ವರ್ಯ ಇತ್ತಿನಿಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡೆ. ಗೆಲ್ತಿನಾಯೆ ಲೂಟುನಾನೆ ಯುದ್ಧದ ಪದ್ಧತಿ.

ಮುಲ್ಕಿದ ಅರಸುಲೆ ದಳವಾಯಿ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಂಜ್ನಾಯ್ಗೆರೆಗ್ ಅರಸುಲೆ ಓಲೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ನಮ್ಮ ಸೀಮೆದ, ದೇವಿ ಉಲ್ಲಾಲ್ತಿಗ್ ಕೊಡಿ ಮರ ಏರಾರೆಗೆ ದಂಬೆ ಕಲ್ಲ್ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಆ ಎರ್ಮಾಳ್ ಬೂಡುದ ಬಲ್ಲಲಾನ ದೇವರೆಗ್ ದಂಬೆ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕೊಡಿ ಏರಾವೆರ್ ಪುಂಡ್‌ದ್ ಬೇಜಾರ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. (ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ಕನೊಟು ದೇವಿ ಬತ್ತ್ ಪಂಡೊಲು ಪನ್ಪಿನ ಕಥೆ ವಾಸ್ತವೊಗು ದೂರ ಅದ್ ಉಂಡು).

ಎರ್ಮಾಲ್‌ಡ್ ಬೂಡು ಆಂಡಲಾ ಅಲ್ಪದ ಕಲ್ಲ ಬರಾವು ಪ್ರಕಾರ ಎರ್ಮಾಲ್‌ದ ಬಲ್ಲಾಲ್ರೆಗ್ ಐಸ್ರಾಳುಲೆನ್ (5000 ಆಳ್) ದಂಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ. ಮುಲ್ಕೆಡ್ ಅರಸು ಆಂಡಲಾ ಮುಲ್ಪ ಮೂಸ್ರಾಳುಲೆನ್ (3000 ಆರ್) ದಂಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪುಂಡು ಕಲ್ಲ ಬರಾವ್. ಆತ್ ಮಲ್ಲ ದಂಡ್‌ನ್ ಎದುರುಪಾಡ್ದ್ ದಂಬೆ ಕಲ್ಲ್ ಕನವೊಂಡ ದಲವಾಯಿನ ತಂಕ ಗಟ್ಟಿ ಉಪ್ಪೊಡು. ದುಂಬುಡ್ದುಲಾ ಎರ್ಮಾಲ್ ಬಲ್ಲಾಲ್ರೆಗ್‌ಲಾ ಮಲ್ಕಿ ಅರಸುಲೆಗ್‌ಲಾ ಪಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಮ್ರಾಲ್‌ದಾಯಗ್ ಪದ್ರಾಡ್ ಪೆಲಕಾಯಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಲ್ಕಿ ಅರಸಲು ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಇಂಚ ಪಗೆತ ಪಗೆ ಇತ್ತಿ ಅರಸುಲೆನ ದಂಡ್‌ದ ದಲವಾಯಿ ಆದ್ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ಎರ್ಮಾಲ್ ಜನಾರ್ದನ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪೋದು ಮಾತೆರೆ ಎದುರೇ ಕೊಡಿಮರ ಏರಾವುನ ದಂಬೆ ಕಲ್ಲ್ ದೆರ್ತ್ ಕನಪೆರ್. ಅಪಗದ ಕಾಲೊಡು ಅಯನದ ಪೊರ್ತುಡು ಕೊಡಿ ಮರ ಏರವುನ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ದಂಬೆಕಲ್ ಕನ್ನಗ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಎದುರುದ ಬಾಕಿಲ್ದ, ಕಲ್ಲ್‌ದ ದಾರಂದದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಅಡ್ಡ ಕಲ್ಲ್‌ನ್ ಲಕ್ಕಾದ್ ಪುಗೆಲ್ದ್ ದೀಪೆರ್. ಎರ್ಮಾಲ್‌ದ ಜವ್ವನೆರ್ ತನ್ನ ಬೆರಿ ಪತೊಂದು ಮುಟ್ಟ ಬನ್ನಗ, ಪುಗೆಲ್ದ್ ಇತ್ತಿ ಅಡ್ಡ ಕಲ್ಲ್ ಬೀಜಾರೆ ಪತ್ತಿಯೆರ್. ಅಪಗ ದಂಡ್‌ದ ಅಳುಲೆ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆ ಬೆರಿ ಪತ್ತರೆ ಪೋಡಿಯೆರ್. ಉಂದು ರಡೆನ್‌ಲಾ ಮುಲ್ಕಿದ ಬಪ್ಪನಾಡ್‌ದ ಉಲ್ಲಾಲ್ತಿನ ಅಂಗನೊಗು ಕಂತ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಇನಿಕ್‌ಲ ಬಪ್ಪನಾಡ್‌ದ ಕೊಡಿ ಮರತ ಅಡಿತ ದಂಬೆಕಲ್ಲ್ ಬೊಕ್ಕ. ಅಲ್ಪ ಪಿದಯಿ ಇತ್ತಿ ಅಡ್ಡ ಕಲ್ಲ್-ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆ ಪುದರ್‌ಗ್ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ್ ಉಂತುಂಡು. ಕಲ್ಲ್‌ದ ಅಡ್ಡ ಮರಟ್ ಅವೆನ್ ಉಂತಾರೆ ಕೊರೆತಿ ಒಟ್ಟೆಲಾ ತೋಜುಂಡು. ಈ ಪೊಸ ವಿಷಯ ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡಿತಿನ ಬರೆತಿನ ಚೇಳಾರು ಗುತ್ತು ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ-ಐತಿಹಾಸಿಕ ಶೋಧ ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುಡು ಉಂಡು. ಆರೆಗ್ ಈ ವಿಷಯದ ಮಾಹಿತಿ ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ಎರ್ಮಾಲ್ ಬೂಡುದ ಅಶೋಕ ರಾಜೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಎರ್ಮಾಲ್ದ ಉರುದಕುಲು.

ದಂಬೆಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ದಂಡ್ ಸಾಧಿಸಾದ್ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ದಂಡ್‌ಡ್ ಗೆಲ್ತೆರ್ಡಲಾ ರಡ್ದ್ ಊರುದಕಲೆಗ್ ಪಗೆ ನನ ಆತ್ ಎಚ್ಚ ಅಂಡ್.

ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಮುಲ್ಕಿದ ಎರ್ಲು ಎರ್ಮಾಲ್ ಕಂಬುಲೊಗು ಪೋಯರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಎರ್ಮಾಲ್ದ್ ಎರ್ಲು ಮುಲ್ಕಿ ಕಂಬೊಲೊಗು ಪೋವರೆ ಇಜ್ಜಿ.

ಚೇಳಾರ್ ಗುತ್ತುದಕುಲು, ಮುಲ್ಕಿದಕುಲು, ಬೊಕ್ಕ ಪುತ್ರಬಾವದಕುಲು ಎರ್ಮಾಲ್ ಜಾತ್ರೆಗ್ ಪೋವರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಜಾತ್ರೆದ ದೇವರ್ ಪಿದಯಿ ಬನ್ನಗ ಚೇಲಾರ್‌ಗುತ್ತು, ಪುತ್ರಬಾವ, ಮುಲ್ಕಿದಕುಲು ಮುಲ್ಪ ಇತ್ತೆರ್ಡ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಪೋವೊಡು ಪನ್ಪೆನಿ ಕಟ್ಟ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಈ ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ದ್ ಮುಲ್ಕಿ ಅರಸುಲೆಗ್‌ಲಾ ಎರ್ಮಾಲ್ ಅರಸುಲೆಗ್‌ಲಾ ಪಗೆ ಒರಿದ್ ಬಯಿದಿನ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಪುತ್ರಬಾವದ ಪೊದು ಎರ್ಮಾಲ್‌ಗ್ ಆವೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ಪೊದು ಎರ್ಮಾಲ್‌ಗ್ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಅಪಗ ಮದ್ಮಲ್ ತರೆ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ದಂಡಿಗೆಡ್ ಬೂರುದೊಲುಗೆ.

ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ಚೇಳಾರ್ದ್ ನೆಂಪುಗು ಮುಲ್ಕಿದ ಅರಸುಲು, ಚೇಳಾರ ಮುಲ್ಕಿ ಸೀಮೆಗ್ ಸೇರಿಜಿಡಲಾ ಅರಸುಲೆ ಕಂಬುಲಡ್ ಚೇಳಾರ್ ಗುತ್ತುದ ಎರ್ಲೆಗ್ ದರಿಗುಂಟದ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆ ಜನನಂದ ಪುದರ್:

ಇಂಚ ಮೂರ್ನಾಡು ಮಾಗಣೆಡಿತ್ತಿ ಚೇಳಾರ್‌ಗುತ್ತುಡು ತನ್ನ ಬೀರತನೊನು ತೋಜಪರೆ ಸಮಯ ತಿಕ್ಕಿಜಿಡಲಾ, ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ಜವ್ವನೆ ಆನಗ ಮುಲ್ಕಿದ ಅರಸುಲೆ ದಂಡ್‌ದ ನಾಯ್ಗೆ ಅದ್ ಮೆರೆಪೆರ್. ನಾಯಕೆ, ನಾಯ್ಗೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ದಂಡ್‌ದ್ ದಲವಾಯಿಗ್ ಬರ್ಪಿ ಪುದರ್. ಆಯೆನ ತಮ್ಮಲೆ ಬಗ್ಗಣ್ಣ ಅದ್ಯಂತಾಯೆರ್ ದಂಡ್‌ದ್ ದಳವಾಯಿ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಜೆರ್. ಚೇಳಾರ್ ಇತ್ತೆದ ಗಡಿತ ಪುದರ್ ಚೌಟ ಪಂಡ್‌ದ್. ಒಂಜಿ ಮಂಡೆಗ್ ಸಂಕು ಚೌಟೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಜನನದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಗಡಿಆಂಡ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಮಂಡೆಗ್ ದೇವು ಚೌಟೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಜನನದ ಪುದರ್ ಕೊರ್ದು ಗಡಿ ಆಪುಂಡು. ಉಂದು ವಾ ಪುದರ್‌ಲಾ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆಗ್ ಬಯಿಜಿ. ಸ್ವತಃ ಅರಸುಲೇ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಅರಸು ಬಂಟೆ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ಪನ್ಪಾಯಿ ಪಟ್ಟೊಡು ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ಆದ್ ಒರಿಯೆರ್. ಇನಿಕ್‌ಲ ಪುತ್ರ ಬಾವೊಡು ಗಡಿ ಆಂಡ ಮುಲ್ಕಿದ ಅರಸುಲು ಸ್ವತಃ ಪುತ್ರ ಬಾವಗ್ ಪೋದು ಅರಸು ಬಂಟೆ ಪಂದ್ ಪೊಸ ಪುದರ್/ಅಲಯದ್ ಪುದರ್ ದೀಪಿನ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಲೆ ಉಂಡು.

ಮಂಜಣ್ಣಾಯ್ಗೆರ್ ತಮ್ಮಲೆನ ಜನನದ ಪುದರ್‌ನ್‌ಲಾ ಬುಡುಯೆರ್, ಕಟ್ಲ ಚರ್ಕೆ ಅಮ್ಮೆ ನಾರಾಯಣ ಸೆಟ್ಟಿನ ಪುದರ್‌ಲಾ ಗೆತೊನುಜೆರ್, ಚೇಲಾರ ಗುತ್ತುದ ಚೌಟ್ ಪುದರ್‌ಡ್‌ಲಾ ಮೆರೆಜೆರ್.

ಮಂಜಣ್ಣಾಯ್ಗೆರೆ ನೆಂಪು ಕೊರ್ಪಿ ಸರಕ್ (ಐತಿಹ್ಯ):

ಚೇಳಾರ್‌ಗುತ್ತುಡು ಮಂಜಣ್ಣಾಯ್ಗೆರೆನ ನೆಂಪುಗು ಇನಿಕ್ ಆಯೆನ ಅಪ್ಪೆ ಗಿಡ್ಡರ್ಲೆನ ಮಂಡೆಗ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಪಟ್ಟಿ, ಉನ್ನಗ ಆಯೆ ಕಜಿನ ದೀವೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಪಲಯಿ, ಆಯೆನ ಕಾಲದ ಭೂಮಿಗ್ ತಾರ್‌ದ್ ಇತ್ತಿ ಕಡೆಪಿ ಕಲ್ಲ್, ಆಯೆನ ಕಾಲದ ಆದುಪ್ಪು ಪನ್ಪಿ ತುಳಸಿ ಕಟ್ಟೆ-ಉಂದು ಮಾತ ಉಂಡು. ಗುತ್ತುದ ಮುರಕಲ್ಲ್‌ದ ಗೂವೆಲ್ ಆಯೆನವೇ ಕಾಲದ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಆಯೆ ವಾಸ ಇತ್ತಿ ಇಲ್ಲ್ ಪೊತುದು ಪೋತುಂಡು. ಅಪಗ ಆಯೆ ಬಟ್ಟಲ್ ದೀವೊಂದು ಉಣೊಂದು ಇತ್ತಿ ಕಜಿನ ದೀಪಿನ ಪಲಾಯಿ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಒಟ್ಟುಗು ಪೊತುದು ಪೋತುಂಡು. ಭೂಮಿಗ್ ತಾರ್‌ದ್ ಇತ್ತಿ, ಕಡೆಪಿ ಕಲ್ಲನ್‌ಲಾ ಪೊಸ ಇಲ್ಲಗ್ ಕನತ್ತಿಜಿ. ಆಂಡ ನಮ್ಮ ಅಷ್ಟ ಮಂಗಲ ಪ್ರಶ್ನೆಡ್ ಕಡೆವು ಕಲ್ಲನ್ ಉಲಯಿ ಕನೊಡು, ಕಜನದಲಾಯಿನ್ ಪೊಸತ್ ಮಲ್ಪಾವೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಕಜದಲಾಯಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಪಿದಯಿ ಇತ್ತಿ ಕಡೆವು ಕಲ್ಲನ್ ಉಲಯಿಕನತ್‌ದ್ ದುಂಬು ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ದುಗ್ಗ ಸೆಡ್ತಿ ಕೋಣೆಡ್ ದೀಂಡ್. ಚಾವಡಿದ ಕಾಂತೆರಿ ಜುಮಾದಿ ಬೊಕ್ಕ ಜಾರಂದಾಯೆಗ್ ಭೋಗ ಕೊರ್ನಗ ದುಗ್ಗ ಸೆಡ್ತಿ ಕೋಣೆಡುಪ್ಪು ಕಡೆವು ಕಲ್ಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಜನದಲಾಯಿಗ್‌ಲಾ ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾವುಂಡು.

ಮುಲ್ಕಿ ಬಪ್ಪನಾಡ್‌ಡ್ ಮಂಜಣ್ಣಾಯ್ಗೆರೆ ಕನದಿನ ದಂಬೆ ಕಲ್ಲ್ ಉಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ದಾರಂದದ ಅಷ್ಡ ಕಲ್ಲ್‌ಲಾ ಉಂಡು.

ಪುತ್ರಜಾವೊಡು ಮಂಜಣ್ಣಾಯ್ಗೆರ್ ನೆಂಪುಡು ಅಗೆಲ್ ಬಲಸುವೆರ್. ಆಯೆನ ಅಂಗಿ ಅಕಲೆ ಇಲ್ಲಡ್ ದೀಪಿ ಸೈತಿನಕಲೆ ಅಂಡೆಡ್ ಉಂಡು ಪನ್ಪೆರ್.

ಬೊಕ್ಕ ಮಂಜಣ್ಣಾಯ್ಗೆರೆ ಮಲ್ದಿ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಲೊಲು ಮಿತ್ತ್ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ಪರೆ ಮಸ್ತ್ ಉಂಡು.

- ಆಯೆ ತಪ್ಪುದ ಕಟ್ಟ್ ಮಂಡೆಡ್ದ್ ತಿರ್ತ್ ಪಾಡ್ನಗ ಉಲಯಿ ಇತ್ತಿ ಕಡೆಪಿ ಕಲ್ಲ್ ತಾರ್ದ್ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಕತೆ.

- ಆಯೆ ಪಂಜಡ್ದ್ ಕೂಟಾಯಿ ಪಾಡ್ದಿ ಬೈತ ಮುಟ್ಟೆ ಕನಪಿ ಕತೆ

- ಓಡಾರಿನ ಕಷ್ಟ ತೂದು ಆಯೆಗ್ ಆವೆ ಮಣ್ಣ್ ಕಂತ್ ಪಾಡು ಕತೆ

- ಪಡು ಮಣಂಬೂರುದ ಜವನೆರೆನ್ ಸೋಪಾದ್ ಗೊಬ್ಬುದ ಕಲಟ್ ಕಂಬುರ್ದ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ ಅಯಿತ ಉಲಯಿ ದಗ್‌ಲ್ಬಾಜಿಡ್ ದೀತಿ ಕರ್ಬದ ಸರಲ್‌ನಾ ಒಟ್ಟು ರಡ್ಡ್ ಮಲ್ತ್ ಸೋಡ್ತಿ ಗೆಲ್ತಿ ವಿಚಾರ.

- ಚೇಳಾರ್‌ಡ್ದ್ ಪಂಜಗ್ ಪೋಪಿ ತಾದಿಗ್ ಕಲ್ಲ ಪಾಪು ಪಾಡು ಕೆಲಸ.

ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ಬೂತ ಆತ್‌ಜೆರ್:

ಮುಲ್ಪ ಮುಖ್ಯ ಆಯಿನ ಮುಖ್ಯ ಇಚಾರ ಪಂಡ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರ್ ಬೂತ ಆತ್‌ಜೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್-ಕಾಂತಾಬಾರೆ ಬೂದಾ ಬಾರೆ-ಮೊಕುಲು ಬೂತ ಆತಿನಕುಲು. ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆಗ್ ಬೂತಾರಾಧನೆದ ವಾ ಸ್ವರೂಪಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಆಯೆಗ್ ಕೈ ಮುಗಿನ ಪದ್ಧತಿಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ನೆಕ್ಕ್ ರಡ್ಡ್ ಕಾರಣ ಉಂಡು. ಒಂಜಿ ಆಯೆ ಇತಿಹಾಸ ಪುರುಷೆ. ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಮೀರಿ ಕೆಲಸ ಆಯೆನ ಜೀವೊನೊಡು ಮಲ್ತ್‌ಜೆ. ಬೂತೊಲು ತೋಜಪಾವು ಕಾರ್ನಿಕ ಆಯೆ ತೋಜಪಾದ್‌ಜೆ.

ರಡ್ಡ್‌ನೇ ಕಾರಣ ಪಂಡ ಆಯೆನ ಜನ್ಮದ ಪಿರವು ಅಲೌಕಿಕ/ ಮಾಯೆದ ಕೈವಾಡ ಇಜ್ಜಿ. ಆಯೆ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಪೆದ್ದಿ ಬಾಲೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರೆ ಕಾಂತಾ ಬಾರೆ ಬೂದಾ ಬಾರೆ ಕತೆಟ್ ಬರ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಯೆನ ಜನನದ ಪಿರವು ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ದಾಂತೆ ಪೆದ್ದುನ ಮಾಯೆದ ಕಲೆ ಕಾರ್ನಿಕದ ಕತೆ ಇಜ್ಜಿ.

ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆ ಸಾವುಲಾ ಕುಡಿಯೆರ್ ಬಿರುತ ಪೆಟ್ಟಿಗ್ ಆತ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್, ಕೊಂಬದವುದಲ್ಪ ಆಯೆ ಕಾರ್ಯ ನಿಮಿತ್ತ ಪೋತಿನಾಯೆ ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟೆಡ್ ದಣಿವು ಅರಪರೆ ಕುಲ್ಲುವೆ. ಅಲ್ಪ ಆಯೆನ ಕಾರ್ಗ್ ಬೋಂಟೆಗ್ ಬುಡಿನ ಬಿರುತ ಪಗರಿ ನಾಟುಂಡುಗೆ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಗ್‌ಲಾ ಬಿಲ್ಲ್ ಪನ್ಪಿನ ಕಾಡ್ ಜನಕುಲೆ ಪಗರಿ ಕಂತ್‌ದ್ ಸೈಪೆ. ಇಂಚ ಮಂಜನ್ನಾಯ್ಗೆರೆ ಮದ್ಮೆ ಅವೊಡ್ದ

ದುಂಬೇ ಸೈಪೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್ ಊರುದಕುಲು. ಮುಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಆಯೆನ ಕಥೆ ತಿಕ್ಕುಜಿ.

ಎಸ್.ಆರ್.ಹೆಗ್ಗಡೆ ನಂ.6, ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಸಿಡನ್ಸಿ
4ನೇ ತಿರುವು, ವಿಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 040.
ದೂ: 9845021929

ಯಮ್. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕಾಡೆಮಿದ 2005-08ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀ.ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ತುಳು ಕನ್ನಡ ಬಾಷೆಡ್ ನಾಟಕಕಾರೆ ಆದ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆತಿನಾರ್. ಕಲಾವಿದೆ, ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಆದ್ ಸುಮಾರ್ 42 ವರ್ಷೊಡ್ದಿಂಚ ಕಲಾಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್ ಸಿನೆಮೊಗು ಮೆರ್ ಬರೆತಿನ ಚಿತ್ರಕಥೆಕ್ಕ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಬರೆದ್, ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ನಟನೆ ಮಲ್ತಿನ 8 ನಾಟಕೊಳೆಗ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೊಕ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟೊಡ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ ಪದಾಧಿಕಾರಿಯಾದ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ದ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸನ್ಮಾನ ಪಡೆತಿನ ಶ್ರೀ ಕುಲಾಲೆರ್ ಯುನೈಟೆಡ್ ಇಂಡಿಯಾ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿಡ್ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ್ ನಿವೃತ್ತೆರಾದ್ ವಿಶ್ರಾಂತ ಜೀವನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗಲ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ
ಅತ್ತ್‌ಂಡ
ಉಳ್ಳಾಲದ ಅರಸಕ್ಕೆ ಅಬ್ಬಕ್ಕ

ಭಾರತದೊ ಐತಿಹ್ಯೊದ ಸರಕಾರಿ ದಾಖಲೆನ್ ಓಲ್ ಓಕ್ಕ್‌ದ್ ನಾಡ್‌ದ್ ತೂಂಡಲಾ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೆರ್ಮೆಗಾದ್ ಪರದೇಶಿಲೆಡ, ಪೋನೆಯಿ ವಾ ಜನ ಮಾನಿಲೆನ ದಾಖಲೆಲಾ ಇನಿ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಜಿ! ಕಿತ್ತೂರು ಚೆನ್ನಮ್ಮ, ರಘಾನ್ಸಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ, ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಮುಂತಾಯಿನಕುಲು ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆದುರು ಭಾರತೊ ದೇಸೊಗಾದ್ ಕಾದಿನ, ಪೋನೆಯಿನ ದಾಕಲೆ ಬೊಡಾಯಿನಾತ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಆಂಡ ನಮ್ಮ ಭಾರತೊದ ಐತಿಹ್ಯೊಡೇ ಸುರೂಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಗಾದ್ ಪರದೇಶಿಲೆಡಪ್ಪ ಪೋನೆಯಿ, ತುಳುನಾಡ ಉಳ್ಳಾಲದ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಬಗೆ ವಾ ದಾಖಲೆಲ ಇನಿ ನೆಗತ್‌ದ್ ತೋಜುಜಿ, ದಾಯೆ ಪಂಡ್‌ಡ ಒಂಜಿನೇದಾದ್ ನಂಕ್ ನಮ್ಮಕ್ಲೆನ ಬಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇಜ್ಜಿ, ರಡ್ಡನೆದಾದ್ ನಮ ಮದಪುನೆಟ್ ಬಾರಿ ಉಸಾರ್! ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಮನೇ ಆಲೆನ್ ಮದತ್‌ದುಪ್ಪುನಗ... ನನ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆದ ಜನಮಾನ ದಾಯೆ, ಆಲೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪೊನುವೆರ್ ? ನಂಕ್ ಆಲ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ದ ಬೂರು ಮರ್ದ್‌ತ್ತ್‌ಂದ್ ಇನಿ ಸಸಾರ! ಬೇತೆ ವಾ ಬಾಸೆದಕುಲಾವಡ್ ನಾಡ್‌ದಕುಲಾವಡ್ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ತೊಂಡ, ನಮ ಅವೆನ್ ಪುಗರುವ! ಅಕ್ಲೆನ ಪುಟ್ಟಿದಿನ, ಸೈತಿದಿನೊನು ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುವ! ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಪರದೇಶದಕುಲು ಅಲೆನ ಬಗೆ ಬರೆತುವೆರ್‌ಂಡ, ನಂಕ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚರ ಆದ್, ಉಮೇದ್‌ಡ್ ನಮಲಾ ಪುಗರ್‌ದ್ ಬರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದುವ ಇಜ್ಜೊ ಏರಲಾ ಬರೆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಅವು ಎಂಕುಲು ಬರೆಯಿನಿಂದ್ ನಮ್ಮ

ಬೆರಿನ್ ನಮನೇ ಬೊಟ್ಟೊನ್ನುದುವ. ನಂಕ್ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ, ಪರಪೋಕುದ ಬಗೆ ನನೊರಿ ಪಂಡಿಬೊಕ್ಕನೆ ನೆಂಪು ಅಪುನ. ಅಂಚಾದ್ ನಮ ನಮ್ಮ ಬಾಸೊಣೊಡ್ ಅ ದೇಶೊದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಅಂಚ ಪಂಡೆರ್, ಈ ದೇಶದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಇಂಚ ಪಂಡೆರ್ಂದ್, ಅಕ್ಲೆನ್ ಪುಗರ್ವತ್ತಂದೆ, ಮೂಲ ಓಲು ಪುಟ್ಟುಂಡುಂದು ತೆರೆಯೆರೆ ಪೋಪುಜ. ಉಂದೆಕ್ ಪೂರ ಯಾನ್ ಉದಾರ್ನೆ ಕೊರ್ಪುಜಿ! ಒಂಜಿ ಪಾತೆರೊ ನಜೊ ದಾದ ಪಂಡ್ಂಡ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಬಗೆ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಅಧ್ಯಯನ ಆತಿಜಿ! ಎಡ್ಡೆನಾ ತೆರಿನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್‌ನಕುಲು, ಈ ಬಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಸರಿಯಾಯಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಗೌರವ ಅ ಅಬ್ಬಕ್ಕಗ್ ತಿಕ್ಕುಲೆಕೊ ಆವೊಡು. ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೋಂಡ, ಒರಿಯಡ್ದ್ ಒರಿಯನ ಗೇಣೊಗ್ ಬತ್ತಿಲೆಕೊ, ಸತ್ಯೊನು ಮಾಜಾದ್ ಆಲೆಗೊಂಜಿ ಅಜಕೆದ (ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗ) ನುಡಿಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್.

ಸತ್ಯೊದಾನೆ ಪಂಡ್ಂಡ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಐತಿಹ್ಯೊದ ಬಗೆ ತೆರಿಯೊನೊಡಾಂಡ ಅವು ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಕಷ್ಟೊದ ಬೇಲೆಲಾ ಅಂದ್. ಒವ್ವೆ ಅರಸುಲೆ ಬಗೆ, ಪರಪೋಕುದ ಬಗೆ ಸರಿಯಾಯಿ ಮಾಹಿತಿ ಕೊರೊಡಾಂಡ ಆ ಕಾಲೊದ ಶಿಲ್ಪೊ, ಕಾಸ್, ಶಾಸನ, ಅತ್ತ್ಂಡ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪೆರೆ ಇತ್ತಿನ ಸರಿಯಾಯಿ ಬರವುದ ದಾಖಲೆ ಬೋಡ್. ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಬಗೆಟ್ ತೆರಿಯೊನುಂಡ, ಉಳ್ಳಾಲೊಡು, ಒರಿದಿನಿ ಒಂಜಿ ಸೋಮನಾಥ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಐತ ಸುತ್ತುಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಕೋಟೆ, ಅಂಚೆನೆ, ಬೆದ್ರಡ್ ಒರಿದಿನ ಒಂಜಿ ಅರಮನೆ, ಅತ್ತಾಂದೆ ಕೆಲವು ಸಾಹಿತಿಲು ಬರೆತಿನ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕೊಲು, ನನ ಆಲೆ ಕುಟುಂಬದಕುಲು, ಕುಡಲಡ್, ಪುತ್ತಿಗೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆದ್ರಡ್ ಉಲ್ಲೆರ್ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಕುಲು ಏರ್‌ಲಾ ಆಲೆನ ವಿಷಯ ತೆರಿದ್, ದಾಖಲೆ ದಾನೆಂಡಲ ಇತ್ತ್ಂಡ ಕೊರಿಯೆರೆ ದಾಯೆ ದುಂಬು ಬರ್ಪುಜೆರೊ, ತೆರಿಯಂದ್.

ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಬಗೆ ಈತ್ ಬರೆನಗ ಓದುನಕ್ಲೆಗ್, ಅತ್ತಂಡ ಕೇನುನಕ್ಲೆಗ್, ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪಂಡ ಏರ್? ವಾ ಧರ್ಮೊದಾಲ್? ಆಲ್ ದಾದ ಮಲ್ತಲ್? ದಾಯೆ ನಂಕ್ ಆಲೆನ ವಿಷಯ ತೆರಿಯೊನಿಯೆರೆ ಉಮೇದ್? ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ತೆರಿಪಾಯಿಜಿಂಡ, ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಒಂತೆಕಾಲ ಪೋಂಡ ಮಾತೆರ್‌ನಲಾ ಗೇಣೊಡ್ ಮದತೆ ಪೋಪಲ್. ಇಂಚಿಪೊ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಡ್, ಕುಡಲಡ್ ತೊಕ್ಕೊಟ್ಟುಡ್

ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತಿನ ಬೊಂಬೆಲು ದೊಂಬುಗ್ ಬರೊಡ್ಗು ಮಣ್ಣ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕರದ್ ಪೋವು.

ಇತಿಹಾಸದ ಕೆಲವು ದಾಖಲೆನ್ ಅಜಪುನಗ ದೆರ್ತ್ ತೋಜುನಕುಲು ಮೂಜಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನಕುಲು. ಒರ್ತಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಕ್ರಿ.ಶ.1288 ಡ್ದ್ 1366 ಮುಟ್ಟ, ರಡ್ಡೆನಾಲ್ 1544 ಡ್ದ್ 1582 ಮುಟ್ಟ, ಮೂಜೆನಾಲ್ 1726ಡ್ದ್ - 1749 ಮುಟ್ಟ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇತ್ತರ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡ್. ಮೂಜಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನಕುಲುಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳಿಯೆರ್ ಇನ್ಪಿನವು ಸತ್ಯೊ ! ಆಂಡ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಗಾದ್ ಈ ಮೂಜಿ ಪೊಂಜೊಲೆಡ್, ಪರದೇಶಿ ಪೋರ್ಚುಗಿಸರೆಡ ಪೊನೆಯಿನಾಲ್ ಏರ್? ವಾ ಅಬ್ಬಕ್ಕ? ಬದಕ್‌ಡ್ ತ್ಯಾಗ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಈ ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ನ್ ಮೋಕೆಡ್ ಜೋಕೆಡ್ ಒರಿಪೆರೆ ಬೆಂದಿನಾಲ್ ಏರಂದ್ ತೆರಿವೊಡಾತ್‌ಂಡ್.

ಈ ಪೊರ್ತ್‌ಡ್ ನಮ್ಮತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿ ಪರದೇಶಿಲು ಏರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೊನೊಡ್ ಅತ್ತಂದೆ, ಅಕುಲು ದಾಯೆ ಬತ್ತೆರ್, ದಾದ ಮಲ್ತೆರ್? ಅಕುಲೆನ್ ಏರ್ ಎಂಚೋ ಎದುರ್‌ಸಾಯೆರ್ ಇನ್ಪನೆನ್ ತೆರಿಯೊನೊಡು.

ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ ಅಂಕೋಲೆಡ್ದ್-ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆ ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಕಾಲೊಡ್ ನಮ್ಮ ವಿಜಯ (ಈಜಾ) ನಗರೊ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೊಗುಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್‌ಲಾ-ಎಡ್ಡೆ ಬಾಂಧವ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಿರಿಸಂಪತ್ತ್ ಇತ್ತಂಡ್ ! ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಕಡಲ ಬರಿತ ಈ ನಾಡೇ ಬ್ಯಾರದ ಮಾಮಲ್ಲ ಊರಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅತ್ತಂದೆ, ಮೂಲು ಬೊಳ್ಳಿ, ಬಂಗಾರ, ರತ್ನ, ವಜ್ರ, ವೈಡೂರ್ಯೊಲೆನ್ ಸೇರ್‌ದಲೆಕೊ ತೂಂಕೊಂದು ಮಾರೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡ್. ಪರದೇಶದಕ್ಲೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಈ ಕಡಲ ಬರಿತ ನಾಡ್ ಕುತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡ್.

15ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಪಂಡ್‌ಂಡ 1498ನೇ ಮೇ ತಿಂಗೊಳುಡ್ ವಾಸ್ಕೋಡಿಗಾಮೆ ಇನ್ಪಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆ ಒರಿ ಗುಡ್‌ಹೋಪ್ ಭೂಶಿರದ ಅರು ಪತ್ತೊಂದು ಅಂಚನೆ, ಬ್ಯಾರ ಮಲ್ಪೆರೆ, ರಾಜ್ಯೊ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮಲ್ಪೆರೆ, ಭಾರತೊಗ್ ಅಂಚೆನೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದೆ. ಅಕ್ಲೆ ಧರ್ಮದ ಬೀಜ ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಪೋಯೆ, ಪೋಯಿನಾಯೆ ಪಿರೊರ ಕ್ರಿ.ಶ.1524 ಡ್

ಪೋರ್ಚುಗೀಸರೆ ವೈಸರೊಯಿಯಾದ್ ಬತ್ತೆ. ಅಂಚೆನೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಿರ ಪೋನಗ ತೀರಿಯೆ. ಈ ನಡುಟ್ ಕ್ರಿ.ಶ.1526ಟ್ ಲೋಪೆಜ್ ಡಿ ಸಂಪಾಯೊ ವೈಸರಾಯಿ ಆಯಿ ಈ ಪೊರ್ತುಡ್ ತುಳುನಾಡ ಕುಡಲದೂರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಲಡಾಯಿ ಆದ್, ಕುಡಲದರಸುಲು 2400 ಮುಡಿ ಅರಿ, ಬೊಕ್ಕೊ 1000 ಬಿದ್ದಲಿ ಎಣ್ಣೆನ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆಗ್ ವರ್ಸೊ ವರ್ಸೊ ಕೊರ್ಪುನ ಸಂಧಾನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಆಂಡ ಈ ಸಂಧಾನ ಪ್ರಿಕಾರ ಕುಡಲದೂರುದಕುಲು 2400 ಮುಡಿ ಅರಿ ಬೊಕ್ಕ 1000 ಎಣ್ಣೆ ಕೊರಂದೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆ ಸಂಧಾನೊನ್ ಪೊಲ್ತೆರ್!

ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಕುಡಲದ ಅರಸು ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ ಬಂಗರರಸುಲೆಗ್‌ಲಾ ಪುತ್ತಿಗೆ-ಉಳ್ಳಾಲದ ಅಬ್ಬಕ್ಕಗ್‌ಲಾ ಮದಿಮೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಇತ್ತೆ ಮೂಲು ಬೋಡಾತಿನಿ ಈ ಮೂಜಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನಕುಲೆಡ್ ತುಳುನಾಡ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಗಾದ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆದುರು ಉಂತ್‌ದ್ ಕಾದಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಏರ್? ಉಂದು ಒಂಜಿ ಸವಾಲ್ ಆದ್ ನಮ್ಮ ಎದುರು ಉಂತುಂಡು. 1288 ಡ್ದ್-1316 ಮುಟ್ಟ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳ್‌ದಿನ ಈ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪುತ್ತಿಗೆ ಚೌಟರಸು ತಿರುಮಲ ರಾಯೆರೆ ಮರ್ಮಲಾಂಡಲಾ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೊಟ್ಟಿಗೆ, ಕಪ್ಪ ಕೊರ್ಪುಜಿಂದ್ ಕಾದಿನಾಲ್ ಅತ್ತ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್ ಭಾರತೊಗು ಬತ್ತ್‌ದಿಜ್ಜಾಂಡ್! 1544ಡ್ದ್ 1582 ಮುಟ್ಟ ದುಂಬುದಂಚೆನೆ ಚೌಟರಸು ತಿರುಮಲರಾಯೆರ್ ಮರ್ಮಲ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ, (ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ತಮ್ಮಲೆ ಪುದರ್, ಅಜ್ಜನ ಪುದರ್, ಅಜ್ಜಿನ ಪುದರ್ ಮುಂತಾಯಿನ ಪುದಗ್ ದೀಪುನ ವಾಡಿಕೆ). ಮೋಲು ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆಗೆ ಎದುರು ಕಾದಿನೆಕ್ ಮಸ್ತ್ ದಾಖಲೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು! ಆಂಡ, 1623 ದಶಂಬರ 2ನೇ ತಾರೀಕ್‌ದಾನ ಇಟಲಿದ ಪಿಯೆತ್ರೊದೆಲ್ಲಾ ವಲ್ಲೆ ಇನ್ಪ ಒರಿ ಲೇಖಕೆ ಉಳ್ಳಾಲೊಡ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ್ ತೂಯೆಂದ್ ಜನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿ ಶ್ರೀ. ನಾಗೇಗೌಡೆರ್ ತನ್ನ ಪ್ರವಾಸಿ ಕಂಡ ಇಂಡಿಯಾ ಇನ್ಪಿ ಬೂಕುಡ್ ಬರೆತೆರ್ ಈ ಅವಧಿಡ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಇನ್ಪ ಪುದರ್‌ದ ರಾಣಿಯೆರ್ ಉಳ್ಳಾಲೊಡ್ ಆಯಿನ ದಾಖಲೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅಲೆ ಮಗಲ್ ತಿರುಮಲಾದೇವಿಲಾ ಮಲ್ಲ ಶೌರ್ಯದಾಲ್. ಆಂಡಲಾ ಆಲ್ ರಾಜ್ಯೊ ಆಳಿನ ಅವಧಿ 1528 ಡ್ದ್-1606 ಮುಟ್ಟ. ಮೋಲುಲಾ ಕಾರ್‌ಲದ

ಇಮ್ಮಡಿ ಬೈರವರಸಡ ಕಾದಿನಾಲ್, ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಕ್ರಿ.ಶ. 1726 ಡ್ದ್ 1749 ಮುಟ್ಟ ರಾಜ್ಯೊ ಆಲ್‌ದಲ್, ಆಂಡಲಾ ಮೋಲು ಕ್ರಿ.ಶ. 1715 ಡ್ದ್ ಕ್ರಿ.ಶ.1726 ಮುಟ್ಟ ಆದಿನ ಪದುಮಲಾ ದೇವಿನ ತಂಗಡಿ. ಮೋಲು ಇಕ್ಕೇರಿದ ಅರಸುಲಾಯಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ನಾಯಕೆರೊಟ್ಟಿಗೆ ಪಾತೆರಕತೆ ಆದ್, ಐಟ್ ಅಸಮಾಧಾನ ಅಯಿನೇಡಾತ್ರ ಮಲಬಾರ್‌ಗ್ ಪೋಯಿನಾಲ್. ಅಂಚಾದ್ ಇಟೆಲಿದ ಪಿಯೊತ್ರೊದೆಲ್ಲಾ ವಲ್ಲೆ ಇನ್ಪಿನ ಲೇಖಕೆ ಭಾರತೊಗ್ ಬತ್ತಿ ಇಸ್ವಿ ಹೆಚ್ಚ್ ಕಡಿಮೆ ಆದುಪ್ಪೊಡ್. ಇಜ್ಜೊ, ರಾಜ್ಯೊ ಆಳಿನ ಅರಸುಲೆನ ರಾಣಿಯೆರೆ ಅವಧಿ ಬದಲಾದುಪ್ಪೆರೆ ಯಾರು. ಒಟ್ಟುಡು ಐತಿಹ್ಯೊಡ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಆಧಾರ ಪ್ರಿಕಾರ, ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಇನ್ಪಿ ಜೈನೆರೆ ಅರಸಕ್ಕೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆ ಎದುರು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಕಪ್ಪ ಕೊರಂದೆ ಕಾದಿನ ದಾಖಲೆ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡ್.

ಇತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಜನಮಾನಲೆಗ್ ವಾ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಾದಿಯಲ್ ಇನ್ಪಿನ ಮುಖ್ಯೊ ಅತ್ತ್ ಬದಲಾದ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಇನ್ಪಿ ಜೈನೆರೆ ಪೊಂಜೊವ್, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅರಸಕ್ಕೆ ಒರ್ತಿ ಪರದೇಶದ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆಗೆದುರಾದ್ ಕಾದಿನ ಬಗೆ ತೆರಿಯೊನುನ ಮುಖ್ಯ. ಆಲೆ ತುಳುನಾಡ ಪೆರ್ಮೆ ಮುಖ್ಯ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ಗಾದ್ ಉಡಲ್‌ನ್ ಗಂಧ ತರೆತಿಲೆಕೋ, ತನನ್ ರಾಣಿ ತರೆತೊನನ ಮುಖ್ಯ ಈ ನಾಡ್‌ದ ಅಭಿಮಾನೊಡು ತನ್ನ ಉಡಲ್ ತ್ಯಾಗ ಮಲ್ತಿನ ಮುಖ್ಯ!

ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಬಗೆಟ್ ಬೊಡಾಯಿನಾತ್ ದಾಖಲೆ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ದಿ। ಗಣಪತಿ ರಾವ್ ಐಗಳ್ ಬರೆತಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಇತಿಹಾಸೊ ದಿ। ರಾ.ಮೊ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೆರ್ ಬರೆತಿನ ಅಭಯರಾಣಿ ·ಕಾದಂಬರಿ ದಿ। ನಾಗೇಗೌಡೆರೆ ಪ್ರವಾಸಿ ಕಂಡ ಇಂಡಿಯಾ ಇನ್ಪಿನ ಕಲವು ಐತಿಹ್ಯದ ದಾಖಲೆನ್ ಪೆಜ್ಜಿದ್, ಬುಡ್-ಬುಡಪಾದ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಪುರುಪ ಕೆಲವೆನ್ ನೈಯಿದ್ ಈ ಪ್ರಭಂದೊಡ್ ಲೇಖನೊಡು ತೆರಿಪಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪುವೆ. (ಉಂದು ಅಧ್ಯಯನ ಅತ್ತ್, ತಪ್ಪು ಉಪ್ಪೆರೆ ಯಾರು! ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾತ್ರೊ ಎನ್ನೊ).

ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಮಾತಾ ರಂಗೊಡ್‌ಲಾ ಸಮಾನತೆ ಕೊರೊಡುಂದು ಬಾಯಿಡ್ ಪನೊಂದು, ಕಜ್ಜೊಗ್ ಬನ್ನಗ ಪಿರಜಾರುನ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯದ ನೀತಿಲು, ವ್ಯಕ್ತಿಲು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜೊಡ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಬಗೆ ಅಂಚನೆ ಪೊಂಜೊವೊಲೆನ ಬಗೆ ಅಲೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಈ ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೋಕೆಡ್

ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆಗೆದುರಾದ್ ಪೋಣೆಯಿನ ಕಾದಿನವ್ ಸತ್ಯೊಂದ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಉದ್ದೇಶೊಡ್ ಆಲೆ ತಾಕತ್ತ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯನ್ ಒಂಜೇ ಬಲ್ಲೊಡ್ ನೈಯಿದ್ ತುಳುನಾಡ ಜನಮಾನಿಲೆ ಎದುರು ದೀಯೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನೊ ಮಲ್ತ್‌ದೆ.

ಧರ್ಮೊ ಬೋದನೆ ಮಲ್ತೊಂದು, ಬ್ಯಾರದ ನೆವನೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್, ನಾಡ್‌ನ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮಲ್ಪೆರೆಗಾದ್, ಒರಿಯನೊರಿ ಪತ್ತಾದ್ ಪಾಡ್ದ್, ಪೊರ್ಲು ತೂವೊಂದು ಅಕ್ಲೆ ಬೇಲೆ ಬೈಪೊವೊಂದಿತ್ತಿನಲಾ ಸತ್ಯೊ! ಅಂಚಿ ಪೊರ್ಚುಗೀಸೆರೆ ಕಪಟ ನಾಟಕೊದ ದ್ರೋಹದ ಅಂಕಾರೊನ್ ಇರಿಪೆರೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೆರ್ಮೆಡ್, ತರೆದೆರ್ತ್ ಉಚ್ಚುದಲೆಕೊ ತುಳ್ಳರ್‌ದ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತಿನಾಲ್ ಪೊಣ್ಣ್ ಪೊಂಜೊವು ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಅರಸಕ್ಕೆ! ಪರದೇಶಿಲೆಗ್ ಪೊರ್ಚುಗೀಸೆರೆಗ್ ಎದುರಾದ್ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಗ್, ಪೊನೆಯಿ ಸುರೂತ ಪೊಣ್ಣ ಪೊಂಜೊವು ಅಬ್ಬಕ್ಕ! ನಮ ಬರವುದ ಸುರೂತ ಅ ಅಕ್ಷರದಲೆಕೊ ಅಜಪ್ಪ ಕೊರೊಂದು, ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಮುದರ್‌ಡೇ ತುಳುವೆರೆ ಕಣ್ಣಾಯಲ್. ಪುತ್ತಿಗೆದ ತಿರುಮಲ ಚೌಟೆರೆ ಮರ್ಮಲಾಯಲ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಚೌಟೆದಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಅಬ್ಬೆನ ಮೆಗಿಯ ಇಜ್ಜೊ ಪಲಯೆ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ತಿರುಮಲರಾಯ ಚೌಟೆರ್ ಈ ಪುತ್ತಿಗೆದ ಅರಸಕ್ಕೆ ಅಬ್ಬಕ್ಕಗ್ ಎಲ್ಯ ಪಿರಾಯೊದಿಂಚಲಾ, ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಮಣ್ಣಡ್ ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ನಿಲೆ ಉಂತ್‌ದ್, ನಮನ್ ಆಳೆರೆ ಪೆರ್ಚು ಕಟ್ಟುದ್ ಕಾಪುನ ಪೋರ್ಚುಗಿಸೇರೆ ಮುದರ್ ಕೇನ್‌ಂಡ, ಪಗೆಟ್ ಜಿಡೆ ದೆರ್ತಿ ವಿಷೊ ಕಕ್ಕುನ ಉಚ್ಚುದಕೆಲೊ ತುಳ್ಯೊಂದಿತ್ತಲ್. ಆಲೆ ತಮ್ಮಲೆ ತಿರುಮಲರಾಯ ಚೌಟೆರ್ ಆಲೆಗ್ ಎಲ್ಯೊ ಪಿರಾಯೊಡೇ ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ, ಕತ್ತಿ-ಕಡ್ತಲೆ ಪತ್ತ್ ಬೀಜುನ ಕಾದುನ ಸರವುನ್ ಕಲ್ಪಾದಿತ್ತೆರ್.

ಅಂಚಿ ಪೊಣ್ಣನೇ ತಾನ್ ಮದಿಮೆ ಅವೊಡುಂದು ಆಸೆಡ್ ಕಾತೊಂದಿತಿ ಕುಡಲದೂರುದ ಅರಸು ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ ಬಂಗರರಸುಲು ಮದಿಮೆ ಅಯೆರ್.

(ಕರಾವಳಿದ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್, ಒಂಜಿ ವರ್ಗದ ಜನಕುಲು ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅವ್ವೆ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ ಕೇರಳೊಡ್ ಮರಿಮಕ್ಕತ್ತಾಯಮ್ ಪನ್ಪೆರ್. ತಮ್ಮಲೆನ ವಂಶೊಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಆಸ್ತಿ-ಸೊತ್ತು-ಪನವು-ಬಂಗಾರ್ ಪೂರ ಪೊಂಜೊವುಲೆ ಸಂತಾನೊಗ್ (ಪಲಿ-ತಂಗಡಿಯಲ್ಲೆಗ್) ತಿಕ್ಕುನ ರೀತಿ ನೀತಿನ್ ಈ ಕಟ್ಟಳೆನ್ ಜೈನ ಧರ್ಮೊದಕುಲುಲಾ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದೆರ್).

ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ ಬಂಗರರಸುಲೆಗ್ ಅರ್ವತ್ತೆ ಉಲ್ಲೆ, ಅಯೆ ಪುದರ್ ಕಾಮರಾಯೆ. ಆಯೆಲಾ ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ ಬಂಗರರಸುಲೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡಲದ ಅರಸು ಪಟ್ಟೊಗ್ ವಾರಿಸುದಾರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಳೆ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಮರಾಯೆನೇ ಹಕ್ಕ್‌ದಾರೆ. ಅತ್ತಂದೆ ಕಾಮರಾಯೆಗ್‌ಲಾ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ್ ಮದಿಮೆ ಅಯೆರೆ ಇಷ್ಟ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್, ಕೆಲವೆರ್ ಪನ್ಪೆರಾಂಡಲ ಉಂದೆಕ್ ಬೊಡಾಯಿ ದಾಖಲೆ ಇತಿಹಾಸೊಡ್ ಇಜ್ಜಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ ಬಂಗರಸುನ ಮದಿಮೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ, ಬುಡೆದಿಯಾದ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಕುಡಲದ ರಾಜಕೀಯೊಡ್ ಪಾಲ್‌ಗಾರ್ತಿಯಾದ್ ಬೆನೊಂದಿತ್ತಲ್ (ಅಬ್ಬಕ್ಕ, ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ ಬಂಗರರಸುಲು ಕುಡಲಡ್ ಪಟ್ಟೊಗ್ ಬರ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ವರ್ಸೊದುಂಬೆ, ಉಳ್ಳಾಲೊಡ್ ಪಟ್ಟೊಗ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತಲ್). ಈ ಪೊರ್ತುಡ್ ಕಾಮರಾಯಗ್, ಓಲು ಅಬ್ಬಕ್ಕ ತಾನ್ ಪಟ್ಟ ಏರುನ ಅಜಲ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬರುವಲೊ ಇನ್ಪ ಸೆಕ್ಕ್ ಉಲತ್ ಉಲಾಯಿ ಉಡಲ್‌ಡೆ ಕೊರೆಯೊಂದಿತ್ತಂಡ್. ಈ ಪೊರ್ತುಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಗೋವಾದ ಗವರ್ನರ್ ಮಾರ್ಟಿನ್ ಅಲ್ಫೊಂಜಾ ಕಡಪುಡಿನ ಓಲೆ ಒಂಜಿ ಕುಡಲದರಸುಲೆ ಕೈ ಸೇರುಂಡ್. ಈ ಓಲೆದ ಪ್ರಕಾರ ವೈಸೊರಾಯಿ ಲೋಫೇಜ್ ಡಿ ಸಂಪಾಯೋವಿಗ್ ಲಾ ಕುಡಲದ 2ನೇ ಕಾಮರಾಯರೊಟ್ಟಿಗೆ 1526ಟ್ ಆಯಿ ಸಂಧಾನದಂಚ, ವರ್ಸೊ ವರ್ಸೊ 2400 ಮುಡಿ ಅರಿ ಬೊಕ್ಕ 1000 ಬುದ್ದಲಿ ತಾರಾಯಿದೆಣ್ಣೆನ್ ಆನಿಡ್ದ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಕುಡಲದರಸುಲು ಎತ್ತಾದಿಜೆರ್. ಆಂಡ ನಿಕುಲ್ ಈ ಸಂಧಾನೊದ ಸರ್ತೊನ್ ಕಡ್ತೊಂದುಲ್ಲರ್! ಅಂಚಾದ್ ನಿಕ್ಲೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಕಲೆವೊಂದು, ಮೀರ್‌ದ್ ನಡತರ್‌ಂಡ, ಕುಡಲದರಮನೆನ್ ತೂ ಕೊರ್ದ್ ಪೊತ್ತಾವಂದ್ ಬರೆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್! ಸರಿ. ಅರಸುಲೆ ಅರಮನೆತ ಚಾವಡಿಡ್ ಸಭೆ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಓಲೆದ ಚರ್ಚೆದ ಪೊರ್ತ್‌ಡ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಅರಸಕ್ಕೆ ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಎದುರಾದ್ ಪಾತೆರಿಯಲ್. ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ದ ನಮ್ಮ ಜಾಗೆಡ್ ಪರದೇಶಿಲೆಗ್ ಕಪ್ಪ-ಸುಂಕಕೊರ್ಪುನ ಸರಿಯತ್ತ್‌ಂದ್ ಅಡ್ಡಿ ಪಾತೆರಿಯೆಲ್.

ಈ ಪೊರ್ತುನೆ ಕಾತೊಂದಿತ್ತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ ಬಂಗರರಸುನ ಅರ್ವತ್ತೆ ಕಾಮರಾಯೆ, ಪಡ್ಡಾಯೂರ್ದ (ಪಣಂಬೂರುದ) ಬಲ್ಲಾಳನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ದ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಅರಸಕ್ಕೆ ಸುಂಕ ಕೊರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡಿ ನೆವನನೇ ದುಂಬು ದೀದ್, ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಅರಸಕ್ಕೆ ಕುಡಲದ ರಾಜಕೀಯೊದ ಚರ್ಚೆಡ್ ಏಪೊಲಾ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರೆ

ಬಲ್ಲಿಂದ್, ಅತ್ತಂದೆ ಕುಡಲದ ರಾಜಕೀಯೊಡ್ ಮೂಂಕು ನೂರಾವುನ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಕ್ಲೆ ಉಳ್ಳಾಲದ ನಾಡ್‌ಗ್ ಪೋದು ಭದಿಮಲ್ಪುರ್‌ಂದ್ ಕೂಡ್ಡಿ ಸಭೆಟ್ ಅಪನಾಲಿಸ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಾಮಿ, ತಮ್ಮಲೆ-ಬುಡೆದಿ, ಅರಸಕ್ಕೆ ಇನ್ಪ ವಾ ಸಂಬಂಧೊನುಲಾ ಗೇಣೊಗ್ ದೆತೊನಂದೆ ಕಡ್ಡಿ ತುಂಡಾಪಿಲೆಕೊ ಬಲ್ಲಾಳನೊಟ್ಟಿಗ್ ಸೇರ್ದ್ ಅಪಮಾನ ಮಲ್ತ್ ಪಾತೆರುವೆರ್. ದುಂಬರಿದ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆಗ್ ಕಪ್ಪ-ಸುಂಕೊ ಕೊರೊಂಡುಂದೆ ಭಧಿ ಮಲ್ಪುವರ್. ಉಂದು ಕಾಮರಾಯನ ಫಿತೂರಿಂದ್ ಸಭೆಟ್ ಕೂಡ್ಡಿನಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಯುಂಡು.

ಈ ಅಪನಾಲಿಸ್‌ದ ಬೇನೆ ತಡೆಯರಾವಂದೆ, ಅಬ್ಬಕ್ಕ ತನ್ನ ಮಗೆ ಚಂದ್ರಶೇಖರೆ, ಮಗಳ್ ತಿರುಮಲದೇವಿನೊಟ್ಟಿಗೆ ಕುಡಲಡ್ದ್ ಕಂಡನಿಯನ್ ಬುಡ್ದ್ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯೊ ಉಳ್ಳಾಲೊಗು ಪೋಯಿಬೊಕ್ಕ ತಾನ್ ಗದ್ದಿಗೆ ಏರುನ ತಾದಿ ಸುಲಭ ಆಂಡ್. ಎಂಚಾಂಡಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಮ್ಮಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ ಬಂಗರರಸುಲೆನ್ ಗದ್ದಿಗೆದ ಪಟ್ಟೊಡ್ದ್ ಜಪ್ಪಾವೊಡುಂದು, ಅತ್ತಂದೆ ಉಳ್ಳಾಲೊಡ್ದ್‌ಲಾ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ್ ಗಿಡೆತ್ತ್‌ದ್, ಈ ರಡ್ದ್ ಗದ್ದಿಗೆಡ್ ಕುಲ್ಲೆರೆಗಾದ್ ಬಲ್ಲಾಳನೊಟ್ಟುಗ್ ಸೇರ್ದ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆ ಸಾಯೊಗು ತರೆ ಒಡ್ಡಾವೆ. ಈ ಅನುಪತೊನೇ ಕಾತೊಂದಿತ್ತಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್ ಬಂಗಾಡಿದ ಮೂಲೆರಡಪ್ಪ ಸೇರೊಂದು ಕುಡಲದೆದುರು ದಂಗೆ ಲಕ್ಕಾವೆರ್. ದಂಡ್‌ದ ಕಲೊಕು ಕುಲದರಸು ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ ಬಂಗರರಸುಲೆನ್ ಜತ್‌ದ್ ಕಾದುನ ಸ್ಥಿತಿ ಒದಗ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕೋ ಸೀಂತ್ರಿನ್ ಕಾಮರಾಯೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ ಬಂಗರರಸುಲೆನ್ ಪಿರಾವುಡ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸುರಿಯ ಪಾಡಾದ್ ಕೆರ್ಪಾವೆ. ಕೆರಿನಕುಲು ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೊ? ಬಂಗಾಡಿ ಮುಲೆರೊ? ಅತ್ತ್ ಕಾಮರಾಯೆನಾ. ಇನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ದೆಂಗ್‌ದ್ ಪೋಂಡು.

ಆಂಚಿಡ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್ ಉಳ್ಳಾಲೊಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸುಂಕೊ, ಬೊಕ್ಕ ಕೋಟೆಕಟ್ಟೆರೆ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಅರಸಕ್ಕೆಡ ಜಾಗೆ ಕೇನುವೆರ್! ಅಕಲೆ ಯಿಚಾರ ಗೇಣೊಗ್ ದೆತೊನ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಸೀಂತ್ರಿಗ್ ಸೀಂತ್ರಿಡೆ ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಸುಂಕೊ ಕೊರ್ಪೆಂದ್ ಬಾಯಿಡ್ ಒತ್ತೊನುವಲ್. ಕುಸಿಟ್ ಪೋಯಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್, ಇರ್ಲ್ಡ್ ಕಡಲ ಬರಿಟ್ ಉಂತಾಯಿ ಅಕಲೆ ಮಂಜಿಡ್, ಪರೊಂದು ನಲಿತೊಂದು ಮಜ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪನ ಪೊರ್ತುಡು ತನ್ನ ಸಿಪಾಯಿಲಾಯಿ ಮರಕಲೆರ್, ಬ್ಯಾರಿಲು, ಗಟ್ಟಿಲು, ಅತ್ತಂದೆ, ನನಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿದಕ್ಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರಾದ್ ಮಂಜಿಗ್ ಸೂಟೆದ ಸೂ ಪಾಡುವಲ್. ಆನಿಯೆ ಆಲೆ

ಕಂಡನಿ ತೀರ್‌ದ್‌ನ ತೆರಿದ್‌ಲಾ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್ ಒರಿಪಾಯೆರೆಗಾದ್, ಮಣ್ಣ ಪೆರ್ಮೆಡ್ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಬೇನೆನ್ ತಾಂಗೊಂಡಲ್.

ಆಂಡ, ಪಗೆಕ್-ಪಗೆ ಬೂಟಿಯೆರೆ ದುಂಬಾಯಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್, ಕಾಮರಾಯನ ಸಾಯೊಡ್ ಉಳ್ಳಾಲದೂರ್‌ಗ್ ಸೂ ಪಾಡುವೆರ್. ಅಬ್ಬಾ! ಉಳ್ಳಾಲದ ಮರತಕೋಟೆ ಪೊತ್ತುದ್ ಬೊನ್ಯಾಪುಂಡು. ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಅರಸಕ್ಕೆ ಗೆಂದ್‌ದ್ ಸೋತಲ್. ಆಲೆನೊಟ್ಟುಗೆ ಈ ಬೇನೆದ ಪೊರ್ತುಡ್ ಇತ್ತಿನಕುಲು ಪ್ರಧಾನಿ ನಾರ್ಣಪ್ಪಯೆರ್, ದಂಡನಾಯಕೆ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ನಾಯ್ಕೆ. ಅಬ್ಬಕ್ಕ ತಲಪಾಡಿದ ಕೋಟೆಗ್ ಬತ್ತಲ್. ಸಂಧಾನೊಗ್ ತರೆತಗ್ಗಾಕ ಇನ್ನಿ ಪ್ರಧಾನಿಲೆ ಪಾತೆರೊಗ್ ಒಗ್ಗಂದೆ, ತುಳುನಾಡ ಪ್ರಜೆಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಛದಿನ್ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡೇ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡೇ ಕಟ್ಟೊಂದು ಪೋನೆಯಲ್. ಆಲೆನ ಅನ್ ಬಾಲೆ ಪಗೆಮಾನಲೆಗ್ ಬಲಿಯಾಂಡ್! ಅಂಡಲಾ ಪೋನೆಯಲ್. ಕ್ರಿ.ಶ. 1569ಟ್ ಪಿರೋರ, ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೊಟ್ಟುಗೆ ಕಾದ್‌ದ್ ಸೋಲ್-ಗೇಲ್‌ಗ್ ಸಂಧಾನ ಮಲ್ತೊಂಡಲ್. ಆಂಡ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಅರಸಕ್ಕೆ ಸರ್ಪೊ ಆಯಲ್! ಪಗೆತ ಪುಗೆ ತೂವಂದೆ, ತನ್ನ ಬೇಲೆ ಮುಗಿಯಂದ್‌ಂದ್ ಸೂಯಿತೊಂದು 1570ಟ್ ಜಾಮೊರಿನ್‌ದ ದೊರೆನ, ದಂಡ್‌ದ ನಾಯಕೆ ಕುಟ್ಟಿಪೋಕರೆನ ಸಾಯ ಪಡೆದ್ ಲಡಾಯಿದ ಕಲೊಕ್ ಜತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಆಲ್ ನಂಬಿನ ಸೋಮನಾಥ ದೇವೆರ್ ಆಲೆಪಾಲೆಗ್ ಕಲ್ಲಾದ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆ. ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಸೋತಲ್. ಸೋತ್‌ಂಡಲಾ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆಗ್ ಕಪ್ಪೊ ಕೊರ್‌ಜಲ್. ಛದಿತ ಉಡಲ್‌ನ್ ಕಟ್ಟೊಂದೆ 10 ವರ್ಷೊ ಕಲೆಯಲ್.

ಆಂಡಲಾ ಅನ್ಯಾಯ ಮನ್ಪಂದಿ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬೆಂದ್‌ದಿ, ಧರ್ಮೊನ್ ನಂಬಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ್ ದೇವೆರ್ ಕೈ ಪತ್ತಿಜೆರ್! ಸತ್ಯೊ ಕೈ ಪತ್ತಿಜಿ! ನ್ಯಾಯೊ ತಿಕ್ಕಿಜೀ! ನಂಬಿ ಸೋಮನಾಥಗೆ ಸವಾಲ್ ಪಾಡಿಯಲ್! ಕಲ್ಲಾದ್ ಕುಲ್ಲಿಯನೆ ದಾಯೆ ಭಗವಂತಾ? ಪಂಡ್‌ದ್ ತನ್ನ ಸೆರಂಗ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ನಟ್ಟೊಂಡಲ್. ಮೊಲೆನ ಛದಿತ ನಡವಳಿಕೆ ತೂದ್. ಪೋರ್ತುಗೀಸೆರ್, ಕುಡಲದರಸು ಕಾಮರಾಯನ ಮುಂಗೈಗ್ ಬೆಲ್ಲ ತಾಗಾಯೆರ್, ಉಳ್ಳಾಲ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡಲದ ಗದ್ದುಗೆಡ್ ಕುಲ್ಲಾವುನ ಆಸೆ ತೋಜಾಯೆರ್. ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ರಾಜ್ಯೊದ ಕೆಲವು ಮರ್ದ್-ಗುಂಡುದ ಸಿಪಾಯಿಲೆಗ್, ಪನವು-ಬಂಗಾರ್ದ ಆಸೆ ತೋಜಾದ್, ಅಕ್ಲೆನ್ ಉಲಾಯಿ ದೆತೊಂಡೆರ್! ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ತುಳುನಾಡ ಉಳ್ಳಾಲದ ಸಿಪಾಯಿ, ಪೋನೆಯೆರ್ ಕಾದಿಯೆರ್. ಅಬ್ಬಕ್ಕನೆ ಲಡಾಯಿದ ಕಲೋಕು ಜತ್ತ್‌ದ್ ಕಾದಿಯಲ್.

ಪ್ರೆಕುಲೆ ನೆತ್ತೆರ್ ಚೆಲ್ಲೊಂಡ್! ಪ್ರೆಕುಲೆ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್-ಸೂ ಪೊತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಸ್ಯಾಂಡ್. ತಂಕ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕಾದ್‌ಂಡಲಾ, ರಂಕ ರಂಕ ನೆತ್ತರ್‌ದ ಅಭಿಷೇಕ ಸೋಮನಾಥಗಾಂಡ್. ಕಂಡನಯನ್ ಪಿರಾವುಡ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೆರಿನಂಚನೇ, ಅಬ್ಬಕ್ಕನ್‌ಲಾ ಧರ್ಮೊನ್ ಪೊಲಿತ್‌ದ್, ಮೋಸೊಡು ಪಿರಾವುಡು ಬತ್ತ್‌ದ್, ತರೆಕ್ ಹಾಕ್‌ದ್ ಲಡಾಯಿದ ಕಲೊಟ್ ಮಗ್‌ರಾಯೆರ್. ಆಂಡ ಮಗ್‌ರ್‌ನ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಅತ್ತ್, ತುಳುನಾಡ್! ಧರ್ಮೊನೇ ಆಲೆನ್ ಬಲಿ ದೆತೊನುಂಡು, ನಮ್ಮಕುಲೆ ನಂಕ್ ಪಗೆಯಾಯೆರ್.

ನಮ್ಮಕ್ಲೆನ-ಪೋರ್ಚುಗೀಸರೆನ ವಂಚನೆಡ್ ಕಂಡನಿ, ಬಾಲೆ ನಾಡ್... ಸರ್ವಸ್ವೊನ್ ಕಲೆವೊನಿ ಉಳ್ಳಾಲದ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಅರಸಕ್ಕೆ 1582ಟ್ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗಲಾದ್ ಸೋಮನಾಥನ ಪಾದೊಗು ಸಂದಿಯಲ್.

ಡಾ॥ ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ

ಡಾ॥ ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜೆರ್ ಅಷ್ಟಾವಧಾನಲು, ಬೊಕ ಸಂಶೋಧಕೆರಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊಡು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಪರಿಚಿತೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ ಛಂದಸ್ಸುದ ಬಗೆಟ್ ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧೊಗು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯೊಡ್ದು ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ಪಡೆತೆರ್. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಬೂಕು ಬೊಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯಿನ ಗಾಯಕೆರೆನ ಮಸ್ತ್ ಧ್ವನಿಸುರುಳಿಲೆಗ್ ಸಾಹಿತ್ಯಕಾರೆರಾದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆತೆರ್. ತುಳು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಡ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಾದ್ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು, ಸನ್ಮಾನ ಪಡೆತೆರ್. ತುಳು ಭಾಷೆದ ಮಹಾನ್ ವಿಧ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಭಾರದ್ವಾಜೆರ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ಪಡೆತೆರ್. ಮೇರ್ 2005-08ನೇ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯರಾದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಡ್ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ್ ವೃತ್ತಿ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಶ್ರೀಮನ್ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್

ಇಡೀ ಜಗತ್ತ್‌ಗೇ **ತತ್ತ್ವವಾದ** ಪಣ್ಪಿ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೊನು ಕೊರಿನಾರ್ ನಮ್ಮ ಒಡಿಪುದ ಶ್ರೀಮನ್ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್. ದ್ವೈತ, ಅದ್ವೈತ, ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಪಣ್ಪಿ ಭಾರತೀಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೊದ ಮೂಜಿ ಪಿಜಿರಿಕೆಡ್ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ದ್ವೈತವೇದಾಂತೊನು ಪಂಡಿನಾರ್. ಕ್ರಿ.ಶ.1238ಟ್ಟ್ ಒಡಿಪುದ ಕೈತಲ್ದ ಪಾಜೈ (ಪಾಜಕ) ಗ್ರಾಮೊಡು ಆರೆನ ಅವತಾರ ಆಂಡ್. ನಡಿಲ್ಲಾಯೆರೆ ಮಗೆ ಆದ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಆರೆಗ್ ವಾಸುದೇವೆ ಪಂಡ್ದ್ ಪುದರ್. ಆಧ್ಯಾತ್ಮೊಡು ಆಸಕ್ತಿ ಬುಳೆಯಿನ ಈ ಮಾಣಿಗ್ ಒಡಿಪುಡಿತ್ತಿನ ಅಚ್ಯುತ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಪಣ್ಪಿ ಸ್ವಾಮಿಲು ಸಂನ್ಯಾಸ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊರುದು ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ಪಂಡ್ದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರೆಗ್ ಆನಂದತೀರ್ಥ ಪಣ್ಪಿ ಪುದರಾಂಡ್. ಮಧ್ವ ಪಣ್ಪಿನವು ಆರೆನ ಕಾವ್ಯನಾಮ. ಉಂದೇ ಪುದರ್‌ಡ್ ಆರ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧೆರಾಯಿನವು ಇತ್ತೆ ಇತಿಹಾಸ.

ತತ್ತ್ವವಾದ ಪಂಡ ದಾನೆ?

ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಪೊಸತ್ತಾದ್ ಪಂಡಿನ ವೇದಾಂತ ಸಿದ್ಧಾಂತೊಗು ತತ್ತ್ವವಾದ ಪಂಡ್ದ್ ಪುದರ್. ಉಂದೆಕ್ ದ್ವೈತವೇದಾಂತ ಪಂಡ್ದ್‌ಲಾ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ದ್ವೈತ ಪಂಡ ರಡ್ಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಅರ್ಥ. ಯಾನೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮೆ ಪಣ್ಪಿ ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತೊನು ಮೇರ್ ನಿರಾಕರಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೇವೆರ್‌ಬೇತೆ, ಜೀವೆರ್‌ಬೇತೆ ಪಂಡ್ದ್ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಜಗತ್ತ್ ಮಾಯೆ ಪಣ್ಪಿನೆನ್ ಒಪ್ಪಂದೆ, ಅವೆನ್ ಸತ್ಯಾಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಜೀವ-ಜೀವ ಭೇದೊ, ಜಡ-ಜಡ ಭೇದೊ, ಜೀವ-ಜಡ ಭೇದೊ, ಜೀವ-ದೇವ ಭೇದೊ, ಜಡ-ದೇವ ಭೇದೊ ಪಣ್ಪಿ ಪಂಚಭೇದ ತತ್ತ್ವ ಆರೆನ ದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತೊದ ತಿರ್ಲ್.

ಇಂಚ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಚಿಂತನೆಗ್ ಪೊಸತಾದಿ ತೋಜಪಾಯಿನ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರೊಗು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ನಲೆನ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಮಠತ ಸಂನ್ಯಾಸಿನಕುಲು ಸಂಪತ್ತ್‌ದ ದಾಸೆರ್ ಆವೆರೆ ಬಲ್ಲೀಂದ್ ಆರ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ಪಂಡೆರ್. ದಿನಾಲಾ ನಾಲ್ ಇಲ್ಲ್ ನಟ್‌ದ್ ಉಣೊಡುಂದು ಪಂಡೆರ್. ಸಂಸಾರೊಡು ವೈರಾಗ್ಯ ಬತ್ತಿಗೆನೆ ಸಂನ್ಯಾಸ ದೀಕ್ಷೆ ದೆತೊಣ್ಪಿನವೇ ಸರಿ., ಬಾಲಸಂನ್ಯಾಸನೇ ಆವೊಡಾದಿಜ್ಜಿ, ಪಂಡ್ದ್ ಪಂಡೆರ್. ಬಜೀ ಪಂಡಿನ ಅತ್ತ್, ಕಳಿಂಗ ದೇಶೊದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಗೃಹಸ್ಥೆರೆಗ್ ಸಂನ್ಯಾಸದೀಕ್ಷೆ ಕೊರುದು ನರಹರಿತೀರ್ಥ ಪಂಡ್ದ್ ಪುದರ್‌ದೀದ್, ತನ್ನ ಮೋಕೆದ ಶಿಷ್ಯ ಪಟ್ಟೊನು ಕೊರಿಯೆರ್. ಆರೋಗ್ಯವಂತ ದೇಹೊಡು ಮಾತ್ರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧನೆ ಸಾಧ್ಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ತಾನ್ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತಿನತ್ತಂದೆ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯೆರೆಗ್‌ಲಾ ಸಾಮು ವಿದ್ಯೆನ್ ಪಂಡ್ದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಸಮಾಜೊಡು ಸಾಮರಸ್ಯ ಭಾವನೆ ಇಪ್ಪೊಡುಂದು ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಪಣೊಂದಿತ್ತಿನ ಆಚಾರ್ರ್ ಒರ ಉತ್ತರಭಾರತೊಡು ಮುಸಲ್ಮಾನ ರಾಜೆ ಬಲ್ಲನ್ ಪಣ್ಪಿನಾಯನೊಟ್ಟುಗು ಪಾತೆರ್ಪೆರ್. ನಮ ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಒರಿಯೇ ದೇವೆರೆನ ಜೋಕುಲು ಪಂಡ್ದ್ ಆಯನ ಭಾಷೆಡ್ ಪಾತೆರ್ದ್ ಮನಸ್ ಗೆಲ್ಪುವೆರ್! ಲಡಯಿಗ್ ಬತ್ತಿನ ಅರಸು ತರೆಬಗ್ಗಾದ್ ಪಿರ ಪೋಪೆ! ಉಂದು ಮಾತಾ ಆ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನ ತುಳುಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಪೊಸ ಚಿಂತನೆ ಪಂಡ್ದ್ ಎಣ್ಣ್‌ನಗ ನಮಟ ಆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಉರ್ಕ್‌ದು ಬರ್ಪುಂಡು.

ಲೋಕಸಂಚಾರ-ಮತಪ್ರಚಾರ

ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಡ್ದ್ ಹಿಮಾಲಯ ಮುಟ್ಟ ಇಡೀ ಭಾರತೊನ್ ಯಾತ್ರೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತತ್ತ್ವವಾದೊನು ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಬದರಿ, ಹೃಷೀಕೇಶ, ಹರಿದ್ವಾರೊಡು ಕುಲ್ಲೊಂದು ವೇದವ್ಯಾಸ ಋಷಿಕ್ಲೆ ಅಂತರಂಗೊನು ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂದು ಗ್ರಂಥ ರಚನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಏತೋ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆನ್ ಆರ್ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಲ್ಪಾದ್ ಸರಿಯಾಯಿ ಪೂಜಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆನ್ ಮಲ್ಪಾಯಿನಾರ್. ಕೇರಳ-ತಮಿಳ್‌ನಾಡ್‌ದ ಅಸಂಖ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ಇತೆಲಾ ಮಧ್ವಮತೊದ ಪೂಜಾಕ್ರಮ ಇಪ್ಪುನವು ಉಂದೆಕ್ ಸಾಕ್ಷಿ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಉದ್ದೊಗುಪ್ಪಿ ಅನೇಕ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಆರೆನ ಪುದರ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಮಧೂರು, ವಿಷ್ಣುಮಂಗಲ, ಕಾವುಮಠ, ಕಣ್ವತೀರ್ಥ, ಕೊಡಿಪ್ಪಾಡಿ,

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ರಾಮಕುಂಜ, ಕೊಕ್ಕಡ, ಪಾಜೆಯಿ, ದಂಡತೀರ್ಥ, ನಡಿಯೂರು, ಕೊಡವೂರು, ಬನ್ನಂಜೆ- ಇಂಚ ತೆಣಕಾಯಿಡ್ದ್ ಬಡಕಾಯಿ ಮುಟ್ಟ ಮಾತಾಕಡೆಟ್ ಆರೆನ ಮಹಿಮೆ ನೆಗತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡು.

ಒರ ಆರ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೊಗು ಪೋನಗ ಇಡೆತುದೆ ಪಣ್ಪಿ ಊರುಗು ಬರ್ಪೆರ್. ಅತನಗ ಅರಗಾಲ, ಕೆರೆಟ್ ನೀರಿಜ್ಜಿ. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ತನ್ನ ತಪಃಶಕ್ತಿಡ್ ಬರ್ಸ ಬರ್ಪಾಯೆರ್‌ಗೆ. ತುದೆಟ್ ನೀರ್ ಪರತ್‌ದ್ ಕೆರೆಟ್ ನೀರ್ ಎರ್ಕ್‌ಂಡ್. ಆ ಕಾರಣಡ್ದಾವೆರೆನೇ ಆ ಊರುಗು ಇತೆ ಎರ್ಕಿಮಠ ಪಂಡ್ದ್ ತುಳುತ್ತ ಪುದರ್! ಕೊಕ್ಕಡದ ವೈದ್ಯನಾಥೇಶ್ವರ ದೇವೆರೆ ದರ್ಶನೊಗಾದ್ ಆಚಾರ್ಯೆರ್ ಬನ್ನಗ ಮದ್ಯಾಹ್ನ ದಾಂಟ್‌ಂಡ್. ಆ ಊರುದ ಇಡೆಪ್ಪಾಡಿತ್ತಾಯೆರ್ ಉಣಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು. ಆರೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಉಂತುದು ದೇವೆರೆ ಪೂಜೆ ಮುಗಿಪ್ಪುನಗ ಬಯ್ಯಪೋದು ಕತ್ತಲೆ ಆಪುಂಡು. ಒಪ್ಪೊತ್ತು ಉಣಸ್‌ದ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ ಇಡೆಪ್ಪಾಡಿತ್ತಾಯೆರ್ ಅಮಾಸೆದಾನಿ ಕತ್ತಲೆ ಆಕೆನೆ ಉಣ್ಪಿಜೀಂದ್ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ! ಆಂಡ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಭಕ್ತಿದ ಮೇಲ್ಮೆನ್ ಪುಗಾರ್‌ದ್ ಆರೆಗ್ ದೇವೆರೆ ಪ್ರಸಾದ ದೆತೊಣೆರೆ ಪಂಡೆರ್! ಆ ಭಟ್ರೆನ ನತ್ಯಾನುಸಂಧಾನೊಗು ಕೃಷ್ಣಾಮೃತ ಮಹಾರ್ಣವ ಪಣ್ಪಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಆನಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಇಲ್ಲಡ್ ಅಮಾಸೆ ರಾತ್ರೆಡ್ ಉಣ್ಪಿನ ಪೊಸಕ್ರಮ ಸುರು ಆಂಡ್‌ಗೆ! ಕರ್ಮಯೋಗೊಡ್ದುಲಾ ಭಕ್ತಿಯೋಗ ಮಲ್ಲೆ ಪಣ್ಪಿ ದ್ವೈತವೇದಾಂತೊದ ತಿರ್ಳ್‌ಗ್ ಈ ಘಟನೆ ಒಂಜಿ ಮುಖ್ಯಸಾಕ್ಷಿ.

ಓದುನ ಮನಸ್ಸ್-ಬರೆವುನ ತಪಸ್ಸ್

ಆಚಾರ್ಯೆರೆಗ್ ಗ್ರಂಥಾಧ್ಯಯನ ಪಂಡ ಭಾರೀ ಮೋಕೆ. ಆರೆನ ಮಠೊಟು ಮಾಮಲ್ಲ ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರೊನೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ಅಯಿತ ಓದು, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ನಡತೊದಿತ್ತಂಡ್. ಜೊತೆಜೊತೆಟೇ ಪೊಸಗ್ರಂಥೊಲೆ ರಚನೆಲಾ ಸಾಗೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರೆನ್ ವಾದೊಡು ಸೋಪೊವೆರೆಗಾದ್ ಆರೆನ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊದ ತಾಳೆಗರಿಕುಲೆನೇ ವಿರೋಧಿಲು ಕೊಣಪೋದು ಓದೊಂದಿರೆತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಉಲ್ಲೇಖವುಂಡು! ಒರ ಕಬೆನಾಡ್‌ದ (ಕುಂಬಳೆಸೀಮೆ) ಅರಸೆಯಾಯಿನ ಇಮ್ಮಡಿ ಜಯಸಿಂಹನಾಡೆಗ್ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಪೋಪೆರ್. ಆಯನ ಆಸ್ಥಾನೊದ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪಂಡಿತೆರ್ ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತಿ.

ಅರಸನ ಸೂಚನೆ ಪ್ರಕಾರ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪಂಡಿತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಮಧ್ವೆಚಾರ್ಯೆರೆಗ್‌ಲಾ ಪದಿನೈನ್ ದಿನ ಕೂಡೆಲ್ ಮರೊಟು ವೇದಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರೊದ ಚರ್ಚೆ ನಡಪುಂಡು. ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪಂಡಿತೆರೆ ಮೆಗ್ಯೆ ಶಂಕರಪಂಡಿತ್. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್‌ನ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊದ ಅಧಿಕಾರಿ. ಮೆಗ್ಯನ ಮುಖಾಂತರ ತಾಳೆಗರಿಕುಲೆನ್ ತರ್ಪುಡಾದ್ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪಂಡಿತೆರ್ ವಾದ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕಡೆಕ್ ಆರೇ ಸೋತುದು ಆಚಾರ್ಯೆರೆ ಶಿಷ್ಯೆ ಆಪೆರ್. ಈ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪಂಡಿತೆರೆ ಮಗೆ ನಾರಾಯಣ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ಬರೆತಿನ ಗ್ರಂಥ ಮಧ್ವವಿಜಯೊಡು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಧಾರ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರೆ ಶಿಷ್ಯೆ ಫಲಿಮಾರ್ ಮಠತ ಹೃಷೀಕೇಶತೀರ್ಥೆರ್ ಆಚಾರ್ಯೆರೆನ ಕೃತಿಕುಲೆನ್ ಕೈಬರವುಡು ಬರೆದ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮುದ್ದಾಯಿನ ತುಳು ಲಿಪಿಟ್‌ಪ್ಪಿ ಈ ತಾಡವಾಲೆ ಗ್ರಂಥೊಲು ಇತೆಲಾ ಒಡಿಪುದ ಫಲಿಮಾರ್ ಮಟ್ರೊಟುಲ್ಲ. ಅಯಿಕ್ ಪಟ್ಟದ ದೇವೆರೆನೊಟ್ಟು ದಿನಾಲಾ ಮಂಗಳಾರತಿ ನಡಪುಂಡು. ಏಳುನೂದು ವರ್ಷ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಈ ತುಳು ಲಿಪಿತ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿ ತುಳುಭಾಷೆದ ಒಂಜಿ ಪೆರ್ಮೆ. ಇತೆಮುಟ್ಟ ತಿಕ್ಕಿನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಲೆಡ್ ಉಂದುವೇ ಪ್ರಾಚೀನ ಪಣ್ಪಿನವು ಒಂಜಿ ರೋಮಾಂಚನೊದ ಸಂಗತಿ.

ಸಂಗೀತ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್. ಆರೆನ ವೀಣಾ ವಾದನೊದ ಸಂಗೀತ ಶಕ್ತಿಗ್ ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯೊಡು ಉಣುಂಗುದಿತ್ತಿನ ಮರಗಿಡೊಕುಲು ಚಿಗುರಿಯ ಪಂಡ್ದ್ ಉಲ್ಲೇಖವುಂಡು. ಆರ್ ಬರೆಯಿನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ್ಯೊಲು ಸಂಗೀತೊದ ರಸಗಟ್ಟಿಲು. ದ್ವಾದಶ ಸ್ತೋತ್ರ, ಕಂದುಕಸ್ತುತಿಕುಲೆನ್ ತೂಂಡ ಉಂದು ಅರ್ಥ ಆಪುಂಡು. ಚೆಂಡ್‌ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಐತ ಲಯೊಕು ಅನುಸಾರವಾದ್ ಆರ್ ರಚನೆ ಮಲ್ತಿನ ಕಂದುಕಸ್ತುತಿನ್ ಕೇಣ್‌ಂಡ ನಮಕ್‌ಲಾ ಚೆಂಡ್‌ಗೊಬ್ಬೊಡುಂದು ಆಸೆ ಆಪುಂಡು. ಉದಾ:

ಅಂಬರಗಂಗಾ ಚುಂಚಿತಪಾದ:

ಪಠಲಿತ ವಿದಲಿತ ಗುಹತರಶಕಟ:

ಕಾಲಿಯನಾಗ ಕ್ಷೇಳನಿಹಂತಾ

ಸರಸಿಜನವದಲ ವಿಕಸಿತನಯನ: ॥

ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರ ಪಣ್ಪಿ ಪದ್ರಾಡ್ ಪದ್ಯೊಲುಲಾ ಇಂಚನೇ ಲಯಾನ್ವಿತ ಪದ್ಯೊಲೇ. ಉದಾ:

ದೇವಕಿನಂದನ ನಂದಕುಮಾರಾ

ವೃಂದವನಾಂಜನ ಗೋಕುಲಚಂದ್ರ ॥

****

ಕೇಶವ ಕೇಶದ ಶಾಸಕವಂದೇ

ಪಾಶಧರಾರ್ಜಿತ ಶೂರಪರೇಶ

ನಾರಾಯಣಾಮರ ತಾರಣ ವಂದೇ

ಕಾರಣ ಕಾರಣ ಪೂರ್ಣವರೇಣ್ಯ ॥

****

ಆನಂದ ಮುಕುಂದ ಅರವಿಂದನಯನ

ಆನಂದ ತೀರ್ಥ ಪರಾನಂದವರದ ॥

****

ಸತಾಳಬಂಧ, ಪ್ರಾಸೊದ ಮೋಕೆ, ಪಲ್ಲವಿದ ಪರಿಣಾಮ, ಅತೀತಗ್ರಹ ನಯಮಪಾಲನೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಲಕ್ಷಣೊಲು ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರೊದ ವಿಶೇಷತೆ. ಉಂದುವೇ ಬೊಕ್ಕೊದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ-ದಾಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊರಿನಿ ಪಂಡ್ದ್ ಪಣೊಲಿ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆತ ಅನೇಕ ಅಂಶೊಲೆ ಮಿತ್ತ್ ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತೊದ ಪ್ರಭಾವ ಆತ್ಂಡ್ಂದ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನಕುಲು ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊನು ಮುಲ್ಪ ನೆನೆಪೊಡಾಪುಂಡು.

ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರೆನ ಶಿಷ್ಯೆರಾಯಿನ ನರಹರಿತೀರ್ಥೆರ್ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಸುರುತ ಕೀರ್ತನಕಾರೆರ್. ಈ ಪರಂಪರೆ ದುಂಬರಿದ್ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜೆರ್, ವಾದಿರಾಜೆರ್, ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥೆರ್, ಪುರಂದರ ದಾಸೆರ್-ಕನಕದಾಸೆರ್ ಕನ್ನಡೊಡು ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಕಾರಣೆರಾಯೆರ್. ವಾದಿರಾಜ

ಸ್ವಾಮಿಲು ಹರಿಜನ ತುಳುಟು (ಕ್ರಿ.ಶ.1500) ದಶಾವತಾರ ಪದ್ಯ ಬರೆಯಿನ ಸಂಗತಿ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತಿಹಾಸೊಡೇ ಮಾಮಲ್ಲ ವಿಷಯ. ಅಂಚಾದ್ ಪುರಂದರದಾಸೆರೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಪಿತಾಮಹ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಪಪಿತಾಮಹ (ಪಿಜ್ಜೆರ್) ಪಂಡ್ದ್ ಲೆಪ್ಪೊಳಿಂದ್ ವಿ॥ ಬನ್ನಂಜೆ ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಪಣ್ತೆರ್, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಬರೆಯಿನ ಐವತ್ತೊಂಜಿ ಕೃತಿಕುಲು ಇತೆಮುಟ್ಟ ತಿಕ್ಕ್‌ದ. ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಭಾಷ್ಯ, ಭಗವದ್ಗೀತಾ ಭಾಷ್ಯ, ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ, ಭಾಗವತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ, ತಂತ್ರಸಾರ ಸಂಗ್ರಹ, ಸದಾಚಾರ ಸ್ಮೃತಿ, ತಿಥಿನಿರ್ಣಯ ಇಂಚ ಸಾಲ್‌ಸಾಲ್ ದೀಪೊಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಆ ಕೃತಿಕುಲು ಬೊಲ್ಪು ಬೀರೊಂದುಲ್ಲ. ಉಂದು ಇಡೀ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಹಿತ್ಯೇತಿಹಾಸೊಡು ಮಾಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ.

ಕೃಷ್ಣದೇವೆರೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ -

ಮಲಪುರ ಕಡಲ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಹಡಗ್ ಬನ್ನಗ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಜ್‌ಂಡ್! ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಕಾವಿಕುಂಟು ಅಡ್ಡಪತ್‌ದ್ ಆ ಹಡಗ್‌ನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತೆರ್! ಗೋಪೀಚಂದನದ ಮಣ್ಣಹೆಂಟೆಡ್ ಕೃಷ್ಣದೇವೆರೆ ವಿಗ್ರಹ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಆರ್ ಒಡಿಪುಗು ಪತೊಂದು ಪೋಪೆರ್.

ಉಂದು ಒಂಜಿ ದಂತಕತೆ! ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಾ ದಾಖಲೆಲಾ ತಿಕ್ಕುಜ್ಜಿ! ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರೆ ಜೀವನ ವಿವರೊದ ಮಧ್ವವಿಜಯೋಡುಲಾ ಉಂದೆಕ್ ಆಧಾರ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಕೃಷ್ಣದೇವೆರೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಆದ್ ನಾಲ್‌ನೂದು ವರ್ಸೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಬರೆಯಿ ಗ್ರಂಥೊಡು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂತೆ ಸಾಕ್ಷೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಫಲಿಮಾರು ಮಠೊತ ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀ ರಘುವರ್ಯ ತೀರ್ಥೆರ್ (ಕ್ರಿ.ಶ.17 ಶತಮಾನ) ಬರೆತಿ ಪ್ರಮೇಯನವಮಾಲಿಕಾ ಟೀಕಾ ಪಣ್ಪಿ ಗ್ರಂಥೊಡು ಇಪ್ಪಿ ದಾಖಲೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾಯಿನವು - ದ್ವಾರಕೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಪಾಂಡಿ (ಹಡಗ್) ಮಲ್ಪೆದ ಕೈತೊಲು ಉಡೆದ್ ಪೋಪುಂಡು. ಆನೆಡ್ದಾವರ ಆ ಗ್ರಾಮೊಗು ಒಡಭಾಂಡೇಶ್ವರ ಪಂಡ್ದ್ ಪುದರಾಂಡ್. ಕಡಲ್‌ದ ಅಡಿಟ್ ಮುರ್ಕುದಿತ್ತಿ ಕೃಷ್ಣ ವಿಗ್ರಹೊನು ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ತೂದು ಒಡಿಪುಗು ಕೊಣದ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಕೃಷ್ಣದೇವೆರೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆದ ಬಗ್ಗೆ ನನೊಂಜಿ ಮುಖ್ಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು. ಅವು ವಾದಿರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಲೆ ಮೆಗ್ಯೆ ಸುರೋತ್ತಮತೀರ್ಥೆರ್ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥೆರೆ ಸನ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಗ್ ಬರೆಯಿನ ಟೀಕಾಗ್ರಂಥೊಡು ತಿಕ್ಕುನಂಚಿ ರೋಮಾಂಚಕ ಸಂಗತಿ.

ಕೃಷ್ಣದೇವರೆನ್ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಮೋರೆಗೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಲ್ತೆರ್ ಪಣ್ಪಿ ವಿಚಾರ! ಉಂದೆನ್ ಬರೆಯಿನಾರ್ ಕನಕದಾಸೆರೆ ಸಮಕಾಲೀನೆರ್ ಪಣ್ಪುನವೆನ್ ನಮ ಮದೆಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ! ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಡಿಪುದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಮಲ್ಲ ಸತ್ಯೊನ್ ಪಣ್ಪಿ ಈ ದಾಖಲೆ ನನಾಂಡಲಾ ಪ್ರಕಟ ಆದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸೊದ ಮಿತ್ತ್ ಪೊಸಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾವೊಡು.

ಇಂಚ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಂಗೀತ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ ಮಾತಾ ಪ್ರಕಾರೊಳೆಡ್ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞೆರ್ ಇಡೀ ಜನಸಮುದಾಯ ಸುಖಶಾಂತಿಡ್ ಬದುಕೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಯಕಿನ ನಿಜವಾಯಿನ ಅರ್ಥೊದ ಆನಂದತೀರ್ಥೆರ್ !

ಗ್ರಂಥಋಣ

1. ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು-(ಸಂ) ಹೆಚ್.ಬಿ.ಎಲ್.ರಾವ್
   ಶಿವಳ್ಳಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಮುಂಬಯಿ-2001
2. ಕೃಷ್ಣನೆಂಬ ಸೊದೆಯ ಕಡಲು-ಬನ್ನಂಜೆ ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯ
   ಈಶಾವಾಸ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (ರಿ) ಉಡುಪಿ-ಬೆಂಗಳೂರು-2004
3. ಅಂಬುರುಹದಳ-ಡಾ॥ ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ
   ಕನ್ನಡ ಬಳಗ, ಎಸ್‌ಬಿಎಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-2005
4. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು - ಡಿ.ವಿ.ರಾಘವೇಂದ್ರ
   ಡಿ.ವಿ.ಕೆ.ಮೂರ್ತಿ, ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಪುರಂ, ಮೈಸೂರು-1971

ನೆಂಪುಡು ಸುಗಿತೊಂದಿತ್ತ...... !

ಆದಿಕಾಲೊದ ತುಳುವೆರೆಂಕುಲು । ನಿಸರ್–ಒಸರ್‌ನ್ ಒರಿತಿನಾಕುಲು ।
ಗೇನೊದಾಕುಲು ತಾನೊದಾಕುಲು । ಪುದರ್–ಐಸ್ರೊನೊ ಮೆರೆತಿನಕುಲು ॥

ಎನ್ನ ನೆಂಪುದ ಕಂಡ–ಕಾಡ್‌ಡ್ ಪಚ್ಚೆ ಕೊಡಿ ಕೆಯ್ ಪೈರ್‌ಲಿತ್ತ ।
ಎನ್ನ ಆನಿದ ಗುಂಡೊ–ಗುಡಿಟ್ಟ್ ನಿಚ್ಚೊ ಮಾಯೊದ ದೈವೊಲಿತ್ತ ॥
ಕಟ್ಟ ಪುಣಿತಾ ತಾದಿ ಒರುಂಕ್‌ಡ್ ತಿಮ್ಮರೆ–ಕದಿಕೆದ ತೆಗಲೆಲಿತ್ತ ।
ಅಟ್ಟ ಏರಾಯಿ ಬಿತ್ತ್–ಬಾರ್‌ಡ್ ಎಲ್ಲೆಗಾಪಿನ ಬುಲೆಕುಲಿತ್ತ ॥

ನಂಬುದು ಬೈದಿನ ದೈವ–ಬೂತೊಲು ನುಡಿ ಕೊರುದು ತರೆ ಕಾತೊಂದಿತ್ತ ।
ಇಂಬು ಕೊರ್ಪಿನ ದೇವೆರೆನ ಗುಡಿ ಸುತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಂಬೊಂದಿತ್ತ ॥
ಜನ್ಮೊ ಕೊರಿನಾ ಅಪ್ಪೆ–ಅಮ್ಮನ್ ದೇವೆರೆಂದ್ ಕೈ ಮುಗಿಯೊಂದಿತ್ತ ।
ಬರವು–ಸರವುಲೆನ್ ಪೆಜಿದ್–ಉಜಿದ್ ಕೊರ್ಪಿ ಗುರುಕುಲೆನ್ ಸುಗಿತೊಂದಿತ್ತ ।

ಗೊಂಚಿ–ಗೊಂಚಿಲ್ ತಾರೆ–ಕಂಗುಲೆ ಕಿಲೆಟ್–ಪಲಕುಲು ನೇಲೊಂದಿತ್ತ
ಅಂಚಿಡಿಂಚಿಡ್ ಪೆತ್ತ–ಕೋರಿಲು ಕಿಲೆತ್ ಕಿದೆಟ್ ಪಾಲೊಂದಿತ್ತ ॥
ಮುಂಚಿ ಮೊರೆತಿನ ಕಂಚಲ್‌ದ ಗಸಿ ಬೆಲ್ಲ ಪಾಡೊಂದು ನಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ
ಕಂಚಿ ಕಣೆರ್‌ದ ಬೆರಕೆ ಮದ್ದ್‌ನ್ ಪರ್‌ದ್ ತಂಕೊಡು ಬದುಕೊಂದಿತ್ತ ॥

ನಂಜಿ ನೆರ್ಪಣೆ ಬಂಜಿ ಪೊತ್ತುನ ಬಗೆತ ದಗೆ–ಪಗೆ ಮದತೊಂದಿತ್ತ ।
ಒಂಜಿ ಅಪ್ಪೆನ ಬಾಲೆಲೆನ ಲೆಕೊ ಊರುಡೊರ್ಮೆ ನಮ ಬದುಕೊಂದಿತ್ತ ॥
ಅಂಚಿ ಕಾಡ್ ಇಂಚಿ ನಾಡ್ ನಡುಟು ಕಬಿತೆನ್ ಮುಡೆಯೊಂದಿತ್ತ ।
ಲೆಂಚಿ ಬಾನೊಗು ದೀವರೆ ಪೋವಂದೆ ನೆಲೊತ ನಿಲೆನೆ ಕಾತೊಂದಿತ್ತ ॥

ಕವಿ–

ಉದಯ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ

ಬಿ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ

ದಿ. ಶ್ರೀಮತಿ ಮಂಜಲ್ಪೋಡಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ ದಿ. ಬೊಂಡಾಲ ಪಟೇಲ್ ಪದ್ಮನಾಭ ಶೆಟ್ಟಿ ದಂಪತಿಲೆನ ಸುಪುತ್ರೆ ಶ್ರೀ. ಬಿ.ಪ್ರಭಾಕರ ಶೆಟ್ರ್ ಕೆಲವು ತುಳು, ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ರಚನೆ ಮಲ್ತಿನ ಮೇರ್ ನಟೆ, ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಪಡೆತೆರ್. ತುಳುಕೂಟ ಕುಡ್ಲ ಮೊಕುಲೆನ 1975ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಕಥಾ ಸ್ಪರ್ಧೆಡ್ ಬಹುಮಾನಿತೆರ್. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನೊಡೆ ಆರ್.ಎಸ್.ಎಸ್. ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆರಾದ್ ಮೆರ್ ಭಾರತೀಯ ಜನಸಂಘ, ಭಾರತೀಯ ಮಜ್ದೂರ್ ಸಂಘ ಬೊಕ ವಿಶ್ವ ಹಿಂದೂ ಪರಿಷತ್‌ದ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟೊಡು ಪದಾಧಿಕಾರಿಯಾದಿತ್ತ್‌ದ್, 1975ನೇ ಇಸ್ವಿಡ್ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಡ್ ಬಂಧಿತೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ವಿಜಯಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ಎಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ದ ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಆದಿತ್ತಿನ ಶೆಟ್ರ್ ವಿಜಯಾ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ್ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆದ್ ವಿಶ್ರಾಂತ ಜೀವನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಬೆಂಗಳೂರು ತುಳುಕೂಟದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾದ್ 10 ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

63, 6ನೆದ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ,
ಪಶ್ಚಿಮ ಕಾರ್ಡ್ ರಸ್ತೆ, 2ನೇ ಘಟ್ಟ,
ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಪುರಂ,
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 086

ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ

ಮೂಡಯಿಡ್ ಗಟ್ಟ, ಪಡ್ಡಯಿಡ್ ಕಡಲ್ ಇಂದೆತ್ತ ನಡುಟ್ಟು ಉಪ್ಪಿ ಸತ್ಯೊದ ನಾಡ್, ಕಾರ್ನಿಕೊದ ಜಾಗೆ ತುಳುನಾಡ್. ರಡ್ಡ್ ಸಾರ ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚ ತುಳುನಾಡ್ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಮೆರೆಯೊಂದುಂಡು.

ಪುರಾಣ ಕಾಲೊಡ್ದಿಂಚ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆತಿನ, ಭಕ್ತೆರೆನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಕೊರ್ಪಿನ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೊಲು, ಜನೊಕುಲೆನ ಶ್ರದ್ಧಾ ಕೇಂದ್ರೊಲಾಯಿನ ಕ್ರಿಸ್ತಾನ್‌ದಕುಲೆನ ಇಂಗ್ರೇಜಿಲು, ಬ್ಯಾರಿಲೆನ ಪಳ್ಳಿಲು, ಜೈನೆರೆನ ಬಸದಿಲು ಈ ರೀತಿಡ್‌ಲಾ ಪುದರ್ ಪಡೆತಿನ ಪವಿತ್ರ ಭೂಮಿ ತುಳುನಾಡ್. ಕನ್ನಡ, ಕೊಂಕಣಿ, ಬ್ಯಾರಿ, ಬೊಕ ತುಳು ಬಾಸೆಲು ಮುಲ್ತ ಬಾಸೆಲು. ಆಂಡ ತುಳುಬಾಸೆ ಮಾತೆರ್ನಾ ಪಾತೆರುನ ಬಾಸೆ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಪೊರ್ಲುನು, ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ದಿಂಚ ಜನಮಾನಿದ ಮನ ಮೆಚ್ಚುನಲೆಕ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬಾಯಿಗ್ ಪರಡೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಪಾಡ್ದನ, ಸಂಧಿ, ಕಬಿತ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆವೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಬರವುದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಮಸ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಎಚ್ಚಾದ್ ಒರಿಯಡ್ದ್ ಒರಿಯಗ್, ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬಾಯಿಗ್ ಪರಡೊಂಡು ಬತ್ತಿನ ಪಾಡ್ದನೊಲು, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೈವಾರಾಧನೆ, ಕತೆ ಕಾರ್ನಿಕೊ, ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯೊ, ಒಣಸ್ ತಿನಸ್, ಗೊಬ್ಬು ಪಂತೊಲು, ಎದುರುಕತೆಲು, ಬೂಡು, ಗುತ್ತು ಬರ್ಕೆಲೆನ ಇತಿಹಾಸೊ, ದೈವೊಲೆನ ಕಾರ್ನಿಕೊ ಇಂದೆನ್ ಮಾತಾ ಇನಿಮುಟ್ಟ ಒರಿತೊಂದು ಬೈದಿನ ಮಾಧ್ಯಮ ಆದುಂಡು.

ಕೆಲವೊಂಜಿ ಪಾಡ್ದನೊಲು ಇನಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲೆಗ್ ಸರಿಸಮಾನ ಪನ್ಪಿ ಪೆರ್ಮೆ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ಅವೆಟ್ ಸತ್ಯನಾಪುರೊತ ಸಿರಿನ ಕತೆತ್ತ ಪಾಡ್ದನ ಇನಿ ಮಾತೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಪಾಡ್ದನ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. 15833 ಸಾಲ್ ಈ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನ ದಾಖಲೆ ಪಡೆದ್, ಇನಿತ ಕಾಲೊಡು

ಜನಮಾನಿದ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ "ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಿರಿ" ಪಂಡ್‌ದೇ ಒರಿಯೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್.

ಸತ್ಯ ನ್ಯಾಯದ, ಸುಕ ಸಂತೋಸ್‌ದ ಬೂಡು ಆದ್ ಮೆರೆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಸತ್ಯನಾಪುರೊದ ಆರಮನೆ. ಅವುಲು ತನ್ನ ರಾಣಿ ಸೋಮಕ್ಕೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಬೆರ್ಮ ಆಳ್ವೆರ್ ಅರಸ್ತನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನಗ ರಾಣಿ ಸೋಮಕ್ಕೆ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆಯಿನ ಸುದ್ದಿಡ್ ಅರಮನೆಲಾ ಊರಿಡೀಲಾ ಸಂತೋಸ. ಪೊರ್ಲುದ ಆನ್ ಬಾಲೆಗ್ ಜನ್ಮ ಕೊರಿಯಲ್ ಸೋಮಕ್ಕೆ. ಆಲ್ ಪೆದ್ದಿನ ಬಾಲೆಗ್ ಆಯ್ಸ ಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸೋಮಕ್ಕೆಗ್‌ಲಾ ಆಯ್ಸ ಒರಿದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಆಕ್‌ಲ್ ದೇವೆರೆ ಪಾದ ಸೇರಿಯೆರ್. ಈ ಇಸ್ಯ ನಡತಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೆರ್ಮಾಳ್ವೆರೆಗ್ ಬಾನನೇ ತರೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಕಬಿದ್ ಬೂರಿ-ಲೆಕ್ಕ ಆದ್ ದುಕ್ಕೊಡೇ ಇತ್ತೆರ್. ಈ ಅರಮನೆ ದೀಪ ಬೆಳಗಾವೆರೆ ಏರ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಾಂದಿಲೆಕ ಆದ್ ಪೋಂಡೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕುಲದೇವೆರ್ ಬೆರ್ಮರೆನ್ ಎನ್ನೊಂದು ಏಲಡಿ ಯಮ ಗುಂಡೊಡು ಕಬ್ಬೆ ಜೆತ್ತೆರ್ ಬೆರ್ಮಜ್ಜೆರ್.

ಬೇಲೆದ ದಾರು ಆನೆಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಉಲಯಿ ಬೇಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು ಬಡಕಾಯಿ ಲಂಕೆ ಲೋಕನಾಡ್‌ದ ಬೆರ್ಮದೇವೆರ್ ಒಂಜಿ ಪಾಪೊದ ಬೆರಣನ ಯೇಸೊಡು ಸತ್ಯನಾಪುರೊತ ಅರಮನೆತ ನಡುಜಾಲ್‌ಡ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ "ಉಂತುದ್ ಬಾರೀ ಬಚ್ಚಿದ್ ಬೈದೆ. ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್ ಆಪುಂಡು. ದಾನಧರ್ಮ ಮಲ್ಪುಲೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನ್ವೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ದಾರು, ಅರಿವಾಣೊಡು ಅರಿ ಪತೊಂದು ಬಿಕ್ಷೆ ಪಾಡೆರೆ ಬತ್ತಲ್. ಚಾಕರಿದ ಪೊಣ್ಣು ಬಿಕ್ಷೆ ಪತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ತೂದು ಬೆರಣಗ್ ಬಾರಿ ಕೋಪೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. "ಈ ಕೊರಿನ ಬಿಕ್ಷೆ ಯಾನ್ ಪತ್ತಯೆ. ಎಂಕ್ ಆರ್ಯೆ ಬನ್ನಾಲ್ ಬೆರ್ಮಾಳ್ವೆರ್ ಬಿಕ್ಷೆ ಕೊರೊಡು ಯಾನ್ ಪತ್ತೊಡು" ಪನ್ವೆರ್. ಕೇಂಡಿನ ದಾರು ಪಿರ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಪೋದು ಆಜ್ಜೆರೆನ್ ಲಕ್ಕಾದ್ ಇಸ್ಯ ಪಂಡಲ್. ಕೇಂಡಿನ ಅಜ್ಜೆರ್ ದಿಡ್‌ಕ್ಕ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕುಲ್ಯೆರ್. ಬಂಗಾರ್‌ದ ಅರಿವಾಣೊಡು ಅರಿ ತಾರಯಿ ದೀವೊಂಡೆರ್. ಬಚ್ಚಿರೆ, ಬಜ್ಜೆಯಿ, ವರನ್ ದೀವೊಂದು ರಡ್ಡ್ ಕಯಿಟ್‌ಲಾ ಪತೊಂದು ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತಿನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಬೆರಣನ ಎದುರುಡು ಉಂತಿಯೆರ್. ಬೆರಣೆ ಎದುರು ಪತ್ತಿನ ಜೋಳಿಗೆ ದಿಂಜಾಯೆರ್. ಜೋಳಿಗೆ ದಿಂಜಾಯಿನ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಮೋನೆ ತೂದು ಬೆರಣೆ

"ಈರೆನ ದುಕ್ಕೊಗು ಕಾರಣ ದಾದ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಅಜ್ಜೆರ್ "ಭೂಮಿಗ್ ಬತ್ತಿನ ಬಾಲೆ ಕೈಕ್ ಬತ್ತಿಜಿ. ಬೊಡೆದಿಲಾ, ಬಾಲೆಲಾ ದೇವೆರೆ ಪಾದೊ ಸೇರಿಯೆರ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ತನ್ನ ದುಕ್ಕೊದ ಕತೆನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಣನೀರ್ ದೆತ್ತೆರ್. ಕೇಂಡಿನ ಬೆರಣೆ "ನಿನ್ನ ಮೂಲೊದ ದೇವಸ್ಥಾನೊ ಲೋಕನಾಡ್‌ದ ಬೆರ್ಮೆರೆ ದೇವಸ್ಥಾನೊ. ಅವು ಮಗ್‌ರ್‌ದ್ ಅಳಿಯಂತರ ಆತ್‌ಂಡ್. ದೇವೆರ್ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಗುಂಡೊ ಮಲ್ಪಾದ್ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಲ್ತುಂಡ ನಿಕ್ಕ್ ಸುಖ ತಿಕ್ಕು" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಜೋಳಿಗೆಗ್ ಕೈಪಾಡ್ದ್ ಪಿಂಗಾರದ ಪುರ್ಪ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಗಂಧ ಪುರ್ಸಾದ ದೀದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಅಜ್ಜೆರ್ ಪುಗೆಲ್‌ಡ್ ಪಾಡೊಂದಿನ ಶಾಲ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪುರ್ಸಾದ ಪತ್ತುವೆರ್. ಬೆರಣೆ ಮಾಯಕ ಆಪೆರ್.

ಮನದನಿಯೇ, ಕುಲದೇವೆರೆ ನೆನಪು ಮಲ್ತೊಂದು ಜಳಕ ಆದ್, ಒಕ್ಕೆಲ್ ಸಕ್ಕೆಲ್ ಕೂಡಾವೊಂದು ಬಡಕಾಯಿ ಲಂಕೆ ನಾಡ್‌ಗ್ ಪೋದು ದೇವೆರೆಗ್ ದೇವಲ್ಯ, ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಗುಂಡೊ, ನಾಗಬನ, ತೀರ್ಥದ ಗೂವೆಲ್, ಜಲಕದ ಕೆದು ಮಲ್ಪಾದ್ ಊರುಗು ಊರೇ ಸೇರ್ಪಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮಕಲಶೊ ಮಲ್ಪಾವೆರ್. ಕೊಡಿಮರೊತ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ತರೆಕ್ ಕಟ್ಟಿ ಶಾಲ್ ಪರಡದ್ ಉಂತ್‌ಯೆರ್ ಅಜ್ಜೆರ್. ಆ ಶಾಲ್‌ಗ್ ಪಿಂಗಾರೊದ ಪುರ್ಪೊದ ಒಟ್ಟ್‌ಗ್ ಗಂದ ಪುರ್ಸಾದೊದ ಗುಳಿಗೆಲಾ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಬೂರ್ನವೇ ತಡ, ಪಿಂಗಾರೊದ ಪುರ್ಪೊ ಪುಡಾದ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಪುತ್ಥೊಳಿದಂಚಿನ ಬಾಲೆ ಮೂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಜ್ಜೆರೆ ಮೋನೆಡ್ ತೆಲಿಕೆ. ತೆಲಿಕೆದ ಮೋನೆಡ್ ಬಾಲೆನ್ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಪತ್ತ್‌ಯೆರ್. ಬೆರ್ಮ ದೇವರೆಗ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ಸುಗಿತೊಂದು ಸತ್ಯನಾಪುರೊತ ಅರಮನೆಗ್ ಬಾಲೆನ್ ಪತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್.

ನೆರೆಕರೆತ ಮಾತಾ ಇಲ್ಲದ ಮುತ್ತೈದೆಲೆನ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಸೇರಾದ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬಾಲೆನ್ ತೂಂಕ್‌ಯೆರ್. ಬಾಲೆಗ್ ಸಿರಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ದೀದ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ವಿಶೇಷ ರೀತಿಡ್ ಬುಲೆಯಿ ಬಾಲೆ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಳಾನಗ ಏಳೆಣ್ಮ ವರ್ಸೊದ ಪೊಣ್ಣಲೆಕ ಅರಳ್‌ದ್ ಉಂತ್‌ಯಲ್.

ಸಿರಿನ ಪೊರ್ಲು, ಗುಣನಡತೆ ತೆರಿನ ಬಸರೂರ್ದ ಅರಮನೆತ ಸಂಕರು ಪೂಂಜೆದಿ ಸತ್ಯನಾಪುರೊತ ಅರಮನೆಗ್ ಬತ್‌ದ್ ಅಜ್ಜೆರೆಡ ತನ್ನ ಮಗೆ ಕಾಂತಣ ಪೂಂಜಗ್ ಸಿರಿನ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನುವಲ್. ಅಜ್ಜೆರ್ ತನ್ನ ಮಗಲೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಯಿನಾಯೆ ಪಟ್ಟದುಂಗಿಲ

ದೀದ್ ಸತ್ಯನಾಪುರೊತ ಪಟ್ಟ ಆಳೊಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸರತ್ತ್ ದೀಪೆರ್. ಆಯಿಕ್ ಸಂಕರು ಪೂಂಜೆದಿ ಒಪ್ಪುವಲ್. ಇಸ್ಯ ತೆರಿನ ಕಾಂತಣ್ಣ ಪೂಂಜಗ್ ಕುಸಿ. ಮದಿಮೆದ ದಿನ ನಿಚ್ಚಯ ಆಂಡ್.

ನಿಚ್ಚಯ ಆಯಿಲೆಕನೇ ಕಾಂತಣ ಪೂಂಜೆ ಬೊಕ್ಕೊ ಸಿರಿನ ಮದಿಮೆ ಭಾರೀ ಗೌಜಿಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೇ ಆಕ್‌ಲೆ ಜೀವನ ಸುಕೊಟು ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಅಂಡ ಕಾಂತಣ ಪೂಂಜೆ ಪದಂಗಡಿದ ಸೂಲೆ ಸಿದ್ದುನ ದೋಸ್ತಿ ಬುಡ್‌ಜೆ. ಆ ಸಂಬಂಧೊ ನಡತ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನಗ ಸಿರಿ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆಯಲ್. ಏಳನೇ ತಿಂಗೊಲು ನಡತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಬಯಕೆದ ಸೀರೆ ಪತೊಂದು ಬನ್ನಗ ತಾದಿಡ್ ಕಾಂತಣ ಪೂಂಜೆ ಸೂಲೆ ಸಿದ್ದುನ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೊಗ್ಗುವೆ. ಪಾರೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಸಿದ್ದು ಕಾಂತಣ ಪೂಂಜನ ಕೈಟಿತ್ತಿ ಸೀರೆದ ಕಟ್ಟ್ ಒಯಿತೊಂಡಲ್. ಕಾಂತಣ್ಣ ಪೂಂಜೆ ಸಿರಿನ ಬಯಕೆದ ಸೀರೆ, ಮಡಿಕೆಡ್ಲಾವೊಡ್ಚಿ, ಮೈಲಿಗೆ ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ ಪನೊಂದು ಇತ್ತಿಲೆಕನೇ ಸೀರೆ ಬುಡ್‌ಪಾದ್ ತುತ್ತ್‌ದ್, ಕಾಂತಣ ಪೂಂಜನ ಎದುರುಡು ಬತ್‌ದ್ ಉಂತ್‌ಯಲ್. "ಸೀರೆದ ಮಡಿ ಕೆಡ್ಲಾಯನಾ ಸಿದ್ದು" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾಂತಣ ಪೂಂಜೆ ಪನ್ನಗ ಸೀರೆ ಬಿಚ್ಚಿದ್ ಪಿರ ಕೊರಿಯಲ್. ಅವೆನ್ ಪತೊಂದು ಬತ್ತೆ ಕಾಂತಣ ಪೂಂಜೆ.

ಬಯಕೆದ ಮುರ್ತೊಡು ಮಾಮಿ ಸಂಕರು ಪೂಂಜೆದಿ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಅರಿವಾಣೊಡು, ಪಟ್ಟೆ ಸೀರೆ, ಪಿಂಗಾರ, ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಪೂ ದೀದ್ ಸಿರಿಕ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಬತ್ತಲ್. ಸಿರಿ ತರೆತಗ್ಗಾದ್ ಉಂತ್‌ಯಲ್. ಸೀರೆಗ್ ಕೈ ಕೊರ್ಜಲ್. ಏರ್ ಏತ್ ಪಂಡಲಾ ಸಿರಿ ಕೇನುಜಲ್. "ಸೂಲೆ ಸಿದ್ದು ಮೈಲಿಗೆ ಮಲ್ತಿ ಸೀರೆನ್ ಯಾನ್ ತುತ್ತಯೆ. ಎನ್ನ ಮದಿಮೆದ ಸೀರೆನೇ ತುತ್ತುವೆ". ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಣನೀರ್ ಜಪುಡಾಯಿನ ಸಿರಿ ಮದಿಮೆದ ಸೀರೆನೇ ತುತ್ತುವಲ್. ಬಯಕೆ ನಡತ್‌ದ್ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಣನೀರ್ ಜಪುಡಾವೊಂದೇ ಪಿದಾಡಿನ ಸಿರಿ, ಕಂಡನಿಯಡ ಕೋಪೊಡೇ ಉಂತ್‌ನಲ್ತೇ ಪೋದು ಬರ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೆರಿಪಾಡ್ದ್ ಬತ್ತಲ್.

ತಿಂಗೊಳು ಒರ್ಂಬ ಕರಿಂಡ್. ಒಂಜಿ ಅಮಾಸ್ಯೆದ ಅಂಗಾರೆದಾನಿ ಗಂಡಾಂತರೊದ ಪಲೊಟು, ಸಿರಿ ಆಣ್ ಬಾಲೆಗ್ ಜನ್ಮ ಕೊರಿಯಲ್. ಅಜ್ಜೆರ್ ಬಲ್ಯಾಯನಾಡೆ ಪೋದು ಬಾಲೆದ ಜನ್ಮೊದ ಫಲ ಕೇಂಡೆರ್. ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಬಾಲೆದ ಮೋನೆ ತೂಂಡ ಗಂಡಾಂತರ ಉಂಡು. ಅಪ್ಪೆಗ್ ದೇಸಾಂತ್ರ ಪೋಪಿ ಯೋಗ, ಅಮ್ಮಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಸ್ಥಿರ ಉಪ್ಪಾಂದ್, ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಲ್ಯಾಯೆ ಪನ್ಪೆ. ಬಾಲೆ ಅಜ್ಜೆರೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರಂದಿಲೆಕ ಸಿರಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಲ್ಪುವಲ್.

ಈತ್ ದಿನಾಂಡಲಾ, ಓಲೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಕಾಂತಣ್ಣ ಪೂಂಜೆ ಬಾಲೆ ತೂವೆರೆ ಬರ್ಪುಜಿ. ಪುಟ್ಟಿ ಬಾಲೆಗ್ ಪುದಾರ್ದ ಪುರಪ್ಪು ಪಾಡ್‌ದ್, ಕುಮಾರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತೆರ್.

ಆ ದಿನೊ, ಪೆದ್ದಿ ಪೆದಿಮಾನ ಪೋಯಿನ ಪದಿನಾಜೆನ ದಿನ. ಪೆದ್ಮದಿ ಸಿರಿ ಬಾಲೆದ ಕುಂಟು ಅರ್ದಿಯೆರೆ ತೋಡುದ ಬರಿಕ್ ಪೋತಲ್. ದಾರುಲಾ ಇಲ್ಲದ ಉಲಯಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಮಂಚಾವುಡು ಜೆತ್ತಿನ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಬಾಲೆ ಬುಲಿಪುನ ಕೇಂಡ್‌ದ್, ತಡೆವೊನ್ಯೆರೆ ಆಯಿಜಿ. ಬಲ್ಯಾಯನ ಪಾತೆರ ಮರತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಂಡು. ಬೇಗ ಪೋದು, ಬಾಲೆನ್ ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತೊಂದು ಮುತ್ತ ಕೊರ್ದ್ ಕೊಂಡಾಟ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ಲೆಕನೇ ನೆಲಕ್ಕ್ ಬೂರ್ಯೆರ್ ಅಜ್ಜೆರ್. ಅಯ್ಯೋ ದಾದಾಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಾರ್ ಬತ್ತಿನ ಸಿರಿಲಾ ದಾರುಲಾ, ತುಳಸಿದ ಕೊಡಿಟ್ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ನೀರ್ ಪರ್ಪಾವೆರ್. ಅಜ್ಜೆರ್ ಕೈಲಾಸೋ ಸೇರಿಯೆರ್.

ಸಿರಿ ಕಂಡನಯಗ್ ಇಸಯ ತೆರಿಪಾದ್ ಜನ ಕಡಪುಡಿಯಲ್. ಆಂಡ ಕಾಂತಣ್ಣ ಪೂಂಜೆ ಬತ್ತಿಜೆ. ಸೂಡೊದ ಬೂಡುದ ಶಂಕರಾಳ್ವೆ ದೂರೊದ ಸಂಬಂಧೊಡು ಅಜ್ಜೆರೆ ತಂಗಡಿನ ಮಗೆ. ಸತ್ಯನಾಪುರೊತ ಆಡಳ್ತೆ ಪತ್ತುನ ಆಸೆ ಆಯಗ್. ಆಯಿಕ್ ಕಾಂತಣ್ಣ ಪೂಂಜನ ಬೆರಿಸಾಯಲಾ ಆಯಗ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಶಂಕರ ಆಳ್ವೆ ಸತ್ಯನಾಪುರೊಕು ಪಾರೊಂದು ಬತ್ತೆ. ಆಜ್ಜೆರೆನ ಆಕೇರಿದ ಕೆಲಸ ಪೂರಾ ಯಾನ್ ಮಲ್ಪುವೆ. ಸತ್ಯನಾಪುರೊತ ಅಧಿಕಾರ ಎನ್ನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಬರೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆ.

ಸಿರಿಗ್ ಕೋಪೊ ತರೆಕ್ ಏರ್ಂಡ್. ಬೆರ್ಮೆ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಮಗಲ್ ಯಾನ್. ಈ ಬೂಡುದ ಅಧಿಕಾರ ಎನ್ನವು. ಅಜ್ಜೆರೆನ ದೇಹ ಮುಟ್ಟೆರೆಗ್‌ಲಾ ನಿಕ್ಕ್ ಬುಡಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡಲ್. ಶಂಕರಾಳ್ವೆ ನಿಕ್ಕ್ ಬುದ್ಧಿ ಕಲ್ಪವೆ ಪಂಡೊಂದು ಪಿರ ಪೋಯೆ.

ಸತ್ಯನಾಪುರೊತ ಸತ್ಯೊದ ಮಗಲ್ ಸಿರಿ, ಬೆರ್ಮರೆನ್ ಎನ್ನೊಂದು, ಅಜ್ಜೆರೆನ ಮುನೊಕ್ ಒರ್ತಿಯೆ ತರೆಕೊರ್ದ್ ತುಂಬೊಂದು ಸುಡ್ಕಲೊಗು ಬತ್ತಲ್. ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಲ್ತಲ್. ಸಾವುಲಾ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಕರಿತಲ್.

ಶಂಕರಾಳ್ವನ ಜತೆಕ್ ಕಾಂತಣ್ಣ ಪೂಂಜೆಲಾ ಸೇರಿಯೆ. ಕೂಟೊದ ಕಳ ಸೇರ್ಪಾವೆರ್. ಪಾಲವೆರೆಗ್ ಲಂಚ ಕೊರ್ದ್ ಆಕ್ಲೆ ಕಡೆ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಕೂಟೊದ ಕಳೊಕು ಸಿರಿನ್ಲಾ ಬರೊಡು ಪನ್ಪೆರ್. ಅವುಲು, ಪೊಣ್ಣಗ್ ಅರಸ್ತನೊದ ಹಕ್ಕ್ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್ದ್ ಆದೇಚ ಕೊರ್ಪೆರ್ ಪಾಲವೆರ್. ಕೂಟೊದ ಕಳತಲ್ತ್ ಪಿರ ಅರಮನೆಗ್ ಬತ್ತಿನ ಸಿರಿ ದಾರುನು ಲೆತ್ತಲ್. ಬಾಲೆ ಕುಮಾರನ್ ಬಂಗಾರ್ದ ತೊಟ್ಟಿಲ್ಡ್ ಜೆಪ್ಪುಡಾದ್ ದಾರುನ ತರೆಕ್ ಏರವಲ್. ಅರಮನೆಡ್ದ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬನ್ನಗ ಸತ್ಯನಾಪುರೊತ ಅರಮನೆ ಸುಡು ಸೂಕರೆ ಆದ್ ಪೋವಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಸಾಪ ದೀಪಲ್. ಅಂಚೆನೆ ಆದ್ ಪೋಂಡು.

ದುಂಬು ಬನ್ನಗ, ಸಾದಿಡ್ ಬಾಲೆಗ್ ಇಸತ ಪೇರ್ನ್ ಸಿದ್ದು ಪರ್ಯಾಯೆರೆ ತೂಪಲ್. ಅವೆನ್ ನಿವಾರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ದುಂಬು ಬನ್ನಗ, ಎದುರುಡು ಬರ್ಪಿ ಪೊನ್ನ ಸಂಸಾರೊಗು ಎಡ್ಡೆ ವರ ಕೊರೊಂದು, ದುಂಬತ್ತ್‌ದ್, ಬಸರೂರ್ದ ಅರಮನೆತ್ತ ನಡುಜಾಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತ್‌ದಲ್. ಮಾಮಿ ಸಂಕರು ಪೂಂಜೆದಿ ಬಂಗಾರ್ದ ಅರಿವಾಣೊಡು ಮಂಜಲ್ ನೀರ್ ಪತ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎದ್ರೊನುವಲ್. ಸಿರಿ "ಕಂಡನಿ ಓಲ್ಲೆರ್" ಪಂಡ್ದ್ ಕೇನ್ನಗ ಮಾಮಿ ಸುಳ್ಳು ಪನ್ಪೆರ್. ಸಿರಿಕ್ ಕೋಪೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. "ಸುಳ್ಳು ಪನಡೆ ಮಾಮಿ, ಸೂಲೆ ಸಿದ್ದುನ ಇಲ್ಲಲ್ಡ್ ಬತ್ತಿನಾರ್ ಕುರುಬಾಕಿಲ್ಡೇ ಪೊಗ್ಗ್‌ದ್ ಉಜ್ಜಾಲ್ಡ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದೆರ್" ಪಂಡಲ್ ಸಿರಿ. ಕೇಂಡಿನ ಕಾಂತಣ್ಣ ಪೂಂಜೆ ಕೋಪೊಡು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಿರಿನ್ ಮಸ್ತ್ ನಮೂನೆಡ್ ಕುಚ್ಚನೆ ಮಲ್ತೆ. "ನಿನನ್ ತೊಟಿಲ್ದ ಬಾಲೆ ಲೆತೊಂದು ಬರ್ಪೆರೆ ಏರ್ ಪಂಡೆರ್" ಪಂಡ್ದ್ ಹಂಗಿಸಾವೆ. ಇಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಸಿರಿ ಉಗ್ರ ರೂಪೊ ಆಯೊಲು. ರಡ್ಡ್ ಕೈನ್ಲಾ ನೆಲಕ್ಕ್ ಹಾಕ್ದ್ ಕಾಜಿಲೆನ್ ದರಿತೊಲು, ಕಂಡನಿ ಕಟ್ಟಿದಿ ಕರಿಮಣಿ ಕಡಿತ್ದ್ ದಕ್ಕಿಯಲ್. ನೀತಿದಾಂತಿ ಕಂಡನಿಯನ ಒಟ್ಟುಗ್ ಬಾಳುನ ಪೊಣ್ಣನ ಕಷ್ಟೊಗು ಕಡೆ ಆವೊಡು. ಅಂಚಿ ಪೊಣ್ಣಗ್ ರಡ್ಡನೇ ಮದಿಮೆ ಆಪಿ ಕಟ್ಟ್ ಬರೊಡು. ಮುಂಡೆ ಆಯಿ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಪಿರ ಮುತ್ತೇಸಿ

ಆಪಿ ಭಾಗ್ಯ, ತಿಕ್ಕೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಂಡನಿಯಡ ವಿಚ್ಛೇದನ ಕೊರೊಡು ಪನ್ವಲ್. ಕತ್ತಲಾಪುನೆಕ್ ದುಂಬು ಮಾಬುಕಳತ ತುದೆ ಕಡತ್‌ದ್ ಪೋಯಡ ಅವ್ವೆ ನಿಕ್ಕ್ ವಿಚ್ಛೇದನ ಪನ್ವೆ ಕಾಂತಣ ಪೂಂಜೆ.

ಅವೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಸಿರಿ ಕೋಪೊಡು ಉರಿಯೊಂದು ಈ ಬಂಗಾರ್ದ ಆರಮನೆ ಸುಡು ಸೂಕಾರೊ ಆವೊಡು. ಈರ್‌ಲಾ ಯಾನ್‌ಲಾ ನನ ಒಂಜಾವೆರೆನೇ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ನಾಲೂರು ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುನ ಗತಿ ಈರೆಗ್ ಬರಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಾಪ ಕೊರಿಯಲ್. ಸಾಪ ಕೊರಿನ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಮೂಜಿಗಳಿಗೆಡ್ ಬಸರೂರ್‌ದ ಅರಮನೆ ಪೊತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಂಡು.

ಸಿರಿಲಾ ದಾರುಲಾ ಬಾಲೆನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಮಾಬುಕಳ ಸುದೆತ್ತ ಬರಿಕ್ ಯೆತ್ತಿಯೆರ್. ಓಡೊದ ಆಣ್ ಓಡ ಕಟ್ಟ್‌ದಾಂಡ್ ನನ ಓಡ ಬುಡಯೆ ಪಂಡೆ.

ಸಿರಿ ಸುದೆತ ಬರಿಟ್ಟ್ ಎನ್ನೊನ್ನ ಕೂಡ್ಲೆ ಒಂಜಿ ಬಾರೆದ ಇರೆ ನೀರ್‌ಡ್ ತೇಲ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವೆಟ್ ಬಾಲೆನ್‌ಲಾ ದಾರುನ್‌ಲಾ ಉಂತಯಲ್. ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಯಾನ್ ಸತ್ತೊದ ಸಿರಿ ಆಂದ್‌ಂದಾಂಡ, ಈ ಇರೆಟ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್ ದಾರುಲಾ ಬಾಲೆಲಾ ಆಪುಡೆಕ್ ಸೇರೊಡು. ಅಂಚೆನೆ ನೀರ್ ರಡ್ಡ್ ಬಾಗ ಆದ್ ನಡುಟು ನಡತ್‌ದ್ ಪೋಯೆರೆ ಸಾದಿ ತೋಜೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನುವಲ್. ಅಂಚೆನೇ ಆದ್ ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಆಪೆದ ಪುಡೆಕ್ ಸೇರುವೆರ್.

ಲಂಕೆ ಲೋಕನಾಡ್‌ದ ಬೆರ್ಮೆರೆ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೂ ಪುಸರ್ಾದ ಕೊರ್ಲೆ ಪಂಡ ಬೆರಣೆ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್‌ದಾಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಇನ್ನಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೋಪೆ. ಸಿರಿ ಕೆದುಟ್ ಮೀದ್ ಮಡಿ ಆದ್ ಗರ್ಭಗುಡಿತ ಎದುರು ಭಕ್ತಿಡ್ ಸುಗಿತೊಂದು ಉಂತುವಲ್. ಪಾಡಿ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಗಂಟೆಲು ಮೊಳಗ್‌ದ್ ದೀಪೊಲು ಬೆಳಗ್‌ದ್ ಪೂಜೆ ನಡಪುಂಡು. ಪೂಜೆದ ಗೌಜಿ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಪಾರ್ ಬತ್ತಿನ ಬೆರಣೆ ಸಿರಿಟ ಮಾಪು ನಟ್ಟುವೆ.

ದುಂಬು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೋಲದ ಪದವುದಾಡೆ ಎತ್ತಿಯಲ್. ಬೋಳದರಸು ಕರಿಯ ಕಾಸಿಂಗೆಲಾ ಬೊಳಿಯೆ ದೇಸಿಂಗೆಲಾ ಸಿರಿನ್ ತೂದ್ ಮರ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡಲಾ, ಸಿರಿನ ಪೊರ್ಲುದ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್, ತನ್ನ ತಂಗಡಿಲೆಕೊ ತೂವೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರಮನೆಗ್ ಬಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್.

ಯೋಚನೆಗ್ ಬೂರಿನ ಸಿರಿ, ಬಾಲೆ ಕುಮಾರನ್ ಲಕ್ಕಾದ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇನ್ವಲ್. ಕುಮಾರೆ ದಿಡ್‌ಕ್ಕ ಲಕ್ಕ್‌ದ್, "ಒರಿ ಅಮ್ಮಗ್ ಪುಟ್ಟ್‌ದ್, ಏರೆನೋ ಆಮ್ಮೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪಯೆ. ಈರ್ ಪೋಪರಾಂಡ ಎನನ್ ಮಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೋಲೆ ಆಪ್ಪೆರೇ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್‌ಪೆ. ದಾರುಲಾ ಅವ್ವೇ ರೀತಿ ಪನ್ವಲ್. ರಡ್ಡ್ ಜನೊನ್ಲ ಮಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಬೋಳದರಸುಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆಕ್‌ಲೆ ಆರಮನೆಗ್ ಬತ್ತಲ್.

ಕರಿಯ ಕಾಸಿಂಗೆ ಬೊಕ್ಕೊ ಬೊಳಿಯೆ ದೇಸಿಂಗೆ ಪೊರ್ಲುಡು ತಂಗಡಿ ಲೆಕನೇ ಸಿರಿನ್ ತೂಪೆರ್. ಸಿರಿಗ್ ರಡ್ಡನೇ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ಪೊಡ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಕೊಟ್ರಾಡಿದ ಕೊಟ್ಸರಾಳ್ವನ್ ಬರಿಯೆರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೇನ್ವೆರ್. ಕೊಟ್ಸರಾಳ್ವೆ ಕುಸಿಟ್ಟ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್ದು ಪೋಪೆ.

ಕೊಟ್ಸರಾಳ್ವೆ ತನ್ನ ಸುರುತ ಬೊಡೆದಿ ಸಾಮುಗ್ ಮಸ್ತ್ ಕಷ್ಟ ಕೊರ್ಪೆ. ಸಾಮು ಕಷ್ಟ ತಡೆವಂದೆ, ತನ್ನ ಆಣ್ಣೆ ಉಪ್ಪಿ ಅಂಗರಜಾಲ್ ಬರ್ಕೆಗ್ ಪೋನಗ, ಇಲ್ಲಡ್ ತಾರಾಯಿದ ಗಡಿಟ್ ದೀಪ ಪೊತ್ತಾದ್ ರಡ್ಡನೇ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಬರ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಆ ಜ್ಯೋತಿ ದೂಜಿ ಆದ್ ಕಂತೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಾಪ ದೀಪಲ್.

ಕೊಟ್ಸರಾಳ್ವೆ ಸಿರಿನ್ ಬುಡು ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಕೊಟ್ರಾಡಿ ಬೂಡುಗ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬರ್ಪೆ. ಸಿರಿಗ್ ಸಾಮುನ ಗೊಬ್ಬುತೆರಿದ್ ಕಂಡನಿಯಡ ಪನ್ವಲ್ ಅಕ್ಕ ಸಾಮು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಉಲಯಿ ಲೆತೊಂದು ಪೋವೊಡು. ಇಜ್ಜಾಂಡ ಉಲಯಿ ಪೊಗ್ಗಯೆ ಪನ್ವಲ್ ಕೇಂಡಿನ ಕೊಟ್ಸರಾಳ್ವೆ ಅಂಗರಜಾಲ ಬರ್ಕೆಗ್ ಊರ್ದ ಗುರ್ಕಾರ್ಲೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಬಲಿಪುವೆ. ಸಾಮುಡ ತಪ್ಪು ಒತ್ತೊಂಡೆ. ಮಾಪು ಕೇನ್ವೆ. ಆಲೆನ್ ಒಪ್ಪಾದ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತೆ. ಸಾಮು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಿರಿನ್ ಕೊಟ್ರಾಡಿ ಗುತ್ತುದ ಉಲಾಯಿ ಪೊಗ್ಗಾಯಲ್. ಸಾಮುಲಾ, ಸಿರಿಲಾ ನಿದಾನೊಡು ಒಪ್ಪ ತಪ್ಪ ಆಪೆರ್.

ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನಗ ಬಸರೂರ್‌ದ ಅರಮನೆ ಸುಡುಸೂಕರೆ ಆದ್ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಗಂಜಿಗ್‌ಲಾ ಗತಿ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಲೆಕ ಆಯಿನ ಕಾಂತಣ್ಣೆ ಪೂಂಜೆ ಊರಿಡೀ ಬಿಕ್ಷೆ ಬೇಡ್‌ಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಪುಂಡಿ ಆರಿಲಾ ತಿಕ್ಕುಜಿ.

ಕಾಂತಣ್ಣೆ ಪೂಂಜೆ ಕಂಟೆಲ್‌ಗ್ ನಾಯೆರ್, ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ನುಗೊ ಕಟೊಂದು ಕೊಟ್ರಾಡಿ ಗುತ್ತ್‌ಗ್ ಬರ್ಪೆ. ಕಾಂತಣ್ಣೆ ಪೂಂಜೆ ಎನನ್ ಮನ್ನಿಸೊಡು

ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಿರಿಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಪ್ಪಾಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊಟ್ಸರಾಳ್ವಡ ಕೇಂಡೊನ್ವೆ. ಕೊಟ್ಸರಾಳ್ವನ ಒತ್ತಾಯೊ ಮನ್ನಿತ್‌ದ್ ಬಸರೂರ್‌ದ ಅರಮನೆ ದುಂಬುದ ಲೆಕನೇ ಸುಕೊತ ಬೂಡು ಅವಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರ ಪನ್ವಲ್. ಕಾಂತಣ ಪೂಂಜೆ ಪಿರ ಬಸರೂರ್‌ಗ್ ಪೋನಗ ಅರಮನೆಟ್ ಸಂಪತ್ತ್ ದಿಂಜಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕೊಟ್ರಾಡಿಡ್ ಸಿರಿ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆಯಲ್. ಕೊಟ್ಸರಾಳ್ವೆರ್ ಉಲ್ಲಾಸೊಡು ಪೊನ್ನಾಂಬ್ರ ಆಪೆರ್. ಸಾಮುಲಾ ಸಿರಿನ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ತೂವೊನ್ವಲ್. ಬಾಮು ಕಿಲ್ಲಾಲೆರ್ ಸಿರಿನ್ ಅಂಗರಜಾಲ್ ಬರ್ಕೆಗ್ ತಮ್ಮನೊಗು ಲೆತ್ತೆರ್.

ಸಾಮುಲಾ, ಸಿರಿಲಾ ಅಂಗರಜಾಲ ಬರ್ಕೆಡ್ ತಮ್ಮನೊದ ಒಣಸ್ ಉಂಡ್‌ದ್ ಪಿರ ಪಿದಡಿಯೆರ್. ಬರೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಒಂಜಿ ನೀರ ತೋಡುದ ಬರಿಕ್ ಬನ್ನಗ ಸಿರಿಕ್ ಬೇನೆ ತೋಜಿಂಡ್. ಅವುಲೇ ಬೊಲ್ದು ಪೊನ್ನೆ ಮರತ, ಮೂಡಾಯಿ ಪೋತಿ ಗೆಲ್ಲ್‌ನ್ ಆಧರಿತ್‌ದ್ ಉಂತ್‌ದ್, ಲಂಕೆ ಲೋಕನಾಡ್‌ದ ಬೆರ್ಮರೆನ್ ಸುಗಿತೊಂಡಲ್. ಒಂಜಿ ಅರೆಗಳಿಗೆಡ್ ಪೊರ್ಲ್‌ಕಂಟ್‌ದ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಗ್ ಸುಕೊಟು ಜನ್ಮ ಕೊರಿಯಲ್.

ಸಿರಿ ಒಂಜಿ ಕಂಗ್‌ದ ಪಾಲೆನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತೊಲು. ಬಾಲೆನ್ ಆಯಿಟ್ ಜೆಪುಡಾದ್, ಸೊನ್ನೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಪುರಪ್ಪು ಪಾಡ್‌ದ್, ಅಕ್ಕ ಸಾಮುನ ಕೈಟ್‌ಕೊರ್ದ್ ಪಂಡಲ್. ಅಕ್ಕಾ, ಎನ್ನ ಜೀವೊಗು ಅಂತರೊ ಬರೊಂದುಂಡು. ಈ ಬಾಲೆಗ್ ಸೊನ್ನೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್‌ದೀತೆ. ಎಂಕ್ ಈರೆ ಒಟ್ಟುಗ್ ಬರಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಈ ಬಾಲೆನ್ ನಮ್ಮ ಕಂಡನ್ಯನ ಕೈಟ್ ಕೊರ್‌ಲೆ, ಯಾನ್ ಮಾಯೊಡು ಪೋದು ಬೊಲ್ಯೊಟ್ಟುಡ್ ಕುಮಾರನೊಟ್ಟುಗ್ ಸೇರೊನ್ವೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾಯಕ ಆಯಲ್.

ಕೊಟ್ಸರಾಳ್ವೆ ಬಾಲೆನ್ ಕಾನಬೊಟ್ಟು ದುರ್ಗಲ್ಲಾಯ ಪೆರ್ಗಡೆರೆನ ಕೈಕ್ ಒಪ್ಪಿಸಾವೆ. ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಬಾಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಸಾಂಕ್‌ವೆರ್.

*****

ತುಳುಬಾಸೆದ ಮಾಮಲ್ಲ ಪಾಡ್ದನ ಆದುಪ್ಪುನ ಸಿರಿನ ಈ ಕತೆ ಒಂಜಿ ದುರಂತ ಕತೆ ಆದ್ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರು ಉಂತುಂಡು. ಮೂಲು

ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಂಜೆನಕ್‌ಲೆಗೇ ಅಧಿಕಾರ ಪನ್ಪಿ ಕಲ್ಪನೆನ್ ಎದುರಿಸಾಯಿನ ಸಾಹಸ ಗುರುತಿಸೊಲಿ.

.ಕಂಡನಿ ಕಾಂತಣ ಪೂಂಜನ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರೊದ ಅತಿರೇಕೊಲು, ತನಕಾಯಿನ ಅವಮಾನೊಲೆನ್ ಕೊಟೊದ ಕಲೊಟುಲಾ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಲ್ಪುವಲ್ ಸಿರಿ. ಕಾಂತಣ ಪೂಂಜೆ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಸಂಸ್ಕಾರೊ, ಸಾವುಡು ಪಾಲ್ ದೆತೊನಂದೆ ಉಪ್ಪುನವು, ಅಂಚೆನೆ ಸಿರಿ ಬಾಲೆಗ್ ಜನ್ಮ ಕೊರಿನಪಗ ಪೇತ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಆವಡ್, ಬಾಲೆನ್ ತೂಯರೆ ಆವಡ್ ಬರಂದೆ ಉಪ್ಪುನವು ಆಯನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅಧಃ ಪತನ ಆದ್ ತೋಜಿಂಡ, ಸೂಳೆ ಮೈಲಿಗೆ ಮಲ್ತಿನ ಸೀರೆನ್ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಲ್ಪುನವು, ಅಜ್ಜೆರೆ ಪುನೊನು ಒರ್ತಿಯೇ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಲ್ಪುನವು, ಕೈ ಪತ್ತಿ ಕಂಡನಿಯನ ಅತಿರೇಕ ತಡೆವಂದೆ ವಿಚ್ಛೇದನ ಪಂಡಿನಲ್ಪ ಸಿರಿನ ನೈತಿಕವಾಯಿನ ಗೇಲ್ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ಖಂಡಿತ. ಕರಿಮಣಿ, ಮೂಂಕುತಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್, ಕಾಜಿ ಪುಡತ್‌ದ್ ಕಂಡನಿಯಗ್ ವಿಚ್ಛೇದನ ಪನ್ಪಲ್. ರಡ್ಡನೇ ಮದಿಮೆ ಆಪಲ್. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ರೂಢಿಡ್ ಉಪ್ಪಿನ ರಿವಾಜುಲೆಗ್ ಪೊಸ ಪರಿಹಾರ ಕೊರ್ಪಿನ ಶಕ್ತಿ ಆದ್ ಮೂಲು ತೋಜುವಲ್. ಸ್ವಾಭಿಮಾನೊಗು ತನ್ನ ಜೀವನೊಡು ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊರ್ದು ಆತ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆನ್ ಒರಿತೊಂದು ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಪದ್ಧತಿದ ವಿರುದ್ಧ ಉಂತುವಲ್.

ಮಾತೃಪ್ರಧಾನ ಪದ್ಧತಿಗ್ ಸಿರಿಯೇ ಮೂಲಕಾರಣ ಪಂಡ್‌ದ್ ಜನಮಾನಿ ನಂಬುವೆರ್. ಕಂಡನಿಯನ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಸಂಬಂಧದ ಬಗೆಟ್ ಆಲೆನ ವಿರೋಧ, ಕಂಡನಯನ ಕುತಂತ್ರೊನು ವಿರೋಧಿಸುನ ಹೋರಾಟ, ಅಜ್ಜೆರೆನ ಅರಮನೆದ ಹಕ್ಕ್ ಎನ್ನವೇ ಪನ್ಪಿ ಆಲೆನ ವಾದ, ಸ್ತ್ರೀತ್ವ ವಾದೊದ ಉದಾಹರಣೆ ಆದ್ ತೋಜುಂಡು. ಈ ರೀತಿ ಸಾಧನೆದ ಹೆಜ್ಜೆ ದೀವೊಂದಿತ್ತಿನ ಸಿರಿ, ಕೊಟ್ಸರಾಳ್ವನ್ ಮದಿಮೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಂತೆ ಶಕ್ತಿ ಕಳವೊಂದಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಅವು ಆಲೆನ ಹತಾಶೆನಾ ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವ ಆಪುಂಡು.

ಮಗೆ ಕುಮಾರನ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಉತ್ತರ ಇಜ್ಜಾಂದೆ, ಆಯನ್ ಮಾಯ ಮಲ್ಪೆರೆ ಒತ್ತೊನುವಲ್. ಕುಮಾರನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಸಿರಿ ಆಯನ್ ಮಾಯ ಮಲ್ಪೆರೆ ಒತ್ತೊನಿನೆಕ್ ದಾದ ಕಾರಣ? ರಡ್ಡನೆ ಮದಿಮೆ ಆವೊಡಾಂಡ ಬಾಲೆ ಇತ್ತಿನ ವಿಚ್ಛೇದಿತೆಡ್ದ್ ಬಾಲೆ ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ಎಡ್ಡೆ ಪನ್ಪಿ ಕಾರಣನಾ? ತನ್ನ ಪಾತೆರದ ಲೆಕನೇ ರಡ್ಡನೇ ಮದಿಮೆ ಆಯೆ ಪನ್ಪಿ ತೃಪ್ತಿ ಬುಡ್‌ಂಡ ಬೇತೆ ದಾದಲಾ ಸಾಧನೆ ತೋಜುಜಿ.

ತನ್ನ ಅನುಬೋಗೊಗು ಇಜ್ಜಂದಿ ಅರಮನೆಲೆನ್ ಸುಡು ಸೂಕರೆ ಮಲ್ಪುನವು ಸ್ತ್ರೀ ವಾದೊಗುಲಾ ಪುಷ್ಟಿ ಕೊರ್ಪುಜಿ. ಅಂಚೆನೇ ಕಾಂತಣ್ಣ ಪೂಂಜಗ್ ಕ್ಷಮೆ ಕೊರ್ನಗ ಆಲೆನ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ಸ್ ಕ್ಷಮಾಗುಣ ತೋಜುಂಡು. ಮೂಲು ಆಲೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ದ್ವಂದ್ವನೇ ತೋಜುಂಡು. ದಿನ ಕರಿಲೆಕ್ಕನೇ ಆಲೆನ ಹೋರಾಟದ ರಭಸ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು.

ತನ್ನ ರಡ್ಡನೇ ಬಾಲೆನ್ ಪೆದ್ದಿನ ಅರೆ ಗಳಿಗೆಡ್ ಬಾಲೆನ್ ಸಾಮುನ ಕೈಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮಾಯ ಆಪಿನವು, ಮಾತಾ ತಾನ್ ಎನ್ನಿನ ರೀತಿಡ್ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ತೀರಂದಿನ ಹತಾಶ ಪೊಣ್ಣಲೆಕ ತೋಜುವಲ್.

ಸಿರಿಜಾತ್ರೆಲು:

ಅಮ್ಮಗ್ ಪುಟ್ಟಂದಿನ, ಅಪ್ಪೆನ ಗರ್ಭೊಡು ಬುಳೆದ್ ಭೂಮಿಗ್ ಬರಂದಿನ, ದೇವೆರೆ ಪ್ರಸಾದೊಡು ಮೂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನ ಬಾಲೆ ಸಿರಿ. ಸಾಮಾನ್ಯ ನರಮಾನಿಲೆಕ ಬುಲೆವಂದೆ, ವಿಶೇಷ ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತಿ ಕಾರ್ನಿಕದ ಪೊಣ್ಣಾದ್, ಅತಿಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿಯಾದ್ ತೋಜಿಂಡಲಾ, ಸಿರಿ ಜಾತ್ರೆದ ಆರಾಧನೆದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಸೊನ್ನೆಗಿಂಡೆ, ಅಬ್ಬಗ ದಾರಗ, ಕುಮಾರಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಈ ಸಿರಿ ಜಾತ್ರೆಡ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್, ಸಿರಿನ್ ಬಂಟ ಸಮುದಾಯೊದಾಲ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಂಬೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಬಂಟೆರೆನಕುಲುಲಾ ಪಾಲ್ ದೆತೊನ್ವೆರ್. ರೂಢಿಡ್ ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಕಲ್ ಪನ್ಪಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯೆರ್ ಮಾತ್ರ ಪಾಲ್ ದೆತೊನ್ವೆರ್. ಕೈಟ್ ಪಿಂಗಾರ ಪತೊಂದು ಪಾಲ್ ದೆತೊನುನ ಪೊಂಜೆನಕ್‌ಲೆಡ್ ಜಾತಿ ಬೇಧ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಭಾವಾವೇಶೊಗು ಒಳಗಾದ್ ಪೋಪೆರ್. ಕಷ್ಟೊಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಏರೆಗ್ ಸಿರಿನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡೋ ಅಕ್‌ಲ್ ಮಾತ್ರ ಸಿರಿಕ್ ಉಂತುವೆರ್‌ಂದ್ ತೋಜುಂಡು.

ಮೂಲು ಗಮನ ಕೊರೊಡಾಯಿನ ವಿಷಯು ದಾದ ಪಂಡ, ದೇಹ ಬೊಕ್ಕ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಪರಿಶುದ್ಧ ಸ್ಥಿತಿಡ್ ಮಾತ್ರ ಸಿರಿ ಮೈದಿಂಜಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ಸಿರಿ ಆಪುನವೇ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಥ ಅಪುಂಡು. ಸಿರಿ ಆಪಿನೆಕ್ ದುಂಬು, ಬೊಕ ಸಿರಿ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕುನ ಮಾನಾದಿಗೆಡ್ ಎಚ್ಚಿನ ವಿಶೇಷ - ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುಬಾಸೆ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅತ್ತಂದೆ ತುಳುವೆರೆನ ಏಳಿಗೆಗಾದ್ ಮಸ್ತ್ ಪುಣೆಯಿನ ತುಳುವೆರೆನ ಸಾಧನೆನ್ ಮಾತಾ ತುಳುವೆರೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಉದ್ದೇಸೊಡು

ಮರೆಪ್ಪೆರಾವಂದಿನ ತುಳುವೆರ್

ತುಳು ಸಂಕಲನ ಮಾಲಿಕೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಬಾಸೆ ತುಳು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಸಾಲೆಲೆಡ್ ಕಲ್ಪಾವರೆ ಸುರು ಆತ್‌ಂಡ್. ನನ ದೇಶೊದ ಸಂವಿಧಾನದ ಭಾಷಾ ಅನುಚ್ಛೇದೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸೇರಿಕೆ ಆವೊಡು. ಈ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ನಮ ಮಾತಾ ಸೇರ್‌ದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುಗ.

ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ನಮ ಎಂಚೆಂಚ ಕಾರ್ಯಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ಪಾಡೊಂದು, ನಡಪಾವೊಂದು ದುಂಬು ಪೋವೊಡು ಪನ್ಪುನೆಕ್ ಈ ಮರೆಪ್ಪೆರಾವಂದಿನ ತುಳುವೆರೆ ಬದ್‌ಕ್, ಸಾದನೆಲು ನಮಕ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಪ್ರೇರಣೆ ಆವಡ್

ಡಾ|| ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
ಗುರ್ಕಾರ್ರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,

ಕುಡ್ಲ